

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

[Johs. Carsten Hauch].

Vilhelm Zabern : en Autobiographie,
indeholdende hidtil ubekiendte Efterretninger
fra Christian den Andens Tid

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Kjöbenhavn : forlagt og trykt hos S. Trier, 1834
280 s.

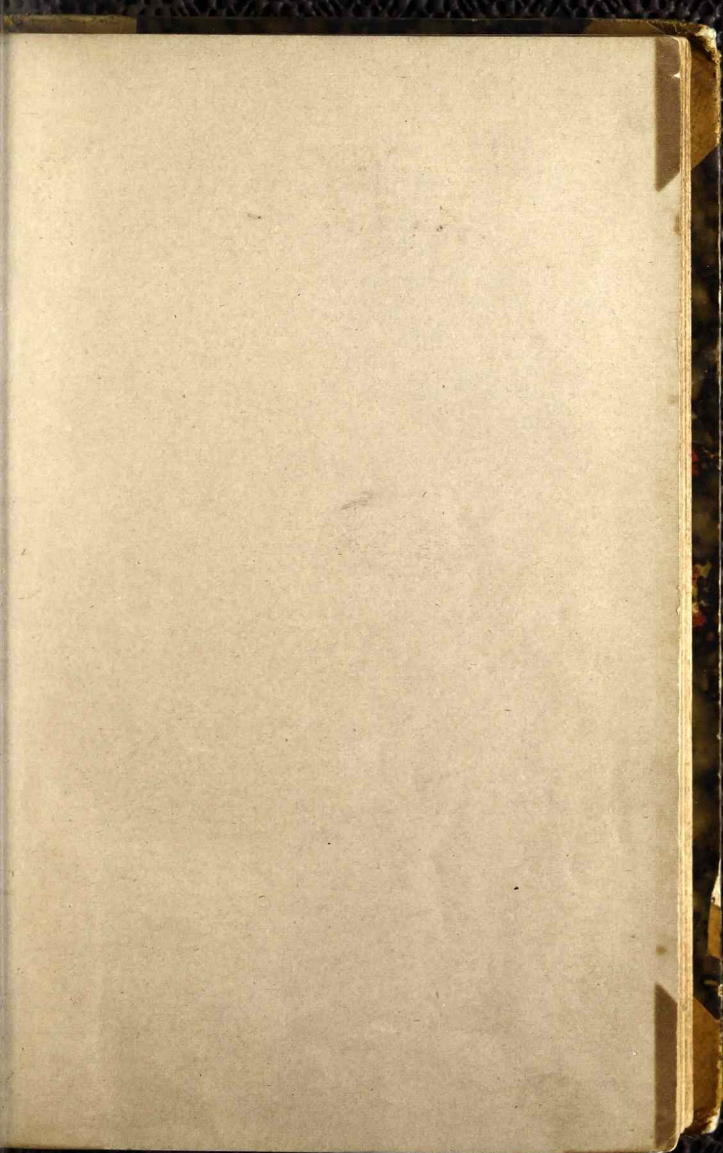
DK

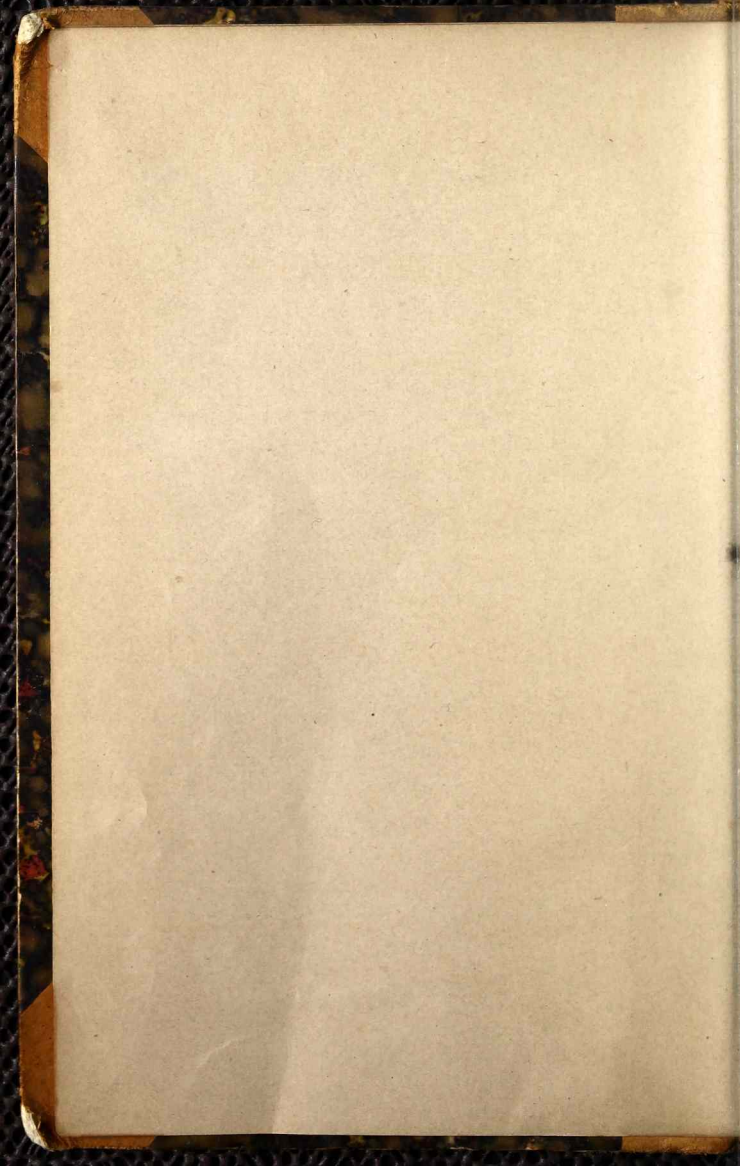
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

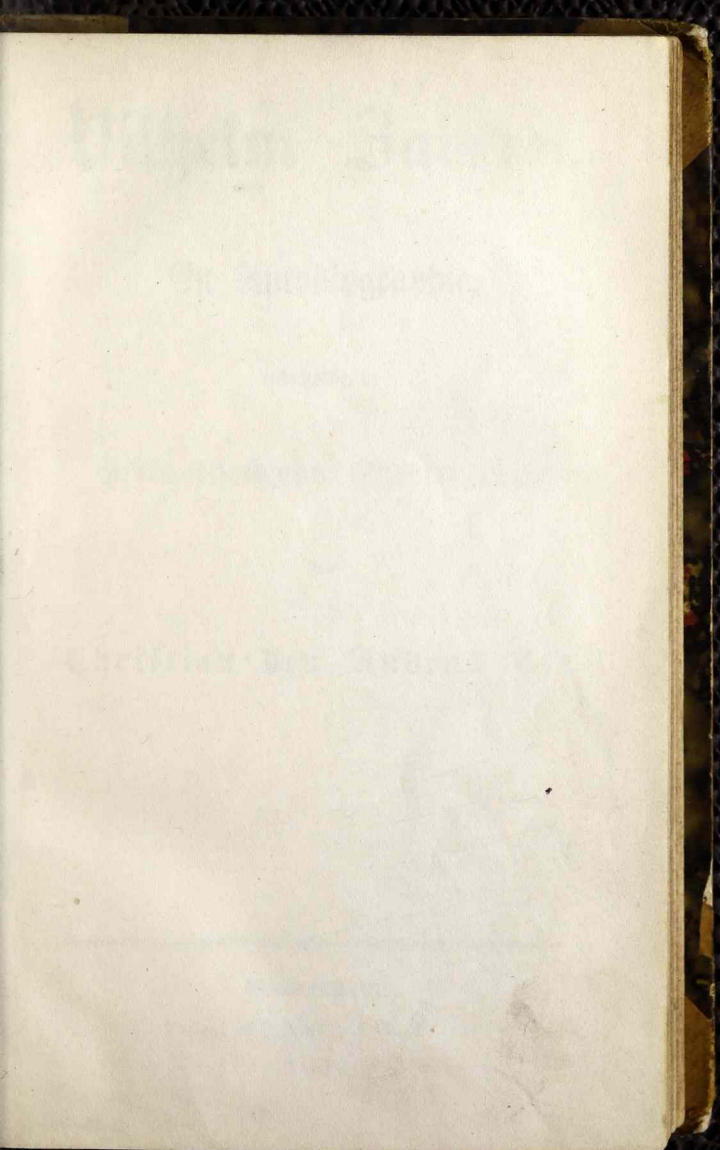
UK

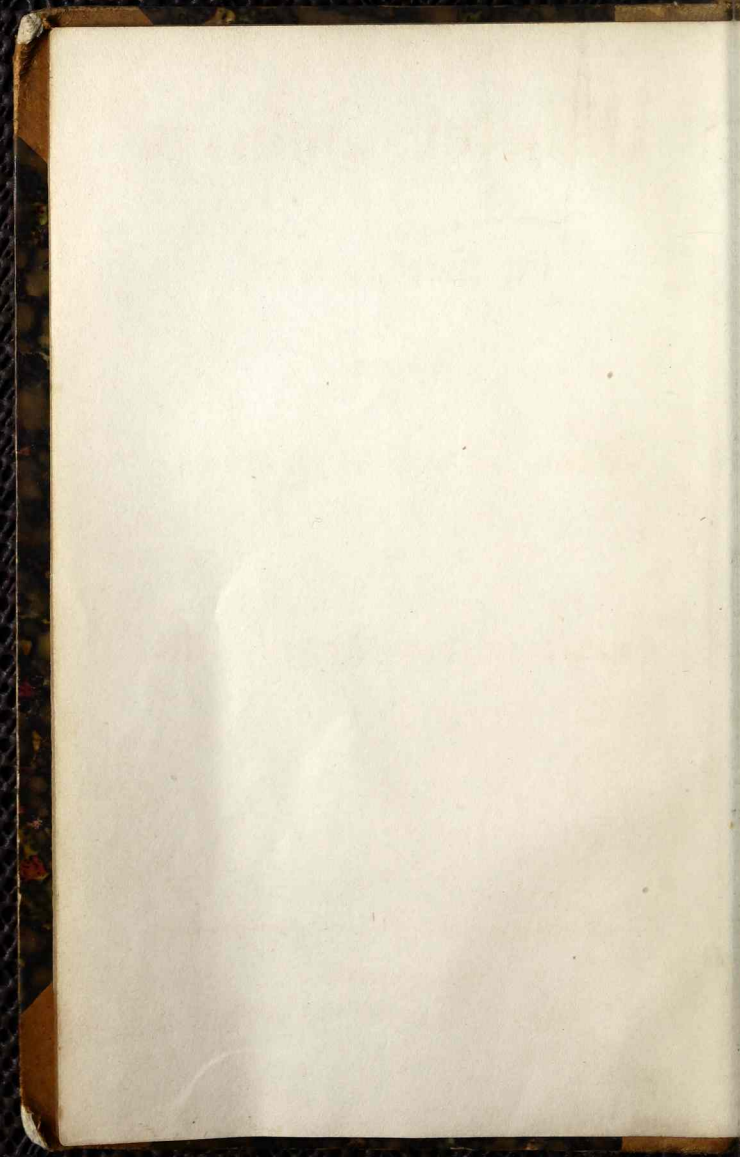
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Vilhelm Babern.

En Autobiographie,

indeholdende

hidtil ubekiendte Efterretninger

fra

Christian den Andens Tid.

Kjøbenhavn.

Forlagt af og trykt hos S. Eriksen.

1834.

Willelmus Euphrasius

De Philosophia

inchoat

Philosophia

17

Philosophia

Indledning.

Efterfølgende Fortælling, som jeg har uddraget af et gammelt Manuscript, giengives her i Hovedsagen, som jeg der har fundet den. Den vigtigste Forandring, jeg har tilladt mig, er at læmpe Stilen efter den nærværende Tids Brug. I Førstningen havde jeg den Plan at udgive Manuscriptet i sit forældede Klædebon, og ved Siden deraf at tilføie den moderne Omfkrivning, men da dette vilde have forøget Beskostningerne ved Trykningen, og forhøiet Bogens Priis til det Dobbelte, saa opgav jeg dette Forsæt.

Hvorledes det gaaer til, at denne Vilhelm Zabern, der her optræder i Forbindelse med mægtige Personer, og der er indviet i de hemmeligste Planer, ei omtales i Historien, er mig selv en Gaade. Muligt er det imidlertid, at han har skjult sit rette Navn. Jeg har derfor nøie gennemforsket de forskiellige Beretninger fra hine Tider, for at see om der ei skulde findes Noget, paa hvilken disse Begivenheder kunde passe, men forgieves. Den Eneste, som jeg et Dieblisk bvaalede ved, var den af Hvidtfeldt omtalte kongelige Secretair, Sorgen Hopfenstener, der først brugtes i de vigtigste Anliggender, og siden flygtede for Kongens Hævn til Lübeck, men det Lidet, der fortælles om ham, er saa afvigende fra Vilhelm Zaberns Historie, at disse to Mænd ei kunne forverles med hinanden. Det er da vist, at Vilhelm Zabern er en i Krøni-

ten ubekjendt Person, uagtet han vel fortiente en Plads deri, forudsat at hvad han fortæller om sig selv, er Sandhed. Det er imidlertid ikke første Gang, at vigtige Begivenheder indhyles i Mørke, og at Mænd, der lidet omtales, kraftigen gribe ind i Handlinger, hvori Saa ane deres Indflydelse, saameget meer, hvis det er mægtige Personer vigtigt, at denne Indflydelse bedækkes med et Slør.

Trods alt dette er der Noget i denne Fortælling, der vækker Tvivl, og jeg har selv været fristet til at ansee det Hele for en Opdigtelse, nedskreven længe efter den Tid, hvori Begivenhederne foregives at have fundet Sted; saaledes synes Sigbrits og Faaborgs Politispæiden bedre at passe til Ludvig den Tiendes, end til Christian den Andens Tid, den Pragt, der i Fortællingen beskrives, forekommer mig og større, end den, man er vant til at tænke sig hos os i det Aarhundrede, hvori Begivenhederne hensættes. Imidlertid er det muligt, at jeg her tager feil; jeg troer heller ei, at der findes Noget i Fortællingen, der fuldkommen beviser, at den er skreven i en sildigere Tid; ja selv om det kunde godtgøres, at en Deel af disse Hændelser vare opdigtede, bilder jeg mig dog ind, at der vilde blive noget Sandt tilbage, og det forekommer mig rimeligt, at Forfatteren af denne Fortælling har vidst Afstilligt, hvilket nu er forglemt, om de Personers Liv, som han omtaler.

Hermed vil jeg dog ikke paaftaae, at Forfatterens Domme altid ere rigtige, tvertimod synes han, især mod Kong Christian den Anden, at være strengere, end man i senere Tider har anseet for billigt. Det er imidlertid ei at forlange, at Forfatteren, hvis han, som han paaftaaer, er haardt behandlet af denne Konge, skulde være istand til at bedømme ham med fuldkommen Upartisthed. Ja, Menneskene tage saa let Partie for eller imod den Sag, de omtale, at en saadan Upartisthed endog er vanskelig i vor Tid, hvori Lidenstaaerne dog ere henvendte mod andre Gienstande, og hvori

det gamle Nag mod hiin ullykkelige og mislebede Konge er begravet med de længst bortgangne Slægter.

Forresten forklarer den til Uffind stigende Hestighed, som Forfatteren tillægger Kongen, meget godt, hvorledes denne i lidenskabelige Dieblis kunde være en Tyran, og i de stil- lere Mellemrum en duelig Regent. Rimeligviis har og Sig- brits Charakter lignet det af Forfatteren opstillede Billede; i det mindste synes hendes af Historien hiemlede Ord til Dronningen i dennes Barselseng: at Landet ikke var stort nok til at underholde saamange „Heerkens,” ligesom at indeholde Kiernen til den Charakter, Forfatteren her videre udvikler.

At Dyveke og Faaborg derimod vare saaledes, som de her fremstilles, havde denne Bogs Udgiver i det mindste ikke troet. Faaborg især synes noget modern, imidlertid er dette intet Beviis paa, at saadanne Menneſker paa den Tid ei kunde findes.

Det er og mærkværdigt, at Noget af det, der mest lig- ner Opdigtelse i denne Bog, dog har sin Hiemmel i historiske Beretninger. Saaledes er det Sandhed, at Gustav Wasas Moder og Søster førtes til Kiøbenhavn. Nogle Skribenter paaſtaa, at de døde af Pesten i denne By. Andre derimod berette, at Kongen, for at hevne sig paa Gustav Wasa, lod dem dræbe, ja at han lod kaste Linned i Fængselet til en af de svenske Qvinder, af hvilket Linned den Sæl ſkulde for- færdiges, hvori hun ſkulde druknes. Det er og Sandhed, at Dronningens Kammerjunker, Maximilian, blev opfanget og dræbt, da han anden Gang i Dronningens Grinde ſkulde reise til Keiser Carl, og at Erkebisp Valkendorff paa samme Tid, forfulgt af Kongen, opholdt sig i Nederlandene. Alle diſſe Begivenheder fandt Sted i Aaret 1521, altsaa netop paa den Tid Forfatteren af diſſe Beretninger efter sin For- tælling undkom af Fængselet. Paa samme Tid tilhøde de Svenske Gustav Wasa for første Gang den kongelige Krone, hvortil og Christian den Anden alluderer i sin Samtale med

Gustav Vasas Søster. Saaledes stemmer Historien temmelig nøie overeens med den eventyrlige Fortælling.

Hvad de Synner og Spaadomme angaaer, der omtales i denne Bog, da maae de staae ved deres Værd, de ere heller ikke utroligere, end saameget Andet, der berettes i gamle Skrifter. I den Tidsalder, der i denne Bog omtales, da de religieuse Meninger undergik en stor Revolution, tiltog endog Astrologiens og Magiens Indflydelse. Menneffene trængte stedse til at have deres Blikke mod noget Højere, end det, som denne Jord tilbyder kunne de ei finde dette paa den rigtige Wei, saa søge de det paa Afveie. Hvormegit for Resten Forfatterens Phantasie, der med Forkiærlighed synes at dvæle ved det Hemmelighedsfulde i Naturen, har blandet sig i det, som han troer, at have seet, kan vel neppe Nogen, efter saa lang Tids Forløb, paatage sig at afgjøre.

Hvorledes dette Manuscript er faldet i den nærværende Udgivers Hænder, kunde Læseren maaskee ønske at erfare, men her paalægge Omstændighederne Udgiveren Tausked, og for ei at fristes til noget Brud paa denne, sætter han ikke sit Navn paa Titelsbladet. Han maa derfor overlade det til Læseren selv, om denne vil betragte nærværende Fortælling, som en digterisk Opfindelse, eller fæste Lid dertil, som til en historisk Fremstilling.

Første Afdeling.

Min Fader, hvilken jeg i min Barndom kun lidet saae, hed Jørgen Sabern, og var Kiøbmand i Bergen. Han var kommen dertil fra Lübeck, og havde i mange Aar drevet Handel paa Middelhavet og de franske Kyster, hvorved han erhvervede sig en betydelig Formue. Jeg selv er kommen til Verden paa St. Lamberti Dag i Aaret efter vor Frelseres Fødsel fiorten hundrede og halvfemsindstyve. Om min første Barndom erindrer jeg ikke Meget. Kun det veed jeg, at min Fader var en alvorlig Mand, der sad paa sit Comptoir den hele Dag over sine Handelsbøger, med en hvid Hue paa Hovedet, og iført en grøn Slaaprok. Alene naar Borgemeesteren eller fremmede Kiøbmænd, med hvilke han stod i Handelsforbindelser, indfandt sig hos ham, tog han sin hvide Hue af, og satte en sort Calot istedet. Om Søndagen og paa de store Høitider iførte han sig en sort Dragt, satte en Fløielshat paa Hovedet, og gik med min Moder og mig i den saakaldte Mariakirke, der tilhørte de Lybske. Her maatte jeg knæle ved mine Forældres Side medens Messen læstes. Min største Fornøielse var da at betragte

de blege Helgenbilleder, hvormed Kirken var smykket, og Prædikestolen, der var sammensat af to Halvfugler, af hvilke den ene svævede høit over den anden; begge tilsammentagne forestillede den hvalte Himmel, hvortil Stierner af glindsende Metal vare befæstede. Ved denne dobbelte Hvælving, hvori Præsten stod, vilde maaskee Konstrueren angive, at Ordet udgaaer fra Himmelens Midte.

For Næsten lod min Fader mig løbe den hele Dag blandt de andre Byens Dreng, mellem hvilke der hverken manglede Leg eller Slagsmaal. Om Vinteren glede vi paa Slæder ned ad de sneebedækkede Høie, eller løb, naar Vandet var tilfrosset, med spidse Jern under vore Skoe paa en stor Sø, der ligger nærved Byen, og nu har faaet Navn af Lundgaardssøen. Om Sommeren derimod opholdt jeg mig mest paa den saakaldte tydske Brygge, der er en med Træ belagt Bro, som strækker sig langs med de tydske Comptoirer og Pakhuse. Paa denne Bro stode Vægtstænger, hvis lange Arme, forsynede med Væb, strakte sig ud over Vandet, Tønder og svære Sække bleve befæstede til Væbene, og saaledes haledes paa Land, dette morede mig at see, og jeg forsømte fielden at være tilstede, naar Varer bleve bragte til Broen, og Vægtstængerne kom i Bevægelse. Da min Fader hørte dette, blev han glad derover, og meente, at der kunde blive en dygtig Handelsmand af mig; i denne Mening bestyrkede han end mere ved at see, at jeg, paa den Tid Jagterne fra de yderste Nordlande kom til Byen med Fisk, var en opmærksom Tilskuer, og gierne gif om Bord, naar Varerne bleve udsfibede. Dog havde jeg hermed kun til Hensigt at see den underlige Førsel, Skibene med

deres Seil og Master, Wimplerne, der strakte sig ned, og hvis lange, tvækløstede Tunge stræbte at drikke af Bølgerne, de mangehaande Flag, der hentydede paa, at Skibene kom fra de forskielligste Lande, Ankerne med deres Boier, og Spillet, hvormed Ankerne heisedes i Veiret. Jeg glædte mig og ved at see de fierne Seilere, der søgte Havnen, eller reiste derfra, hvilket gav et rigt Skuespil, thi da Bergens Havn, uagtet den ei ansees for ganske sikker, er een af de yderste mod Norden, og ligger beqvemt for de Søfarende, saa maae al Verdens Skibe, der besinde sig i disse nordlige Farvande, søge dertil, hvilket udbreder et Liv og en Færsel i denne By, som jeg ofte forgieves har søgt i de største Stæder.

Der er et Fjeld, som kaldes Fløisfjeldet, hvorunder Byen ligger, og hvorfra den løber ned, og bøier sig rundt om Havnen næsten i Form af en Hestefko. Dette Fjeld er ikke meget høit, det har faaet Navn af en Træfløi, der staaer derpaa, og vender sig saaledes efter Vinden, at Enhver, i hvilken af Byens Gader han staaer, blot ved at løfte sit Hoved i Veiret, kan see fra hvad Kant Vinden blæser. Langs op ad Fjeldet findes smaae Huse, der omringes af Træer; dette giver et smukt Syn om Foraaret, naar Markerne grønnes, og Trærnes Blade bryde frem, hvorigiennem Husene skimtes næsten lige til Fjeldets Top. I Særdeleshed er det deiligt, naar Hægetræerne blomstre, hvoraf her findes en stor Mængde, da ligner Bierget en eeneste mægtig Plante, der staaer i hvide Blomster, medens Mennesker synes at have bygget dristige Boliger paa Grenene mellem Blomsterne. Paa denne Tid kommer en deilig Duft over den hele By,

Græsset voger ogsaa høit deromkring, og Ingen, som ikke selv har seet det, skulde troe, at Alt kunde trives saa godt her i det høieste Norden. Det frodige Græs, fremdrives tildeels af den stærke Regn fra Skyerne, der samle sig om de høie Bierge, men heraf følger og, at Veiret er ustadigt; Høsten kommer desuden tidligen, Træerne miste deres Løv mod Enden af September Maa-
ned, da hylér Winden sørgeligt mellem deres Toppe, og det er bedrøveligt at see de mange Brag, der paa denne Tid drive mod Landet. Disse ere dog ei uvelkomne for Indvaanerne, der see mere paa egen Fordeel, end paa de ulykkelige Skibbrudnes Skiebne. I min Barndom var alt dette for mig kun et Skuespil, og jeg glædede mig saavel naar Bragene kom, som naar Hæggetræerne blomstrede paa Fjeldet. Jeg steg ogsaa med megen An-
stængelse op til Fløien, og fik mit Navn i Foden af det store Træfors, hvis Top, som jeg har anmærket, dreier sig efter Winden; jeg har i de seneste Aar igien været deroppe, og med Glæde seet, at mit Navn staaer der endnu.

Jeg optegner dette og mere, som for Mange vil synes ligegyldigt, efterdi jeg troer, at Grunden til Men-
nesheds tilkommende Liv lægges i hans Barndom, og at de Ønsker og Begiærligheder, der da opstaae i hans Siæl, rodfæste sig, følge ham i alle Lande, og bidrage til at give ham sit adskillende Præg. Tanken om min Barn-
dom har ofte forarsaget, at jeg følte mig fremmed blandt mine bedste Venner i Udlandet, og den Bending, som min Skiebne tilsidst tog, er tildeels en Virkning af hiin Er-
indring. Mine Barndoms Hændelser kunne derfor ansees

som en Indledning til det Følgende. Enhver maa finde sig i at see dem optegnede, der vil have Godt af denne Bog, hvilken maaskee kan være mærkelig nok at læse, eftersom jeg har havt Omgang baade med Høie og Lave, og kan aabenbare Udskilligt, som hidindtil var indhyllet i Mørke.

Før jeg gaaer videre, maa jeg med et Par Ord omtale min Moder, der nu længst er hensovet i Herren. Hun var fød i Brabant, og min Fader saae hende, da hun var i Besøg hos nogle Slægtninge i Holland. Hun var ffien og velhavende, hvorfor han ægtede hende, og førte hende til Bergen. Min Moder var ikke blot velsskabt, men hun overgik og de indfødte Qvinder, der den Gang ikke vare synderlig vel opdragne, i Urtighed og fine Sæder, hvorved hun dog ingen ydre Fordele vandt, men kun opvakte sine nye Bekiendteres Misfornøielse. Forresten pralede hun ikke med sine Fortrin, men levede et fromt og andægtigt Liv, hvilken Fromhed især blev næret af hendes Skriftefader, der var en af de graae Brødre fra St. Olai Kloster i Bergen. Han kaldte sig Pater Anton, og var bekiendt for sit hellige Levnet, samt for at være en udmærket Taler. Uagtet al Undagt var min Moder ikke ganske fri for Stolthed, især fordi hun troede at være i Slægt til Herrerne af Nysenstein, der spillede en stor Rolle ved Keiserens Hof. Dette sagde hun undertiden til sine Bekiendtere, der udlagde det som Hovmod, hvilket det sikkert ikke var, men kun en menneskelig Svagbed, som Faa er frie for, thi de Fleste gjøre kun alt for meget de Fortrin giældende, som de troe at besidde. Da

min Moder erfarede, at hun blev miskiendt, traf hun sig tilbage, og levede kun lidet med sine Naboersker, men destomere med mig, som hun, næst Gud og hans Helgene, elskede mest af Alt. Jeg havde og stor Kiærlighed til hende, og endnu staaer hendes Billede ofte for mig i eensomme Timer med det blege veldannede Ansigt og med de afsegraae Lokker over Skuldrene. Dette saae jeg dog kun i hendes Lønkammer, thi naar hun gik ud, skjulte hun Lokkerne med et sort Klæde, som de ærbare Koner dengang brugte det baade i Holland og i Bergen. Min Moder førte for Næsten et tilfreds og lykkeligt Ægteskab, samt elskede sin Husbond høit; dog plagedes hun af Hiemvee, og havde gierne overtalt ham til at nedsætte sig i Nederlandene, hvis Omstændighederne havde tilladt det.

Jeg var nu ni Aar gammel, og min Moder begyndte at undervise mig i Læsning, Skrivning og i forskellige Sprog, dog gik endnu den meste Tid bort i Leg. I hine Dage var der flere Fester og Lystigheder, end nuomstunder, da Menneskenes Dine, formedelsk den rensede Tro, have vendt sig bort fra det Ydre. Derfor findes ikke mere den Pragt og Herlighed, der saaes i den catholske Tid, hvilke heller ikke behøves, eftersom hiin Glands, uagtet den faldt deiligt i Dinene, kun var Tant og Menneskepaafund, der vel bør holdes indenfor sine Skranke. Især var Pragten i hine Tider stor ved Begravelser. Saaledes huffer jeg endnu, da den gamle Lehnsherre var død, hvordan de førte ham til Kirken om Natten med Fakler og Lanterner, hvilke bares af en Sørgeffare, indhyllet i sorte Kapper, og fra hvis Hatte de lange Flor

næsten rakke ned til Jorden. Graae og hyde Munke gik med Boglys ved den forgyldte Kiste, og istemmede geistlige Sange. Jeg havde forhen seet Lehnsherrens affiaalede Levnninger, der i elleve Dage vare udstillede til Skue. Jeg forfærdedes ved at see Liget, og spurgte min Moder, hvorfor denne Mand laae her saa bleg og stille, hvorpaa hun svarede, at han var død, og at vi ogsaa skulde døe og vorde ligesaa blege som han. Da brast jeg i Graad, men min Moder trøstede mig og sagde, at han var gaaet hen til et Sted, hvor han havde det bedre end her. Billedet af den Døde prægede sig imidlertid dybt i min Siæl, og de Mænd, der gik med Fakler og Flor, forekom mig at være Beboere af en anden Verden, der skulde bringe Liget til det Sted, min Moder omtalte. Siden saae jeg, hvorledes den Døde førtes ned i den Gravfielder, hvori han skulde fortæres af Orme, og det forekom mig, ligesom Dybets Drage aabnede sit Svælg for at sluge ham. Dette var første Gang, at jeg saae Livets Pragt i en afmægtig Kamp mod dets Forgængelighed. Indtrykket mildnedes vel igien, imidlertid lagdes maaskee herved Grunden til den Alvor, der siden ledte mig til at foretrække et stille Liv i mit affides Hiem for Verdens Glimmer og Udmærkelse ved et mægtigt Hof.

For det meste havde dog de Høitideligheder, hvortil jeg var Vidne, et mindre sørgeligt Præg. Saaledes droge de forskiellige Laug, paa bestemte Dage om i Processioner med Spil og Sang. Helgenes Erindring blev og vedligeholdet med stor Pragt, især glædede jeg mig til St. Johannes's Fest, thi da blev det ikke ved Processioner allene, men Drenge og vogne Mænd gik fra Huus til

Huus, og sammenbetlede Vidiekurve, Brædder, Stænger og gamle Bielker. Dette opstabledes i Hobe, Bielker og Stænger fastnagledes til hverandre, saa at de fik Udseende af Skibsmaster, hvorpaa de giennemstufne Kurve dannede en Art af Mers. Paa St. Hansaften antændtes det Hele, man saa da brændende Baal baade paa Sletterne og paa de Byen omgivende Bierge. En Mængde Tilskuere samlede om disse Baal, Sælgekvinder og Kræmmere strømmede til, og salbode deres Varer; desuden hørte man Musik, hvortil Mange dandsede, Marken giengtonede af Hurraraab, hver Gang Baalet flammede høit, eller de store Stænger nedstyrtede i Luerne, hvilket Hurra besvarede fra alle Bierge. Herved undlod jeg aldrig at være tilstede, uagtet min Moder, der frygtede, at jeg skulde komme til Skade eller forfalde til slet Selskab, ikke yndede saadanne Fester. Dog elskede hun mig for høit til reent ud at forbyde mig at gaae derhen, men hendes Misfornøielse dermed var en af de Aarsager, hvorfor hun overtalte min Fader til at bortsende mig fra Bergen, hvilket jeg snart skal omtale.

Ved en anden Leilighed opvakte jeg ligeledes hendes Misshag. Naar Julen nærmer sig, pleie nemlig Byens Haandværkssvende og Dreng at forene sig i Selskaber og synge for Dørene, hvilket bliver dem vel betalt. Een gaaer da foran med en Stang, paa hvis Spidse sidder en stor, huul og giennemsigtig Stierne, i hvilken et Lys udbreder sit Skin. Efter denne komme tre Personer, udfældte som de hellige tre Konger. Stierne standser ved hvert anseeligt Huus, hvorpaa de synge Sange til Frelserens og Marias Ære. De Syngende modtages

med Foræringer, ja kaldes undertiden ind, for at Børnene kunne see dem, hvorefter Toget gaaer videre, omgivet af Qvinder og Dreng. Nu hændtes det en Dag, da jeg var tilstede, at Den, der bar Stiernen snublede og stødte sit Been saa stærkt, at han vanskelig kunde gaae, hvorfor jeg tilbød mig at gaae i hans Sted. Uagtet jeg var liden og Stiernen stor, blev dog Tilbudet modtaget, og jeg vandrede med Stiernen foran Toget til flere Huse. Skøndt Byrden var tung, gik jeg dog stolt frem, og spillede min Rolle vel, hvilket jeg desbedre kunde, da Den, der bar Stiernen, Intet sang, hans Rolle bestod blot i at holde Stiernen snart lavt, snart høit, snart paa Ekraa, og i at svinge den rundt, dog med Forsigtighed, at Lyset ei skulde slukkes. Dette udførte jeg med stor Glæde og til Alles Tilfredshed. Imidlertid havde man kiendt mig i et af de Huse, hvori vi kaldtes ind. Den anden Morgen erfarede min Moder det Hele, og blev for første Gang i sit Liv alvorligen vred paa mig, ja hun ansaae det næsten som en Plet paa vor Familie, at jeg saaledes havde givet mig i Laug med Haandværksdreng. Hun anvendte derfor al sin Indflydelse for at overtale min Fader til at sende mig fra Byen, men han havde kun liden Lyst dertil, da Opholdet paa et andet Sted kostede Penge, hvilke han ugierne skilte sig ved.

Et virkeligt Banheld, der ligeledes var en Følge af den Omflakken paa Gaderne, hvilken min Moder saa heiligen misbilligede, gjorde endelig Udslaget efter hendes Onske. Det er en almindelig Skik i Bergen, at Dreng samle sig i store Flokke, og lade Papiirsdrager stige i Veiret, hvilke bæres høit af Vinden. Engang traf

jeg et saadant Selskab, der lod en stor Drage stige paa St. Olai Kirkegaard, hvor Vinden har megen Magt. Dragen gik snart høit, dog midt i vor Glæde overskæres den Snor, der holdt denne Drage, hvorved den fløi bort, og vi saa den ikke mere. Herover blev den Dreng, der eiede Dragen, og holdt Snoren, saa forbittret, at han tog en stor Steen, og da han mistænkte mig, uagtet jeg var aldeles uskyldig, kastede han Stenen af al Magt efter mig, og traf mig saa voldsomt i Tindingen, at jeg styrtede asfægtig til Jorden. Mine Kammerater løb nu bort i Forstrækkelse, og først længe efter blev jeg bleg og blodig af et Par Borgere, der fandt mig, bragt hjem til mine Forældre. Jeg laae i flere Uger, før jeg kom mig, ja, som Lægen paastrød, var der endog i Begyndelsen Fare for mit Liv. Dette bragte min Fader til at give efter, og det bestemtes, at min Moder i nogle Aar skulde boe med mig hos en Slægtning ti Mile fra Bergen. Denne Slægtning hed Hr. van Elæsen, han var fra Holland, havde samlet en anseelig Formue ved Handelen, og levede nu stille paa en Gaard som han havde kjøbt sig imellem Biergene.

Her begyndte nu for mig et nyt Liv; havde jeg før levet i dagligt Selskab med Fremmede, saa maatte jeg nu lære at finde mig i den største Eensomhed, jeg vænte mig og dertil, ja denne Deel af min Barndom er den, hvorpaa jeg stedse med størst Længsel tænker tilbage. Min Moder havde sine egne Børn, og vi saa kun sielden Hr. van Elæsen, der var en liden graahaaret Mand, som høflig tog sin Hat af, naar han mødte os, og for Resten levede et stille Liv for sig selv. Dette var netop

som min Moder ønskede. Hun begyndte nu nøiagtigere end før at undervise mig i Fransk og Hollandsk, som hun vel forstod, og hvilke paa de Tider mest brugtes, indtil Dr. Martin Luther ved sine deilige Psalmer og sin Oversættelse af Bibelen viste det tydske Sprogs Kraft og Klang. Tydsk maatte jeg alt i Bergen tale med min Fader, og da jeg havde et let Nemme, erhvervede jeg mig snart en Sprogkundskab, der paa disse Tider ei var almindelig, og der siden blev mig til stor Nytte. Den Underviisning, som min Moder gav mig, varede imidlertid knap fire Timer om Dagen, og jeg havde saaledes Tid nok tilovers for mig selv.

De Dale, der ligge vest for Fifeield, ere i mange Henseender besynderligen dannede, og den, der kun har seet den sydlige Deel af Landet, kan vanskelig giøre sig nogen Forestilling om, hvordan hine see ud, thi uagtet Dalene i det sydlige Norge ere folkerigere, og uagtet Landet er skønt og frugtbart, saa ere dog Biergene smaae, og kun at ansee som kummerlige Levninger mod dem, der ligge nær de store Fjeldrygge mod Norden og Vesten. Især mod Nordvest giennemskæres Landet af Fjorde, hvis ene Side vender ud mod det vilde Hav, medens den anden trænger sig i mangehaande Bugter, liig en søvglindsende Slange, langt ind i Landet. I disse Fjorde ligge Der henkastede, hvoraf nogle ere skaldede og ufrugtbare og blot tiene til Bolig for Søfugle, andre ere beklædte med Grønt og beboede af Mennecker. Ogsaa fra det faste Land løbe Biergene ned til Fjorden, ja springe undertiden lodrette

fra Vandet flere tusinde Fod op i Luften. Disse bære paa Toppen et Lag Sne, der aldrig smelter, længer nede ere de frandsede med Græs og Træer, paa de mindre Bierge løbe derimod Træerne op til Toppen, saa at Fjeldene med de mange Her og Landtunger, naar man seiler giennem Fiorden, synes at bevæge sig forbi Skibet, ligesom en Krands af Skove, den ene efter den anden. Mellem disse Bierge strække de lange Dale sig, hvoraf nogle ere beboede og frugtbare paa Korn, der her giver flere Fold, end i de nærliggende Lande, da Solen om Sommeren sfinner med megen Kraft mellem Biergene, og da Jordbunden, uagtet den ligger i tynde Lag ovenpaa Stenen, besidder en sielden Fedme. Andre Dale ligge ubeboede, og ere Tilflugtssteder for vilde Dyr og Fugle, der om Sommeren opfylde Træerne med deres Nider, og hvis Sang og Qviddren næsten overdøve de brusende Vandfald, der styrte sig ned fra Biergene.

Hine Dales Indbyggere ere velvorne med hvide Pander og deilige Træk, ja Riikstædernes Beboere ere, hvad det Ydre angaaer, næsten for Intet at regne mod hine, der have Udseende af en Kæmpeslægt, hvilken af en Flok Dverge ved Trolddomskonster er fortrængt fra sin Odel og Eiendom ind imellem Biergene. Virkelig boe Landets gamle Indvaanere her, hvorimod det mest er Udlændinger, der have nedsat sig i Stæderne.

Om Vinterastnerne, især paa de store Høitider, samles Bønderne, og tale om hvad fordom er skeet i disse Egne. De ere meget stolte af deres Forfædres Bedrifter, der vel og have været vidunderlige nok, omendssiondt de nu ere forvanskede med Fabler. Disse Sagn hørte jeg

imidlertid gierne, endnu heller lyttede jeg til de Eventyr, der fortalte snart om underjordiske Dverge, der skulde tage visse Menneſker i Befkyttelse, og derimod forfølge Andre, snart om Huldre eller Ellepiger, hvis Sang undertiden ſkal høres i Biergene, og hvilke mange Mænd, den Dag i Dag er, bevidne at have ſeet. Jeg maa ſelv tilſtaa, at jeg ofte mellem Biergene har hørt vidunderlige Toner, men om de kom fra fremmede Søfugle, der undertiden forvilde ſig i diſſe Egne, eller af Blæſten, der paa en beſynderlig Maade forvansktes, naar den piber mellem Biergkloſterne, eller fra overnaturlige Væſener, der ſaaledes give ſig tilkiende for Menneſkene, det kan jeg ikke ſige. Viſt er det, at der gives noget Tillokkende i diſſe Egne, hvilket vel ikke kan opſtaa af de døde Træer og Stene, men ſom ſnarere foraaſages af aandelige Væſener, der fortrylle Egnen for dens Beboere. Det kunde vel ligne den gode Gud, at han ſaaledes vil give Menneſkene Kiærlighed til deres Hiem, hvor fattigt det maatte ſynes for Andre. Ja naar man forlader diſſe Dale, kan man tydelig mærke noget Hemmelighedsfuldt, der drager Siælen tilbage ligesom ved Trolddomskonſter. Iſær ſaaer dette Magt i Drømme, hvori Anden maa vende hiem igien, og vandre giennem de bekiendte Steder, medens Legemet er mange hundrede Mile borte. Store Byer ſynes ikke paa den Maade at tiltrække Sindet, thi det er rimeligt, at hine Væſener ei finde Smag i at boe der, eller i de Syſler, ſom der drives. Muligt er det og, at ſaa-danne Eventyr ingen Grund have udenfor Menneſkets Siæl, men at De, der føle Drift dertil, ved ſlige Paafund vilde afbilde de Omſkiſtelſer i Lykken, hvori Menneſket

ei selv er Skyld, og hvilke snarere kunne synes Tilskikkelser af hine lunefulde Skabninger, som Herren tillader i det jordiske Liv at friste Menneſket, end af den retfærdige Gud selv.

Hvert af de Huſe, hvori Bønderne boe, beſtaaer kun af een enefte Stue, hvori Lyſet kommer, deels fra et lille Vindue paa Siden af Værelſet, deels giennem en ſtor Aabning midt i Loftet. Denne lukkes med et Laag af fiint, giennemſigtigt Skind, der ſidder paa en lang Stang. Ildſtedet er midt paa Gulvet. Her antændes et Baal af ſpaltet Elletræ, Riis og Qviſte, hvilket i Begyndelſen fylder Værelſet med Røg; men ſnart trækker denne ſaa høit i Veiret, at man kan ſidde derunder, uden at Dine eller Bryſt angribes. Da bedækkes Aabningen med det omtalte Skindlaag; Røgen bliver nu ſiddende under Loftet, og udbreder en behagelig Varme nedenfor. Høit oppe, hvor Røgen er, hænger Bonden ſit Kiød og ſine Skinker, men Stolperne i Værelſet ſværtes af den opſtigende Døg, hvilket dog intet videre ſkader. Forreſten er der ſaa luunt i ſlige Stuer, at jeg aldrig har fundet det ſaaledes igien i ſtore Stæder, ja ei engang i de fornemſte Huſe. Bønderne ſatte ſig nu rundt om Ildſtedet, og forlyſte ſig med de omtalte Sagn og Eventyr eller med gamle Viſer, medens de med Kniven udſkære Riber, Skeer og allehaande konſtige Ting i Træ, hvori de arbeide med ſtor Færdighed. Det glæder mig endnu at tænke paa, hvordan jeg om Vinteren vandrede til diſſe Boliger, medens de ſtarke Strømme ſuſede, ſom Iſen aldrig kunde binde, medens Maanen ſkinne paa Sneen og paa Biergenes Iſkryſtaller, medens Lyſene blinkede fra de forſkiellige Gaarde, hvorover Gnifterne fra Smedens Eſſe ſtode

som Jldstøtter; ja jeg husker ogsaa, at jeg de første Nætter i Danmarkielden kunde sove, fordi jeg her ikke meer i det Fierne hørte Vandfaldenes Susen, der forhen dysede mig i Søvn, ligesom Buggeviser og dunkle Sange, der vel forstaae at lede Siælen hen til den Drømmeverden, hvori den igiennem Søvnens Port agter at indgaae.

Det var mest om Vinteren, at man saaledes samledes; om Sommeren foretog jeg derimod Vandringer til de fierne Søtere. Søtere kaldes de fede Græsgange, der ligge høiest oppe mellem Biergene. Da Græsset paa disse Steder staaer frodigt, og er blandet med vellugtende, forfriskende Urter, saa drives Dvæget om Sommeren herop, og bliver her, til Høsten begynder. Ved Siden af Søterne ligge som oftest fiskerige Biergsøer, hvorfra Floderne udspringe. Paa disse Vandringer fik jeg tildeels den Kiærlighed til vilde og eensomme Steder, hvilken siden aldrig forlod mig. Især husker jeg een gang, da de mægtige Bierge ligesom toge min Siæl i Besiddelse. Een Miil fra den Gaard, vi beboede, fandtes et Fjeld, der blev anseet for et af de højeste i Landet. Dette troede jeg ikke, da de nærmeste Bierge syntes at overgaae det i Høide, ja selv naar jeg stod lige under hiint Bierg, og betragtede det, forekom det mig vel steilt, men ikke saa meget høit. Men jeg maatte forandre min Mening, da jeg engang havde naaet Toppen af et anseeligt Bierg, der laae nærmere ved vor Bolig. Fra denne Top saae jeg det andet Fjeld med skarpe Sider at rage, som en frygtelig Ræmpe, over mig i den blaa Luft, medens mægtige Strømme løb fra dets sneedækkede Tinde giennem Biergflosterne. Jeg blev da bleg og dirrede, thi det syn-

tes mig, ligesom om det uhyre Fjeld truede mig med sine skarpe Horn, og vilde styrte sig ned paa mig, fordi jeg havde vovet at tvivle om dets Herredømme over de andre Bierge, der laae, som ydmyge Vasaller, omkring det. Da begreb jeg, at man selv skal staae høit for at fatte det Høie; den der staaer i Dalen, henrives mest af det nærmeste.

Paa denne Tid, da jeg næsten var sexten Aar gammel, kom tvende Personer i Besøg til Hr. van Elaesen, hvoraf den ene i det mindste kun lidet passede til denne Eensomhed. Hendes Navn var Fru Sigbrit Willumsen, hun var Enke, og hendes trettenaarige Datter fulgte hende. Fru Sigbrit kom fra Holland, hendes Mand havde været af det saakaldte Hoekparti, der stred mod Keiseren, og blev forfulgt af et andet Parti, der kaldets Kabeljauer. Af dem var Fru Sigbrits Mand bleven fanget, og hals hugget i Eluis; ja da han var en af Hovedmændene for Hoekpartiet, og det bevistes, at Fru Sigbrit havde gaaet ham tilhaande med sine Raad, saa nødtes hun til at flygte med sin unge Datter, uden at kunne redde det mindste af sin Formue. Hun var i Familie med Hr. van Elaesen, derfor kom hun til dette Sted, og begierede Raad og Hielp af ham. Da det viste sig, at hun ogsaa langt ude var beslægtet med min Moder, saa varede det ikke længe, før hun ligeledes besøgte denne.

De Indtryk, Fru Sigbrit og hendes Datter efterlode i min Siel, vare yderst forskiellige. Sigbrit var en høi, fyldig Kvinde, hvis lange Hals, gule Ansigt og store, krumme Næse gave hende en fiern Liighed med en

Grib. Hendes Pline vare graae, dybtliggende, og dvælede helst, ligesom Speidere, i de fierneste Kroge. Naar hun talede, spillede hun sine Næsebore høit op og bevægede Næsetippen, ligesom om hun ogsaa med Lugten vilde undersøge Gienstandene. Hun var klædt i en bruun Hvergarnskofte, og hendes Hovedhaar vare bedækkede med en sort hollandsk Kyse. Denne fattige Dragt, der almindeligen bæres af Sælgekvinder i Bergen, var en af Marsagerne, hvorfor man siden paastod, at hun havde solgt Tøbler i Holland, hvilket Rygte grebes med Begierlighed og udbredtes af hendes mange Kiender.

Ganske anderledes var Datterens Udseende. Denne var rank og særdeles veldannet, uagtet hun siden blev noget for fyldig, men hendes Ansyn var et af de skønneste, man kunde see, og jeg kiender kun een Qvinde, der i Deilighed overgaaer hende. Især havde hun den fineste Mund og de rødeste Læber, som jeg i mit Liv har seet. Hendes Pline vare blaae og Dielaagene lagde sig halvt luffede derover, men naar hun hørte dem, da kunde man see ligesom paa Bunden af det klareste Vand. Hendes Haar var lyseguult, dog blev det siden dunklere, og hang i fyldige Løkker om hendes Skuldre. Men hvad allermindst stemmede med den Charakter, som hun siden lagde for Dagen, var et Udtryk af Sorgmodighed i hendes Ansigtstræk, hvilket Stiernethyderne paastaae at være egent for dem, der ere bestemte til med en tidlig Død at kiope en udvortes Lykke, hvorved de dog aldrig naae nogen virkelig Siælero. Hun stod ved Moderens Side, og syntes i Begyndelsen meget stille, men siden mærkede jeg at der kunde komme Liv

og Munterhed i de deilige Vine. Jeg forbausedes, da hun traadte ind, thi hverken i Bergen eller her erindrede jeg nogentid at have seet en lignende Skønhed, og jeg havde dengang ei forundret mig, om Binger vare udvogede fra hendes Skuldre, og hun som en Engel var opstegen mod Himmelen. Siden mærkede jeg vel, at jeg havde taget Skinnen for Virkelighed, thi hun blev sandelig ikke noget himmelsk Væsen, men hildedes i meget jordiske Lænker, som hun sit hele Liv igiennem ei kunde afryste. Hendes Navn var Dyveke, og hun blev siden bekiendt nok i disse Rigers Historie.

Fru Sigbrit kom i Begyndelsen dagligen i vort Huus, og frittede min Moder ikke blot om Alt, hvad denne vidste angaaende Bergen, men og om vore egne Unliggerer. Hun forstod at udspørge paa en Maade, der letteligen bedrog de Godtroende, og som endog de Forsigtige, der mærkede, at hendes Deeltagelse kun reiste sig af Nysgierrighed, vanskeligen kunde modstaae. Det varede ikke længe, før hun vidste, hvor hvert Fad og hver Talerken stod i vort Huus. Paa samme Tid begyndte hun at skrive Breve til min Fader, og at give ham Raad angaaende Handelen paa Holland, som han befandt nyttige og veloverlagte, og hvoraf han havde betydelig Fordeel. Han skrev derfor til min Moder, at hun maatte behandle Fru Sigbrit vel. Denne fik saaledes lidt efter lidt Magt i vort Huus, og raadede over Tienestefolkene mere og strengere, end min Moder selv. De fattige Tyende, hvilke hun saae stærkt paa Fingrene, hadede hende imidlertid, og snart udbredtes det Rygte, at hun stod i Forbindelse med en fordærvelig Mand. De stolte og

egenfindige Gaardeiere kunde heller ikke lide hende, thi hun erklærede dem ligefrem, at alle deres Klipper og høie Bierge ikke duede saameget, som en eneste Kaalhave udi Holland, og at Borherre, hvis han vilde agte paa hendes Raad, burde tage en Feiekost og feie alle Biergene ud i Havet, ligesom Sand og Skarn, at Landet kunde vorde fladt, renset og skiftet til Ugerdyrkning. Med Bøndernes Boliger var hun heller ikke tilfreds, men paastod, at deres Røgstuer ikke var Andet, end store Skorstene, hvori Ingen kunde befinde sig vel, med mindre han var en Skorstensfeier. Endelig raadede hun dem, istedetfor at fortælle Eventyr om Aftenen, og skære overflødige, ja unyttige Ting i Træ, at strikke Strømper og væve Bademel, hvilket Alt blev hende meget ilde optaget.

Min Moder havde ogsaa leiet en Have, der laae noget borte fra Huset, og i hvilken fandtes gamle Træer, der ikke bare synderlig god Frugt. En Aften taledes Fru Sigbrit længe om, at denne Have burde anlægges anderledes. Min Moder havde ingen Lyst hertil, da hun skrydede Beføstning for min Faders Skyld, dette sagde hun reent ud. "Ei!" svarede Fru Sigbrit "naar Konen vil, maa Manden ogsaa ville." — "Det er dog ei altid saa," anmærkede min Moder, "Mændene have deres egne Griller." — "Ja," svarede Fru Sigbrit, "som Konen er, saa gaaer det, Saa ere dog saa underdanige, at de, naar deres Egteherre finder for godt, lade sig indeslutte, som Fanger, mellem Biergene." Min Moder blev da meget forstemt, og sagde, at hun for sin Deel ansaae det for sin høieste Pligt at følge sin Mands Villie, forresten var hun ikke saa underdanig, at hun ei selv havde Lyst til at styre sit

eget Huus. Da loe Fru Sigbrit og spurgte, hvor mange Timer hun vilde have den Lyst? Ved disse Ord skiftede min Moder Farve, dog taug hun, tog et Lys og gik ud af Stuen til sit Sovekammer. Fru Sigbrit raabte efter hende, og spurgte, om hun havde lært den Skif i Holland eller i Norge at forlade sine Giester, før de gik af dem selv. Min Moder svarede Intet herpaa, og Fru Sigbrit, der blev fied af at vente, gik endelig hjem. Den anden Morgen var min Moder syg af Uergrelse, og mægtede ei at staae op af Sengen. Da kom Fru Sigbrit, ligesom Intet var foresaldet, og uagtet min Moder havde befalet at negte hende Udgang, skød hun Pigen tilside, gik raff ind i min Moders Sovekammer, beredte selv forfskiellige Huusraad, og var saa venlig den Dag, at hun virkelig forsonede min Moder, der aldeles iffe var hevngierrig. Imidlertid maatte denne ligge flere Dage til Sengs. Den femte Morgen, da hun første Gang igien gik ud, saae hun med Forbauselse at alle Frugttræerne i Haugen vare fældede, og at Alt var indrettet paa Hollandff. Der var plantet Raal og Roer af den fineste Slags, og Fru Sigbrit, der var en saare virksom Kone, havde, ved paa min Moders Regning at antage mange Arbeidere, i større Hast, end Nogen skulde troe, faaet Haugen istand.

Min Moder vrededes meget over denne Udfærd, og traf sig tilbage fra Fru Sigbrit. Dog, som en fornuftig Kone, indsaae hun efter nogen Tid, at Haugen virkelig var bleven bedre, end før, ja eftersom hun fik nye Breve fra min Fader, hvori Fru Sigbrit blev roest, tænkte hun paa at forsone denne, og da det var Fru

Sigbrits Ravnedag, besøgte hun hende paa hendes Bærelse, og forærede hende sex fine Silketørklæder. Fru Sigbrit foldede dem ud fra hverandre, betragtede dem nøie, og sagde endelig, idet hun udspilede sine Næsebore: "Naar I en anden Gang vil bortskienke Noget, da maa I kiende den Persons Maal og Størrelse, til hvilken I vil give det; disse Tørklæder ere for smaae, de passe mig ikke, de due til ingen Ting. I kan selv beholde dem." Min Moder rakte nu Haanden ud, for at tage sin Foræring tilbage, men Fru Sigbrit var hurtigere, og luffede et Skab op, hvori hun ligesom min Moders Vine lagde Tørklæderne, og smækkede derpaa Skabet i Laas igien. Siden kom Fru Sigbrit atter til os, og skiondt min Moder nu modtog hende med Kulde, lod hun, ligesom om hun Intet mærkede.

Min Moder havde befaleet Arbeidsfolkene i vor Egn, at de Intet skulde foretage paa hendes Regning, uden hendes egen udtryffelige Befaling; dette hindrede Fru Sigbrit fra i Fremtiden at blande sig i vore Unliggender, dog vedblev hun at besvære min Moder med sine Raad. Især havde hun fæstet sine Vine paa en Bygning, der før havde været et Udhuus, men nu stod øde. Da min Moder boede knapt, foreslog Sigbrit hende at tage de Bærelser i Besiddelse, som beboedes af hendes Tjenestefolk, og at lade disse ligge i hiint Udhuus. Min Moder indvendte, at det ei gik an, da Udhusets Døre ei kunde luffes, og da Kulden om Vinteren trængte ind igiennem de faldefærdige Bægge. Fru Sigbrit rympede Næsen og paastod, at man ei skulde behandle sit Syende, ligesom Herremænd. "Det er dog Mennesser," sagde min Moder, "og det er christelig Pligt at be-

handle dem som saadanne." "Jeg tænker, at de fattige Hollændere ogsaa ere Mennesker," svarede Fru Sigbrit, "og dog ligge de ofte for aabne Døre, og have sielden bedre Huus, end dette." — Imidlertid blev der Intet af Fru Sigbrits Plan dengang.

Kort derpaa reiste hun bort, og efter nogen Tid hørte vi, at hun i Bergen havde paataget sig at være Giestgiverske, hvorved hun snart samlede en betydelig Formue. Årsagen til hendes Bortreise fik vi aldrig at vide. Hun havde nogle Uger i Forveien talt om at sætte sig fast her i Egnen, ja man talede endog om et Giftermaal mellem hende og den gamle van Elæsen, som hun ganske syntes at have Magt over. Om denne Plan strandede paa den gamle Mand's store Tilbageholdenhed, veed jeg ikke, ja jeg kan ei engang med Sikkerhed bestemme, om Fru Sigbrit selv havde denne Plan, uagtet min Moder paastod det, kun Saameget er vist, at Fru Sigbrit for sin Afreise laante en betydelig Sum Penge af den gamle van Elæsen. Bønderne paastode, at Gaardens Nisse, der betragtes som en Art af Skrytsaand paa disse Steder, ikke kunde fordrage hende, og havde plaget hende saalænge, til hun besluttede at rømme den Pladsen. Snarere kan man troe, at hun, som en forstandig Kone, har indseet, at hendes Sind ikke stemmede med de stille, gammeldags Sæder, som herskede mellem disse Bierge, og at hun altsaa foretrak Opholdet i en anseelig By, hvor hun lettere kunde gjøre sig selv og sine Ærner giældende.

I den Sommer, Fru Sigbrit tilbragte hos Hr. van Claesen, saae jeg ofte Dyveke, der, som sagt, meget behagede mig. Naar hun sad stille ved sit Arbeide i Fru Sigbrits Værelse, medens de lysegule Haar i lange Fletninger snoede sig om begge Sider af hendes Pande, kunde hun see from ud, liig en Engel fra Himmelen. Hun vævede som oftest de fineste Kniplinger, eller brode= rede i Uld og Silke, hvori hun besad saa stor Færdig= hed, at de skønneste Blomster og Dyr, ja hele Landska= ber i kort Tid, ligesom om de vare malede, opstode under hendes Hænder. Dog saae jeg sielden noget af disse Arbeider komme til fuldkommen Udførelse. Hun blev almindeligen fied af dem paa Halvveien, og begyndte noget Nytt, som endnu syntes at vorde skønnere, men som hun ligesaa lidet udførte, ja det syntes mig allerede den Gang besynderligt, at Fru Sigbrit, der fordrede den strengeste Orden af Andre, saaledes lod hende have sin Villie. Den unge Dyveke gif ogsaa meget zirligen flædt. Hendes Dragt var efter de Tiders Mode sort, men af det kostbareste Tøi, hendes fine Halskrave kappedes i Hvidhed med den blendende Hals; de Skoe, der dækkede hendes smaae Fodder, kunde ei forfærdiges i Bergen, men maatte forskrives fra Udlandet, og Fru Sigbrit, der dog i denne Tid ei havde mange Penge at raade over, sthyede ingen Udgifter, naar det gieldt hendes Datters Pynt. Dyveke var allerede saa forvænt, at hun vragede hvad ikke var kostbart og nytt, ja selv dette blev hun snart fied af, og gav det da til den Første den Bedste, der mødte hende, dog nødtes de, der modtog disse Gaver, som of= test af Fru Sigbrit til igien at give dem tilbage.

Ei altid var Dyveke, selv' i Moderens Nærværelse, saa stille, som da jeg første Gang saa hende. Ivertimod hændtes det undertiden, naar hun saa Noget, der forekom hende sælsomt, at hun brast i den lydeligste Latter, uden Hensyn til hvem, der var tilstede, og hvor søl- agtig hun ellers var, forskaaede hun ei engang Moderen selv, naar denne, som ofte var Tilfældet, havde et eller andet Klædningsstykke paa, der enten af Sparsomhed var for- skaaret, eller ved sit gammeldags Snit forekom Dyveke alt- for hæsligt. Ja, naar det Lune kom over hende, kunde hun med uimodstaaelig Venlighed og med de sømme Rier- tegn anmode Moderen om at iføre sig en Dragt, der henhørte til omtalte Slags. Naar hun nu saa Fru Sigbrit saaledes klædt, udbrød hun i den stærkeste Latter ligesom hendes Dine, hun lignede da et vældigt Føl, der spotter enhver Tømme, og agtede kun lidet paa den Misfor- nøielse, som Moderen over denne Opførsel lagde for Dagen.

Der fandtes i Egnen flere bosatte Familier, der ikke hørte til Bondestanden, og tildeels efter feilslagne Forhaab- ninger havde truffet sig tilbage mellem disse Bierge. Hine Fa- milier afholdt sig strengt fra Omgang med Egnens Bønder, over hvilke de troede sig langt hævede, derimod søgte de helst Omgang med dem, hvilke de ansaae for at være af høiere Stand, end de selv. Især vare Fremmede dem velkomne, da disse bedst syntes skikkede til at forjage den Eensomhed, hvis hemmelige Tryllekraft ikke fandt nogen Udgang til hines af andre Begierligheder plagede Siæle. Med disse Familier sluttede Dyveke snart Bekjendtskab, og da Fru Sigbrit ønskede at vide Besked om Alt, op-

drog hun sin Datter til at aflægge Regnskab for hvad hun hos dem saae, fra Skeer og Klædedragter til Menneskets Miner og himmelige Tanker. Imidlertid var Dyveke altfor meget sysselsat med sig selv, til længe at henvende sin Opmærksomhed paa Andre, dog erstattede ofte hendes Lune, hvad hun manglede i Sagttagelseevne. En stærkt fremtrædende Forfængelighed eller en med Engstelighed sfiult Armod lykkedes det hende vel og undertiden at affløre. End bedre vidste hun at fremstille de Legemsfeil, hun havde bemærket, og det var da sælsomt at see, hvorledes hendes ranke Skabning og smidige Ledemod kunde bøie sig i alle de Folder, hvori en grusom Natur, ligesom med Jernbaand, tvinger de forladteste af sine Skabninger. Hvert Træk, ja hvert Led i hendes Fingre blev da et Penselfstrøg til det Billed, som hun vilde fremstille, og midt i disse forunderlige Vendinger og Dreininger klang pludselig Moderens Bifald, liig en Dæmons bittre Haan over den fornædrede og spottede Menneffenatur, medens Dyvekes letfindige Latter snarere lignede en Lustals, der har iført sig et jordiff Klædebon, og nu spotter over de Lænker, hvori den selv har tvunget sine letbevægelige Lemmer.

Undertiden fremstillede Dyveke ogsaa paa sin Wiis et Billede af vore Nationalsskiffe, dog med saamegen Ynde, at ei engang jeg selv, der dog elskede disse Skiffe, var istand til at vrede over hendes Udfærd. Saaledes paatog hun sig engang, i Selskab med Flere, at efterligne en Bryllups-scene. Det er Skif blandt Norges Bønder, at Bruden paa Hovedet skal bære en tung med Glimmer, uægte Stene og forgylde Sølvmynter besat

Krone. Under denne opbindes Haaret saa stærkt, at man ikke kan see det. Den tunge Krone og de stærkt opbundne Haar forvandle da ofte den stakkels Brud til en Martyr for sin Pynt, og Udtryk af Lidelse træder istedetfor den Glæde, man paa den Dag venter at skue. Dyveke havde seet en saadan Brud, og det Tog, der fulgte hende til Kirken, hvilket ei havde anden Virkning paa den fiortenaarige Pige, end at vække hendes Begierlighed til at fremstille noget Lignende paa hendes Maade. En Søndag havde hun hos Hr. van Claesen samlet et Selskab, af hine Familier, som vi have omtalt. Da disse bestandig vare beredte til at forhaane de Sædvaner, der fandt Sted i en, som de indbildte sig, langt under dem staaende Stand, saa var det hende let at hverve Deeltagere. Nu blev Selskabet udflådt paa den forunderligste Maade. Een gik foran og spillede paa en slet Fiolin nogle Nationalmelodier, der i sig selv vare skønne, men som den Spillende, ved forsætliggen at gribe falske Toner, drev en musikalsk eller rettere umusikalsk Spot med. De, der forestillede Følget, klædte sig, Nogle i Skindklæder som Tiskere, Andre i Badmelskoster, under hvilke de bare deres sædvanlige Dragter. Dyveke selv var klædt som Brud, med en Krone paa Hovedet, under hvilken hendes lange Haar hang frit ned ad Ryggen; om Halsen bar hun fine Kniplinger, som hun ved ingen Bøn var at formaae til at ombytte med det røde Tørklæde, behængt med Sølvmynter, som en Brud paa disse Steder almindelig bærer. I denne underlige sammensatte Dragt saae hun henrivende deilig ud. Pludselig nærmede hun sig til mig, neiede dybt og sagde: "I, Zavern, er altfor alvorlig, til at paatage Jer nogen anden Rolle,

J maa tage til Takke med at forestille Brudgommen.”
 — ”Dertil er han feithaandet nok,” anmerkede Fru Sigbrit. Dyveke tryffede nu i hele Selskabets Paasyn et ømt Kys paa mine Læber, og førte mig med uimodstaaelig Magt i Spidsen for Toget. Derpaa gik hun med nedslagne Hine ved min Side, fulgt af det øvrige Selskab. Efter at have giennemvandret alle Børelser gik Toget, der stedse fik et vildere og mere bacchantisk Udseende, ned i Gaarden, og derfra ud paa den Wei, der førte til Kirken. Her samlede imidlertid flere Bønder, der først med misbilligende Tausshed, derpaa med aabenbar Forbittrelse betragtede vort Optog, som de troede anstillet til Spot for dem. Deres Antal voksede hvert Øieblik, ja tilsidst var der en stor Mennekehob, der betragtede os med mørke Blik og halvundertrykte Bredeøyttringer. Dyveke lod ei til at bryde sig derom, men begyndte paa tusinde Maader at kiale for sin Brudgom, indtil endelig en dristig Knøs traadte frem og raabte med truende Røst: ”Kronen af Hovedet!” ”Kronen af Hovedet!” gienlød det som et Echo af hundrede Munde. Vort Selskab adspalttedes i en Hast, og Dyveke ilede, som en ængstet Due, til sit Hiem, medens jeg, saa godt jeg formaaede, stræbte at berolige Bønderne. Før de endnu vare borte, kom imidlertid Dyveke tilbage, klædt i sin sædvanlige Dragt; hun tiltalede med Venlighed de Ældste, og bad dem ei at tage hendes Letfind ilde op. Hun vilde ei fornærme dem, sagde hun, men fandt deres Brudedragt saa smagfuld, at hun ei havde kunnet modstaae Fristelsen til engang at klæde sig selv deri. Hendes venlige Ord, de tilsyneladende uskyldige og indsmigrende Miner, tilligemed hendes fremspirende Skønhed, forseilede ikke deres Virkning. Hoben splittedes, efterat Alle havde raft

Haanden til Dyveke, der tog Afsked fra Enhver af dem med et venligt Smil. Dog, uagtet Dyveke saaledes forsonede Alle, faldt Dadelen desto mere paa Moderen, om hvilken man sagde, at hun burde have bedre Forstand, og ikke tillade Sligt. Saaledes bidrog ogsaa dette til at forøge Misfornøielsen med Fru Sigbrit.

En eeneste alvorlig Følelse syntes at have fæstet Hod i Dyvekes letsindige Hierte, nemlig Kiærlighed til hendes afdøde Fader. Saaledes var jeg engang Vidne til en lidenskabelig Scene, da Fru Sigbrit, som hun ofte pleiede, med Misbilligelse omtalte sin Ægteherre. "Havde han ei handlet saa uforsigtigen," sagde hun, "da vare vi rige Folk, og behøvede ei at søge Tilflugt i fremmede Lande. Men han var bedre skicket til at sidde bag Ovnen, end til at strides med Kabbelhauerne, derfor have de ogsaa bragt ham til Dødelighed, jeg har selv seet hans blege Hoved i Gluis, da Bøddelen hævdede det til Udvarsel i den store Forsamling." Dyveke stod tilsyneladende rolig, og hørte derpaa, uden at svare. Dog paa samme Tid pillede hun, som det lod, uden at vide hvad hun foretog sig, Traadene ud af et kostbart Broderi, og sønderrev det tilsidst, uagtet hun i flere Dage havde arbeidet derpaa. Ved Moderens sidste Ord blev hun endelig bleg, som et Liig, og styrtede med et høit Skrig til Jorden. Alle forfærdedes, Fru Sigbrit ilede til, tog hende med ængstelig Omhu i sine Arme, og var venligere da Dyveke vaagnede af sin Asmagt, end jeg nogensinde før har seet hende. Overhovedet har jeg sielden hørt Fru Sigbrit, der ellers saa lidet skaanede Andre, at sige noget ondt

Ord til Dyveke, der var hendes Diesteen, og over hvilken hun vaagede, som over en fielden Skat.

Mod min Moder var Dyveke særdeles venlig. I hele Tider kunde hun fortælle hende om Holland og Brabant, og om hvorlunde hendes Slægtninger endnu erindrede og omtalte hende med Kiærlighed, hvilket var min Moder til stor Glæde. Dog bragte Dyveke det aldrig saa vidt, at min Moder ret af Hiertet blev hende hengiven, tvertimod var der en sfiult, men stærk indvortes Forskiel i begges Væsen, der, om den ikke, som mellem Fru Sigbrit og min Moder, fremavlede et spændt Forhold, dog hindrede dem i at indgaae Benskab med hinanden.

Mod mig var Dyveke noget foranderlig i sin Opførsel, undertiden lod hun til knap at bemærke mig, undertiden var hun venlig og forekommende. Hvad der især indtog mig hos Dyveke var hendes skønne Sang og den Færdighed, hvormed hun paa Harpen vidste at ledsage den. Men ogsaa heri var hun lunefuld; naar man bad hende derom, sang hun fielden, ja hun afflog undertiden at synge, selv naar hun vidste at hele Selskaber vare samlede blot for at høre hende. Til andre Tider sang hun uanmodet og længe baade for mig og Andre. I saadanne Dieblis syntes hendes Letfind at vige for en højere Alvor, da traadte Taarer i hendes Øine, og man maatte troe, at den dybeste Lidenskab tonede giennem hendes fyldige, velklingende Røst, men neppe var Harpen

henstillet i sin Krog, før denne Stemning som et Lyn-
glimt igien var forsvunden.

Jeg erindrer mig især en gammel, tydsk Folkesang, der efterlod et dybt Indtryk i min Siæl. De enkelte Ord kan jeg ikke huske, men det Indtryk, hvormed hun sang, og Wisens Indhold vil jeg sikkert aldrig glemme, saa meget mere da denne Sang bevægede sig i den samme Phantasiefreds, som de Eventyr, hvormed min Siæl dengang var opfyldt. Wisen handlede om en Havfrue, der var forelsket i en Ridder, og endelig havde formået sig med ham. Det Liv, som de to Elskende førte paa Havets Bund, var skildret kort paa de gamle Sangeres Viis, men dog med dristige Penselstrøg, og med Phantasjens mest tillokkende Farver. Ridderen reiser nu til en Turnerig ved Keiserens Hof, hvor han, som Priis for sin Tapperhed, vinder en deilig Prindsesses Haand. Han undslaaer sig imidlertid for at modtage den til stor Forundring for Keiseren og det tilstedeværende Folk. Det lykkes endelig en Munk at fravriste Ridderen sin Hemmelighed. Deels Munkens Forestillinger, at han ved en saadan Forbindelse gav sig i Diævelens Hænder, deels den tillokkende Prindsesses Unde bringer ham til at afsværge sin forrige Kiærlighed. Hans Formaling holdes nu med stor Pragt, men paa Bryllupsaftenen, da Glæden var paa det Høieste, fremspirer en Krands af Siv og Vandliljer i Riddersalens Loft, mellem dem viser sig, ligeover Ridderens Hoved, en quindelig, besloret Skikkelse, der udstrækker den deiligste Fod over ham, som Nogen havde seet. Ridderen gienfiender paa denne Fod sin fordums Elskede, hun forsvinder, men han taber al No fra den Dag, og doer snart der=

efter. Prindsessen og Havfruen mødes endelig ved hans Grav, hvor de begge bede for hans Siæl. Dette var Wisens Indhold, der maa forekomme Den, der læser det, som et eenfoldigt Eventyr, men Dyveke sang det med saameget Udtryk, og spillede med saameget Liv, at Tonerne fik Liighed med den bevægede Søe, og hun selv forekom mig under Sangen at være den ulykkelige Havfrue, hvis Troskab og Hengivenhed fandt en saa slet Siengield.

Uagtet hun ofte foresang mig hiint Eventyr, agtede hun dog aldrig paa de Sagn, jeg vilde fortælle hende. Hun paastod, at de Fielde, der indsluttede os, gjorde hende beklemmt nok om Hiertet, hvorfor jeg, hvis jeg ikke vidste noget Lystigt at sige, skulde tie stille. Eengang overtalte jeg hende dog til at forlade vore sædvanlige Spadseregange, for at følge mig ind iblandt Biergene. Men vi vare knap komne forbi en stor Biergstrøm, der laae en Fierdingvei fra vort Huus, før Dyveke klagede over Træthed, og heftigen forlangte at vende tilbage. Eftersom hun imidlertid ei kom saa hurtigen hjem, som hun ønskede, blev hun utaalmodig, og da jeg, ved at bære en Green tilside, var Marsag i, at den greb fat i hendes Krave, og neddryfsede en Vanddraabe derpaa, sagde hun, at jeg havde plettet og sønderrevet hendes Kniplinger. Da jeg ingen Plet kunde see, og fandt Risten ubetydelig, blev hun vred, og sønderrev nu selv Kraven aldeles, i det hun paastod, at den dog var fordærvet. Derpaa faldt hun i en stærk Graad, og jeg maatte, hvad jeg sandt at sige gierne gjorde, næsten bære hende hjem, thi hendes spæde Fodder udholdt ikke længer at træde paa den haarde Steen.

Til andre Tider var hun driftigere, og skøndt hun aldrig meer vovede sig ind mellem Biergene, kunde hun dog, naar den Lyst kom over hende, vanke giennem Skoven i flere Timer, uden at føle nogen Træthed. Det var da deilig at see den skønne, allerede den Gang udviklede Pige, hvis Undighed hver Bevægelse forøgede, behændig, som et Raadyr, at finde Veie mellem Krattet og de høie Stammer. Ved en saadan Leilighed hændtes det eengang, at en Mand, som jeg ikke før havde seet, traadte frem af Skoven. Han var indhyllet i en stor, dunkelbruun Kape, og led til at have samlet Planter imellem Biergene. Hvis hans høie Væxt og befalende Udtryk ikke havde vidnet derimod, saa kunde vel hans Dragt og hans tungsindige Ansigtstræk have fristet til at regne ham til de omvankende Zigeunere, eller saa kaldte Faterbander, som undertiden ogsaa viste sig paa disse Steder. Han stillede sig i Veien for Dyveke, og betragtede hende tankefuld, uden at hilse. Dyveke streg høit, og holdt sig med frampeagtig Ængstelighed fast ved mig. "Frygt ikke for mig mit Barn," sagde han, "men for Dit eget ubevogtede Hjerte. Hæng en Sardonxy i Dit Halsbaand," blev han ved, "thi denne Steen befrier fra lettsindige Tanker. Ræk mig Din Haand, da skal jeg forudsige Din Skiebne." Dyveke, hos hvem Nysgierrighed alt havde fortrængt den første Skæk, rakte ham sin Haand, skøndt ei uden Skælven. "Den er deilig hvid" sagde han, efter at have betragtet den en Tid lang, "og dog skal for dens Skyld det rødeste Blod komme til at flyde." "Er I en Chiromant," spurgte Dyveke, i det hun trak sin Haand tilbage. "Ja

vel!" svarede han, "og en Stiernethyder tillige; Dig saae jeg fort efter Din Fødsel, og alt dengang beregnede jeg Dit Horoscop." — "Hvilke Stierne ere mig gunstige?" spurgte Dyveke, der nu fuldkommen havde faaet sit Mod igien. "Det er Venus, og den vankelmodige Mercurius," svarede han, "dog stod hiin i Din Fødselstund altsor nær ved det dræbende Medusahoved." — "Det er en mørk Tale for mig," afbrød Dyveke ham. — "Veneris Kraft" blev han ved, "dæmpedes og dengang af den giftige Saturn, der udsendte sit Lys fra det niende Huus, hvorved en Reise antydes, fra hvilken onde Planeter hindre Dig at vende tilbage." — "Trues jeg da af nogen Fare?" spurgte Dyveke. — "Jupiter," sagde han, "der skienker retmæssigt Herredømme, stod i hiin Time ved Nedgang nær Steenbuffens Horn, og naar Solen den fem og tyvende Gang efter Dit Fødselsaar gaaer ind i Skorpionens Tegn, da trues Du af en voldsom Død i et fremmed Land." Med disse Ord vendte han sig om, og gik ind i Skoven igien. Dyveke saae efter ham med et spodsk Smil, og sagde: "Ederis Spaamænd ere, som det Øvrige i dette Land, deres Ord ere truende, men golde, som Stenen i Ederis ufrugtbare Bierge." Til Trods for sin Spot, gik hun dog denne Gang mere takfuld hjem, end sædvanlig.

Fra den Tid Dyveke havde anstillet den ovenfor omtalte Procession, og i Spøg valgt mig til sin Brudgom, syntes det mig, at hun var bleven varmere og venligere imod mig, end tilforn. Dog kan det og være, at det forekom mig saa, eftersom jeg selv fra den Tid af med større Driftighed nærmede mig til hende. Saameget er

vist, at hun efter den Tid hver Aften vandrede med mig til langt ud paa Natten, at hun nu gierne hørte paa mine Fortællinger, og at hun ofte spillede de Sange for mig, som jeg mest yndede, ja hendes Dine hvilede undertiden længe paa mig, og syntes at sige mange Ting, hvorom jeg forhen Intet havde ahnet, og som dog nu paa det heftigste bragte mit Hjerte til at banke. Paa denne Tid opstod, som jeg ovenfor har berettet, en større Tilbageholdenhed mellem min Moder og Fru Sigbrit. Dette havde dog ingen anden Indflydelse paa Dyvekes Forhold til mig, end at jeg saae hende sieldnere hjemme, men desto tiere mødte jeg hende paa mine Vandringer i Skoven. Fru Sigbrit lod i Begyndelsen til ei at agte paa disse Møder, dog blev hun tilsidst betænkelig, og forbød Dyveke at gaae med mig saa sildig om Aftenen. Da dette ikke hjalp, traadte hun ogsaa pludselig en Aften imøde, da vi gik Haand i Haand i den store Hauge, der tilhørte Hr. van Claesen. Hendes Dine syntes mere dunkelgraae, end sædvanlig, og gnistrede med en Ild, som jeg sielden deri havde seet. Ikke desmindre tog hun mig tilsyneladende koldfindig ved Armen, skød mig ud af Haugeporten, og sagde: "Der gaaer Veien til Ederes Hiem, unge Herre; I er baade for ung og for gammel til saa sildigen at vandre allene med en ung Pige, hvilket hverken er godt for Eder eller for hende." Efter denne Tale, hvori hun vel ei havde saa ganske Uret, vilde hun lukke Hagedøren i Laas efter mig, men nu styrtede Dyveke sig, uden at lade sig forbløffe af Moderens Nærværelse, med største Heflighed i mine Arme. "Nei," sagde hun, "jeg vil see ham, og hvis man adskiller mig fra ham, saa

døer jeg af Sorg." — "Hun vil glemme Jer inden fire og tyve Timer," anmærkede Fru Sigbrit. "Aldrig," sagde Dyveke. "I Morgen Klokken fem," hviskede hun mig i Øret, i det hun atter kastede sig i mine Arme, "ved Indgangen til Hasselalleen paa venstre Side nær Porten." Fru Sigbrit trak hende nu tilbage med Magt, slog Hauge-døren i Laas, og tog Nøglen i Lommen. "Farvel, unge Herre," sagde hun, "hils Eders Moder fra mig, og siig hende, at hun burde give Jer et Par dygtige Ørefigen, og vil ikke hun, da skal jeg give Jer dem selv, hvis I oftere vover Jer i vort Huus." Dermed gif hun bort med Dyveke, der vinkede mig med sit hvide Lommeforflæde, og tilkastede mig Kys med sin Finger, saa længe hun kunde see mig.

Dagen efter bemærkede jeg, at min Moder betragtede mig med alvorlige Øiekast, dog agtede jeg kun lidet derpaa, thi Dyvekes Billede, der Dag og Nat svævede mig for Nie, indgød mig Ligegyldighed for alt andet. Min eeneste Frygt var, at man skulde hindre mit Stevnemøde, men det skedte ikke. Alt en Time før den bestemte Tid ilede jeg afsted, og, uden at agte de hvasse Torne, bandede jeg mig Bei giennem den Hæk, der adskilte van Elaesens Hauge fra vor, og ventede nu bag Hasseltræerne med bankende Hierte paa Dyvekes Komme. Hun indfandt sig til den bestemte Tid, saae sig om, og kastede sig, da hun mærkede, at Ingen uden vi var tilstede, med største Hefstighed i mine Arme, ja overvældede mig med de sømteste Kys. Saa vidt havde hun aldrig før,

med Undtagelse af den foregaaende Aften, fiernet sig fra den jomfruelige Tilbageholdenhed, men vort Forhold var nu ganske forandret, og uden at tænke paa, at vi ei afgang af os selv allene, tilsvore vi hinanden evig Troskab. "Jeg veed, at baade Din og min Moder have lagt Planer imod os," sagde Dyveke, "men ligegodt! jeg vil vove Alt for Dig." Derpaa løste hun det Halsbaand af sin Hals, i hvilket Spaamanden havde raadet hende at hænge en Sardonyx, og rakte mig det, som et Pant paa sin Troskab. Ja hun befæstede det selv paa mit Bryst, og jeg trykkede hende med Hefstighed til mit Hierte. Kort efter traadte Fru Sigbrit med min Moder ud af Buksene: "Der seer I!" sagde Fru Sigbrit, "strag afsted Jomfrue! at give Stevnemøder anstaaer Eder ikke halv saa godt, som Eders Strikketsi og Eders Syramme. Paa I nu paa Eders Søn, saa skal jeg nok passe paa hende", lagde hun til, og tog Dyveke ved Armen, for at lede hende bort. — "Ikke sandt, min Ven, Du forlader mig aldrig?" sagde Dyveke. — "Aldrig," svarede jeg, "intet Forbud og ingen Pinsel skal adskille mig fra Dig." "Vil I høre," anmærkede Fru Sigbrit, "hvor kief Eders Søn er vorden, uagtet han neppe har fyldt sine sexten Aar." — "Ikke kieffere," svarede min Moder, "end Eders Datter, som endnu er yngre." Dermed skiltes vi ad for den Gang.

Min Moder tog mig nu alvorligen for sig, og foreholdt mig, hvor ubesindig jeg handlede, og hvorlidet det vi om Dyveke vidste, gav Haab om, at Nogen endnu kunde bygge sit Livs Lykke paa hende. Iligemaade erindrede hun mig om, hvor ung jeg selv var, hvorlidet jeg endnu kiendte til Verden, eller var istand til at betrygge min

egen Fremtid; især lagde hun megen Vægt paa den Misbilligelse, hvormed min Fader vilde optage min Ubefindighed. Men hendes Ord vare talede i Vinden, Dyvekes Harpe, hvis Toner i Aftenstumringen trængte fra hendes Vindue til mit Dre, og i fulde Accorder ledsagede hendes skionne Sang, vakte den heftigste Attraa i mit Bryst, og tilintetgjorde ethvert Indtryk af min Moders Tale.

Den anden Morgen kom Fru Sigbrit til os, og sagde, at hun savnede et Halsbaand, som Dyveke paastod at have tabt, men som hun rimeligviis havde givet mig. Min Moder spurgte mig alvorligen, om jeg havde Halsbaandet. Jeg negtede det ikke, men tilføiede, at man aldtig uden med Magt skulde skille mig derved. "Jegiemmer ikke Eders Klenodier med Forsigtighed," anmærkede Fru Sigbrit, i det hun med en behændig Bevægelse greb en fremstaaende Deel af Halsbaandet, og trak det ud over mit Hoved. "Nu er det i min Magt," sagde Fru Sigbrit, "og jeg skiller mig heller ikke saa let derved. Dyveke faaer J vanffelig at see, saalænge den Ruus varer." Dermed gif hun.

Min Moder bad mig nu paa det venligste, og vee-modigste at dæmpe min Lidenstabs, hun betroede mig desuden, at Fru Sigbrit traf stærke Tilberedelser til sin Bortreise. Dette nedslog mig meer, end alt Andet, hvad min Moder sagde. Jeg listede mig flere Gange nær til van Claesens Huus, især naar jeg om Aftenen hørte Dyvekes Harpe, men bestandig saae jeg istedet for Dyvekes ungdommelige Udsyn den speidende Fru Sigbrit, der, som en Drage, vogtede paa sin Skat, og hvis ondskabssfulde Latter ofte forraadte mig, at hun havde opdaget min

Nærværelse. Kun een gang fandt jeg paa Torden et Par Linier, hvori Dyveke bad mig at indfinde mig under hendes Vindue næste Aften. Men da jeg paa den fastsatte Tid kom, saae jeg atter ingen Anden, end Fru Sigbrit, der, som en Høg, speidede fra det aabne Vindue. "J kommer nok for Dyvekes Skyld," sagde Fru Sigbrit, "men hun har i Dag Forfald, hun har modtaget en Foræring, der sysselsætter hende saa stærkt, at hun vanskelig kan see Jer, kom igien i Overmorgen, da skal jeg maaskee selv føre Jer til hende." Jeg stod forbauset, og troede knap mine egne Øren. "Er J da virkelig bleven rørt over vor Skiebne?" sagde jeg. "Kom igien i Overmorgen Klokken ni!" raabte hun atter, og slog Vinduet i. Jeg gik hjem med et beflemt Hierte, uden at bygge stort paa Fru Sigbrits Tale, saa meget mere, som min Moder i alle disse Dage betragtede mig med stor Medlidenhed og Bedrøvelse, dog indfandt jeg mig til den bestemte Tid. Fru Sigbrit stod denne Gang i Gaarden, og gav Befalinger til van Claesens Tiener. "Vær saa god at gaae op," sagde hun til mig. "J kiender jo ret godt Veien." Jeg gik nu op ad Trapperne, og aabnede Døren til Fru Sigbrits Dagligstue. Det Første jeg saae, var Dyveke, endnu skønnere, end nogensinde før. En hoi Rødme farvede hendes Kinder, en Zobelskindskrave slyngede sig om hendes hvide Hals, og en Pels af fiint, blaat Klæde hang i Folder om de fyldige Hofter, og var fastheftet om Midien med et snevert Belte. Da hun saae mig, rystede hun de gule Lokker tilbage fra Panden, men af Bedrøvelse var i hendes Ansyn intet Spor. Hun løb og legede med en lille Skidehund, der boltrede sig paa Gulvet, og sprang

op ad hende ved hvert af hendes Skridt. "See dog det nydelige Dyr!" sagde hun, "det har min Moder foræret mig." — "Dyveke," spurgte jeg, "hvor skal Du hen? Du er jo i Rejseklæder." — "Ja," svarede hun, "vi reise til Bergen, men komme nok snart igien." — "Åh, Dyveke! Du kommer aldrig igien!" sagde jeg, medens alt Blodet trængte sig i saa stærke Strømme til mit Hjerte, at det syntes mig nær ved at bryde. — "Jo, jeg kommer nok, men har Du nogen Tid seet et yndigere Dyr?" blev hun ved og kiggede for den lille Skidehund, der strax begyndte at knurre og bække, da den saa mig. "Bliv der!" sagde hun, "den kan ikke lide Dig. Ingen maa nærme sig til den, som den ikke kan lide." — "J seer hvor heftig hendes Kiærlighed kan blive paa kort Tid," sagde Fru Sigbrit, der nu kom ind, ligeledes i Rejseklæder. "Hvis vi bleve her" svarede hun til, "maatte I nu gierne besøge os, saa tidt I lystede, men da vi reise, saa kunne vi vanskelig sees længer, med mindre I har Lyst til at følge med, og bære Dyvekes Hund ned til Stranden." "Nei, jeg vil selv bære den," sagde Dyveke, i det hun med største Omhu tog den i sin Arm. "Farvel, jeg elsker Dig dog trods Alt hvad min Moder siger," svarede hun til og hoppede ud af Døren. Jeg stod som forstenet, men mit Blod forekom mig at være forvandlet til en brændende Ild, der ved hvert Puls-slag maatte fortære mit Hjerte. Jeg var ei i stand til at frembringe eet Ord. "Vil I ei følge med os," sagde Fru Sigbrit, "saa gaa hjem! hilts Eders Moder, og staae ikke der, som Loths Hustru, da hun stirrede paa Sodomas Undergang, og

blev forvandlet til en Saltstøtte.” Med disse Ord fulgte hun Dyveke.

Neppe var hun borte, før de hedesste Saarer strømmeviis randt mig ned ad Kinderne. Jeg følte vel, at jeg aldrig vilde have gaaet saavidt, hvis ikke Dyveke selv var kommen mig imøde endnu videre, end paa Halvveien. Og hun, der havde mødt mig med saa stor Varme, der saa dristigen og uden Forbehold, selv i Moderens Nærværelse, havde erklæret mig sin Kiærlighed, forlod mig nu ligesaa letfindig, som et Barn forlader det Legetøj, der kort forhen udgjorde dets høieste Glæde. Dette var den første bittere Erfaring, som jeg gjorde her i Verden. Efter at have dvælet nogen Tid i Bærelset, ilede jeg tilsidst ud i Haugen, hvor jeg nær havde løbet den gamle van Elæsen overende, der trak sig tilbage med Forfkrækkelse, uden dog, skiondt i stor Afstand, at forglemme sin sædvanlige Hilsen, som jeg denne Gang kun lidet giengjeldte. Jeg løb op paa en Høi foran Huset, hvorfra man kunde see langt ud i Fjorden. Her saae jeg da den store Tagt, hvorpaa Dyveke nu befandt sig. Den havde lettet Anker, heiset sine Seil, og var alt et betydeligt Stykke fra Landet. Jeg troede paa Dækket endnu at see Dyveke, der kjaede for sin lille Hund. Hvert Dieblif forsøgede det Num, der adskilte hende fra mig, indtil endelig Skibet, der i hvert Secund syntes at formindskes, og tilsidst neppe forekom mig saa stort, som en svømmende Wildand, forsvandt bag de graae Klipper i Baggrunden. Nu fattede jeg først tilfulde den Spot, der laae til Grund for Sigbrits Frem-

færd, i det hun selv lod mig være Vidne til, hvor let mit Billed kunde fortrænges af Dyvekes Siæl. Nu begreb jeg ogsaa, hvad det vilde sige at staae forladt i Verden, uden Haab, med en Erindring, som en nagende Bændelorm, hvilken vi saa meget mindre kunne befrie os fra, da den er udflækket i vort eget Indre, og opfostret med de Safter, der vare bestemte til at vorde vort bedste Hjerteblod.

I dette Dieblif nærmede van Claesen sig, hvilket han ellers aldrig pleiede. "Den unge Herre," sagde han, "er bedrøvet, ja, ja, Menneffer samles, og Menneffer adskilles, det er Verdens Gang. Jeg havde heller ikke troet saa hurtigen at skulle skilles fra Fru Sigbrit, thi hun var en klog og tro Huusholderske. Nu, Guds Willie stee! Saadan som det er, er det maaskee bedre. Fru Sigbrit vil nu nedsætte sig i Bergen. Gud skienke hende Held, thi det vil ellers komme min Pung dyrt at staae." Med disse Ord hilsende han paa sin Wiis, og fiernede sig uden at vente mit Gien svar; han forekom mig i dette Dieblif ei anderledes, end en vandrende Buss, der ved et Trylleslag var løstrevet fra sin Rod, og havde faaet Magt til at gaae og at tale, for ved Udfoldelsen af sin phlegmatiske Natur, at spotte den fortærende Ild i mit Bryst.

Paa samme Tid kom van Claesens Tiener tilbage fra Stranden, og medbragte en Hilsen fra Dyveke, med det Halsbaand, som hun alt eengang havde skienket mig, og som, efter hvad hun sagde til Tieneren, i det hun gav ham Halsbaandet, skulde tiene til Erindring og Pant paa hendes Tilbagekomst. Et Glimt af Haab opsteg i mit Bryst, dog va-

rede det kun kort, og jeg indsaae snart Daarligheden i mine Forhaabninger. Jeg betragtede derpaa Halsbaandet med en Art af Forbittrelse, tilsidst fastede jeg det endog langt hen i Marken, og fattede den faste Beslutning aldrig at tænke mere paa Dyveke.

Jeg hengav mig nu med al den Kraft, jeg var istand til at samle, til mine Studeringer, som jeg, især i Sidstningen af Dyvekes Ophold iblandt os, reent havde forsømt. Min Moder understøttede mig trolig i Alt, hvad hun forstod. Lidt efter lidt blev mit Sind under disse Beskæftigelser roligere, men et Savn blev dog tilbage, som jeg forhen i denne Eensomhed ei havde følt. Ja uvilkaarlig overraskede jeg mig ofte selv i dybe Tanker paa det Sted, hvor jeg havde henkastet Halsbaandet. Jeg var endog svag nok til flere Gange at søge derefter, men jeg fandt det aldrig igjen.

Kort efterat Fru Sigbrit var kommen til Bergen, skrev hun os til, og fordrede det Halsbaand tilbage, som hun formodede, at Dyveke anden Gang havde sendt mig. Min Moder bad mig, hvis jeg havde det, at give det til Fru Sigbrit igjen. Jeg fortalte nu oprigtigen, hvorledes Alt var tilgaaet. Dette skrev min Moder til Fru Sigbrit, der svarede, at jeg, naar jeg fik Lyst til at kaste andre Folks Eiendomme bort, ogsaa maatte finde mig i at betale dem. Dette skedte ufortøvet efter den af Fru Sigbrit angivne Priis, der sikkert ikke var for ringe.

Der var omtrent forløbet et Aar fra Dyvekes Afreise, da min Fader sendte mig Befaling at vende tilbage til Bergen, for at jeg der til fælleds Fordeel kunde anvende mine Kundskaber. Uagtet jeg ikke følte synderlig Lyst til Handelsstanden, saa vidste jeg dog Intet at svare paa min Moders Spørgsmaal, til hvilken anden Stand jeg da troede at være dygtig? Jeg begyndte desuden, efterat Fru Sigbrit havde været hos os, at skamme mig ved dette Drømmeliv, og denne Flid, der ikke gav nede hverken mig selv eller Andre. Jeg besluttede derfor i nogen Tid at seie mig efter min Faders Willie, til hvilken Føielighed Haabet om at see Dyveke igien vel bidrog mere, end jeg selv ahnede. Jeg forlod ei uden Beemod vor stille Bolig imellem Biergene, og jeg erindrer mig endnu vel, hvilke smertelige Saarer jeg fældte, da den sidste af de graae Klipper, der indsluttede den Dal, hvori vi hidtil havde levet, forsvandt i Synskredsen. Jeg ahnede vel, at jeg først efter mange Omveglinger skulde see disse Steder igien, det syntes mig, som om en Deel af mit Væsen løbrev sig fra mig selv, og blev tilbage, indsluttet af disse Fjelde, ja giennem mit hele Liv bares det mig for, at jeg først paa disse Steder, ligesom indenfor en magisk, af Aandeverdenen beskyttet Kred, kunde gienfinde en fuldstændig Tilværelse.

Denne Beemod dæmpedes dog noget ved den ungdommelige Higen efter det Nye, saameget mere da min Fader modtog os venligere, end jeg havde formodet. Dog opfordrede han mig strax med en Iver, hvilken deels vel opstod af hans Had til Lediggang,, deels maaskee var en Følge af min Moders hemmelige Indberetninger, til

at arbeide paa hans Comptoir. Da jeg hverken var ube-
kiendt med fremmede Sprog, eller med Regnekunsten,
saa lykkedes det mig snart at sætte mig ind i min Fa-
ders Handelsanliggender, og jeg blev nu den, der besør-
gede Brevvevlingen til fremmede Steder, hvilket ei var
saa let, efterdi min Fader i vor Traværelse betydeligen
havde udvidet sin Handel. Dette Arbeide udførte jeg til
min Faders Tilfredshed, han blev derfor stedse venligere
mod mig, og jeg opdagede, med Glæde, at den Streng-
hed, hvilken han troede at burde vise den halvvoagne Dreng,
kun var en Skorpe, der dækkede et Hjerte, der var mildere
og menneskeligere, end jeg hidindtil havde troet.

Hermed vil jeg ikke paastaae at min Fader ei var en
Riigmand med Liv og Siæl, tvertimod tænkte han mest
kun paa Handelsforretninger, og beregnede alle Mulighe-
der, der med Hensyn derpaa kunde indtræffe. Ja, naar
der intet Andet var at tage vare, pleiede han at begive
sig ud paa den yderste Pynt af Byen, hvorfra man har
en Udsigt langt over Havet. Her speidede han med Ængste-
lighed efter Skibe, talte Dagene til deres Komme, og
overlod sig til alle de Lidenskaber, som Frygt for Tab
eller Haab om Binding ere istand til at vække hos
Mennesket. Dog søgte han aldrig Fordeel ved Uretfær-
dighed, han var heller ei uvillig til med smaae Sum-
mer at understøtte fattige Handelsmænd, som han an-
saae for stræbsomme. Dog skedte dette kun som Laan, og
om han end tilstod Opsættelse, saa fordrede han dog al-
vorligen det Laante tilbage. Til Fornemme var det derimod
hans Grundsætning slet Intet at laane, thi, sagde
han, hvad jeg allerede eier, ønsker jeg ei at give i deres

Hænder, der kan ansee det som en Raade, hvis han giver mig min Eiendom tilbage. Dette frygtede han ei for at sige Bedkommende lige i Vinene. Saaledes erindrer jeg engang, at en Adelsmand, der ellers var meget stolt, traadte ind i min Faders Comptoir. Min Fader førte ham ind i et Siderværelse, og jeg hørte ikke deres Samtale. Men nogen Tid efter traadte min Fader ind i Comptoiret, hvor jeg var allene, og sagde: "Kan du giette hvad hiin Adelsmand vilde?" — "Formodentlig tale med Fader i Pengesager," svarede jeg. — "Rigtig, han vilde laane en betydelig Sum Penge hos mig." — "Hvad svarede da F?" — "At jeg aldrig laante nogen Adelsmand Penge, men at jeg vilde give ham et godt Raad." — "Hvilket Raad gav F ham da?" — "Jeg bad ham at forsøge sin Lykke hos min Gienbo, Kjøbmand Weberking, thi han var en Nar, sagde jeg, og laante gierne til de Fornemme." Siden erfarede vi, at Weberking virkelig havde hjulpet hiin Adelsmand ud af hans Forlegenhed.

Jeg lærte nu at kiende flere Sider hos min Fader, hvilke jeg enten forhen havde manglet Evne til at see, eller som han hidindtil ei fandt for godt at vise mig. Det Savn, han følte ved min Moders Fraværelse, havde vel og udviklet Udskilligt hos ham, der forhen ikke mærkede. Dengang sad han mest om Aftenen hjemme med sine Regnskabsbøger, han taledes da kun Lidet med min Moder og slet Intet med mig, nu havde derimod den altfor store Eensomhed bragt ham til at søge Selskab med sine Jævnlike. I saadanne Selskaber udviklede han en Lystighed og et Lune, som man ei skulde have vens-

tet, naar man om Formiddagen saa ham sidde ordknep og stille paa sit Comptoir. Da min Fader elskede Orden selv i sine Fornøielser, saa aftalte han med flere Riidsmænd at sees til bestemte Tider, paa hvilke baade Ankomst og Vortgang vare fastsatte efter et nøiagtigt Klokkeslet. I disse Sammenkomster kunde Intet saa stærkt forstyrre hans Munterhed, som naar Noget kom eller gik, udenfor den fastsatte Orden. Han pleiede da med Fingerringen at banke paa Bordet, og sige: "Alt til sin Tid, mine Herrer! Den, som er unøiagtig i det Smaa, vil og være forsømmelig i det Store." Naar Alt derimod gik, som han ønskede, kom han i godt Lune, sagde mange træffende Ting, og fortalte Tilbragelser, som han selv havde oplevet, der, uagtet de fremsattes med en altfor belærende Tone, dog robede baade Klogskab og Sagttagelseberne. Han forfaldt rigtignok undertiden til den Feil, der saa ofte begaaes af ældre Mænd, hvis Hukommelse svigter dem med Hensyn paa det Nærmeste, skøndt den staaer dem fortræffeligen bi, naar Taleren er om det Længstforbigangne. Han gientog nemlig altfor hyppigt de samme Fortællinger og Bemærkninger; han havde og visse Materier, til hvilke han med Forfiærlighed vendte tilbage, og om hvilke hans Meninger vare saa ufravigeligen bestemte, at han ikke blot ansaae enhver Indvending derimod for urimelig, men endog næsten som en personlig Fornærmelse. Ja, han kunde vel og, naar disse hans Kiepheste kom paa Bane, uden at Noget modsagde ham, blive høirøstet og ivrig, blot ved at tænke sig en mulig Modstand, og skøndt hans Venner, der agtede ham, og saa igiennem Fingre med hans Svagheder, almindelig gave ham Ret, saa

hindrede dette dog ei altid, at heftige Bredebyttringer udbrøde mod anderledes Tænkende, uagtet Ingen af disse syntes at være tilstede.

Et Emne, som han, saa ofte Leilighed gaves, og ofte selv naar den ikke gaves, afhandlede og ligesom gien- nemfegtede paany, var hans Mening om Handelsstans- dens ubetingede Værd og Fortrin for de andre Stænder. "Købmanden," sagde han, "danner den egentlige Mid- delstand, han er den Midler, der forbinder de øvrige Stæ- der, Rigets sande Marv og Middelpunkt. Naar Købman- den kiender, og veed at benytte sine Fordele, er han det uafhængigste af alle Mennesker. Han behøver ei at trygle de Fornemme hverken om Rigdom eller om Hæder; sin Rig- dom og Hæder bærer han her." Dermed slog han sig paa sit Bryst, paa den Lomme, hvori han gien- tegnebog, og ved Leilighed vel ogsaa sine Bøger og Un- viisninger. "Her bærer han sit Ordensbaand," tilføiede han, "og den gyldne Røgle, hvormed han aabner ethvert Kam- mer. Alle trænge til ham, men han trænger til Ingen. Lad Ridderen længe nok beholde sine Borge, Købman- dens Skibe pløie det store Hav, han er dets egentlige Konge, han foreskriver Rigdommene deres Wei, og behersker selv den ustadige Lykke. Men det forstaaer sig, dertil hører den Kløgt og Maadehold, den Oversigt og Driftighed, der aldrig kunne læres, men blot udvikles der, hvor de ere givne. Thi ei allene Landenes Frembringelser, Vædernes Godhed og Pengenes Værd maa Købmanden kiende, men fremfor Alt Menneskets Videnskaber og Menneskets Siæl; men her gielder det at slutte rigtigt og forsigtigt. Jeg har selv flere Gange," blev han ved, "været i det

Tilfælde at maatte betroe en Deel af min Velfærd til Fremmede, uden anden Sikkerhed, end den, som et ærligt Ansigt giver, og dog bedrog jeg mig aldrig, Gud give, det heller aldrig maa skee! Derfor er der næst Herren og hans Helgene Ingen, jeg agter saa høit, som en brav Kiøbmand, thi fra Himlen kommer alt Godt, men at skaffe det i rette Tid og paa rette Sted, at fordele det, eftersom det behøves, at sørge for Alles Færd, i det han tillige sørger for sit eget, det mægter kun Kiøbmanden til stor Ære for sig selv, og under den almægtige Guds Bistand, det forstaaer sig. Derfor bukker jeg mig ikke dybere for Lehnsherren, ja knap engang for Bispen, end for den rige Gerhard Moevinkel, min tyveaarige Nabo, ikke for hans Rigdoms Skyld, hvorvel den heller ei er at foragte, men formedelst den Siælskraft og Klogt, hvormed han har erhvervet den." Saaledes kunde min Fader endnu længe blive ved, især hvis han troede, at Nogen var tilstede, der ikke ganske bifaldt hans Mening. Uagtet jeg allerede dengang følte, at Statsmanden, Krigeren, ja selv Bonden og især den Geistlige, hvis Hver af dem eensidigen vilde fremhæve sin Stands Fortrin, uden at agte paa Skyggesiderne, vel kunde opstille et ligesaa glimrende Billede af dens Fortræffelighed, saa indsaar jeg dog, at min Fader, trods sin Eensidighed, havde fæstet sit Nie paa et værdigt Maal. Dette vakte min Erbødighed for hans Tanker og Handlinger, hvilken jeg uden Forbehold lagde for Dagen, og hvorved jeg vandt hans Hierte, men tillige lagde mig selv Hindringer i Veien for at træde ud af en Stand, til hvilken jeg dog i Grunden ingen Tilbøielighed havde.

Uagtet min Fader i høi Grad agtede enhver duelig Handelsmand, saa blev han dog undertiden heftig og bitter, naar han syntes, at Nogen havde robet Udygtighed, det være nu enten i slet grundede Speculationer, eller i Mangel af Forsigtighed og Virksomhed i sine Planers Udførelse. Dette var Tilfældet med en ung Kjøbmand, der engang indfandt sig i vor Forsamling, og saae meget bleg og nedslaaet ud. Min Fader, der ellers agtede ham formedelst hans Redelighed, spurgte hvad ham feilede. Kjøbmanden, der troede det unyttigt at sfiule sin Tilstand, tilstod nu oprigtigere, end det med Hensyn paa hans Credit var tilraadeligt, at han havde lidt et stort Tab. Min Fader forespurgte sig nøiere om Omstændighederne, og fandt, at Mangel af Kundskab, ja en aldeles uundforlig Speculation laae til Grund for den unge Mand's Ulykke. Nu blev min Fader ærgerlig, tog sin lille Galot af, og sagde tørt: "Jeg ønsker Eder til Lykke, min Herre! I har store Udsigter til at arve Himmeriges Rige, thi der staaer jo skrevet, salige ere de Eenfoldige og Fattige i Aanden; paa Jorden derimod er I en stor Daare, derfor siger jeg Eder hermed Farvel, og skal nok vogte mig for videre at indlade mig i nogen Forbindelse med Eder." Efter disse Ord reiste min Fader sig med Hæftighed, og forlod Selskabet med stor Misfornøielse, og før den bestemte Tid, ganske mod den Sædvane, han ellers saa strengt overholdt.

Men Hevnen syntes denne Gang at følge ham i Hælene. For at komme til vort Hiem fra den øvre Deel af Byen nær Sanct Olai nedbrændte Kirke maatte vi nemlig gaae over en stor Bro. Min Fader, der

meer end sædvanligt var ophidset af Samtalen, maaskee ogsaa af Viin, hvoraf han denne Aften havde nydt meer, end han ellers, som en ædruelig Mand, pleiede, dreiede sig om paa Broen, og istedetfor at gaae ligefrem, som han skulde, gif han til Venstre, hvor en Udbygning fra den store Bro løber langt ud i Søen. Uagtet jeg advarede ham, hørte han mig ei, men gif stærkt til, talende med sig selv, indtil han kun havde eet Skridt tilbage, for at styrte ned i Vandet. Nu var der ingen Tid at spille, og jeg maatte anvende alle mine Kræfter, for at rive ham bort fra dette farlige Sted, hvor Døden lurede under hans næste Skridt. Da jeg standsede ham, forbausedes han først, men da han indsaae sin Wildfarelse, takkede han mig saameget desmere. "Der seer I, min Fader," sagde jeg, "at den Klogeste og undertiden kan gaae feil." "Du har Ret, min Søn," svarede han, "men jeg gif kun feil om Natten, den Anden foretog sine Dumheder med Overlæg ved den lyse Dag. Imidlertid er Den lykkelig, der har en velartet Søn, der kan gribe ham under Armene, naar Alderdom eller det hidfige Blod bringer ham til at snuble. Ikke sandt min Søn," blev han ved, "Du forlader ikke Din gamle Fader, eller den Stand, som han har valgt for Dig? Giorde Du det, da vilde Du tilviise lægge mig før Tiden i min Grav." Dette sagde han med en saa bevæget Stemme, at jeg ikke kunde Andet, end høitideligen at love ham at holde ud ved hans Side, saalænge han levede. Med dette Løfte gif han fornøiet hjem. Forresten maa jeg til min Faders Ære tilføie, at han siden understøttede hiin ulykkelige

Handelsmand, uagtet han haardnaffet afflog at see og tale med ham.

Om Fru Sigbrit, der bestandig vedligeholdte sin Forbindelse med vort Huus, talede min Fader stedse med Agtelse. "Hun er den forstandigste Kone, jeg har kiendt," sagde han, "hendes Giestgiveri er bestandig i Tiltagende, hun har af sine Kunder en sikker Indtægt, der alt overfrider hendes Udgifter, og voger Aar for Aar. Den, som saaledes bestyrer en stor Huusholdning, vil og være due- lig til Det, som er vigtigere." — "Men hun er haard mod sine Undergivne," sagde jeg. — "Det forstaaer sig, det er hun." — "Og hun er lidet samvittighedsfuld med Hensyn paa de Midler, hvorved hun beriger sig." — "Af de lidet Samvittighedsfulde kan man imellemstun- der lære min Søn." — "Hvad kan man lære af dem?" — "Aarvaagenhed kan man undertiden lære, Paapaa- selighed, og den Snildhed og Aandsnærverelse, der til Trods for Modstandernes Brede næsten aldrig forfeiler sit Maal; hvormeget Godt kunde den Retskfæne ikke virke, hvis han stedse kæmpede saa klogt og uførtroent for sit Maal, som denne Fru Sigbrit for sit!" — "Hendes Datter finder jeg elskværdigere," sagde jeg unil- kaarligen, og havde gierne strax taget mine Ord tilbage, da de vare over mine Læber. — "Hendes Datter er en Weirhane med Din Tilladelse, og Fru Sigbrits største Svaghed er, at hun, der ellers viser sig streng nok mod Andre, lader denne Datter saa uforsvarligen skyde Tøilen." — Da jeg ikke vidste, hvorvidt min Fader var under-

rettet om mit forrige Forhold til Dyveke, troede jeg det rigtigst ikke længer at fortsætte denne Samtale. —

Det var i stort Selskab, at jeg første Gang saae Dyveke igien. Hun stod nu i sit Livs frodigste Blomstren, og jeg forbausedes virkelig over hendes Skønhed. De forhen lyse Haar vare blevene dunklere, og de yndigste castaniebrune Lokker bølgede sig om hendes Tindinger. Naar hun smilede, udgik der fra de store Øine ligesom Lynglimt, der med et vieblikligt Skin opklarede hendes Ansigt. Hun nærmede sig til mig med en Fortrolighed, som ei er sædvanlig hos unge Piger i disse Egne. ”Huffer I endnu den lille Dyveke,” spurgte hun, ”der ledsagede Jer paa Ederes Vandring i Biergene?” — ”Jeg havde neppe kiendt Eder igien,” svarede jeg. — ”Hvi saa? Har jeg da forandret mig saa meget til min Skade?” — ”Nei tværtimod,” svarede jeg, og mit Blik maa have sagt meer, end min Tunge, thi hun blev endnu venligere, end før. Til sidst hentede hun en Stol, og satte sig, uden at agte paa det øvrige Selskab, ved Siden af mig. ”I har alt været fiorten Dage i Byen,” blev hun ved, ”og er ei kommen til os, det er ikke smukt; glemmer man hos Eder saasnart sine gamle Venner?” — ”Det var ikke min Skyld,” begyndte jeg, ”I veed selv, Tomfru Dyveke —” Videre kom jeg ikke, thi Døren aabnedes, og en ung, ziirlig klædt, og, som det lod, med sin Person meget tilfreds Herre traadte ind. Han nærmede sig strax til Dyveke, og tiltalede hende særdeles bekiendt, uden at agte eller hilse paa mig. Dyveke talede ligesaa venlig med ham, som forhen med mig. Han gif endelig, og jeg nærmede mig igien. ”Hvo var den unge Herre?”

spurgte jeg. — "Ikke sandt, han har den fineste Hud og det deiligste Haar, man kan see?" anmærkede Dyveke. Da hun mærkede, at hendes Svar ei gjorde noget fordeeltigt Indtryk paa mig, slog hun Vinene ned, og begyndte at tale om den Glæde, hun fandt i Eensomheden, og om hvor sørgeligt det var, at hendes Moder udelukkede hende deraf. Nu nærmede Fru Sigbrit sig og sagde: "Tro hende ikke, hun vilde kiede sig til Døden mellem Ederes Bierge." Derpaa bragtes der en Harpe. Dyveke præluderede derpaa, og opfordrede de Øvrige til at danse. Det varede dog ikke længe, saa overlod hun sin Plads ved Harpen til en Anden, og blandede sig nu selv i de Dansendes Række. Her udviklede hun en Færdighed, som jeg ikke saaledes kiendte, og som hun vel i den senere Tid havde erhvervet sig. Hendes ranke Legeme bevægedes i de zürligste Bøininger, de smaae Fødder berørte kun Gulvet med de yderste Spidser, medens hendes Dine glimrede med det besynderlige Liv, som jeg ovenfor omtalte, saa at man virkelig skulde have troet, at en Luftaand halv slagrende bevægede sig henad Jorden, eller at en Vandnymphæ svævede for Vinden over de lette Bølger.

Imidlertid kom en sort Hund ind i Bærelset, neppe saae Dyveke den, før hun udstødte et høit Skrig, ilede ud af de Dansendes Række, steg op paa en Stol, græd og raabte, at det hæslige Dyr, der allene kom for at bide hende, skulde bort paa Diebliffet. Dette skedte, men nu var Dyveke forstemt, og erklærede, at hun ikke meer vilde danse. Jeg mærkede overhovedet, at hun overalt havde det Privilegium at opføre sig, som hun vilde, da en Kreds af de fornemste Unglinger omgave og forgu-

dede hende, da de unge Piger saae op til hende, som til en forunderlig Fæe, der mægtede at udføre, hvad de knap i Drømme vovede at ønske. De Ældre betragtede hende derimod med Mishag, der dog øiebliklig forsvandt, saasnart hun med sin indsmigrende Stemme tiltalede Noget af dem.

Næste Dag da jeg i Tanker lændte mig til en fordybet Vindueskrog i vort eget Huus, kom min Fader gaaende uden at see mig. — ”Hun skal ikke have ham,” sagde han, ”den letsindige Plane skal aldrig have min Søn, var hun end dobbelt saa velhavende, som hun sandsynligviis vorder.” — Nu fik han Die paa mig, og sagde, halv venlig, halv forlegen: ”Ei see, god Morgen, min Søn, er Du der?” — ”Ja, jeg er, min Fader.” — ”Har Du hørt?” sagde han, og blev pludselig taus. — ”Ja, jeg har,” svarede jeg. — ”Hun er letsindig og forføngelig,” sagde min Fader. — ”Det er hun, hun stræber altfor meget at behage Alle, til at være farlig for den Enkelte.” — I det Samme aabnedes Døren, og Dyveke traadte ind i en sort Morgendragt, og med en hvid Halskrave, ligesom i fordums Tid. Hun neiede venlig for os begge, og sagde, at hun var kommen for at hilse paa min Moder og mig. Min Fader gik strax, som han sagde, for at hente min Moder, men egentlig for at undgaae Dyvekes Selskab. Neppe vare vi allene, førend Dyveke betragtede mig med et eget Smil, og sagde: ”Jeg er letsindig og forføngelig, ikke sandt?” — ”Hvorledes?” sagde jeg forlegen. — ”Jeg stræber altfor meget at behage Alle, til at være farlig for den Enkelte.” — ”Dyveke har luret,” sagde jeg. Hun loe, og greb min Moders Luth, der stod i en Krog, og spillede Begyndelsen af en gammel Sang, som hun vidste, jeg elskede. Hun holdt

imidlertid snart op, og vi stode nu stumme for hinanden, thi vi vilde ei tale om det Forsvundne, og havde Intet at sige om det Nærværende. I denne Stilling, der snart blev mig piinlig, faldt det mig ind at spørge, om hun endnu havde den smukke Hund, som hun engang saa høit elskede. — ”Den er borte,” svarede hun, ”den var ikke smuk, det var en tofsset Skabning, jeg har givet den til en Beninde. Nu har jeg et meget nydeligere Dyr, vil I see?” Dermed ilede hun for at aabne Døren, men førend hun kunde vise mig hvad hun vilde, traadte min Moder ind, og Dyvke glemte nu sit Forsæt.

Hvad Dyvke denne Gang ønskede at vise mig var, som jeg siden erfarede, en hvid Ged, hvilken hun elskede meget, og der bestandigen fulgte hende i Hælene. Hun forede den selv med sine hvide Hænder, og den allene havde uden Omstændigheder Udgang til Fru Sigbrits Bæreller, af Andre fordrede hun, at de paa hollandsk Skik skulde lade deres Skoe staae udenfor. Denne Ged sov i Dyvkes Kammer, og ligesom den var vandt til at springe paa de fremragende Klipper, sprang den nu op paa Stole og Borde, dog for det Meste saa behændigt, at den ingen Skade gjorde. Ja ofte hændtes det, naar man gik forbi Sigbrits Huus, og ventede at faae Nie paa den skionne Hollænderinde, at man ei saae Andet, end Geden med sit Skiæg og sine Horn, hvilken nysgierrig stirrede ned fra det aabne Vindue, dog hørte man ofte tillige Dyvkes dæmpede Latter indenfor. Den var lunefuld, ligesom dens Herfterinde, undertiden var den fiælen, undertiden stangede den; den syntes især at have kastet sin Brede paa visse Menneffer, mig var den saa-

ledes ikke synderlig gunstig, men stillede sig paa Bagbenene, og viste mig sine Horn ved alle Leiligheder. Undertiden skaaenede den ei engang Dyveke selv, da blev hun vred og slog den med sine smaae Hænder. Den fulgte ikke blot med Dyveke giennem Byen, men trængte sig undertiden ved hendes Side ind i de Selskaber, hvortil hun var indbuden. Da erklærede hun ofte, at hvis hun skulde blive, maatte Geden blive med, og virkelig var hun flere Gange, naar man havde viist den bort, gaaet sin Vej. Da nu de Fleste ønskede at see den deilige Pige, og da Selskabet tabte al sin Ynde ved hendes Bortgang, saa fandt man sig undertiden i for hendes Skyld at have dette Dyr med. Naar man forresten saa den livsfriske, deilige Hollænderinde, fulgt af den behændige, sneehvide Ged at gaae giennem Bergens Gader mellem de stive, sortklædte Kiøbmænd, de plumpe Haandværkere og de stille Qvinder med Regnklæder, da syntes hun ligesom et Bæsen fra et andet Aarhundrede, der lunefuld og satirisk saa ned paa den nærværende Slægt; ja naar jeg nu tænker derpaa, saa forekommer det mig, som om en af de gamle, hedenske Nympher, hvilke jeg har seet afbildede, i Selskab med Skovguder, der bare Bukkehorn, var vaagnet til Liv, for med overgIVEN Letfind at spotte vor Tids strengere, skiondt sømmeligere Sæder.

En Gang mødte jeg Dyveke paa Gaden, hun tog mig da under Armen, og bad mig at følge med i Kirken, for at høre Messen. "Men," sagde jeg, "J ved vel, at kun Forlovede, eller Gifte gaae saaledes med hinanden." — "Det er deiligt," sagde hun, og klappede i de smaae Hænder, "nu vil hele Byen troe, at vi

ere forlovede." Dermed hoppede hun ved min Arm forbi den forundrede Mængde. I Kirken blev hun paa engang alvorlig, Saarer stode i de skionne Vine, hendes Sjal syntes henrevet af Orgelets Toner, og jeg troer virkelig, at hun i dette Dieblik følte sig saa sonderknust, som en angrende Magdalena. — "Jeg er ulykkelig," sagde hun ved Udgangen af Kirken, "jeg har tusinde Feil, jeg veed, at jeg er letsindig og lunefuld, men nu skal I see, jeg vil blive stadig og alvorlig, jeg vil ikke mere gaae i diase Selskaber, hvori jeg dog for det meste fieder mig, min Dragt skal være simpel, thi det klæder mig dog i Grunden bedst, jeg vil blive et andet Menneske, jeg vil leve huuslig og stille." — "Hvorlænge?" spurgte jeg. — "O, I er ligesom de Andre," sagde hun heftigt; "I bagtale, forfølge, sønderrive mig, og hvad har jeg da forbrudt? Fordi jeg er anderledes end I, fordi jeg ikke sidder taus i Selskaber, eller blot svarer ja og nei til Alt, hvad man siger, fordi jeg ikke rødmer lige ned til Fingerspidserne, naar en Herre taler til mig, derfor kan ingen lide mig; men jeg er bedre, end I Alle, jeg fornærmer Ingen, jeg siger kun ligefrem hvad jeg tænker, jeg er venlig mod Enhver, jeg taler ei ilde om Nogen, og vil blot have Tilladelse til at leve, som jeg ønsker." — "Har I da slet ingen Feil? Nylig sagde I dog —" — "Har jeg Feil saa er det ikke min Skyld. Hvorfor lod min Moder mig bestandig have min Villie, og opvoxe saa forfælet, som jeg er?" Her græd hun heftigen, og sagde: "Ak, jeg har slet ingen Ven, slet ingen Veninde, der kan raade og hielpe mig." — "Ved Gud, jeg vilde gierne hielpe Jer, Dyveke, hvis jeg kunde," sagde jeg medli-

dende, "men tag Eder dog i Agt, de Forbigaaende bliv opmærksomme paa Eder." — "Hvad bryder jeg mig om de Forbigaaende?" svarede hun, "hvad bryder jeg mig om Eders Hielp? I er et troloft Menneske." Med disse Ord ilede hun bort under Strømme af Taarer, og saa hurtigt, at jeg ikke kunde følge hende.

Dagen efter dette Optrin gik jeg til Fru Sigbrit, der, efter nøiere Bekjendtskab til min Faders Formue-omstændigheder, ikke lod til at have Noget imod mine Besøg. Dyveke kom mig venligen imøde, og lod reent til at have glemt hvad der i Gaar var foregaaet. Denne Gang havde hun et deiligt Barn hos sig, som hun paa det Forunderligste havde udsmykket, og hvormed hun legede, medens Geden, hendes forrige Yndling, gik forladt om i Gaarden, og brægede, ligesom af Længsel efter sin tabte Herlighed. Imidlertid overvældede Dyveke Barnet med de sømme Røstetegn. "Et saadant Barn er det ingen Konst at elske," sagde hun, "see hvor yndigt det er, og hvor smukt det er klædt, men disse gamle Madamer med deres Kaaber og Risteklæder, disse Røbmænd, hvis Ansigter see ud som uqvitterede Regninger, dem hader jeg, de ere mig modbydelige, og jeg har ingen større Fryd, end at foretage paa Trods hvad jeg veed, at de ei kunne lide." — "Men de ere dog ofte meget agtværdige." — "O ja, saa agtværdige som en Række Tal om en Mumies Bryst, hvad mig angaaer, da kunde jeg aldrig elske Nogen, der gaaer i en saa agtværdig lang Kappe som den, I der bærer." — "Dyveke," sagde jeg, "lær dog engang at adskille Klædedragten fra Personen." Nu vendte Dyveke, hvis Opmærksomhed fielden i to Minuter,

var henvendt paa samme Gienstand, sig til den lille Pige, og bad hende lege med sig. — Barnet, der var sysselsat med andre Ting, undslog sig derfor. Dyveke vilde da tvinge det, hvoraf fulgte, at det begyndte at skrig. Nu traf Dyveke det hen i en Krog af Bærelset, hvor det skulde staae, til det blev artig. Da det derved endnu kom i stærkere Skrig, blev Dyveke heftig, og rev det bort for at slaae det. Dog pludselig forandrede hun sine Tanker, begyndte atter at kæle og smigre for det, indtil det taug, hvorefter hun var nær ved at kvæle det med sine Klæde-egn. "Det er ligesom om jeg saa mig selv," sagde hun, "saa egenfindig var jeg vist, da jeg var lille, og nu det's Fagter i Skammekrogen," søiede hun til, "Intet morer mig meer, end et Barn's Fagter, naar det bliver straffet." — "J elsker da ikke Barnet, men kun det's Fagter." — "Vil J see, er det ei et deiligt Broderi?" sagde Dyveke? — "Meget deiligt, men naar fuldender J det?" — "Maaskee aldrig. Ikke sandt," lagde hun til, "J er ikke mere vred paa mig for i Gaar?" — Jeg forsikkrede hende om min inderligste Hengivenhed, og nu skiltes vi meget venligen ad.

Ved en saadan forunderlig Opførsel, som hun viste baade mod mig og Andre, vakte Dyveke de Eldres og Besindigere's Misshag. Hun havde sikkert dengang intet Bæsentligt at bebreide sig, men syndede kun mod Skik og Brug og mod Det, der med eenstemmigt Bifald var antaget at skulle gielde for sæmmeligt, hvorved hun imidlertid skadede sit Rygte ligesaameget, som om hun alt havde begaaet virkelige Ufædeligheder.

Paa denne Tid begyndte et Slagsmaal mellem de tydske Svende og Bergens Borgere, hvilket snart gif over til aabenbar Feide. Den egentlige Aarsag hertil laae vel i den Uvind, hvormed de Indsødte betragtede de tydske Kiøbmænd, og i det Overmod, hvormed disse udøvede deres Privilegier, men til Udbrud kom det først ved et Tilfælde som jeg nu skal beskrive. Der var af Hertug Christian, Statholder i Norge, lagt en høi Afgift paa de garvede Huder, der indførtes fra fremmede Lande, dette skedte i den Hensigt at ophielpde de indenlandske Garverier. Et Skib lagde sig nu for Anker ved Stranden, tæt ved et Pakhuus, der tilhørte en lübsk Kiøbmand. Dette Skib var, efter Angivende, befragtet med Korn, men hemmeligen førte det og nogle Partier af garvede Huder med sig, hvilke Skipperen, for at undgaae at give den høie Told, havde nedlagt i Sække af samme Beskaffenhed, som Kornsækkene. Herom fik flere Kiøbmænd underhaanden Kundskab, og kom om Bord for at handle om disse Skind, hvoraf da en Deel bragtes op paa Dækket til Eftersyn. Dette saae nogle Borgerfoner, der stode ved Stranden, de begyndte strax at sfielde paa Skipperen, og løb bort med den Trudsel at ville angive hvad de havde seet for Lehnsherren. Kun Een af dem blev tilbage, der skulde passe paa, at Skindene i de Øvriges Traværelse ei skaffedes af Veien. Medens dette foregik sad Skriverens Dreng i det nærliggende Pakhuus, og betragtede Qvindernes Udfærd. Da de vare borte, blev han endnu en Tid lang siddende, tilsyneladende ligegyldig, med Benene hængende ud af Pakhuuslemmen, og fleitede en Melodie, men endelig raabte han ned til Skipperen, at han

strax kunde lade de Sække med Korn heise op i Magasinet, hvorom der var sluttet Handel imellem dem. Skipperen, der vidste, at ingen slig Handel var sluttet imellem dem, forstod strax Meningen, og lod i Hast alle de Sække, hvori fandtes garvede Skind, bringe op paa Dækket. Da det varede næsten to Timer inden Dvinderne kom igien, saa blev det hele Oplag, der ikke var stort, ved Hielp af en Vinde heiset i Beiret, og lige- for Vinene af den Dvinde, der skulde holde Vagt, ned- lagt i Magasinet. Endelig kom de andre Dvinder til- bage, ledsagede af mange Borgere og af nogle af Lehnsherrernes Folk, der havde Tilsyn med Tolden, dog fandt de ikke meer i Skipperens Bærge, end et Par Huder, om hvilke han erklærede, at de vare til hans eget Brug. Nu gif imidlertid Vinene op paa den Dvinde, der var udstillet paa Vagt, og hun fortalte hvad der var fore- gaaet. Borgerne forlangte da med høit Skrig at trænge ind paa Lübeckernes Pakhuus, men Drengen svarede, at hvad der var i Pakhuset, tilhørte hans Herre, og det kom hverken Lehnshanden eller Borgerne ved. Ikke desmindre søgte de sidste at trænge med Magt ind i Pakhuset, og begyndte at slaae Døren ind. Da de tydske Svende, der befandt sig i Nærheden, saae dette, kom de hurtigen løbende med store Knive, Daggertter og alleslags Vaaben, og der blev nu et Slagsmaal, som sikkert havde endt med Drab og Blodsudgydelse, hvis dette ikke var bleven hindret ved Lehnsherrens Ankomst, der befalede sine Folk at opgive deres Forehavende, da Det, der engang var i Pakhuset, efter gammel Skik ikke meer kunde undersøges. Hermed var Striden forbi for dengang.

Borgerne vare dog misfornøiede med Lehnsherrens

Kiendelse, hvilken Misfornøielse endnu forøgedes ved et andet Tilfælde, der indtraf i de samme Dage. Der var paa den Tid kun faa Spillemænd i Bergen, nu hændte det sig, at nogle Lúbeffere havde foranstaltet et Bal paa samme Tid, som en indfødt Borger ligeover for dem havde Bryllup. Denne sidste havde bestilt de bedste Spillemænd først, hvorfor Lúbefferne ingen god Musik kunde faae. Derover bleve de vrede, brøde om Aftenen ind i Brudehuset, og hentede med Magt Musikanterne, der nu maatte spille for dem hele Natten, medens Borgene, der ikke vare saa mandstærke som Lúbefferne, maatte hielpe sig, som de kunde. Ja, da Lúbefferne ud paa Natten bleve berusede, lode de det ei blive herved, men vendte tilbage til Brudehuset i stort Antal, bemægtigede sig alle Spisevarer, jøge Gæsterne bort, og førte med Magt Bruden over til deres Bal, hvor hun maatte dandse med dem hele Natten, og desuden mishandlede paa flere Maader.

Neppe fik de andre Borgere dette at vide, før det rottede sig sammen i store Hobe for at hevne sig, og da de kort efter i et Bertshuus fik Die paa nogle tydske Svende, overfaldt de dem med Knipler, og lode ikke af, før de Tydske bleve liggende paa Pladsen. Et Par af disse døde strax, de andre bleve kun vanffeligen reddede. Da nu deres Kammerater hørte dette, bevæbnede de sig med lange Knive, og anfaldt de indfødte Borgere paa Gader og Stræder, hvor de mødte dem. Saaledes opstod Slagsmaal og aaben Feide, dog var Fordelen mest paa de Tydskes Side, der vare bedre bevæbnede, ja ofte fandt man om Morgenen tre til fire Borgere myrdede

med Knivstik i Brystet. Ingen kunde nu mere gaae sikker paa Gaden om Aftenen, og Lehnsherren selv havde ikke Folk nok til at standse Fjendsforstyrreerne.

Da disse Uroligheder havde været en Tid, og man endnu ingen Ende saa derpaa, udstedte Lehnsherren endelig en Skrivelse, hvori han formanede Alle til Rolighed, med den Tilfætning, at Hertug Christian, dengang Statsholder i Norge, der alt foreløbigen havde sendt sin Cantzler, Biskop Valkendorff til Bergen, snart vilde følge selv, og at Enhver da skulde ssee sin Ret. Om den unge Hertug hørtes mange Rygter. Man sagde, at hans Opdragelse ei havde været saa sømmelig, som en saadan Herre havde kunnet vente den, hvoraf Følgen var, at han, der var dristig af Natur og heftig i sine Lidenskaber, allerede tidlig havde gjort sig skyldig i mange Udskielser. Saaledes fortalte, at han, da han endnu neppe var vogen, havde den Bane at bestikke Skildvagterne paa sin Faders Slot, for at de skulde lufte ham ud og ind om Natten, paa hvilken Tid han da ofte saaes i Selskab med Personer, der kun lidet passede sig for ham. Da hans Fader endelig erfarede dette, og truede ham, hvis han ei forandrede sin Opførsel, kunde han, uagtet han ærbødigen syntes at høre derpaa, ikke bare sig for i Fleres Nærværelse at ræffe Tungen ud efter sin Fader, da denne vendte ham Ryggen. Mod sin Lærer, Mester Conrad fra Brandenburg, opførte han sig heller ei meget sømmeligt, men naar denne vilde lære ham Latin, morede han sig med at knække Nodder, og kaste ham Skallerne i Ansigtet. Da hans Fader irettesatte ham derfor, svarede han, at Mester Conrad i det Latinske Sprog kun gav

ham Skaller at knække, uden at lade ham smage Kiærnerne, derfor vilde han gjøre Giengield, og betale ham med samme Mynt. Sa efter Sigende trodsede han undertiden Kongen lige i hans Dine, saaledes hændte det sig engang, at han paa en Regndag kom hjem fra Jagten, efterat hans Fader og Hoffet var gaaet til Bords, nu betænkte han sig ikke længe, men da han var sulten, gik han op med dryppende Klæder, uden engang at tage sin Hat af, der tung og fugtig var falden ned paa Siden af hans i Blæsten uordentlig omhvirvlede Lokker, og saaledes satte han sig, til Hoffets store Forbauselse, ligeoverfor sin Fader, ved Siden af en fornem udenlandsk Herre. Kong Hans, der var en sagtnodig Mand, lod, saa længe Maaltidet varede, som om han Intet mærkede, men da det var forbi, tog han sin Søn tilside, og foreholdt ham alvorligen det Usømmelige i hans Opførsel. Hertugen svarede Intet, men fra dette Dieblif af var han i lang Tid ei at formaae til at komme til Tasselet, og da han endelig, paa Kongens udtryffelige Befaling, indfandt sig, havde han med stor Bekostning ladet sig forfærdige en Dragt af Fløiel og Guld, der var ziirligere, end den Kongen selv bar ved de høitideligste Leiligheder, i denne kom han nu hver Dag, indtil endelig dette Lune blev fortrængt af et andet. Lignende Optrin, der vel vise Mangel af Disciplin, men ingenlunde Mangel af Bid eller Opfindsomhed, skulle ei have været sieldne i Hertugens Ungdomsliv; overhovedet var hans Letfind ofte dengang parret med lunefuldt Spot over hvad han ansaae for uvæsentligt, hvilken Spot vel viste hans ubændige og trodsige Natur, men tillige hans diærve og driftige Aand, der

under en bedre Veiledning maaskee kunde have høvet Christian den Anden til en høj Rang blandt Europas Regenter, hvorimod de nu bragte ham til uden Tømme at følge sine Lidenfæbter, hvilket tilsidst fremvælede Forbrydelser, der styrkede ham i Undergang.

Om Hertugens Ophold i Norge fortæltes ligeledes meget. Man negtede ei, at han havde vrist sig som en stridbar Herre, og udviklet Kraft imod Oprørerne, men man bebrejdede ham tillige Grumhed og Troløshed, især mod Bisp Carl af Hammer, som han uforskyldt skal have kastet i Fængsel, og behandlet saa haardt, at Bispens tog sin Død derover. De fleste Geistlige taledes derfor ilde om Hertugen, hvorimod de Fattige og Bønderne, der i ham fandt en tro Beskytter, vare ham hengivne.

Jeg erindrer endnu en Fabel som min Fader ved denne Leilighed fortalte, hvis Hensigt vel er at lære os Forsigtighed i at bedømme de Mænd, som Rygtet paa forskjellige Maader omtaler. "Der var engang" fortalte han, "en Biørn, der aldrig havde seet en Hest, den gav sig derfor paa en Reise for at lære Hestens Egenfæbter at kiende. Det første Dyr, som Biørnen mødte, var en Løve, hvilken den strax meddeelte sin Reises Diemed. "Jeg kiender kun Hesten lidet," svarede Løven, "dog veed jeg, at Dødsfrygt betager den blot ved at høre min Stemmes Lyd, den har ingen Kløer til Forsvar, den er feig og modløs, og sætter kun sin Sikkerhed i Flugten." Biørnen gif videre, og kom til en Hiort. "Hesten er den hurtigste Løber," sagde Hiorten, "den indhenter selv mig, der dog løber rasfere end de fleste Dyr, den er forvoven

og rovbegierlig, naar jeg hører dens Trav og dens Brinsken, da veed jeg, at Døden er vanskelig at undgaae.”” Biørnen gik videre, og kom til en Ørn, der sad paa en Klippe-spids. ””Hesten er langsom,”” sagde Ørnen, ””den har ingen Vinger til Flugt, naar jeg svinger mig fra Fjeldet over Sletterne mange tusinde Alen, da har den knap giennemløbet tyve.”” Biørnen gik videre, og kom til Elephanten. ””Hesten er et lidet Dyr,”” sagde Elephanten, ””jeg kan nedtræde den under mine Fødder, og min blotte Snabel er saa lang, som dens hele Legeme.”” Biørnen gik videre, og mødte Bremsen. ””Hesten er et uhyre Dyr,”” sagde denne, ””min Ulfom lever i dens Indvold i tusinde Wiis, og mangler aldrig Plads.”” Endelig kom Biørnen til Menneffet. ””Hesten er det ædlest, modigste Dyr,”” sagde Menneffet, ””i Striden kiender den ikke Frygt, den agter hverken Rang eller glimrende Klæder, men bærer kun Den, som den erkiender at have Kraft til at føre den.”” Efter at have hørt disse Domme vendte Biørnen tilbage til sin Hule, og var omtrent ligesaa flog, som før den begyndte sin Reise.”

”Hvad kongelige Børn angaaer,” sagde min Fader en anden Gang, ”da ere de tidt ilde bestædte. Den, der har Meget, behøver kun lidet at erhverve, derfor henfalde de ofte til Ørkesløshed, og for at fordrive Tiden, voveb mangan Leg, som de siden maae fortryde. Lære de ei i Tide, at leve for deres Pligter, da vil Lede til Livet forfølge dem mere, end Andre, thi med Alvor ville de Intet have at bestille, og af Spøg vorde de snart mætte.

Efteraaaret, der i det høieste Norden ofte viser sig med en sielden Pragt, nærmede sig nu sin Ende. Rundt om Byen vare de store Bierge frandsede med gule og bruunrøde Løv, der mindede om Vaarens Blomster, ligesom Oldingen paa Gravens Bred minder om det spæde Barn. Da hørte vi pludselig paa en stille skyfri, Morgen den Efterretning, at Hertugen endnu inden Aftenen kunde ventes. Selv Den, der har seet med hvilken Jubel de mægtige Lehnsherrer første Gang hilse paa disse fierne Steder, kan dog neppe gjøre sig Forestilling om den Iver, hvormed Enhver stræbte at bidrage Sit til Hertugens høitidelige Modtagelse. De, som Dagen før kun havde mødt hinanden med Sværd og Daggertter, gif nu venliggen ved hinandens Side, og syntes, under Forventningen af den høie Fest, at have glemt deres Tvist. Fra den tidlige Morgen af var Broen, hvorved Hertugen skulde lande, opfyldt med Menneffer. Den saakaldte tydske Brygge, og Strandgaden, der paa begge Sider indslutte Havnen, vrimslede af Fodgængere og Ryttere, der enten ilede ud til Slottet, eller til Byens yderste Pynt, der kaldes Kornæs, og hvorfra man skuer langt ud i Havet. Alle Vinduer nær Broen og i de tilgrændsende Huse vare fyldte med pyntede Qvinder, medens Haandværksdrengene sadde paa Tagene, eller stode og holdt sig fast ved de høie Skorstene. Fra Vindue til Vindue løb store nedhængende Blomsterbuer, der dannede sammenhængende Rieeder fra Landingsstedet til Raadhuset paa begge Sider af de Gader, hvorigiennem Hertugen skulde gaae. Ved Raadhusets Indgang var endog Pladsen belagt med Fløiel; her stod en Mængde unge Piger, der skulde strøe Blom-

ster ved Hertugens Fod. Neppe var alt istand, før et Skud pludselig hørtes fra det yderste Mornæs af en Kanon, der førte Navn af Havfruen. Hertil svarede en anden Kanon fra Slottet, hvilken ligger der endnu den Dag i Dag, og kaldes Lindormen, formedelst sin uhyre Længde. Denne gav et Dron, der hørtes langt inde mellem Biergene, og nu vidste selv De, der boede fiernest, at Hertugen var i Nærheden. Det varede ikke længe, før en Råd af Baade bleve synlige paa det glatte Havspeil nær Horizonten. Nu heisedes det store Flag paa Fæstningens høieste Taarn, strax efter saae vi andre, forskiellige Flag og Wimpler paa de mange Skibe, der laae paa Røden eller i Havnen, og vare komne fra de fierneste Lande. Nu hørtes et mægtigt Hurraraab, der stedse kom nærmere, og kun øieblikligen overdøvedes af Kanonerne Torden. Imidlertid stodte to Seilbaade fra Land, hvori der var Spillemand, hvis Instrumenter dog i Begyndelsen neppe formedelst Hurraraabet kunde høres. Derpaa fulgte Lehnsherreren og Erkebispens, med de høieste Geistlige og Raadsherrerne, i forskiellige Baade. Alle disse roede først i en stor Halvfreds uden om Hertugen og hans ledsagere, endelig nærmede de sig til disse, og fulgte dem under fuld Musik til Landingsstedet. Neppe var Hertugen sprungen i Land, før et endnu stærkere Hurraraab hørtes sig paa Strandbredden. Af og til hørtes nu igien Kanonerne, Musikken tonede, Klokkerne klang fra de høie Taarne, og saaledes vedblev det, lige til Prindsen var ankommet til Raadhuset, hvor Borgerne ønskede at modtage ham med Giestebud.

Jeg var dengang ikke fornøiet med en Plads i et af

de nærliggende Vinduer, men trængte mig igiennem Folke-
 mængden, og var en af de nærmeste, da Hertugen lan-
 dede. Efter hvad man fortalte om hans Ungdomsliv
 havde jeg dannet mig et besynderligt Billede af ham.
 Jeg forestillede mig ham, som en lystig, halvvoxen Knøs,
 skiødesløst klædt, der blot fulgte sit Lunes Indskydelse,
 og drev Spot med alle Ceremonier, af hvad Slags de end vare.
 Men dette Billede svarede langt fra ikke til Virkeligheden.
 Hertugen traadte paa Land med stor Værdighed og Anstand.
 Alt dengang var han muskelstærk og bredskuldret, ja, skøndt ei
 stort over Middelhøide, syntes dog den kraftige Legemsbyg-
 ning at give ham noget Gigantisk i sit Udseende. Han
 bar en Fløiels Kappe, og en bred Hat, ligeledes af
 Fløiel, hvis hvide nedhængende Fiedre forgieves stræbte
 at bortjage Skyggerne fra hans alt af Naturen mørke
 Ansyn, hvilket end mere fordunkledes af de sorte Loffer,
 der omgave det. De mægtige Lidenskaber, der bestandig
 arbeidede i hans Siæl, havde allerede dengang næsten
 bortjaget Ungdommens Præg af hans Ansigt, ja, i visse
 Diebliske gave de det endog et Præg af Wildhed, som
 han dog i Almindelighed udvortes forstod at dæmpe.
 Denne Gang saae han ikke desmindre paa sin Maade
 venlig ud, og fandt sig roligere i, at den fremtrængende
 Mængde næsten spærrede den Vej, hvorpaa han med sit
 Følge langsomt arbeidede sig frem. Imidlertid saae jeg,
 at han ved et befallende Bink med Haanden viste Lehnsherr-
 en, der vilde tilsale ham, tilbage blandt det øvrige
 Følge. Borgemeesteren derimod og enkelte Raadsherrer
 kaldte han selv frem, og underholdt sig længe med dem.
 Alle Borgere, selv de ringeste, der raabte Hurra paa hans

Bei, hilfsede han venlig; naar derimod Lübekkerne, eller de øvrige tydske Kiøbmænd, der vare kiendelige paa deres fremmede Dragter, trængte sig frem, da gjorde han et utaalmødig Tegn til sin Omgivning, at de uførtøvet skulde vises tilbage. Ja, til Fru Sigbrit, der, ligesom jeg selv, ei havde fundet sig i at see Toget fra det Fierne, men med sin sædvanlige Nysgierrighed trængte sig frem allerforrest, og var kiendelig paa sin hollandske Dragt, sagde han endog høit, at hun skulde gaae sin Bei. Men Fru Sigbrit svarede ligesaa høit, at hun, som en anseelig Borgerkone, vel havde samme Rættigheder, som enhver opløben Haandværksdreng, og blev ganske rolig staaende paa sin Plads, som hun forfegtede selv mod Lehnsherrens Folk, der vilde vise hende tilbage, og som hun, saavidt jeg kunde see, til Trods for Hertugens Befaling, ogsaa beholdt. Saaledes var det første Sammenstød mellem Christian og Fru Sigbrit, hvilke siden bleve saa fortrolige med hinanden, aldeles ikke venskabeligt. Da Hertugen endelig var ankommet paa Pladsen foran Raadhuset, mødte de unge Piger ham. Blandt disse udmærkede sig især den segtenaarige Dyveke, som den skønneste af alle, og det forekom mig allerede dengang, at Hertugens Dine, ved at see hende, glimtede med en usædvanlig Ild. Dyveke mærkede det vel, i det Mindste slog hun Dinene ned, hendes Kinders fine Rødme gik over i det dunkleste Purpur, og hun betoges maaskee for første Gang i sit Liv af en virkelig Undseelse, der i den Grad forøgede hendes Ynde, at man vel bemærkede, hvorledes blot et beskednere Ydre manglede, for at fuldende hendes Elskværdighed. Siden blev denne hen-

des fiendelige Forlegenhed ogsaa udlagt som et Konstgreb fra hendes Side, men dette var sikkert ikke saa, thi mellem Kunst og Natur var det denne Gang let at skielne. Dette Optrin med Dyvke varede imidlertid knap tiende Delen af den Tid, som jeg her bruger for at beskrive det, thi neppe havde de unge Piger strøet deres Blomster, saa traadte den ældste Borgemeester frem, og holdt en lang Tale, hvoraf jeg kun hørte Lidet, da Talesrens Røst var svag. Dog kunde jeg forstaae at han høiligen berømmede Hertugen; Talen endte med den Forsikkring, at Almueemanden og Byens fattige Borgere ved Hertugens Omsorg befandt dem i stor Opkomst, og at de nordiske Riger aldrig forhen eiede nogen Prinds, af hvem de kunde vente saameget. Hertugen svarede med saa, lydelige Ord, at Byens Velstand og Borgernes Kaar, fremfor Alt laae ham paa Hjerte, at han stedse vilde haandhave Retfærdighed, og beskytte de Fattige mod de Rige, Borgerne mod Udlændingers Overlast. Derpaa gik han ind paa Raadhuset, og vi saae ham ei mere den Dag.

Hvis Nogen undres over, at jeg fortæller dette saa vidtløftigt, da maa jeg bede ham erindre, at Billeder fra Barndommen og den første Ungdom mest levende indpræge sig i Sielen. Jeg er derfor ofte bedre istand til at erindre de ubetydeligste Træk fra denne Tid, end vigtigere Begivenheder fra min senere Alder. Desuden troer jeg, at den, der vil see slige Skuespil i deres største Glands og Glæde, ei bør søge dem i store Byer, eller ved Hoffer, hvor Fæst bliver til Hverdagsleg, og derfor beslattes med Kulde, og nydes med Riedsommelighed,

men netop paa saadanne affides Steder, hvor disse Skuespil ere sieldne, og hvor der dog findes Rigdom nok for at udføre dem i det Store, thi her vil Ryhedens Tillokkelse henrive den hele By, og Glæden vil ligesom med et Trylleslag meddele sig til Alle.

Den anden Dag hørte vi mange Rygter. Strengte Undersøgelser anstilledes strax angaaende Urolighedernes Ophavsmænd, og flere tydske Svende fæstedes i Fængsel. Mod de Tydske syntes Hertugen overhovedet intet godt Sindelag at have. Enkelte af hans Følge taledes desuden om at Lübeckernes Privilegier burde indskrænkes, paa samme Tid bleve Krigsfolk fra de omliggende Egne samlede i Bergen. Dette vakte stor Forfærdelse blandt de Handlende. Flere Kiøbmænd tænkte alt paa at skaffe deres Formue bort, og alle Handelsforretninger standsede. Nu indsaae de andre Borgere, at det vilde blive deres og Byens største Skade, hvis de rige Lübeckere fiernede sig, og hvis Handelen med Hansestæderne formindskedes. Derfor indkom de selv med Ansøgninger til Hertugen om, at han vilde tage Stadens Vilkaar i Betragtning, og lade Raade gaae for Ret. Ligeledes forestillede Raadet ham, at en haard Behandling af de Tydske vilde have Stadens Undergang til Følge. Dette bragte ham vel til at forandre sine tidligere Planer, og vise større Skaansel her, end han ellers pleiede. Ingen mistede Livet, kun de største Urofsistere dømtes til Fængsel paa længere Tid, de Øvrige kom paa fri Fod, ja de Tydske fik endog Befrættelse paa deres Privilegier, hvorimod strenge Straffe fastsattes for Uordener i Fremtiden. En af Hovedgrundene til denne usædvanlige Mildhed var vel den, at

Hertugen selv behøvede Penge, og ønskede at foranstalte et Laan hos de rige Kiøbmænd, paa hvilket disse, under slige Omstændigheder, ogsaa beredvilligen indlode sig.

Vort Handelshuus maatte tilligemed flere bidrage til dette Laan, jeg blev derfor oftere sendt til Slottet for at tale med Hertugens Kantøler desangaaende. Jeg fik for første Gang Befaling at indfinde mig hos ham to Dage efter Hertugens Ankomst, før denne havde opgivet sine strenge Planer mod Uroftisterne. Alt saa derfor meget truende ud, i Slotsgaarden holdt Ryttene med dragne Sabler, de fleste sadde tause og alvorlige paa deres Heste, dog hørte jeg En af dem sige: "Det er en Lübecker, han maa enten række Halsen eller Pungen frem, inden Hertugen reiser." Da jeg kom ind i Gemakkerne, saa jeg Dørvogtere med gyldne Stave, der aabnede Dørene, ved Siden af dem stode Rækker af Landsknegte med rovbegierlige Ansigter, der støttede sig til deres Vaaben, og man mærkede vel, at man gik til en streng Herre, der ei vilde bære Sværdet forgieves.

Samme Dag var jeg Bidne til et Optrin, der forekommer mig altfor mærkeligt, til at jeg her skulde forbigaae det. Jeg blev ført ind i en Forstue ved Siden af Hertugens egne Værelser, hvortil Døren var halv aaben, saa at jeg kunde see derind. Da jeg havde ventet nogen Tid, traadte Hertugen ind i Sideværelset med Pater Anton, der havde vundet Kantølerens Fortrolighed, og som denne havde anbefalet til sin Herre. Hertugen lod til at finde Behag i den Maade, hvorpaa han var bleven modtaget i Bergen, og henvendte sig til Munken med de Ord: "Hvordan synes Du, at vore tilkommende Un-

dersaatter i denne By ere fremte mod os?" — "Stor-
mægtigste Herre Prinds," svarede Munkén, "de synes
fremte mod Eder saaledes, som de vare fremte, da Eders
Naades Fader Kong Hans, og Eders Farsfader Kong
Christian i gamle Dage droge igiennem Byerne, thi og
under deres Fodder lagde de Fløiel, ogsaa til dem talte
de store Ord, der nu ere glemte, skiondt de dengang
klang saare deiligt, og bleve vel optagne; thi saaledes er
de Mægtiges Lod til alle Tider, men om dem, som have
tabt Magten, taler Verden enten Lidet, eller Ondt." —
Disse Ord, som jeg siden lærte at ansee som en Spaa-
dom, skurrede dengang i Hertugens Øren, hans Øie
mærkedes, han bed sig i Læberne, og sagde: "Jeg havde
ikke troet tilforn, at en saa ydmyg Ordets Tiener skulde
formaste sig til at vrede over Folkets Hengivenhed for
sin retmæssige Herre, men jeg mærker, at den geistlige
Hovmod dog sidder Dig i Blodet, Du kan ikke lide, at
de, der ere bedre, end Du, skulde nyde den Udmærkelse,
de fortjene." Munkén vilde svare, men i dette Øieblik
bemærkede Hertugen, at Døren var aaben til den anden
Stue. "Gaa din Vej," seiede han til, "thi hvad os angaaer,
da troe vi endnu, som før, at den fattige Almue har Aarsag
at være tilfreds med os, og at hvad her er skeet, udsprang
af et taknemmeligt Hierte." Munkén gik, men fra den Dag
havde Hertugen intet godt Øie til ham, men regnede
ham blandt sine hemmelige Fiender.

Efter at Hertugen havde været nogen Tid i Byen
og de alvorlige Forretninger vare forbi, besluttede han, til

sin egen Fornøielse at foranstalte et Bal, hvortil en stor Deel af Byens Borgere blev indbuden. Da dette Bal, med Hensyn paa dets Følger, er bleven mærkværdigt i Nigernes Historie, saa maa det være mig tilladt et Dieblif at dvæle derved. Det var meget talrigt, alle de anseeligste Borgere vare tilstede, Qvinderne vare klædte med stor Pragt, og den ene søgte ved sin Pynt at overgaae og fordunkle den anden. Enhver stræbte saavidt mueligt, at drage Hertugens Øine paa sig, men Ingen lykkedes dette bedre, end den unge Dyveke, der virkelig og, hvad den ydre Skønhed angik, fortiente Fortrinnet for Alle. Mig behagede hun imidlertid mindre den Aften end ellers. Det syntes mig endog, som om Fru Sigbrit, der just ikke havde den fineste Smag, og der fielden ved slige Leiligheder fik Lov til at raade, paa denne Aften havde havt en meer end billig Indflydelse paa Balget af Dyvekes Pynt. Hendes Klædebon var ikke blot glimrende, men ligesom anlagt paa, saameget som Besanstændigheden tillod, at stille hendes Indigheder til Skue, ja Hals og Skuldre forekom mig endog mere blottede, end den strengeste Sædelighed tillod. Blandt Unge og Gamle var der og en bestandig Hvissen, hvor hun gik, meer end een smuk Mund fortrak sig til et spotkende, foragteligt Smil, hver Gang hendes ranke Skabning i Dandsen svævede forbi; selv de Herrer, der ellers omgave hende, havde nu, maaskee for ei at støde Hertugen, trukket sig tilbage. Denne derimod underholdt sig saameget desmere med hende. Ifødetfor, som ellers Anstanden bød, at aabne Ballet med en af de fornemste Damer, henvendte han sig strax til den unge Pige, der stod Dyveke nærmest.

Neppe havde han endt den første Dands med denne, saa opfordrede han Dyveke selv, og dandsede, fra det Dieblif af, kun med hende den hele Nat. Engang, da Kantler Balkendorff, der ellers besad Prindsens Fortrolighed, bemærkede, at flere blandt de Fornemste fandt sig krænkede ved, at Hans Naade saa ganske forbigik dem, svarede han saa høit, at alle de nærmest Staaende hørte det: "Lehnsmændens Kone tillader vel, at Hertugen vælger til sin Dandsferinde, hvem han vil." Derpaa greb han igien Dyvekes Haand, og ilede med hende tilbage til de Dandsendes Række. Dyvekes Siæl, der for det Meste speilede sig i hendes Dine, forekom mig paa hiin Aften ligesom beherstet og henreven af en høiere Magt, mod hvilken det blotte Forsøg til Modstand syntes umueligt. Ligesom Magneten virker paa Jernet, eller en mægtig Trolldmand paa en ham underordnet Aand, saaledes virkede Hertugen paa hende, og al Besindighed syntes forsvunden. Dog bemærkede jeg et Par Gange en hurtig Rødme paa hendes Kinder, medens hun ilede mig forbi. Hertugen bemærkede den ligeledes, og hvissede nogle Ord i hendes Øre. "Alt," svarede hun høit, "jeg har et halvt Aar, som Barn, fiedet mig paa Landet hos ham og hans Moder, det er Alt, forresten er han noget i Slægt med os." — "Det er langt ude," svarede Fru Sigbrit, der sad ved deres Side, "heller ikke har jeg mærket nogen Slægtskabsfølelse, hverken hos ham, eller hos hans Moder." Naar, Hertugen undertiden slap Dyvekes Haand, var det for at nærme sig til Fru Sigbrit, med hvem han talede meget, dog saa sagte, at Ingen uden hun kunde høre det. Fru Sigbrit sad ellers mod Sædvane den Aften ganske taus, og saae sig kun undertiden om med et li-

stigt og triumpherende Blik; hun syntes ret af Hiertet at fryde sig over den almindelige Misfornøielse, som Hertugens Opførsel vakte. Hvert spodsk Ansigt, der bevægede sig forbi hende, syntes at forhøie hendes Tilfredshed, og skiondt hun eiede Kraft til selv med Opoffrelse og Selsfornægtelse at have forberedt hvad hun ansaae for sin Datters Lykke, saa havde hun dog ei Herredømme nok over sig selv til under Ligegyldigheds Maske at skjule sin Glæde ved saaledes over al Forventning at have naaet sit Maal.

Engang, da Hertugen talede med Fru Sigbrit, hændte det sig, at jeg kom til at staae i Nærheden af Dyveke. Halv forlegen sagde hun et Par Ord, hvorpaa jeg svarede kort, i samme Dieblis stod Hertugen ved vor Side. "J er en Slægtning af Dyveke?" sagde han. — "Ja, Eders Naade," svarede Dyveke, "og han ønsker Intet heller," lagde hun dristigen til, "end at opoffre sit Liv i Eders Naades Tieneste. — "Skal jeg bruge og beskytte Jer," svarede Hertugen, "saa maa jeg kiende Jer, og vide hvad J duer til, noget Maadeligt beskytter jeg ikke." — "Han taler og skriver Hollandsk, Tydsk og Fransk med Færdighed," sagde Dyveke. — "Er J en Hollænder?" spurgte Hertugen. — "Min Moder er fra Holland, min Fader er født i Lübeck." — "Fra Lübeck blæser en slem Wind," sagde Prindsen, "jeg har endnu aldrig mærket noget Godt fra den Kant, hverken for mig eller Landet." — "Vi betragte os heller ei som Lübeckere, men som Nordmænd, jeg selv er født her i Bergen." — "Er J af borgerlig Herkomst?" — "Ja, Eders Naade, dog er min Moder," tilføiede jeg, "en Beslægtet af Herrerne af Nysel-

stein udi Holland." Ved dette Svar formørkedes Hertugens Ansigt, og havde jeg dengang virkelig skjøttet om at indtræde i hans Tjeneste, da havde jeg havt Grund til at fortryde mine Ord. — "Ja, ja," svarede han, "jeg kiender Eders Forsængelighed, I daarlige Borgere, I ville hellere være Halen af Adelen, og sliffe Støvet af dens Fodder, end vorde dens Lige, ved at værne om den Stands Rettigheder, hvortil I fødes." Dermed vendte han sig om og gik. "I er en Ubefindig," sagde Dyveke med Hefstighed; "og har selv forspildt Eders Lykke." — "Min Lykke findes neppe paa den Wei, hvor I søger Eders, Dyveke." — "Hvo veed, hvorvidt I havde bragt det," sagde hun, "thi nu er Fordelen ikke paa Adelen's Side, men paa vor." I dette Øieblik kom Sigbrit ivrig og sagde: "Staa ikke der hos ham! Hertugen vil tale med Dig. Hvad Eder angaaer," føiede hun til, efterat hendes Datter var borte, "da er den Tid forbi, paa hvilken I kunde nærme Jer til Dyveke, gaa Eders Wei!" — "O, jeg veed det vel," svarede jeg, "hun har nu et fornemmere Bekjendtskab, hun er og, sandt at sige, for vægelsindig for mig." — "Hvad mener I dermed?" — En bitter Følelse nagede mig i mit Bryst, og jeg kunde ikke undlade at svare: "Hun fandt engang Behag i min ringe Person, men jeg blev fortrængt af en Skjodehund, Skjodehunden af et andet Legetoi, og nu fortrænger Hertugen os alle." — "Saa seer I dog, at hun eiede Skjønsonhed til bestandig at ombytte det Glettere med det Bedre," sagde Fru Sigbrit kold. "Gaa hjem," lagde hun til, "og sov Eders Kierlighed ud. Dyveke var ikke skabt for Eder." Jeg følte mig dybt ornærmet ved hendes Ord, saameget mere, da jeg troede

mig fuldkommen lægt for min Ungdoms Lidenſkab, dog ſøgte jeg forgieves efter paſſende Ord for at udtrykke min Harne, jeg taug derfor længe ſtille. Da imidlertid Fru Sigbrit endnu blev ſtaaende med ſit ſpottende Smil, og betragtede mig, i det hun ſyntes, at vente mit Svar, ſagde jeg: "J har opdraget et vanartigt Barn, Fru Sigbrit, og vil ſelv opleve Følgerne deraf, Vanart ſiger man, har en lang Hale." — "Ja, og Modløſhed med utidig Opſættelſe ſaaer en lang Næſe," ſvarede Sigbrit, dermed gif hun, men jeg forlod Ballet miſſefornøiet og forſtemt.

Da jeg kom hjem, følte jeg mig beſtormet af en Lidenſkab, ſom jeg for nogle Timer ſiden ikke havde anſeet for muelig. Jeg tænkte med Forbittrelſe paa Hertugen, jeg troede at hade Dyveke, jeg gientog mig tusinde Gange, at jeg foragtede hende, og kunde dog ei undlade at tænke paa hende. Undertiden ſprang jeg heftig op fra Leiet, hvorpaa jeg havde kaſtet mig, uden at klæde mig af, og forbandede Fru Sigbrit, der forekom mig ſom den ſtændigſte Koblerſke, der havde ſolgt ſin Datter for egen Fordeelſ Skyld. Hvad der deſuden i mit inderſte Hierte krænkede mig, var den Plumphed, hvormed Fru Sigbrit omtalte Forhold, der ei engang ſaaledes havde fundet Sted, thi hvor ſtærkt Indtryk end Dyveke havde gjort paa mig, var jeg mig dog bevidſt, aldrig efter min Ankomiſt til Bergen at have tænkt paa at binde min Skiebne til hendes, og ſelv om jeg havde villet dette, fandt jeg det dog baade uforſkammet og hierteloſt af Fru Sigbrit ſaaledes at ville belyſe den hemmeligſte Afſrog i min Siel, for med uſſionſom Paa-trængenhed at ſige mig, hvad jeg knap ſelv var mig bevidſt. "Hvor kunde man vente Andet af en Fru Sigbrit?"

sagde jeg endelig høit. "Har Du ikke seet hende saaledes i al den Tid, Du har kiendt hende! Hun er sig selv liig, og har aldrig lagt Dølgemaal paa sin nedrige Tænkemaade." Imidlertid følte jeg dog, at saadanne Mennesker, der uden Hierte og fin Følelse blot af Nysgierrighed stræbe at udspeide Andres Hemmeligheder, ofte opdage mere, end man gierne ønsker at de skulle vide, og jeg mærkede nu altfor vel, at Dyveke for mig havde været en farlig Omgang.

Først mod Dagingen faldt jeg i en urolig Slummer. Det forekom mig da i Drømme, som om Balsmusiken igien tonedede for mit Øre. Jeg troede nu at befinde mig i Balsalen, og saae de dandsende Par svæve mig forbi, tilsidst kom ogsaa Hertugen og Dyveke, og mig syntes at deres Dands var vildere og usømmeligere, end de Andres. Jeg gik nu ind i et Sidekammer, for ei at være Vidne hertil, men neppe var jeg der, før Dyveke atter traadte frem af en dunkel Krog i Baggrunden. Hun forekom mig mindre, omtrent som da hun var en tiortenaarig Pige, de lysegule Lokker faldt atter, ligesom dengang, ned over hendes Skuldre. Hun blev staaende foran mig, og betragtede mig med et saa sørgmodigt Blik, at jeg aldrig har kunnet glemme det, og jeg har ofte siden efter igien seet hende med dette Blik i mine Drømme. Hun taledede intet Ord, men det var ligesom om hun vilde bede mig at redde hende fra en stor, overhængende Ulykke. Pludselig forekom det mig, at jeg længe havde været borte, og nylig var kommen hjem, da stod Fru Sigbrit for mig. "God Dag," sagde hun venlig, "J vil nok see Dyveke, kom jeg skal vise Jer hende." Nu førte hun mig giennem flere prægtige Bæ-

relser, endelig kom vi til et, der var større, end de andre, og hvor der i Baggrunden fandtes en Alkove, der skjultes af et stort, nedhængende Forhæng. Sigbrit trak Forhængen tilside, og jeg saa en bleg Menneffeskikkelse, der laae udstrakt paa en Løibænk, og stirrede paa mig med brustne Glassine. "Dyveke," sagde jeg, "nei, det er ikke Dig!" — "Det er mig," svarede den Glasøiede. "Seer I da ikke, at hun er død?" sagde Fru Sigbrit, og slog en hoi Latter op, hvilkens et mægtigt Echo, tusinde Gange fordoblet, sendte tilbage fra alle Kroge, saa at jeg vaagnede derved. Dette Echo syntes at vedblive, selv efter at jeg var vaagnet; jeg sprang op i Forskrækkelse, men mærkede snart, at hvad der havde forekommet mig som Latter, ikke var Andet, end Drømmet af de Vogne, der vendte tilbage fra Ballet.

I disse Diebliske tænkte den virkelige Dyveke dog kun lidet paa mig og mine Drømme. Hendes Livs mørke Engel mødte hende med alle jordiske Goder i sin Haand, han tilbød hende et Kongeriges Skatte, hvis hun vilde følge ham, og hun modstod ikke Fristelsen. Den anden Morgen hørte vi, at hverken Sigbrit eller Dyveke den Nat var kommen hjem fra Slottet. Vi kunde saaledes ei mere tvivle om det Forhold, hvori denne sidste nu stod. Kort efter reiste Hertugen. Dyveke og hendes Moder fulgte ham snart, uden at tage Afsked med nogen af deres forrige Venner. At Moderen vel kunde have havt Lyst til for sine fordums Venner at prale med Hertugens Gunst og Foræringer, tvivler jeg ikke paa, men rimeligviis havde Dyveke fastsat, som en af Betingelserne for sin Følgagtighed, at Saadant ei maatte skee, og deri gjorde hun vel; thi hele Byen var

fuld af Forbittrelse mod hende, og uagtet hendes Opførsel vist fortiente Dadel, saa drev man dog Dadelen saavidt, at den snarere lignede et personligt Had, end en ædel Uvillie over det Glette. Endog min Fader, der hidindtil havde forsvaret Fru Sigbrit, omtalte hende fra dette Dieblif af kun med Foragt. Dyveke havde Wenner før, nu eiede hun ingen flere. Hendes erkjendteste Egenskaber stillede i Skygge, al hendes Ynde og Elskværdighed var glemt, ja man negtede nu selv, at hun var skøn. Man omtalte hende, der dog sikkert her var den Forførte og Bedragne, som en nedrig Forførerke og listig Bolerke, og paa samme Tid som man i hendes Handlemaade, ja i de uoverlagteste Udtryk, vilde opdage hemmelige Planer, beskylde man hende dog for Daarskab, og kaldte hende en Sammensætning af Letsind og Tøileløshed. Ja, naar man hørte Folk omtale Sigbrit og hendes Datter, da skulde man troe, at disse allene havde anstillet al Splid mellem Borgerne, blot for at lokke Hertugen til Byen og i deres Garn. Jeg lærte deraf for første Gang, hvorledes man ved Bitterhed og ubillige Domme stræber at skaffe sig en Art af Hevn over de saakaldte Lykkens Børn. Ofte har jeg siden fundet dette bekræftet, og ligesom Døden ofte virker forsonende, saa at den Ufdødes Feil synes begravede med ham, medens de gode Egenskaber med rørt Hierte erindres, saaledes virker en uventet, timelig Lykke omvendt, man seer da kun, og overdriver det Glette, medens man haardnakket lukker Øinene for, hvad der kunde tiene dette til Modvægt.

Anden Afdeling.

Den næstfølgende Tid gik meget stille hen, og først flere Aar efter Dyvekes Afreise indtraf de Begivenheder, som jeg her skal fortælle. Min Faders Pakhuus laae ved Stranden nær Byens Red. Her stod han engang, og talede med en af sine Venner om Øvrighedens Forsømmelighed, efterdi en Mængde Bygningsmaterialier og Stene, der vare kastede midt paa Veien, næsten spærrede ham Udgangen til Pakhuset. Paa samme Tid holdt han en Stok i Haanden, hvis Ende var forsynet med en skarp Jernspids. I sin Øvrighed vilde han støde med Stokken til en Steen, der laae ved hans Side, men da han var noget nærsynet, tog han feil, og stødte Stokken i sin egen Fod; den skarpe Spids gik igiennem Støvlen, og gav ham et farligt Saar. Imidlertid gik han dog hiem, uagtet med Besværlighed, og tillod ikke, at nogen Læge blev kaldt, thi Erfaring havde lært ham at den Tids Læger snarere behandlede en Syg som et Bytte, der var faldet dem i Hænderne, end som en Ulykkelig, der trængte til deres Hielp. Desuden vedblev han, uagtet min Moders og mine Bønner, at gaae ud og besørge sine Forretnin-

ger, saalænge han endnu kunde. Dog varede det ikke længe, thi Benet svulmede, og Sygdommen tog snart en saa farlig Vending, at al Hielp var forgieves. Saaledes blev dette, som det syntes, ubetydelige Tilfælde efter kort Tid Aarsag til min Faders Død.

Min Moder, der allerede længe havde været svag, tog sig dette Dødsfald inderlig til Hierte. Dog yttrede hun fielden sin Sorg udvortes, men hun blev stillere, og blegere, og hendes Kræfter aftog kiendeligen. I denne Tid besøgte Pater Anton os ofte, og hun blev frommere og roligere hver Gang, hun saae ham. Endelig sex Maaneder efter sin Ægteherres Død, fulgte hun ham i Graven, rimeligviis fordi en tidligere Sygdom alt havde overgnavet hendes Livstraad. I sin Dødsstund kaldte hun mig til sin Seng, og sagde: "Min Søn, Du har troligen holdt ud med Din Fader til det sidste Dieblis, uagtet det ei var dit Hiertes Drift, nu ere Dine Baand løste, vi efterlade Dig begge Saameget, og Du er saa vel opdraget, at Du paa ethvert Sted vil kunne hielpe Dig frem, derfor følg Dit Hiertes Tilbøielighed; kun om to Ting beder jeg Dig: Nedsæt Dig aldrig bestandig paa et Sted udenfor Dit Fædreland, og lad aldrig under noget Paaskud en Mægtig misbruge Dig til slette Handlinger." Dette lovede jeg med hede Taarer. Derpaa lagde hun sin Haand paa mit Hoved, velsignede mig, og døde.

Jeg følte mig nu atter ganske forladt i Verden, det syntes mig, at jeg ingen anden Forretning havde tilbage, end at lukke Husets Dør, og derpaa at følge mine Forældre i Graven. Endnu hørte jeg den vante Færjel og Støi udenfor vore Vinduer, ligesom i min Barndom,

Comptoirbetientene kom og gik, Pakker og Tønder hejsedes op, nogle Skibe nærmede sig, andre lettede deres Ankere, og seilede bort, og de smaae Toller fulgte dem, ligesom en eensom Unge følger den svømmende Svane. En saadan lille Tolle, en saadan eensom Unge, henkastet i det vilde Hav, forekom jeg mig nu selv at være, men Skibet, Modersvanen, der skulde føre mig, var borte, og svømmede fiernt i ukiendte Bande, hvortil jeg ikke kunde naae.

Aftenen efter min Moders Begravelse, da jeg sad nedsiunken i bedrøvelige Tanker, traadte Pater Anton ind i mit Kammer. Jeg mærkede ikke hans Nærværelse, før han tiltalede mig. "God Aften, min Søn," sagde han, "det er ikke godt, at Du bestandig sidder her allene." — "Ak, enten jeg nu er i Selskab, eller paa mit Kammer, er jeg dog allene," — svarede jeg. — "Den Dag vil komme min Søn, da vi Alle skulle velsigne den Time, i hvilken vi bleve stufne af Sorgens Braad, ja Herren's Ord er selv en stikkende Braad for dem, der søge Salighed, hvor den ei er at finde." — "Hvorfor vorde vi dog saa ullykkelige, min Fader?" — "Det er den gamle Klage, min Søn, og dog, hos Hvormange har jeg ei i Sygdom seet Aandens Liv at opgaae! Hvormange har jeg ei i Fattigdom seet at lære det eneste Nødvendige!" — "Men hvormange Hierter fylder Sorgen ei med Bitterhed! Hvormange gaae ei til Grunde i deres Armod!" — "Hvo der gaaer til Grunde i Armod og Sorg, vilde vel endnu langt mindre redde sig i Rigdom og Glæde. Ingen gaaer til Grunde, som den evige Gud holder, her eller hiiset kan Sæden modnes, og det er tilviisende sandt, at den legemlige

Elendighed ei er den værste." — "Jeg har Intet meer at
 leve for," sagde jeg, "jeg har tabt min Fader, min
 Moder og min Ungdoms Elskede, dog med slige verdslige
 Følelser har Du vel ingen Medlidenhed." — "Tro ikke
 det, min Søn, disse Følelser ere mig ikke ganske frem-
 mede." — "Har Du ogsaa været forelsket, min Fader?" —
 "Aldrig i nogen Qvinde," svarede han, "men fra min
 tidlige Ungdom dreves jeg af en Længsel, som vel alle
 Menneſker undertiden føle, og som Herren har lagt i
 vort Hjerte, for at føre os til ham. Et fiernt og deiligt
 Land svævede mig for Dine, Aftenrøden og Natten have
 talt til mit Hjerte, Skyerne i Vesten, Aftenstiernen over
 det stille, speilklare Hav lode mig aldrig No, ja jeg kan
 sige, at jeg i min Ungdom fielden er kommet til Hvile
 af Kiærlighed til noget Bedre." — "Ak, saaledes gif det
 ogsaa mig," udraabte jeg, "hver Gang jeg gif i Biergene,
 hver Gang jeg saae Lys i det Fierne, eller hørte Fossens
 Susen." — "Ja, ja, det er Herrens Finger, der skriver
 for os selv i den haarde Steen, det er Herrens Die, der
 glimter giennem det rindende Vand, men Menneſket til-
 beder som oftest Vandet og Stenen, istedet for den Uand,
 der aabenbarer sig giennem dem." — "Hvor førte da denne
 Længsel Dig hen?" — "Min Søn, her er ikke Stedet til at tale
 om mit Liv, kun saa Meget vil jeg sige, at denne Hjer-
 tets Higen mest vækkes i Ulykken, især naar den heftige
 Sorg forvandles til stille Veemod, da er det ligesom vi
 hørte Klokkerne klinge i vort fierne Hiem, vel den, der
 da ikke blot uirksom lytter til den deilige Klang, men
 iler frem paa Veien, der fører dertil." — "Vis Du mig
 Veien, Fader!" — "Hvi behøver jeg at vise Dig den?

Du kiender jo Dens Ord, der leder os Alle, gaa ud i Verden, handl og trost dine Brødre i hans Navn, da farer Du ikke vild." — I denne Tone talde Pater Anton endnu længe med mig, jeg bad ham at komme igien, han lovede det, og holdt ærligen sit Ord. Jeg fandt en anden Fader i ham, og Lyft til Virksomhed vaagnede atter i mit Bryst. — "Jeg har ofte følt Medlidenhed," sagde han engang, da vi talde om det evige Liv, "naar jeg mærkede, hvorpaa de fleste Menneſter efter Døden haabe; kunde sandſelig Glæde erhverve Salighed, da maatte den jo alt give den her, hvor den ſnarere ſkienſer det Modſatte, thi mangel Gang ſaae jeg en koſtbar Kaabe, og et ſagert Legeme at dække et ulægeligt Hjertesaar, og i gyldne Gemakker hørte jeg ofte de dybeſte Suk." — "Hvad ſkal Menneſket da foretage? Skal jeg bortſkienſe mit Guds til de Fattige?" — "I vor Tid gielder det mindre at bortſkienſe ſit Guds, end at ſkærpe ſit Syn, og at kæmpe mod Fordomme; da Chriſtus havde beſpiift flere tusinde Mænd, ſagde han dog endnu, at det forgængelige Brød Intet var mod det evige." Saaledes talde Pater Anton ofte med en Kraft og en Overbeviisning, ſom jeg vanſkelig kan giengive. Undertiden var der Noget i hans Ord, hvoraf man kunde ſlutte, at den nye Lære, der nogle Aar efter opſtod i Tydſkland, allerede havde en Forløber i ham, dog yttrede han ſig endnu med Forſigtighed, og tildeels med Uerbødighed om det Beſtaaende. Han opmuntrede mig og meget til Virksomhed, han giennemſaae endog flere Papirer med mig. Da jeg erklærede at jeg vilde opgive min Handel, ſyntes han ei at have Noget derimod, han drev mig imidlertid til ſelv at ſee efter overalt. Jeg gjorde nu

et Par Reiser til Lübeck, for at bringe mine Forretninger i Orden. Endelig, efter et Aars Forløb, havde jeg saavidt truffet min Formue ud af Handelen, at jeg besad en betydelig Sum i rede Penge, der gjorde mig til en velhavende Mand, og hvilke jeg udsatte paa et sikkert Sted i Lübeck. En anden Deel af min Eiendom blev paa billige Vilkaar staaende i vort forrige Huus, som en tro og duelig Handelsstiener nu overtog i sit Navn. Min Moder havde ved sit Testamente bestemt et Par Legater til en Stiftelse for fattige Børns Underholdning og Opdragelse. Disse Legater forøgede jeg betydeligen, og Pater Anton paatog sig at sørge for duelige Lærere, ja han underviste ogsaa selv i hiin Stiftelse, saalænge han blev i Bergen. Efterat have indrettet dette, var jeg fri, og kunde reise hvorhen jeg vilde. Da jeg ønskede at reise til Hovedstaden, for der at paatage mig en Bestilling til min egen Uddannelse og Andres Gavn, gav Pater Anton mig en Unbefalingsbrev til Kantsler Valkendorff, der var hans Belynder, og satte megen Priis baade paa hans Evner og paa hans redelige Villie.

I April Maaned femten hundrede og fiorten, ankom jeg til Danmarks og Norges Hovedstad, kort efter at Hertug Christian havde bestegit Thronen. Da jeg havde henbragt flere Dage med at see mig om i den anseelige og fremmede By, gif jeg endelig hen for at give Pater Anton's Skrivelse til Kantsleren, Biskop Valkendorff, der endnu havde stor Indflydelse hos den unge Konge, og boede paa Gamlemøntorv i et prægtigt Pallads. Kantsleren havde den Gang

fuldt op at tage Vare, da han, som jeg hørte var Hovedet for det Gesandtſkab, der fra Nederlandene ſkulde afhente Prindsſeſſe Eliſabeth, Kongens viede Brud. Tiennerne vilde derfor viſe mig tilbage, men ved Hielp af Bønner og Foræringer erholdt jeg Tilladelse til at blive. Man viſte mig nu ind i et ſtort Værelſe, hvori flere anſeelige Mænd baade af geiſtlig og verdslig Stand ventede for at tale med Kantſleren. Det undrede mig at ſee det prægtige Værelſe, hvori vi befandt os, behængt med de forſkielligſte Malerier af et ofte meget verdsligt Indhold, dog lærte jeg ſiden at indſee, at de vare malede med ſtor Konſt. Der hang og flere Portraiter, hvilks Træk vel vare mindre glatte, end de, jeg var vant til at ſee paa ſaadanne Billeder, men dybere og betydningsfuldere, og det forekom mig, at man uden at have kiendt de Mænd, ſom diſſe Portraiter foreſtillede, kunde være viſ paa, at Billede og Perſon lignede hinanden. Hvad der iſær tiltrak ſig min Opmærkſomhed, var et ſtort Maleri af Kong Chriſtian, der hang midt i Værelſet. Jeg kiendte ham ſtrag, men undrede mig ved at ſee, at Maleren havde givet Slip paa et betydeligt Fortrin, i det han havde malet Kongen i det ſtærkeſte Lys, næſten uden at gjøre Brug af Skygge, og deſuagtet hvilede der over Aſynet og i det mod Jorden ſtirrende Die noget Dunkelt, der vidnede om, at Skyggen her kom fra Siælen, og at intet ydre Lys kunde forjage den.

Medens jeg ſaaledes ſtirrede paa Malerierne, dannede jeg uden Tvivl en ſtærk Modſætning til det øvrige ſelskab, hvoraf de Fleſte kun vare ſyſſelsatte med deres egne Anliggender. Ved denne min Opſørelſe tiltrak jeg mig

en ung Mand's Opmærksomhed, der vel ikke syntes fornemmere, men dog var finere flædt, end de øvrige Tilstedeværende. Hans Træk vare regelmæssige, men saa glatte, at de, hvis jeg tør bruge det Udtryk, smuttede bort under Betragtningen, ligesom en Al fra den Haand, der vil holde den fast. Hans Bevægelser vare livfulde, men hans Ansigt var blegt, og hans Øine vare døde, som efter en giennemvaaget Nat. Han nærmede sig hofligen til mig, og begyndte at omtale Kantsleren med en Roes, hvori der dog syntes at ligge Dadel skjult. — "Jeg seer, at I ynder den ædle Kantslers Billedsamling," bemærkede han, "ja, ja, Biskop Valkendorff er en Mand, der skatter det Verdslige, saavelsom det Geistlige; han er ingen from, uvidende Klosterbroder, som gyser tilbage for Enhver, der ei bærer sin Kappe paa Munkeviis, tvertimod" — "Reiser Kantsleren snart?" afbrød jeg ham. — "Nu ja, han valfarter just ei til Jerusalem for Christi Skyld," svarede han, "han vælger et andet Parti, og valfarter hellere efterskionne Tomsruer, dog kun for at tiene sin Herre, det forstaaer sig, han har jo alt engang været i Bergen i lignende Anledning." Dette sagde han med et Diekast og med et Smil, der syntet at udtrykke den høieste Belvillie for Kantsleren. — "Jeg kiender endnu ikke Biskop Valkendorff," sagde jeg. — "I er jo dog fra Norge, hvor han længe har været." — "Hvoraf veed I det?" — "Eder's Stemme røber Eder; fra hvilken af Norges Provindser er I?" — "Fra Bergen." — "Ei, da kiender I formodentlig den skionne Dyveke, som Kongen og Kantsleren finde saa stort Behag i." — "Finder ogsaa Folket Behag i hende?" — "Derom spørges ei," sagde

han, "en vel tilreden Ganger mærker kun paa den Tøile, den bærer i Munden, og løber hvorhen Rytteren vil, havde Hesten en egen Villie, da laae Rytteren i den første den bedste Grøft." — "J taler vel, min Herre, men (fortryd ikke paa, at jeg siger det ligesom) det forekommer mig dog, som om der i Eders Mund var en Snog, der bevægede sig under Nælder." — "Kun Dyvekes Navn var i min Mund," svarede han. — "Jeg taler ei om Dyveke, men om den Tunge, der saa tvetydig anpriste hende." — "Jeg ønskede, at Dyvekes Tunge anpriste mig," sagde han, "thi det er jo dog den, der gjør Udslaget paa Bægtsskaalen i dette Land." I samme Øieblik blev Døren aabnet, og en Tiener gav mig et Bink, at jeg skulde gaae ind til Kantsleren.

Fornemme Personer ere ikke blot vante til, at Alle ærbødigen høre paa dem, men selv at høiere Eyrer i deres Nærværelse stille sig paa et lavere Trin, at Mænd, der vare istand til at fortælle det Mærkværdigste, dog tie stille, naar de træde frem, eller, hvad endnu er værre, af Frygtsomhed tabe deres vante Færdighed, og udtrykke dem mindre heldigt. Derved vorde de mægtige Herrer tidt overmodige, og bilde sig ind, at den Sikkerhed og Frihed, hvormed de fremtræde, staaer meget over de i deres Nærværelse uhielpsomme Talenter, der ligesom altfor plumpe Sværd, der ere rustede i deres Skeder, kun synes brugelige til at henlægge paa Forfædrenes Liigkister. Saaledes bidrage de ædleste Mænds Svaghed til at indgyde den fornemme Verden Foragt for Mennekesværd, hvorimod de mindre Begavede, der med Kiækhed fremtræde, ofte gavmildt belønnes, og de, der have Magten, overbevise sig bestandig stærkere om, at kun uægte Perler for=

tiene Opmærksomhed, fordi de ei, som de ægte, kunne have en Østers til Bygmester.

Jeg selv maa vel henhøre til hine mindre begavede Personer, hvilke til Giengield for de vigtige Evner de mangle, have faaet en desto større Driftighed. Vel mueligt og, at Bevidstheden af min Uafhængighed, bidrog til at fjerne den Forbryderangst, der ofte saa sonderknusende maler sig paa deres Ansigter, hvis hele Fremtid afhænger af den Bending, som et Par Minutters Samtale med en mægtig Mand vil tage. Disse Par Ord maae tiene som Indledning til det Følgende. Jeg maatte gaae igiennem to andre Værelser for at komme til Kantseren. Han modtog mig i et lidet Kabinet, der ligeledes hang fuldt af Malerier, men disse vare alle, som et flygtigt Diekast viste mig, Familieportaitter. Alle havde nogen, og de fleste megen Liighed med Kantseren selv; ja det forekom mig, som om denne havde ladet sig male i de forskielligste Forklædninger, snart som Ridder med Skjold og Sværd, snart til Hest i Jagtklædning, med Falk og Hunde, snart i Hofdragt med Marskalkstaven i Haanden, indtil han endelig tilsidst i det geistlige Klædebon viste sig levende for mig. Han var høi og meget vel-dannet, dog gav den altfor store Ørnenæse, og hans næsten skaldede Pande ham Udseende af en Mand, der allerede nærmer sig Oldingsaarene, medens et venligt Smil formildede det bydende Udtryk, som en lang Ovelse i Befaling havde lagt i hans Nie. "Hvo er I?" spurgte han, saasnart han saae mig. — "Jeg er en Kiebsmand fra Bergen, høiværdige Herre, mit Navn er Wilhelm Zabern." — "Hvad vil I? Har I Noget at fordre hos

mig?" — "Høiværdige Herre, jeg kommer ikke for Pen-
 ges Skyld." — "Hvad kommer en Kiøbmand da for,
 naar det ei er for Penges Skyld?" — "Jeg beder Eder
 at læse dette Brev." — Han tog strax Brevet, aabnede
 og læste det. — "J søger Ansættelse?" sagde han. —
 "Ja, Herre!" — "Pater Anton roser Eder," blev han
 ved, "dog nu har jeg ikke megen Tid, meld Eder hos
 mig ved min Hiemkomst fra Brüssel, jeg skal ikke glemme
 Jer." — "Høiværdige Herre, det vilde blive noget lang-
 varigt at vente til J kommer tilbage." — "Utaalmo-
 dige, hvad ønsker J da?" — "En Unbefaling til Kon-
 gen." — "Hvad forstaaer J?" — "Flere Sprog, og
 saa Regnskaber forstaaer jeg at føre." — "Siig mig
 engang, da J er fra Bergen, kiender J ei Fru Sigbrit?"
 — "Hun er min Slægtning." — "Ederes Slægtning!
 Hvi gaaer J da ei til hende? Hun har en stor Indfly-
 delse." — "Jeg ønsker ei at fremtrænge mig ved Uret,
 og at komme til Maalet paa Krogveie, høiværdige
 Herre." — "Unge Mand, jeg frygter da for, at J al-
 drig vil komme ret vidt," sagde han smilende, "dog
 tænker jeg, J skal ei fortryde at have henvendt Eder til
 mig, istedetfor til Sigbrit, jeg indbyder Eder til at
 spise ved mit Taffel i Morgen Middag, da skulle vi videre
 tales ved." — Han meddeelte mig nu sin Belsignelse,
 og pegede venligt til en Udgang af Bærelset, hvorigien-
 nem jeg forsoiede mig bort.

Kort efter, da jeg stod ved Indgangen til mit Hiem,
 saae jeg en prægtig Vogn med fire Heste, der hurtigen

fiørte giennem den Gade, hvori jeg boede. De fleste
 Fodgængere standsede, og betragtede Vognen, medens en
 halv undertrykt Uttring af Misfornøielse fra alle Sider
 lod sig høre. Da Vognen kom forbi min Bopæl, boiede
 en prægtigklædt Dame sig ud deraf, og hilsede mig ven-
 ligt. "Hvo var det?" spurgte jeg en af de Høfsta-
 ende, i det jeg hilsede igien. — "Ei! I maa jo sagtens
 kiende hende, da hun hilser Eder," svarede han. — "Det
 var dog ikke Dyveke?" blev jeg ved. — "Jo vist var det
 hende, hun er bekiendt nok," sagde han og gif. —
 Marsagen, hvorfor jeg ikke havde kiendt Dyveke, var, at
 hun i den Tid, jeg ei havde seet hende, var bleven no-
 get fyldigere, end forhen, derimod forekom hun mig ikke
 saa frisk og blomstrende, uagtet hun end var meget skøn,
 men hun lignede nu en altfor stærkt udsprungen Rose, hvis
 Farvepragt er svækket i Solen; da jeg sidste Gang saae
 hende, var hun derimod en halv aaben Rosenknop. Jeg havde
 imidlertid ikke længe overladt mig til de Betragtninger,
 hendes Giensyn vakte, da en Tiener nærmede sig, og
 spurgte om jeg ei hed Wilhelm Zabern. Da jeg besva-
 rede dette med Ja, sagde han, at han var sendt for at indbyde
 mig til næste Middag hos Fru Sigbrit, der havde vigtige
 Ting, hvorom hun vilde tale med mig. Jeg havde
 imidlertid alt før min Ankomst fast besluttet at undgaae
 Dyvekes Selskab, det var mig derfor næsten kiært, at
 jeg kunde afflaae Indbydelsen, paa Grund af at jeg den
 følgende Middag havde Befaling at møde her³ Kantsleren.
 Da Balkendorff ei var Fru Sigbrits Ven, og da jeg
 selv ikke siden aflagde noget Besøg hos Dyveke, saa har
 hun sandsynligvis fundet sig fornærmet ved min Tilba-

geholdenhed, i det mindste forsøgte hun i lang Tid ei at fornye vort forrige Bekjendtskab.

Uagtet jeg saaledes havde afflaaet Dyvekes Indbydelse, drev dog en sfiult Higen i mit Bryst, der var stærkere, end enhver Beslutning, mig til paa det nøieste at erkjendige mig om hendes Tilstand. Man vidste kun lidet at svare. Enhver var forbittret paa hende, men Ingen kiendte hende personlig. Hun kom ikke meget ud, sagde man, dog levede hun i Pragt og Herlighed med sin Moder i et Huus af Kvaderstene, som Kongen havde laadet bygge til dem paa den store Plads nær Helliggeisteskirke. Dette Huus havde jeg alt før bemærket, og da Alftenen kom, fik jeg det Indfald at svøbe mig i min Kappe, og at gaae hen paa den omtalte Plads, hvor jeg stillede mig saaledes, at intet Lys kunde falde paa mig. Det var alt sildigt, de omgivende Bygninger laae i det dybeste Mørke, og kun et Kammer i Dyvekes Huus var svagt oplyst. Jeg troede at see to Skygger, der malede sig paa den ligeoverfor mig staaende Væg i Bærelset. Efter nogen Tid hørte jeg en velbekendt Stemme, der ledsagedes med enkelte, fuldstemmige Accorder af en Harpe, hvis Toner hævede sig med en særdeles Kraft og Velklang. "Den Harpe havde hun ei, da hun var i Bergen," sagde jeg til mig selv, "men der havde hun heller intet prægtigt Huus, ingen Vogn med fire Heste, og fremfor Alt ingen Konge til Elsker, fra hvis Haand slike Gaver kunde udstrømme." I dette Dieblik aabnedes et Vindue i det oplyste Bærelse, jeg traadte uvilkaarligen dybere tilbage i Mørket, uagtet det allerede var umueligt, at Nogen kunde see mig der, hvor jeg for

stod. En quindelig Skikkelse bødte sig ud af Winduet, og syntes at see sig om til alle Sider. "Troer Du da ikke, at han kommer?" sagde den halvhuissende, men det var saa stille, at intet Ord gik mig tabt. Jeg hørte ligeledes, at Fru Sigbrit svarede hende, men Ordene kunde jeg denne Gang ikke opfatte. "Skulde det være Dig, hun omtaler?" sagde jeg til mig selv, og følte en hemmelig Tilfredshed over, at jeg havde viist hende den Kulde, som hendes Opførsel fortiente. I samme Øieblik hørte jeg de faste Trin af en Mand, der nærmede sig med hurtige Skridt. Snart blev en Skikkelse synlig, der, saavidt jeg kunde see ved den svage Belysning fra Dyvekes Winduer, var indsvøbt lige til Ørene og Mundten i en stor Kappe, og hvis Hoved bedækkedes af en bred Hat med vailende Fiedre. Den Ubekjendte slog tre Gange med Dørhammeren paa Dyvekes Port, denne aabnedes sagte, han traadte hurtigt ind, hvorpaa Porten igjen lukkedes i Laas. Jeg kunde nu ikke mere tvivle paa, at Dyvekes forrige Ord ikke galdt mig, men den Ubekjendte, der, efter sin Gang og Skabning at domme, ikke var nogen anden, end Kongen selv. Høist ærgerlig over det Optrin, som jeg saaledes havde udsat mig selv for at være Vidne til, og som med et aldeles overflødigt Beviis bekræftede, hvad jeg allerede længe vidste, gik jeg hjem. Ved Pladsens Ende kunde jeg dog ei undlade at vende mig om, og at kaste et Blik tilbage paa det store Steenhuus. Indet i Dyvekes Kammer var nu forsvundet, og den hele Plads laae næsten usynlig i det tykkeste Mørke.

Den anden Dag indfandt jeg mig paa bestemt Tid

hos Kantšleren. Selskabet var ikke stort, og bestod af flere Geistlige, enkelte Adelsmænd og andre til Kantšlerens Følge henhørende Personer. Samtalen ved Bordet var for det meste hverken livlig eller almindelig. Jeg sad imellem to Prælater, der ikke med et Ord tilsalede mig, og overhovedet syntes det, som om de Fleste med Flid undgik lydeligt at udtale hvad de hemmeligen tænkte. Kantšleren søgte dog undertiden at give Samtalen en utvungnere Vending. Saaledes talede han med mig om min Fædreneby, om Kongens Ophold der, om den prægtige Modtagelse, denne der havde fundet, derpaa berørte han og sine øvrige Reiser i begge Rigerne. Alt dette vidste han at ledsage med passende Bemærkninger, og endte tilsidst med en lystig Fortælling om, hvorledes en Munk i Ribe paa en egen Maade havde givet Kongen sin Betsignelse. Munken havde nemlig først viist Kongen med Følge omkring overalt i Klosteret, endelig traadte han frem til Uffsked, og sagde: "Gud bevare Eders Naade, og os Alle, dog fremfor Alt Biskop Erik, der er min Øvrighed, og med hvem jeg saa ofte har sunget i Chor." Kongen spurgte: "er jeg da ikke ligesaa god som Bispen?" — "Bevare Gud, Herre," svarede Munken, "det vilde være en Ugudelighed at tænke Saadant." Deraf loe Kongen og gif. Efter denne Fortælling, der blev modtagen med meget Bifald, talede man om Kongens Skaansomhed mod den uvidende og fattige Almue, de Fleste berømmede ham derfor, uagtet Berømmelsen ei syntes at komme dem ret fra Hjertet. Endelig tog jeg Ordet, og sagde: "I Norge troe vi ikke saameget paa Kongens Skaansomhed, efter at han saa ilde behandlede Biskop Carl af Hammer." Ef-

ter disse Ord opstod en almindelig Taushed, endelig sagde Kantsleren: "Man bør ikke bedømme mægtige Mænd efter løse Rygter." — "Var da Bispen skyldig?" spurgte jeg. — "Det var han formodentlig," svarede Kantsleren, og henvendte sig hurtig med et Spørgsmaal til sin Sidemand. Nu blev der atter stille, og da Maaltidet var endt, reiste Bispen sig og hørvede Taffelet.

Kantsleren kaldte mig nu hen i et Vindue. "Jeg er altfor oprigtig, min unge Ven," sagde han, "det er ikke Veien til at finde Lykken i Kongernes Tjeneste. Husk, at naar I ere forsamlede ved Hoffet, finde sikkert de To deres Fordeel ved, eller Moerskab i, paa hoiere Steder at anbringe hvert Ord, der tales. Hvad I tænker om Kongen og hans Nærmeste, er en Hemmelighed, der skal nytte Jer, men ingen Anden; thi var I end for Gud uskyldig, som en Due, saa maa I dog for Verden være taus og snedig, som en Slange." Jeg takkede Kantsleren for hans Paamindelse, som jeg følte var velmeent, uagtet den noget afveg fra de Raad, jeg af Pater Anton var vant til at modtage. — "Jeg kan vel anbefale Jer til Kongen, inden jeg reiser," blev Kantsleren ved, "men jeg vil overlade til Eder selv at bestemme, om I ei vil gaae en sikkrere Vej. Jeg selv behøver en Mand, der med Færdighed skriver og taler fremmede Sprog; hvis I altsaa vil finde Jer i at følge med til Brüssel, som min Haandskriver, da kan jeg siden med desto roligere Samvittighed anbefale Jer til Kongen; thi jeg tvivler ikke paa, at I ved nærmere Bekiendtskab vil bestyrke de gode Tanker, jeg har om Jer." Da jeg efter det sidste Gien-syn af Dyreke gierne ønskede at reise bort paa nogen Tid,

saa indlod jeg mig beredvilligen paa Kantslerens Forslag. "Det er godt," sagde han, "vi ere altsaa enige; herefter arbejder I med mig nogle Timer hver Formiddag, spiser ved mit eget Bord, og henter Eders Løn hver Maaned hos min Huushovmester." — Jeg forsikkrede, at jeg kun i hans Tieneste ønskede at vorde duelig til Forretninger, og at jeg ingen Løn begierede. — "Jeg antager ingen Tiener, uden at give ham sin Løn," sagde Kantsleren, og gif. Saaledes blev jeg da antaget i denne mægtige Mand's Huus, og fik Befaling at holde mig færdig til hvert Øieblik at kunne følge ham til Brúsfel.

Hos Kantsleren traf jeg ofte den unge Mand, med hvem jeg havde talt i Billedsalen. Hans Navn var Faaborg, han var Skriver hos Slotsherren Torben Oxe, og havde derfor Meget, dels paa Kongens, dels paa Slotsherrens Vegne at aftale med Kantsleren. Han var meget høflig mod mig, ønskede sig selv til Lykke med min Ansættelse, der gav ham Leilighed til at fortsætte sit Beskæftigelse med mig, og forsikkrede, at han havde fundet Behag i mit Selskab fra første Øieblik, han saae mig; ja endeligen afslagde han mig flere Besøg i min egen Bøllig. Uagtet han ikke ganske behagede mig, saa var han dog saa indsmigrende i sit Væsen, at jeg vanskelig kunde støde ham bort. Han lod mig ingen No, før jeg aldeles havde forandret min Paaklædning efter den herskende Mode, han paatog sig og at undervise mig i at føre Vaaben, hvori han var meget øvet. Jeg mærkede forresten, at han ofte var i Pengeforlegenhed, hvilket han

heller ikke søgte at sfiule. Han pleiede tvertimod i hele Timer at fortælle, hvorledes han bar sig ad for at narre sine Creditorer. Han sagde mig ligesfrem, at han gav flere af dem Anslag paa mig, som paa en rig Mand, der baade kunde og vilde hielpe ham. I a engang, da jeg til Giengield afslagde ham et Besøg, fandt jeg i hans Forstue en Samling af Menneſker, for hvilke han strag forestillede mig som sin gode Ven, Riibmand Zabern fra Bergen. "Ja, ja," svarede en af de Tilstedeværende, "jeg har nok kiendt Riibmand Zabern, hans Navn gjaaldt baade her, i Lübeck og i Amsterdam ligesaa godt, som rede Penge." — "Men maa jeg spørge, kan min Herre legitimere sig?" spurgte en Anden. — "Ja," svarede den Første, "han ligner sin Fader, man kan ikke tage feil." — "Er Herren Husets eneste Arving?" spurgte en Tredie. — "Og vil han cavere?" lagde den Fierde til. — "Ei, hvilke plumpe Spørgsmaal!" sagde Faaborg, "troe I, at han kommer her for Intet?" Med disse Ord førte han mig ind i et Sideværelse, før jeg ret vidste hvad jeg skulde svare. "Men Faaborg," spurgte jeg, "rafer I?" — "Vent et Dieblif," afbrød han mig, og gik ud. Noget efter kom han leende tilbage, og sagde: "Min gamle Creditor havde Ret. Eder's Navn er virkelig saa godt, som rede Penge, han har selv beviist det, ved endnu at laane mig to hundrede Gylden derpaa." — "Men Faaborg, I misbruger mit Navn." — "Det er Eder's egen Skyld, hvorfor bærer I et Navn, der saa let frister til Misbrug." — "Jeg vil selv tale med Manden" sagde jeg. — "Ja, see hvor I finder ham," svarede Faaborg rolig, "de ere Alle borte." — "Men hvis han kommer

til mig, siger jeg Sandheden." — "Det staaer til Eder, men jeg skal nok sørge for, at han ikke kommer." Dermed maatte jeg give mig tilfreds, og gif endelig bort temmelig betænkelig ved mit nye Bekjendtskab.

Et Par Dage efter kom Faaborg fiørende til mig i en prægtig Vogn, og lod sig melde under Navn af Slots-herren selv. Da jeg forundret traadte ud, for at modtage den mægtige og fornemme Mand, hoppede Faaborg mig imøde med Baand og Stierne, klædt i en glimrende, guldbræmmet Dragt. "Gior Eder ingen Uleilighed, min unge Ven," sagde han, "jeg har kun et Par Ord at sige Jer." Derpaa ilede han ind i Stuen, og kastede sig med høi Latter i en Stoel. "Hvad synes Eder?" spurgte han, "tager jeg mig ikke godt ud, som Slotsherre?" — "Faaborg, hvordan vover I?" — "Ei," afbrød han mig "Slotsherren er med Kongen i Viborg, hans Vogn er under mit Opsyn, hans tilbageblevne Tienere ere Bedragere, med hvilke jeg saa ofte har baaret over, at jeg kan bøie dem om min mindste Finger." — "Men om Nogen kiender Eder?" — "Jeg seer godt i det Fierne, og skal nok tage mig i Agt." — "Og om I møder Nogen, der veed at Slotsherren er borte?" — "Saa troer Den, som jeg møder, at Vognen er bleven udlaant til en Fremmed. Det Morsomste er ellers at Folk anholde mig paa Gaarder og Stræder, og falde mig til Fode, for at jeg skal hielpe dem til Bestillinger. Enker og Børn knæle paa min Bei, og jeg udbreder Lykke rundt om mig, thi jeg giver dem Alle de bedste Løfter. Det vilde heller ei falde vanskeligt at laane betydelige Summer paa min Herres Navn, men derpaa indlader jeg mig naturligviis

ikke," sagde han, og betragtede mig med et Smil. — "Deri gjør I vel, thi Sligt kunde tage en gal Ende, Faaborg." — "I vil dog ikke forraade mig?" — "Jeg veed jo Intet, som jeg kan forraade." — "Zabern," blev han ved, "jeg er en fattig Diævel, men Du er rig; laane Penge paa min Herres Navn vil jeg ikke, som Du kan begribe, laan Du mig da paa mit ærlige Ansigt to hundrede Gylden, dermed viser Du mig en stor Tieneste." — "Kunne de hielpe Jer, vil jeg ikke negte Jer dem," sagde jeg, og gav ham de to hundrede Gylden. Han omfavnede mig, kaldte mig sin bedste Ven, og svor at betale dem igien med det allerførste. Derpaa hoppede han lystig ud af Bærelset, steg i Vognen, vinkede til mig nedladende med sin Haand og førte bort.

Noget efter besøgte han mig atter til Vogns, hvilket han gientog flere Gange. "Faaborg," sagde jeg endelig, "tilgiv, at jeg blander mig i Eders Anliggender, men I siger selv, at I er i Gield, og tillader Eder dog en daglig Udgift, der er unødvendig, eftersom I, ligesaa let, som vi Andre, tilfods kan besøge Eders Benner." — "Det forstaaer sig," svarede han, "men en slig Vogn er ei saa let at blive af med, som at faae. Jeg leiede den i Anledning af et lille Eventyr, hvortil den var mig af Bigtighed. Siden betænkte jeg, at jeg, saalænge jeg brugte den, ei behøvede at betale Leien deraf, og nu ruller den efter mig, som et vandrende Fængsel, og lægger Beslag paa min Person, jo længere jeg har den, desumueligere bliver det mig at betale den, og hvis ei en god Ven forløser mig derfra, kommer jeg til at rulle om deri, saalænge jeg lever." — "Det er en haard Skiebne," sagde jeg,

"og hvis I tillader det, vil jeg forsøge at befrie Jer derfra." — "I er min Redningsengel," svarede han. Jeg afgjorde nu hans Gield til Eieren af Vognen, og den fiørte bort. "Da I saa venstkabelig tager Eder af mine forfaldne Unliggender," sagde Faaborg, "vil I da ikke forløse mig fra en Fangevogter, der er ligesaa slem, som hiint fiesrende Fængsel?" — "Forklar Eder tydeligere!" — "Har I ei bemærket hiin Karl, der bestandigen følger mig i Hælene, hvor jeg gaaer, ligesom om han var lænkst til mine Trin? Han staaer nu i Gangen ved Siden af Eders Bærelser." — "Det er jo Eders Tiener," sagde jeg. — "Nei, han er snarere min befalende Herre, han har laant mig Penge, derfor kan jeg ikke jage ham bort, han tager sig nu Intet for, uden at vogte paa alle mine Skridt, det gaaer med ham, ligesom med Vognen, hans Løn vogter hver Dag, og jo længere han vogter paa mig, desvanskeligere er det mig at blive ham qvit." — "Faaborg," sagde jeg, "jeg vil ogsaa betale denne Fordring, men saa haaber jeg, at I engang vorder fornøsttig, og bestemmer Udgifter efter Indtægter, ellers ville Eders Befiendtere med den bedste Willie ikke længe kunne hielpe Jer." — "I har Ret," sagde han, "jeg har handlet som et ubesindigt Menneffe; men jeg tænker nu netop alvorligen paa at forbedre mig." Jeg afgjorde da ogsaa denne Gield, hvilken Faaborg optegnede, og lovede at betale tilbage med det Øvrige.

Imidlertid indfandt jeg mig hver Dag hos Rantsleren, ja eftersom Tiden var kort, og der var mange Breve at skrive, maatte jeg ofte arbeide hiemme. Engang

da jeg saaledes sad og skrev, kom Faaborg. "J er gal," sagde han, i det han kastede et Blik paa mit Arbeide. "Hvorfor vil J trælle længere, end behøves? Ingen takker Eder derfor, hvis J vil gjøre Lykke, maa J dog gaae en anden Wei." — "Hvilken Wei skal jeg da gaae?" — "Det skal jeg sige Jer, hvis J ikke veed det: Tænk mindre paa Kantslerens Forretninger, og mere paa Kantsleren selv. Søg at smigre ham, ikke plump og aabenbar, men i Forbigaaende med henkastede Ord, der ligesom mod Eders Villie slippe Jer ud af Munden. Tael, som om Landets Held afhænger af, at han vogter sig for Snue eller Tandpine. Træk ham, hvis J kan, baade legemligen og aandeligen Nathuen dybt ned over Hovedet, og kald det en formastelig Udfærd, hvis han blot vover at styde den op over det ene Øre. Hold Jer for Næsten ikke for god til noget, men vær Mellemhandler, naar og hvor J kan, da vil J snart bringe det saavidt, at han ligesaalidet kan undvære Jer, som en Sybarit kan undvære den Pude, hvorpaa han hviler sit blødagtige Hoved." — "J føler ikke, hvor uværdig den Wei er, J viser mig, Hr. Faaborg." — "Hvor uværdig den er, saa betraadte dog Eders Kantsler den, for at indsmigre sig hos Kongen." — "Det er ikke sandt." — "Åh! J kiender kun lidet til Verdens Gang, de Geistlige ere netop de værste, og mellem os sagt, de drive Kryberiet saa skamløst, at jeg selv væmmes derved, thi, naar galt skal være, foretrækker jeg dog en spraglet Slange for en sort, de krybe rigtignok begge, men den første har i det mindste de glimrende Farver forud."

En Dag mødte jeg Faaborg da han kom ud fra et bekiendt Hus, i hvilket Mange havde tilsat deres For-

mue ved Tærninger og andre Lykkespil. "Bogt Eder dog," sagde jeg, "Jødelægger Eder selv ved det Liv, I fører." — "Nei, jeg ødelægger kun Andre," sagde han, "der oven i Kibbet ere mine Fiender, thi vinder jeg, da ødelægges mine Modspillere, der ere mine siebliftige Fiender, taber jeg, da ødelægges mine Creditorer, der ere mine bestandige Fiender." — "I lever da kun for at spille?" — "Jeg lever snarere af at spille, alle de andre Indtægtskilder ere tilstoppede, kun denne har jeg endnu tilbage." — "Det er en usikker Indtægt." — "Ikke saa usikker, som I troer, der gives Besværgelsesformularer, hvorved man sikker sig Fru Fortunas Gunst; skal jeg undervise Jer deri?" — "Det behøves ikke, Faaborg." — "Som I vil, men I lærer vanskeligen at kiende Verden, hvis I foragter at gaae dens Skole igiennem." — "Der er dog Forskiel paa Verden og paa et Spillehuus." — "Forskiellen er ikke stor, thi Verden er selv det største Spillehuus, kun den ægte Spiller kiender Livets mangfoldige Forbindelser og Afveglinger, kun han forstaaer at giette Fremtiden, og at gribe Diebliffet i Flugten; først naar jeg spiller med en Mand, lærer jeg, hvortil han duer, ja ofte har den blotte Maade at holde Kortene og at kaste Tærningerne paa, viist mig hvad der boede i et Menneffe." — "Gik det efter Eders Hoved, maatte man vælge Gesandtere og Statsmænd paa Spillehuus." — "I det Mindste bør Ingen dertil vælges, der mangler Talent for Spil; men siig mig engang: kiender I de Menneffer, der aldrig bør vælges til nogen Post i Livet, hvor det kommer an paa meer end Grubleri?" — "Om hvilke taler I?" — "Om hine Menneffebilleder," svarede han,

"om hine ørkesløse Drivere, der Intet foretage sig, uden at betragte de Spillende, der, ligesom Eremitter have afsondret sig fra Livet, der vanke, som Skygger, i de Levendes Land, uden Daad, uden Plan, uden Lidenkab. Disse ere betegnede ikke med Ulyffens, men, hvad der er værre, med Tilintetgjørelsens Stempel, thi Fortuna kien-der dem ei, og de kiende ikke hende, kun Riedsommeligheden kiende de, den glennemtrænger deres Siæle, og smitter Enhver, som nærmer sig til dem." — "Saa vogt Eder for Smitte," sagde jeg, "thi jeg selv er netop en af hine Tilskuere, som Fortuna aldrig har kiendt." — "Det behøver I ei at sige," svarede han, "det har jeg længe vidst, men I er ung endnu, og kan forbedre Jer, og hvo veed hvorvidt I da kan bringe det." — "Stoel ikke derpaa," sagde jeg, "thi hvor vidt jeg end bringer det, vorder jeg neppe nogen Spiller." — "Desto større Daare er I," svarede han og gif.

En anden Gang sagde han: "Det er Skade, Zäbern, at I er saa gammel, og dog endnu ingen Mand er." — "Hvad vil det sige?" — "Den er ingen Mand," svarede han, "der ikke kiender den qvindelige Verden. Det gjør mig ondt for Dig, min Ven! thi Du lever som en Eneboer midt i Din blomstrende Ungdom." — "Hvad mener I dermed?" — "Hvad jeg mener dermed? Jeg vil kiende den Mand paa hundrede Skridts Afstand, der ei har nydt Qvinderne's Gunst. Forlegenhed og Undseelse hænge sig blytunge ved hans Fod, medens siffer Anstand og elskværdig Driftighed følge med Qvinderne's Yndling. Selv den Ubetydelige meddele de Glands, imedens den herligste Natur, uden deres Gunst, henvisner, som en

Blomst uden Soelskin." — "Det kan saa være," sagde jeg, "men en ædel Qvindes Gunst erhverves ei, fordi man stræber derefter, Qvinderne ere lunefulde, ligesom Lykken." — "Deri har Du Ret, Zabern; men Du veed, at Lykken og jeg ere gode Venner." — "Det veed jeg endnu ei saa ganske vist." — "Hør, Zabern, med Dine Fortrin kan Du vorde lykkeligere, end jeg, thi jeg er ikke indbildsk, og kan vel see, at Dit Udvortes er smukkere, end mit. Hvis Du derfor ønsker det, skal jeg i Aften føre Dig i det elskværdigste Selskab, hvor Du sikkert vil finde Den, der kan fuldende Din Opdragelse." — "Saa-
borg, Eders Letfind er utilgivelig, og hvis I bliver saaledes ved, nødes jeg snart til at frabede mig Eders Besøg." — "Hør, Zabern, Du er et urimeligt Menneske, der seer Farer, hvor der ingen er. Hvad Diævelen kunde det gavne mig at føre Dig i slet Selskab? Ivertimod, det er min største Fordeel, at Du vorder canoniseret jo før jo heller, thi jeg og andre vilde Krabater kunne vel trænge til en Helgen, der er vor Ven, og der med Varme kan tale vor Sag i Himlen."

Alt dette sagde han med saadan en Tone, at man hverken vidste, om det var Alvor eller Spøg, egentlig holdt han sig paa Middelveien mellem begge, og kunde derved, som det faldt ham ind, trække sig tilbage, snart paa den ene, snart paa den anden Side, og give sit Ord den Vending, som Forsigtighed og egen Fordeel krævede.

"Jeg vil fortælle Eder Noget," sagde han engang, "som I vanskeligen selv havde opdaget, thi Eders Aandskuer kun indad mod Eders eget Bryst, og de Men-

nesker, hos hvilke det er Tilfældet, vide jo næsten aldrig hvad der foregaaer udenfor dem. Alle de Personer, som gaaes med, fra Rantsleren af til den ringeste Udelssmand i hans Følge, ere Kongens hemmelige Fiender; især have de lagt den Plan at skille Fru Sigbrit ved sin Indflydelse, imidlertid kunde det være, at hun overlistede dem Alle. Tro for Resten ei, at de have indviet mig i deres Hemmelighed," blev han ved, "det er langt fra, men jeg har dog mærket den alligevel, og de skulle nødes til at indvie mig deri, jeg vil ogsaa have min Deel af Byttet, ellers staaer jeg ikke inde for min egen Taushed."

Jeg lærte ved disse forskiellige Uttringer snart at indsee, at Faaborg ikke blot var et letfindigt, men et i høj Grad fordærvet Menneske. Jeg tænkte derfor alvorligen paa at trække mig tilbage fra ham, hvilket dog formedelsf den Smidighed, hvormed han vidste at undgaae enhver alvorlig Erklæring, ikke var saa let. Imidlertid løstes Knuden for en Tid af sig selv. En Dag kom han til mig, som det lod, i ondt Lune. Han havde tabt sin sædvanlige Munterhed, og kastede sig i en Stoel, hvor han sad længe, uden at mæle et Ord. "Hør, Zabern," sagde han tilsidst, "jeg vil spørge Dig om Noget: Har Du hørt tale om en Mand, der skød en Piil ud, som han ønskede at gienfinde, og længe forgieves søgte? Til sidst faldt han paa at skyde en Piil i samme Retning, som den forrige, og da han nu søgte hiin, fandt han dem begge paa engang." — "Hvad er Ederes Mening dermed?" spurgte jeg. — "Du har laant mig to hundrede Gylden, Zabern, det var den første Piil, skyd nu en ny Piil i samme Retning, og laan mig atter to hundrede, saa kan

det h ende sig, at Du faaer Alt igien paa engang." — "Vel," svarede jeg "jeg vil endnu engang forsøge." — "Vil Du?" sagde han, "Du er en  rlig Karl, og jeg sværger, at Du ei skal see mig igien, f r jeg kan betale Dig enten Alt eller dog en Deel deraf, thi det vil maaskee falde mig beqvemere, at betale Dig terminviis, derimod har Du dog vel Intet?" — "Aldeles Intet," svarede jeg. — Dermed gif han, og holdt forsaavidt sit Ord, at jeg ikke saae ham igien f r efter min Hjemkomst fra Brüssel.

Endelig kom den Tid, der var bestemt til vor Afreise. Flere Skibe udr stede  dertil, dog skedte Tilberedelserne hemmeligen, da man frygtede Hindringer fra Everrigs Side, der paa den Tid var i fuld Opstand mod Kong Christian. Der taltes og om en grusom Sørover ved de hollandske Kyster, hvilken var en stor Fiende af de Danske, og havde fem hundrede stridbare Mænd under sig. Vi indskibede os derfor i al Stilhed midt om Sommeren, og seilede med Sidevind giennem Kattegat. De vigtigste Gesandtsskabsherrer vare, foruden Kantsleren, Hr. Henrik G e, Hr. Hans Bilde og Niels Hendriksen, hvoraf hver havde sit Skib og sine Tienere under sig. Jeg befandt mig med Kantsleren paa det første Skib, der havde tre Master, og var vel tiltaklet i alle Maader. Da jeg fra min tidligste Ungdom var vant til Søen, havde jeg ingen Sygdom at giennemgaae, Kantsleren derimod, hvis Natur aldrig kunde vænne sig til Skibets Bevægelse, befandt sig meget ilde. Jeg havde hidindtil samvittighedsfuldt arbeidet under ham i flere Maaneder,

han var heller ikke utilfreds med mit Arbeide, men da han selv var flittig, saa fordrede han ogsaa Flid af Andre, og viste dem ingen særdeles Velvillie herfor. Nu derimod havde jeg Leilighed til at tage mig af hans egen Person, jeg understøttede ham, naar han gik, hjalp ham at indrette sit Leie, sørgede for at han hurtigt fik hvad han troede nødvendigt eller behageligt, herved lykkedes det mig at sætte mig fastere i hans Gunst, end ved nogen af mine foregaaende Bestræbelser. Jeg tænkte da paa Faaborgs Ord om den Maade, hvorpaa man sikkest kan komme til Ere og Anseelse, men jeg var dog enig med mig selv om, at hine Ord forholdt sig til Virkeligheden, som et fordreiet Billede, der, om det end i nogle Træk minder om Sandheden, dog fremstiller den paa en hæslig og overdreven Maade.

Da vi kom ud i Nordsøen dreiede Vinden sig mod Syd, og vi maatte seile Vinden saa nær, som mueligt, hvorved Skibet bekom heftige Stød. Vinden gik endelig over til en stærk Storm, saa at vi om Natten den ni og tyvende Juni vare nær ved at lide Skibbrud under Nordkysten af Holland. Fokseilet led stor Skade, Mesanen reves over Bord, hvorimod Storseilet og de øvrige Seil, der først vare rebede, bleve fælske. Om Morgenens kom en Lods om Bord, der paatog sig at føre Skibet til Tegel. Hertil ankom vi og til stor Glæde for os Alle, og især for Kantøleren, der snart blev frisk, da han atter indaandede Landluften.

Medens vi vare i Tegel, maatte jeg fortælle Kantøleren min Ungdomshistorie. Han hørte med Opmærksomhed paa Alt, især paa det, der i min Fortælling

angif Dyveke, og syntes at have Noget paa Hjertet i denne Anledning, som han dog dengang endnu ikke fandt for godt at berroe mig. Derimod lagde han ikke Skjul paa sin Tilfredshed over mit Slægtskab med en anseelig Familie udi Nederlandene. Det er rimeligt, at dette ubetydelige Fortrin, der endog havde skadet mig hos Kongen, meget bidrog til at vinde den stolte Kantälers Gunst, og han befalede udtrykkeligen sine Tienere, at de ingen Forskiel skulde gjøre paa mig, og paa de unge Adelsmænd, der fulgte ham.

De andre Skibe samlede sig lidt efter lidt i samme Havn, hvori vi laae, de vare kun lidet beskadigede, og det Nødvendigste blev hurtigt udbedret. Man fortalte os, at den omtalte Sørover, der kaldte sig lange Peter, før Stormen var seilet Tegel forbi med fire velbevæbnede Skibe. Det var saaledes en Lykke, at den stærke Storm havde hindret ham fra at nærme sig til os, i det mindste sparede sig derved megen Blodsudgydelse. Da han var seilet Nord efter, troede Kantäleren, at vi burde benytte det første gunstige Dieblif til Afreisen, før han kom tilbage. Efterat Stormen havde lagt sig, gave vi os da strax paa Veien, uagtet det nye Mesanseil endnu ei var færdigt. Vinden var imidlertid god, og vi seilede hurtigen uden Mesan, ved Hjælp af de øvrige Seil, indtil vi kom til Scheldens Munding. Nu vare vi sikke, og styrede ind i Floden til Antwerpen, hvor vi fandt Erkehertugens Sendebud, der ventede os, og i hvis Følge vi snart ankom til Brüssel.

Kort efter vor Ankomst bleve vi forestillede for

Prindsesse Elisabeth, som udtryffelig havde forlangt at see sine tilkommende Landsmænd. Hendes Skabning var veldannet, hendes Afsyn var regelmæssigt, men saa blegt, at hun, naar hun ikke bevægede sig, forekom mig som et Billede, udhugget i Marmor. Hvad imidlertid især gjorde Indtryk ikke blot paa mig, men paa Enhver, der saae hende, var det Udtryk af Blidhed og Tungsind, der malede sig i hvert af hendes Træk. Det forekom mig siden, ligesom om man deri kunde læse de Sorger, der ventede hende, og den Hengivenhed i Forsynets Willie, hvormed hun bar dem. Om hendes fiint formede Mund svævede et halvt Smil, der syntes at kæmpe med en tilbagetrængt Smerte, hvilken rimeligviis dengang opstod ved Tanken om Skilsmisfen fra hendes kiære Fædreland, dog er det vist, at dette Udtryk af Sorg aldrig siden efter forsvandt eller formindskedes.

Hun talede et Par venlige Ord til Enhver, hvilke dog maatte oversættes for de Fleste, eftersom hun ei forstod det danske Sprog. Hos mig dvælede hun længst, da Kantøleren havde anmeldt mig som en Nederländer paa Mødreneside, der fuldkommen forstod hendes Sprog. Hun adspurgte mig om Danmark, og om dets Sæder, hvilke hun ene kiendte af Beskrivelser, der ofte afvege fra Sandheden. Hun glædede sig ved at høre, at vor Sommer var mild, og at de skionnest Blomster kunde trives hos os, ligesaa vel som i Nederlandene. Tilfidsst bad hun, at jeg, som hendes halve Landsmand vilde understøtte hende i en lille Forlegenhed. — ”Med Liv og Siæl,” svarede jeg. — Kantøleren, der stod nærvæd, og hørte mit Svar, vendte sig om, og saae venligen paa mig. — ”Nu vel,” sagde

hun med et Smil, "saa sig mig, hvad de Ord hedde paa Dansk: jeg haaber, at vi skulle gjøre nærmere Bekendtskab, naar jeg først forstaaer mit nye Fædrelands Sprog." Jeg oversatte dette for hende saaledes, som jeg her nedskriver det, og hun gientog Ordene flere Gange, til hun fuldkommen erindrede dem. Derpaa talede hun med de Øvrige, og endelig stillede hun sig midt i Værelset, boiede sig venligt og gientog hine Ord, medens en let Rødme udbredte sig over hendes Kinder. Den fremmede Accent og den usikre Stemme, men fremfor Alt den Venlighed, hvormed hun ledsagede den, meddeelte disse hendes Ord en egen Tryllekraft, og skøndt jeg ofte har smilet, naar jeg saa fornemme Personer ved slige Kunstgreb at fængsle Hjerterne, saa glædede det mig dog denne Gang, thi efter Alt, hvad jeg hørte, fortiente hun virkelig den Kiærlighed, hvorefter hun stræbte.

Da vi kom hjem, spurgte Kantøleren, hvorledes vor tilkommende Dronning behagede mig. "Bedre, end jeg kan sige," svarede jeg. — "Du forsikrede hende," blev han ved, "om at staae hende bi med Liv og Siæl, er det Din virkelige Mening?" — "Ja tilviisde, hoiværdige Herre." — "Du kan maaskee staae hende bedre bi, end vi Alle." — "Hvorledes det?" — "Efter Din Fortælling var Du Dyvekes Ungdomsven." — "Det var jeg." — "Dyveke er den Anstødssteen, der staaer denne Prindsesse i Veien, saalænge hiin bliver i Kongens Nærhed, er der ingen Lykke for Elisabeth at vente; ja hvad værre er, saalænge Kiærligheden til Dyveke varer, hersker Sigbrit, og saalænge hun hersker, er der heller ingen Lykke at vente for vort stakkels Land." — "Da

"J siger det, maa det vel saa være, høiværdige Herre." —
 "Min Søn, jeg haaber vist at anbefale Dig saaledes til
 Kongen, at han antager Dig blandt sine Betroede nær
 sin Person, derved vil Du finde Leilighed til at see Dy-
 vese, hvis Du da, — tro ei, at jeg her vil raade Dig
 noget Ondt — hvis Du da er istand til igien at vinde
 hendes Hierte, og bevæge hende til at følge Dig, saa
 vil Dronning Elisabeths Broder skienke Dig en Bopæl
 her, Danmarks Udel vil velsigne Dig, som sin Befrier,
 og Du udriver et ulykkeligt og altfor henrivende Væsen
 fra aandelig, ja maaskee fra legemlig Undergang." —
 "J mener at jeg skulde ægte Dyvese?" — "Min Søn,
 lad ingen Fordom blende Dig. Hvi skulde det være Dig
 imod at henleve Dit Liv ved en deilig og elskværdig Qvin-
 des Side, som Du engang har elsket, og som ved Dig
 er udreven fra Fordærvelse? Hvi skulde det være Dig
 imod at vinde Dronningens Belvillie, den mægtige Erke-
 hertugs Beskyttelse, og den danske Adels, ja hele Fol-
 kets Taknemmelighed?" — "Tilgiv, høiværdige Herre,
 jeg kan ei ægte Dyvese." — "Er hun Dig ikke mere
 kjær?" spurgte Kantsleren. — "Jeg vilde opoffre mit Liv
 for at udrive hende fra Fordærvelse," svarede jeg. —
 "Men Dine Fordomme vil Du ikke opoffre?" — "Det
 er ingen Fordom, at en Mand skal søge sig en ubesmit-
 tet Hustru, ei at tale om, at Dyvese selv aldrig ven-
 der sin Hu fra Kongen." — "Min Søn," sagde Kants-
 leren, "hvi skulde jeg mistroe Dig, der stedse viser Dig rede-
 lig og aabenhiertig, da jeg dog har maattet sætte Lid til Andre,
 paa hvilke man maaskee mindre kan forlade sig, end paa
 Dig. Sværg imidlertid ved Din Forløser ei at forraade

hvad jeg betroer Dig." — "Jeg sværger." — "Vil Du bekræfte Din Ed over den Korsfæstede?" spurgte han, og drog et Forhæng tilside, der skjulte Frelserens Billede. — Min Nysgierrighed var spændt, og det Ønske laae vel skjult i min Siæl at forebygge det Onde, der kunde møde Dyveke, hvorfor jeg afslagde den Ed, han forbrede. — "Min Søn," sagde han med sagte Røst, "vi ere trehundrede Adelsmænd der have svoret paa Christi Kors, og bekræftet ved det hellige Sacrament, at vi ei ville standse, før vi til Landets Vel have fiernet den fordærvelige Sigbrit. Jeg selv er ikke villigere til at svinge det geistlige Glavind til Christi Ære mod de Vantro, end jeg er til at svinge det verdslige Sværd til Landets og Adels Gavn mod den herskesyg Kvinde. Hvis Du, eller en Anden ikke overskærer Baandet paa en mild Maade, saa nødes vi at gribe til haardere Midler; men jeg troer vist, at dette ikke behøves, jeg troer vist, at Du er det udvalgte Rødsfæb, ved hvilket Ro og Fred skulle vende tilbage til os, og Du vil da i Danmarks Riges Raad finde ligesaa mange Beskyttere, som det tæller Medlemmer." — "Men betragter I ikke Sigbrit med et altfor misfornøiet Øie, høiværdige Herre? Jeg veed vel at hun er herskesyg, men" — "Hvis Du kender Sigbrit, saa veed Du og, med hvilket Had hun forfølger Enhver, der ei bøier sig for hende. Kong Christians Sværd er allerede draget halvt af Skeden, og truer hans hengivneste Tjenere, det er hendes Skyld; Adelen er fiernet fra den Magt, som den tilkommer, Folket besværes med Skatter, det er hendes onde Raad der ere Uarsag hertil. Hun er en Ugudelig, der spotter det Helliges, og beregner Alt efter egen Fordeel; hun troer ikke

paa Gud og ikke paa Christus, kun paa sine diævelske Konster troer hun, thi hun er en Froldevinde, der har Samqvem med den Onde, hvilket ei skulde falde vanskeligt at bevise." — "Høiværdige Herre, hvad I her siger, skal være nedlagt i mit Hierte, som i en dobbelt Marmorkiste, skjult i en Gravfielder, hvortil Nøglen er borte, men at bortføre Dyveke med Magt eller List, og at ægte hende selv med hendes Willie kan og vil jeg ikke." — "Min Søn, viis mig dog kun den Villighed at see hende, og at søge hendes Omgang, hvo veed?" — "Det vil visstelig være forgieves, høie Herre." — "Nu," sagde han halv sagte, ligesom til sig selv, "saa maa da Faaborg dertil, jeg havde dog ønsket hende en bedre Skiebne." — "Bogt Eder for Faaborg, Herre, han er sikkert ei at bygge paa." — "Han er dog en Mand, der vover Noget for sit Viemeed," sagde Kantstleren. Dette var den eneste Samtale af den Slags, jeg før min Hiemkomst havde med ham.

Jeg havde, da der manglede Plads i den Kantstleren anviste Bolig, leiet mig et Værelse i Byen. Her hændte det sig engang, at jeg fra mit Vindue saae to meget velskabte Qvinder gaae ind i det ligecover for mig liggende Huus. Begge vare beslørede, den ene syntes paa Gangen ældre, den anden derimod forekom mig meget ung. Den Sidste slog sit Slør tilside, og saae sig om, før hun traadte ind ad Porten, og et Par dunkle Pine funkede mig imøde fra det deiligste Ansigt, som jeg nogentid erindrer at have seet. Ei engang Dyveke i sin første Ungdoms Glæde kunde sammenlignes med hende.

Hun dvælede kun et Par Secunder, og det ædle Ansigt saae sig om med en Art af Trods, men neppe mærkede hun mit studsende Blik, før hun hurtigen lod Sløret falde ned over Ansigtet, og forsvandt i Porten til sin Bolig.

Kun engang lykkedes det mig endnu at see hende i sit Bindue. Jeg opdagede da, at hendes fyldige Haar, der i skønne Løkker og dunkle Fletninger snoede sig om hendes Hoved, var af samme Farve, som hendes Pine. Neppe mærkede hun atter, at jeg kastede et Blik paa hende, før hun lod de store Forhæng glide ned over Binduerne, saa at jeg Intet mere kunde see. Dog bildte jeg mig ind, undertiden at høre hendes Stemme, i det Mindste tonede ofte Sange fra hendes Bindue, der til min Forundring vare digtede i mit eget Sprog.* De aandede alle den mest flammende Fædrelandskiærlighed, de dvælede enten i fierne Heltetider, eller klagede over det elskede Lands dybe Fornedrelse, undertiden vare de blandede med dunkle Spaadomme om en tilkommende Befrier. Alt dette blev sunget snart med klagende Beemod, snart med jublende Seiershaab, men stedse med Ild og inderlig Følelse. "Hvo ere de Qvinder, der boe ligeover for os?" spurgte jeg min Bert. "Ei, de ere jo fra Ederes eget Land," svarede han, "de komme fra det høieste Norden, ligesom I selv, I skulde derfor hilse paa dem, som deres Landsmand." — "Det ønsker jeg ogsaa," svarede jeg, og stikkede dem et Bud med et Par Linier, hvori jeg bad om Tilladelse til at besøge dem. — Den ældre Dame

* De scandinaviske Sprog vare vel dengang kun lidet forskellige.
Oversætterens Anmærkning.

gav Budet det mundtlige Svar, at de aldeles intet Besøg modtog, ja den næste Morgen hørte jeg ingen flere Sange, og et Par Dage derefter fortalte min Vert, at de havde forladt deres forrige Bolig, og vare flyttede hen til en Gade, som han ei vidste at nævne mig.

Jeg har i min Barndom hørt en Fortælling om En, der belurede en Ellepige, der et Dieblig kom ud af sit Bierg. Hun forsvandt, men hendes Billede blev ligesom indtrykt i hans Siæl, saa at han fra den Time af, saalænge han levede, saae det ved sin Side, hverken i Eensomheden eller i Selskab forlod det ham, selv om Natten saae han Billedet foran sit Leie, og det vakte en saadan Længsel hos ham, at han endelig vansmægtede og døde af Sorg. Noget Lignende følte jeg i de første Dage, efterat jeg havde seet den deilige Ubekiendte, hendes Billede vilde ei vige fra mig, og selv Tanken om Dyvke, der tilforn havde sysselsat mig mere, end jeg selv ønskede, traadte nu tilbage i Baggrunden af min Siæl, indtil endelig Umuligheden af at see hende igjen, og den Letsind, der er Ungdommen egen, fiernede hendes Billede, saa at hun tilsidst ikke længere glimtede for mig, som en prægtig straalende Soel, men kun som en langt borte lysende Stierne, der vel skinner herligt, men for andre ubekiendte Verdenen, og hvilken man finder sig i, saalænge man lever, at betragte som en lys, men fiern Drøm, eller som et Eventyr om uopnaaelige Skatte.

Hvor forundredes jeg imidlertid ikke, da Kantøleren et Par Dage efter denne Begivenhed hemmelig spurgte mig, om jeg ikke havde bemærket to Qvinder, der før boede ligeoverfor mig? Efter hans Beskrivelse kunde jeg ikke

tvivle paa hvem han meente, jeg fortalte ham derfor mit korte og utilfredsstillende Eventyr. — "Beed I," sagde han, "at disse Qvinder ere farlige, og at vi maae bemægtige os deres Personer? Det er Oprørere fra Sverrig, assendte for at foranstalte et Laan, hvilket man ei kan tvivle paa, skal anvendes til at fortsætte Krigen mod deres og vor retmæssige Konge. Den Tausshed, hvormed vor Reise blev forberedt, og deres derpaa beroende Uvidenhed om vor Ankomst, er Grunden til at de ere her endnu. Erkehertugen har imidlertid givet mig Haab om at udlevere dem." — "Skulle de da føres til Danmark, og fængsles?" — "Naturligviis." — "Hvad bliver da deres Skiebne?" — "Den afhænger af Kongen." — "Kongen er streng." — "Det er han, et bestandigt Fængsel kunne de vel ei undgaae." — "O, min ædle Herre, er det ei Straf nok, naar vi sende dem tilbage med uferrettet Sag? Det vilde være uridderligt og grusomt at øve anden Hævn paa Qvinder." — "Naar Qvinder opgive deres Qvindesykler, og handle som Mænd, maae de finde sig i at dele disses Skiebne." — "Høi-værdige Herre!" — "Min Søn, jeg kan ei handle anderledes her, Kongen vilde betragte mig som en Forræder, hvis jeg frivilligen lod dem slippe mig af Hænderne." — "Er der da ingen Redning for dem?" — "Jeg kan ikke redde dem." — "Men Erkehertugen, Prindsessen?" — "Ja, de have rigtignok Magten, dog maa jeg, som Kong Christians Assending, haabe, at de ikke ville bruge den til det, som Kongen misbilliger." — Dette Bink var mig nok, jeg ilede strax til Prindsessen, og udbad mig et Dieblis Samtale, hvilken jeg strax fik. Jeg

skildrede hende de Ulykkelige's Stilling, og hvor grusomt det vilde være, strengt at straffe Dvinder, hvis Brø-
de, selv om den kunde bevise, kun grundede sig
paa, at de vare forledte og misbrugte af Andre.
Prindsessen hørte venlig paa mig, endelig sagde hun:
"J skulde mindst af Alle overtale mig til at begynde
min Løbebane med at handle imod min Gemals Willie."
Dette sagde hun imidlertid saa venligt, at det, istedetfor
at berøve mig Modet, snarere forøgede det. Jeg blev
ved at beskrive hende den Yngre, og det Indtryk, hun
efterlod hos Enhver, der saa hende. "Hendes Skøn-
hed bør ei bestikke os," sagde Prindsessen alvorlig, "imid-
lertid har J Ret, de ere forladte, og det anstaaer mig vel
at begynde mit tilkommende Liv med Mildhed og Skaan-
sel. Bent her et Dieblif," blev hun ved, derpaa gif
hun ind, og skrev, som jeg formodede, et Par Linier til
sin Broder. Hun ringede derpaa, og en af hendes Hof-
folk kom ud med en Billet, der blev affendt til Erkeher-
tugen. Efter en Time kom der Svar, hun traadte ind,
og rakte mig et forseglet Papiir. "Her er deres Reise-
tilladelse undertegnet" sagde hun, "det er bedst, at hver-
ken J eller jeg veed hvilke Personer, vi have viist denne
Tieneste, desmere skyldfri vil vor Handling synes. Gaa
selv, bring dem dette Brev, og siig dem, at de strag
maa reise."

Jeg takkede hende saa varmt, som den Erbødighed,
hun indfioed mig, tillod, og ilede til Kantsleren, hvor
jeg fik Underretning om de svenske Dvinders ny Bopæl.
Ankommen hertil, lod jeg mig anmelde som en Ufsen-
ding fra Kantsleren. De lode mig svare, at Kantsleren
aldeles Intet kunde have at siige dem. — Jeg svarede

igien, at det var en Sag af Bigtighed, hvorpaa deres egen Velfærd beroede, og nu blev det mig endelig betydet at vente. Efter kort Tid traadte den ældre Dame ind i Bærelset, hendes Væsen var stolt, værdigt og næsten herskende, hun lignede saameget sin tidligere Fedsagerinde, at man kunde see, de vare af samme Slægt. — "Hvad vil I?" spurgte hun. — "Bede Eder at reise bort saa hurtigt, som muligt," svarede jeg, "en stor Fare svævede over Eders Hoveder, dog har Prindsesse Elisabeths venlige Haand fiernet den; her bringer jeg Tilladelsen til Eders Afreise." — Hun tog Brevet, aabnede og læste det. "Jeg seer heraf," sagde hun, "at man tillader os at reise bort med uforrettet Sag, det er en meget stor Naade." — "Den er større, end I troer, eller foretrække I maaskee at indspærres i et af Kong Christians Fængsler?" — "Kong Christian har Intet at byde over et frit Folk," svarede hun, og en stærk Rødme udbredte sig over de stolte Kinder. — "I glemmer, at dette fri Folk med Eder er bunden til Danmarks Throne." — "For deres ubesindige Løfter have vore Fædre bødet med Trældom. Vi afslagde aldrig Eder til Christian af Danmark, vi have tværtimod svoret for at offere vort Liv, end vor Frihed." — "Hvad I kalde Frihed, kalder Kongen Oprør." — "Her i en fremmed Herres Land har han ingen Magt." — "I glemmer, at den fremmede Herre nu vorder hans Svoger." — "Vel," sagde hun, "det er den gamle Historie, Tyrannerne række hverandre Haand for at kue Friheden, deres fælleds Fiende; vi maae da reise, men gaa nu Eders Vej og forskaan mig i det Mindste for længere at see en af Despotens ivrige Haandlangere." — "Jeg er ingen Despot's Haandlanger, jeg er en fri Borger, ligesaavel som I, frivillig

kom jeg for at advare Eder, og kunde derfor nok have Krav paa en velvilligere Modtagelse." — "Gaa, unge Mand," sagde hun, "jeg kan ikke takke Eder for det Bevist, I bringer paa, at Eders Hersker udstrækker sin uretfærdige Haand ogsaa over dette Land." — Jeg tog Affked og gik, men følte ret bittert, hvor ubillig man vorder, naar man eensidigen drives af Had og Fordom, var det end i Kampen for en ædel Sag.

Noget efter fik jeg Befaling at reise hjem, for at overgive flere vigtige Papirer i Kongens Hænder. Vel muligt ogsaa at Kantsleren endnu ei havde opgivet sin Plan, og derfor ønskede mig saasnart som muligt i Dyvekes Nærhed. Da jeg ankom, var Kongen bortreist, og ventedes først hjem efter flere Dage. Det blev mig derfor betydet af Rigsraadet, til hvilket jeg ogsaa havde Breve, at jeg skulde vente i Hovedstaden til Kongens Tilbagekomst. Jeg naaede Kiøbenhavn nogle Dage før den catholske Faste, henimod Vinterens Ende, paa hvilken Tid de, der ellers sidde indsluttede i deres Huse, vare vant til i underlige Forflædninger at ile giennem Gaderne. Mængden var i bestandig Bevægelse, alle Haandværksvende og Drengene havde Frihed, Bønderne rede eller førte omkaps giennem Gaderne, Andre droge om i Procession med Trommer og Piber, og med deres Skytshelgene i Spidsen, Bagerlauget gav en stor Kringel til Priis, Slagterne droge omkring med en Tyr, prydet med Baand og Granfrandse, hvilken tilsidst slagtedes, og udstykkedes blandt Folket. Selv de mest Paaholdne gave paa den Tid

Slip paa deres Sparksomhed, den hele By udgiorde kun eet Selskab, der samlede ei i et enkelt Huus, men paa Gader og Stræder. Fremmede tiltalede hinanden, som Bekjendte, der var saalænge, som denne Fest varede, en Slags Liighed mellem alle Stænder, og den fattige Livegne havde Lov til at drive sin Spøg med den stolteste Adelsmand. Imidlertid misbrugtes vel undertiden denne Frihed, forbuden Elskov benyttede sig deraf, og Hævngierrighed fandt under Forklædningen et Skiul for de fordærveligste Planer. Maaskee var dette Aarsagen til, at man nu, efterat det rensede Evangelium er begyndt at forkyndes, har afskaffet denne Fest, tilligemed andre papistiske Skikke, dog sees end betydelige Levninger deraf, thi Folket kan vel ledes til at indsee Daarsskaben i visse forudfattede Meninger, men Aarhundreder maae forsvinde, før det ganske giver Slip paa den Frihed, det fra gammel Tid har været vant til.

Nogle Dage før Fastens Begyndelse, da jeg gik igienem en affides Gade, stodte jeg paa et Optog af Skoledrenge, der benyttede den Tids Frihed til allehaande baade tilladelig og utilladelig Lystighed. I disses Flok befandt sig tidt fuldvogne Mennesker, de førte som oftest et vildt Levnet, og nærede sig af at synge for Folks Døre, af at betle, ja undertiden endog af at stiale. Her til vare og deres Klædedragter fortræffeligen indrettede. Paa Hovedet bare de forede Huer, hvori fandtes Giemmessteder til Penge og andre Koftbarheder, den øvrige Deel af deres Legemer var skiult under en stor Kaabe, hvori der i ældre Tider kun fandtes eet Hul, af hvilket den høiere Haand kunde udstrækkes, men senere forsynes

des den med to Abninger, en for hver Arm. Disse Menneſker vare yderſt paatrængende, og ſøgte ofte med Trudſler at aftvinge hvad de ei kunde faae med det Gode. Dette var iſær Tilfældet paa denne Tid, da Enhver troede at have Ret til at gaae den Wei, ſom Indfald og Lune betegnede ham, dog udøvedes vel ſtundom af Andre under hines Navn Boldſgierninger, for hvilke det vilde være ubilligt at drage dem til Anſvar.

For mig var det et virkelig Uheld at møde dem paa dette Sted, hvor jeg var aldeles forladt, og deſuden ubevæbnet. Neppe ſaae de mig, før de ſtyrtede ſig, ſom glubende Ulve, over mig. Under Skin af at betle, underſøgte de alle mine Lommer, og fratog mig med Magt mine Penge, ſaa at jeg omtrent befandt mig i ſamme Stilling, ſom Den, der er falden i Røveres Hænder. Da de havde taget hvad de fandt for Godt, ſagde endelig En, der syntes at være deres Formand: ”Jeg haaer ei, at I optager det ilde, Zavern, at vi benytte os af de Rettigheder, ſom denne Dragt giver os.” — ”Faaborg,” ſagde jeg hæift forbaufet, ”er det Eder?” — ”Ja,” ſvarede han, medens han tog ſin Hue af, og viſte ſit Anſigt, ſom han havde malet, for at worde ukiendelig, ”en Diamant, bør ei indfattes i Guld, men i Sølv, derfor har jeg beſſedent blot indfattet mit Hoved med diſſe Sølvmynter.” Dermed pegede han paa den indvendige Rand af ſin Hue, der virkelig var omfrandſet af Sølvpenge, hvortil han nu gansſke rolig tilføiede dem, ſom han havde røvet fra mig. — ”Faaborg,” ſagde jeg forbittret, ”vogt Eder, I ſlagrer om Galgen, ſom en Myg om Lyſet.” — ”Brudeſengen ſkal nu være

min Galge,” svarede han, ”i den vil jeg hænge mig saa høit, som Hertug Carls Magt kan hæve mig; jeg vorder nu en Konges Svoger, ligesom han, deri er jeg hans Ligemand.” — Faaborg ilede derpaa bort med sit vilde Selskab, men hans Ord vakte Betænkeligheder hos mig, som jeg endelig, tiltrods for min forrige Plan besluttede at meddele Dyveke selv.

Dette Forsæt blev imidlertid ikke udført. Dagen efter mit Eventyr med Faaborg havde jeg nemlig for at undgaae flere ubehagelige Møder leiet en Hest, fra hvilken jeg med Sikkerhed kunde betragte den lystige Mængde, der bevægede sig forbi mig. Fodgængerne dannede to tætte Rækker paa begge Sider af Gaderne fra Byens østre Port til dens vestlige Udgang, Midten derimod var bestemt for de Fornemmere, der enten rede eller fiorte. Paa et Hjørne nær Helliggeistes Kirke op slog en Dva= salver sin Bod, og tiltrak sig for en Tid Mængdens Op= mærksomhed. Han anpriste sine Arcana med den tillids= fulde Tone, som er egen for dette Slags Folk, imidler= tid gif han dog frem med noget Maadehold, og tilstod, at hans Midler ikke hialp i alle Tilfælde. ”Hvis No= gen mister en Haand eller Fod,” sagde han, ”hvis han af Naturen er skiev eller vanskabt, hvis Hiernen angribes i sit Jnderste, hvis Watersot, Svindsot, eller Leversyge tage stærkt Overhaand, hvis Sygdommen overhovedet har udtømt alle den Syges Kræfter, da kan jeg ikke hielpe ham. Ja, hvis Nogen paaستاacer, at han kan læge slige Syg= domme, da raader jeg Eder ei at sætte Lid til ham, thi han er sikkerlig en Bedrager, i saadanne Tilfælde kunne allene Bønner til Gud og hans Helgene hielpe.” — I

det han udsagde disse Ord, tog han ærbødigen sin Hat af, hvori den forsamlede Mængde efterlignede ham. "Men hvis et Menneske," blev han ved, "af en naturlig, sund Legemsbeskaffenhed, angribes enten af Gigt, Hovedpine, Tandpine, Koldfeber, Nervefeber eller andre Febre, hvis han lider af Blodrigthed eller Bledmangel, hvis Hørelse eller Synet ere svækkede, naar de kun ei ere tilintetgjorte, hvis Nogen saares af Sværd eller lemlæstes ved Slag eller Fald, selv fra de høieste Steder, naar kun Venene ikke reent ere knuste, da hielpe ufeilbarligen disse Draaber og disse Pulvere, og hvo der ved Brugen af dem ikke vorder saa frisk, som han før var, han komme til mig, og hente sine Penge tilbage; thi jeg ønsker ingen Fordeel, jeg ønsker kun at række den Ulykkelige min hielpsumme Haand, allene derfor er jeg kommen til denne Stad, hvis Indbyggere kiendes fra det høieste Norden til de Morianers Land, ja selv iblandt Hedninger formedelsf deres Dyder og gudsfrægtige Sindelag, og derfor tager jeg heller ikke mere for mine Lægemidler, end hvad de koste mig selv; jeg behøver det ikke," blev han ved, "thi jeg har et andet Haandværk, der rigeligen nærer mig." Her holdt han et Dieblif inde, for at give Plads for de tilstrømmende Kiøbere. I denne Mellemtid opdagede jeg Dyveke til Hest, fulgt af en eneste Ledfager, hun holdt sin Hest i Frastand, og lyttede til Quakfsalverens Ord. Denne syntes i Begyndelsen ei at bemærke hende, og begyndte den samme Tale forfra, som vi ovenfor have anført. Men efter dens Ende pegede han pludselig paa Dyveke, og sagde: "der holder en fornem Frue, i det Mindste seer hun saaledes ud, hun

trækker sin Mund til et spodsk Smil, hun skammer sig nu ved for Mængdens Øine at handle med Dvælsalveren, men jeg vedder, at hun er den første, der i Aften sender sin Tjener hen, for hemmeligen at købe mine Lægemidler. Hvi vil I opsætte det, skionne Frue? Tag dem ligesaagodt strax, I skal have dem for Intet." Dermed kastede han af al Magt et sammenbundet Tørklæde hen imod hende. Tørklædet, der uden Tvivl var fyldt med tunge Legemer, traf hendes Hest i Panden, hvorved den pludselig blev sky. Jeg hørte Dyvekens Skrig, og saa Hesten steile næsten lodret i Beiret, medens den forfærkede Mængde, ilede bort til alle Sider.

Enhver, der nogensinde har været Vidne til et saadant Optrin, veed hvor farligt det er, især for et Fruentimmer, der, formedelst sin Stilling, ikke saaledes har Hesten i sin Magt, som vi Andre. Hun skreg heftigt og høit, og Dødsfræk malede sig i hendes Miner. Ikke desmindre mødte hendes Angst hos den grusomme Mængde ikke andet, end en stærk Hysen, og et voldsomt Hurraa. Hendes Ledfager og jeg selv rede næsten i samme Dieblis hen, for at staae hende bi, men dette forøgede kun det Farlige i hendes Stilling. Hesten steilede nu ikke længere, men løb i den voldsomste Galop forbi den forsamlede Mængde. For denne var dette et fiærføkkent Skuespil, Mange klappede i Hænderne, Andre skreg og viftede med Tørklæder, hvilket endnu mere bidrog til at jage det ængstede Dyr. Jeg fulgte hende saa hurtig, som jeg kunde, og vi ankom saaledes i fuld Fiirspring efter saa Minutters Forløb til Byens vestre Udgang. Her fulgte atter et nyt Optrin, da en Hob af de ovenfor

beskrevne Skoledrenge styrtede til, og grebe Dyvekes Hest i Toilen. Da jeg ankom, vare Flere af dem ifærd med at rive den forfkrækkede Pige ned af Hesten. "Holdt!" raabte jeg, "skamme I Jer ikke ved saa nederdrægtigt at bruge Jer Overmagt?" — "Tys," svarede Faaborg, der nærmede sig til mig, "i Dag er min Hue ikke læn- gere fyldt med Sølv, men med Guld, jeg har Rigsraa- det's Bifald i hvad jeg foretager, Eders Rantsler vil hel- ler intet have derimod. Skibet ligger rede, der skal føre os bort, staa mig derfor ei i Veien." — "Saalænge jeg kan røre et Led paa mine Fingre skal jeg staae Dig i Veien i Dit Ridingsværk," sagde jeg. Neppe vare Ordene af min Mund, før en Deel af Hoben med et høit Skrig kastede sig i Veien for min Hest, og søgte at rive mig ned af Sadelen. "I Bognen med hende!" skreg Faaborg, "bind et Tørklæde om hendes Mund!" — I dette Dieblif hørte jeg atter Hestetrav. Snart saae jeg en Adelsmand i Spidsen for mange Ryttere at nærme sig i fuld Fiirspring. "Fordømt," raabte Faaborg, "af- sted, Brødre! Det er min Herre. Jeg finder vel en- gang Leilighed til at giengielde den gode Villie, I har viist mig i Dag," sagde han til mig, og fulgte hurtig sine Kammerater, der alt vare forsvundne. Slotsherren, der havde hørt Dyvekes Skrig om Hielp, nærmede sig nu, og søgte, uden at agte paa mig, at berolige Dy- vekte, ja lovede selv at ledsage hende til sit Hiem. Jeg sporede da min Hest, og ilede bort, næsten beskæmmet ved den Tanke, saa ganske at have maattet overlade Dy- veket's Redning til en Anden. Hendes Diekast, da

jeg red bort, viste mig imidlertid, at hun havde gienkiendt mig.

Endelig kom Kongen hjem, og jeg fik Befaling at indfinde mig hos ham meget tidligt Morgenen efter hans Hiemkomst. Jeg ventede knap en Time, før jeg blev indladt, og dog syntes Tiden mig allerede lang. Jeg kiender overhovedet intet Piinligere, end denne Venten i de Stores Forstuer, det synes mig, som om Tiden i Tanterne sluktes og Siælskraften slappes ved det lange Ophold, ja, jeg er overbevist om, at den Feighed, hvorved Mennesket ofte fornædler sig for de Mægtiges Afsyn, tildeels er en Følge af den lange Tid, man maa vente, inden man stædes derfor. Blandt Flere der ønskede at indlades for Kongen, befandt sig og et Par færøiske Bønder. Disse Menneskers fremmede Dragter og fremmede Ansigter, hvori Hiemvee havde gravet sine melankolske Træk, gjorde et besønderligt Indtryk paa mig. "Hvad vil Du her, hvor Du er ligesaa fremmed som de?" sagde jeg til mig selv. "Bortreven fra Dit Fædreland, hvortil Din hele Barndom og Dit Hierte binde Dig, søger Du her en Trællepøst under en streng, og, hvis man skal troe Nygtet, ofte grusom Herre, da Du dog kunde leve fri og uafhængig mellem Dine Bierge. Hvo veed, hvilke Fristelser og Farer, der vente Dig, naar Du først har solgt, eller snarere bortffienket Dig selv, thi Du vinder jo ei engang nogen ydre Fordeel derved." Jeg veed ikke, om det var en Anelse om tilkommende Farer, de indgjød mig disse Tanker, men der kom i dette Dieblif

en saadan Rædsel over mig, at jeg hellere strax havde vendt mig om og reist hjem. Det var ikke første Gang, at en slig Engstelighed rørte sig i mit Bryst, men det var første Gang, at jeg saa heftigen betoges deraf, og jeg kunde knap trøste mig selv ved den Tanke, at Higen efter det Ubekiendte og Lyst til at udvikle mine Kræfter vanskeligen endnu vilde tillade mig at finde Sindssro i den stillere Virkefreds, som mit Fædreland tilbød.

Jeg lagde Mærke til, at Ordenen ved dette Hof var forskiellig fra den almindelige. De, der først indlødes, vare de færøiske Bønder, dernæst fulgte de tilstedeværende Borgere, og de Fornemme maatte med en Vergrelse, som de forgieves søgte at sfiule, vente til allerlidst. Jeg selv blev saaledes ikke opholdt saalænge, som jeg, ifølge min underordnede Stilling, ellers havde været forpligtet til.

Da jeg kom ind, sad Kongen foran et Bord, og undertegnede et Par Ansøgninger. Han vendte Ryggen til Døren, og spurgte, uden at vende sig om, hvo jeg var. Jeg nævnede mit Navn. — "Ja, man har anmeldt Eder for mig," sagde han, i det han lagde Pennen hen, og reiste sig op. "J kommer fra Brüssel?" — "Jeg har Breve og Regnskaber fra Kantzleren til Eders Naade." — "Det er godt," sagde han, "læg dem der." Jeg henlagde nu Brevene paa et Bord, hvor de bleve liggende uaabnede, saalænge jeg var tilstede. "Jeg har talt med Eder før," blev Kongen ved, "ikke sandt?" — "Jo, i Bergen, Eders Naade." — "Paa et Val, jeg erindrer det, J var ogsaa blandt de Riøbmænd, der dengang laante os Penge, ikke saa?" — "Jo, Eders Naade," svarede jeg, forbauset over hans usædvanlige Hukommelse.

Nu begyndte han at tale om Nederlandene, adspurgte mig om Folkets Sæder, om Brüssel, om Erkehertugen; imidlertid mærkede jeg snart, at han vidste langt bedre Bessed derom, end jeg. "Det er godt," søiede han til, "J er mig bedre anbefalet, end J troer, jeg agter ikke paa Stand, men paa Duelighed, derfor har jeg givet Befaling til Ederes Ansættelse. J har at begive Eder til Fru Sigbrit, der vil sige Jer videre Bessed." Dermed vendte han sig fra mig, og gav mig et Bink, at jeg skulde gaac.

Uagtet jeg høiligen forbausedes ved, at Kongen, med Hensyn paa min Ansættelse, henvisste mig til Fru Sigbrit, saa søiede jeg mig dog strax efter hans Willie. Da jeg kom til Sigbrits Port, fandt jeg den lukket, uagtet Kloffen alt var over ni. Foran Porten stode flere høie Betiente, hvoriblandt enkelte Rigsraader, og desuden en Sværm af Suplicanter, der alle ventede paa at faae Fru Sigbrit i Tale. Da Morgenens var kold, saa maatte de gaac frem og tilbage udenfor hendes Port, for at varme sig. Det varede imidlertid ikke længe, før Fru Sigbrit rakte Hovedet ud af Vinduet, og raabte høit til en Tiener, der var ifærd med at aabne Porten: "Jeg har ikke Tid til at tale med Nogen, siig, at jeg ei er hjemme, J, Zabern, kan komme op," søiede hun til, da hun fik Die paa mig. Derpaa lukkede hun Vinduet, og de Øvrige maatte, uagtet de havde hørt hendes Ord, gaac bort med uforrettet Sag. Jeg indlodes derimod strax, og fandt hende sysselsat med vidtløftige Regnskaber. En kongelig Betient stod ved hendes Side, for at give hende de nødvendige Oplysninger, og for at modtage hendes Befalin-

ger. Hun lod til at være ligesaa oeconomisk nu, som i Bergen, i det Mindste var hun ligesaa simpelt klædt, som dengang. En kostbar, sønderreven Krave laae imidlertid foran hende paa Bordet. Hun tog den, og besaa lede, uden at bryde sig om min Indtrædelse, en Tiener at bringe den til Dyveke, og bede hende selv at sye den sammen. "Hvis hun vil have Hest og Vogn, og leve som en stor Dame," lagde hun til, "saa maa hun spare paa andre Maader, thi hverken Kongen eller jeg have Raad til at kaste alle vore Penge bort til Skræddere og Syjomfruer." Paa samme Tid fortsatte hun Undersøgelsen af Regnskabet, hvilket, saavidt jeg af hendes Tale kunde mærke, var meget betydeligt. "Det er rigtigt," sagde hun tilsidst, "jeg skal forelægge det til Underskrift, nu kan I gaae." — Ved disse Ord bukkede den tilstedeværende Regnskabsfører meget ydmygt og gif. Siden hørte jeg, at denne Mand, som Sigbrit aldeles behandlede som sin Undergivne, beklædede en høi og vigtig Bestilling i Toldfoget. Derpaa henvendte hun sig til mig. "I kommer fra Brüssel," sagde hun, "hvordan staaer det til der?" — Jeg maatte nu fortælle Alt hvad jeg vidste om Gesandtskabet og især om Prindsessen. "Det er et kostbart Gesandtskab," anmerkede hun. "Ederes Kantzler er en sødel Mand, men Brudeskatten maa bede paa det Hele. Hvordan gaaer Prindsessen klædt?" blev hun ved? — Jeg maatte nu beskrive hendes Dragt. "Ei," sagde Fru Sigbrit, misfornøiet, da hun hørte, at Prindsessen bar ædle Stene af mange tusinde Gyldens Værd om sin Hals, "det kan passe for den rige Erkehertugs Søster, men ikke for en Dronning i dette fattige Land.

"Har hun et stort Følge?" — "Det veed jeg ikke." —
 "Det burde I dog vide, men efterfom I ikke veed det,
 saa vil jeg sige Eder, at ikke mindre end tyve Tienere
 skulde følge hende, men dem ville vi skikke tilbage igien,
 hun maa hielpe sig med vore egne Folk." — "Kongen
 har sendt mig, Fru Sigbrit, for hos Eder at faae næs-
 mere Underretning angaaende min Ansættelse." — "Jeg
 veed det," sagde hun, "Kantslerens Unbefaling vilde
 kun lidet hielpe Eder, men I har i Forgaars mod min
 Datter viist en god Willie, der noget har bødet paa Eders
 forrige Uhosflighed, derfor har jeg selv anbefalet Eder til
 Kongen, men er nu nærved at fortryde det." — "Hvor-
 for, Fru Sigbrit?" — "Folk, der ei forstaae at passe
 paa deres eget Gods, ville kun lidet være skikkede til at
 forestaae Kongens og Rigets Anliggender." Jeg spurgte,
 hvorved jeg havde vaakt slige Tanke hos hende. — "I er
 bleven plyndret paa en offentlig Gade," svarede hun,
 "det er en Følge af Eders egen Uforsigtighed, desuden
 vidne Eders Huusfolk, at I gaaer ud, og lader Eders
 Koffert staae aaben, medens Eders Tøi ligger adspredt
 paa Bord og Stole, dertil gaaer I klædt som en Prinds,
 I gif anderledes i Bergen, da Eders Fader levede." —
 "Men, Fru Sigbrit, Eders egen Datter" — "Ic stille derom.
 Min Datter har sine Aarsager, hvorfor hun gaaer smukt klædt,
 dem har I ikke." — "Det er mine egne Midler, hvoraf
 jeg klæder mig," sagde jeg endelig, "og Ingen har Noget
 at sige over dem, uden jeg selv." — "Det er vel saa,"
 svarede hun, "men Orden er nødvendig, unge Herre,
 baade for Konger og Undersaatter, hvis de ei skulde vorde
 Staadere tilhobe. Seer I mig, jeg har at aflægge

Regnskab over flere Millioner, ikke desmindre veed jeg, hvor hvert Haandklæde hænger i mit Køkken, og jeg vil ikke raade Nogen at hænge det andensteds hen uden mit Vidende." — Uagtet jeg ei kunde negte, at Fru Sigbrit havde Diet i Udskilligt, saa følte jeg mig dog misfornøiet over hendes bestandige Indblanding i fremmede Anliggender. "Har I da Intet at sige mig fra Kongen?" spurgte jeg. — "Der har I jo et smukt Lommetørklæde," anmærkede Fru Sigbrit, "det er vel kjøbt i Brüssel? Det ligner Dyvekes." — En politisk Dæmon indgav mig i dette Øieblik den Tanke at tilbyde hende det. — "Tak," svarede hun paa mit Tilbud, "Dyveke havde tolv slige Tørklæder, men har mistet et deraf, nu kan dette træde i det Mistedes Sted." Med disse Ord modtog hun min lille Gave. "Til at føre de egentlige Regnskaber," sagde hun, "duer I ikke, det seer jeg nok, om ikke paa Andet, saa dog paa Ederes Odselhed; et saadant Tørklæde burde I aldrig saaledes have bortskienket, unge Mand." Dermed foldede hun det med megen Omhu, og lagde det i en Skuffe. "Imidlertid er det Kongens Billie, at I skal ansættes, der er ofte udenlandske Papi-rer at giennemlæse, dertil kan I vel bruges. I maa derfor indfinde^a Eder hos mig hver Formiddag, ja selv paa de høie Fester og om Søndagen, thi vi have ingen Tid til nogen Dag at gaae ledige. Kongen ønsker ogsaa, at I, naar jeg ikke behøver Eder, undertiden skal arbejde med hans Secretair, Jesper Brockmand, det var den Bessed sogn I hos mig skulde hente."

Jeg kom nu dagligen sammen med Fru Sigbrit, og havde Leilighed til at overbevise mig om den mægtige

Indflydelse, hun udøvede især i Alt, hvad der angik Landets Pengevæsen. Hun var paa denne Tid, og længe efter, i saa stor Ansæelse, at de mægtigste Mand nødtes til, for ei at tabe deres Indflydelse, i det Mindste udvortes at holde Benskab med hende. Hun fordrede deres Besøg, uden at komme til dem, og modtog deres Foræringer, uden at vise Giengjæld. Tvertimod belønnede hun dem ofte for deres Gaver med et spottende Indfald, og var næsten ligesaa frygtet for sin ondskabssfulde Tunge, som for sin Magt og Indflydelse. Saaledes mindes jeg engang, for at give et Exempel af mange, at en meget fornem og indbildsk Herre, hvis Gudser nylig vare solgte, og som hun længe havde tirret, spurgte hende: "hvor er Eders Stamtræ, Fru Sigbrit?" — "Der, hvor Eders Bøgetræer ere," svarede hun, "Eders Stamtræ er nok den eneste lille Busk, I eier i denne Verden." — En anden Gang sagde hun til En, hvis Besøg hun ønskede at afforte: "hvor længe tænker I at blive her?" — "Saalænge det behager Eder, Fru Sigbrit." — "Ja saa er det bedst, at I goaer strax," sagde hun. — Det Besønderligste var, at hun, ved denne uartige Opførsel, sielden fremkaldte de Giensvar, hun fortiente, de Mishandlede taug for det meste, og beholdt deres bittre Had i Hjertet,* medens hun tilsyneladende stod som Seierherre paa den forladte Balplads, ja skændt Mange, naar de saae hende langt borte, hellere vendte om og gik en anden Vej, end udsatte sig for hendes ondskabssfulde Bemærkninger, saa var der alligevel nok, der hver Aften indfandt sig, og straf deres Hænder dybt ned iblandt de Nølser, hvorpaa de dog saa ofte havde brændt sig.

Ved høitidelige Leiligheder var hun nødt til at vise sig ved Hoffet, da Kongen fordrøede, at enhver Borgerlig, som han havde skienket Embeder og Værdigheder, ligesaavel skulde være tilstede der, som den høieste Adels. Selv jeg maatte derfor ogsaa flere Gange indfinde mig ved Hoffets Fester. Fru Sigbrit bar, naar hun var her tilstede, en sort Dragt, og hendes Hoved var da ubedækket. Dette klædte hende just ikke særdeles godt, og der manglede ei paa Anmærkninger, hvorved man hemmelig mod hende selv stræbte at giengielde den Spot, hun offentlig tillod sig mod Andre. Saaledes var jeg engang Vidne til en Samtale mellem flere unge Adelsmænd, der betragtede hende fra en Krog i Værelset. "Der staar Kongens mægtige Raadgiverinde," sagde den Ene. — "Ulykken er at Krogonen kommer frem, hver Gang Raadgiverinden luffer Munden op," sagde den Anden. — "Siig heller Sælgekongen," anmærkede den Tredie, "thi uagtet hun ikke, som før, sælger Æbler og Rødder, saa sælger hun dog sin Datters Ære og Landets Embeder." — "Hun ligner en Grib," sagde en Fjerde, "Fiedrene ere sorte, men Næbbet og Halsen ere gule, og hun har en sort Halskrave derom." — "Og Hovedet er skaldet," lagde den Femte til, "formodentlig har hendes Fætter Barberen raget hende." — "Og Dragten er sort," anmærkede den Siette, "fra den Tid, da hun solgte sin Salighed til Fanden, sort er Diævelens Uniform." — "Da nærrede hun Fanden," svarede den Femte; "thi hun solgte ham hvad hun dog aldrig havde haab om at eie." — Men uagtet man saaledes i Krogene spottede hende, saa

hylbøde dog ofte de hende mest, der i Hiertet vare hendes største Fiender.

Uagtet Kongen selv ofte raadførte sig med Fru Sigbrit, og uagtet han daglig besøgte hende, saa havde dog hendes Magt sine Grændser. Overhovedet tilstod Kongen hver af sine Raadgivere en afmaalt Plads, inden for hvilken han frit kunde bevæge sig, men videre maatte han ikke komme. Fru Sigbrit syntes Kongen saaledes at have tildeelt Statens Huusholdning, og heri havde hun en næsten uindskrænket Myndighed. Dog mindes jeg engang at have været Vidne til, at han alvorligt irettesatte hende, da hun yttrede sin Mishag med hans Bestræbelser i en anden Retning. Hun sagde nemlig, da han beklagede Almuens Uvidenhed, at han ei skulde bryde sig derom, naar Bønderne betalte deres Skatter i rette Tid, da var det ligegyldigt, om de kunde læse eller skrive. Ved disse Ord blev han meget vred, og sagde, at hun var god nok til at føre hans Regnskaber, og lægge Mark og Skilling sammen, men om hvad hun ei forstod skulde hun tie. "Saalænge de fattige Bønder blive i deres Uvidenhed," lagde han til, "er der intet Haab om, at Adelsens Tyrannie kan knækkes, og før det er til Ende, kan Kongens uindskrænkede, paa Retfærd byggede Magt, heller ikke begynde."

Forresten mærkede jeg snart, at Fru Sigbrit havde fattet et dødeligt Had til Kantsler Walfendorff, thi han havde først raadet Kongen til ved Giftermaal at forbinde sig med det mægtige Burgundiske Huus, hvilket hun troede var skeet for at fjerne Kongen fra Dyveke, og derfor aldrig kunde forglemme, eller tilgive.

Ved neiagtig at udføre de Forretninger, Kongen paalagde mig, lykkedes det mig for en Tid at vinde hans Yndest. Jeg maatte undertiden i Brockmands Fraværelse arbejde i Kongens eget Kammer, han dicterede mig da selv Breve, gjorde Udkast til andre, naar jeg da ikke traf hans Mening, kunde han vel blive heftig, og veiede da ikke sine Udtryk; var jeg derimod saa heldig at udføre Alt til hans Tilfredshed, kunde han, hvilket man ei skulde troe om en saa streng Herre, være meget nedladende. Engang, da jeg var allene med ham, og havde nedskrevet et Udkast til et Brev, der vandt hans Bifald, syntes han at være venligere stemt, end ellers. Han lagde da pludselig sin Haand paa min Skulder og sagde: "du er en fornuftig Mand, Zubern, Menneſker ſom Dig kan jeg lide, Du hviler ikke paa Dine Forfædres Laurbær, Du er et Metal, der gielder ved ſit indvortes Værd, og ikke ved noget paatrykt Stempel; fortæl mig Noget om Din Fader," blev han ved, "han var jo Riibmand?" — "Ja, Herre." — "Har Du ingen Hiemvee undertiden?" "Jo, tilviſſe," ſvarede jeg, "i mit Bryſt er der ligesom en Magnet, der beſtandigen viſer mod det høie Nord." — "Vel Dig! ſaa er Dig et Hvileſted beredt, jeg drømmer kun derom engang imellem ved en Fortroligſ Bryſt, men jeg vaagner ſnart af Drømmen, mig er det lige godt, enten jeg er i Syd eller i Nord, No ſaaer jeg aldrig, ſaalænge der er Adel og Geiſtlighed til." — "Ederſ Naade ſkulde ſætte ſtørre Tillid til dem, ſaa vilde det maaffee gaae bedre," vovede jeg at ſvare. — "Tillid! Miſtro vil Du ſige, Tillid vilde ſtyrte mig i Døden. Jeg er beſtemt til at udkafte Frøet," blev han ved,

”men det skal vel ei fremspire i min Tid, thi Ufrudet er for mægtigt.”

Naar en fornem og ellers streng Herre nedlader sig med Venlighed til en ringe Tiener, da er han næsten uimodstaaelig, derfor vandt ogsaa Kongen ved denne Nedlædethed mit hele Hierte, og mig syntes, at denne Venlighed kun lidet stemmede overeens med den vilde Character, som man sædvanlig tillagde ham, jeg troede derfor længe, at man gjorde ham Uret. Engang betroede jeg mine Tanker til Jesper Brockmand, hans Secretair. — ”Ja, ja,” sagde Brockmand, ”det er godt nok, men en ret Hersker bør ikke blot være de Fattiges Konge, men ogsaa de Riges.” — ”Dog er det bedre at sørge udelukkende for de Fattige, end blot at sørge for de Rige,” svarede jeg, ”thi disse kunne til Nød sørge for sig selv.” — ”Bedre vel, men ogsaa farligere,” gienmælede Brockmand. — ”Kongen er liig et ormstuffedt Eble, som er modnet før Tiden,” sagde han en anden Gang, ”fårer man Ormen ud, da vil det maaskee endnu blive godt at spise, men lader man den raade, da vil den gribe om sig langsomt, men sikkert, hvad der var godt vil fordæves, og tilsidst maa man bortkaste det Hele.”

At Kongen ikke var saa streng mod sig selv, som mod Andre, fik jeg engang et stærkt Beviis paa. Kongen talede, som han pleiede, med Jesper Brockmand om Almuens Kaar, og meente, at Adelen behandlede Bønderne uforsvarligt. ”Gid vi maatte leve, den Dag,” sagde han, ”at en Bonde stod vor Throne ligesaa nær, som en Adelsmand, for Gud ere vi Alle lige, saa burde det og være for Kongen.” Brockmand indvendte, at Landet

var stort, Kongen kunde ikke kiende Alle, derfor giordes Udvalg af de Bedste, der skulde staae Thronen nærmest. Mægtige og Store, der selv trængte til Intet, kunde upartiskere tale for Landets Vel, end de, der vare nødte til at trygle for sig selv til Livets Ophold. — ”Ja,” sagde Kongen, ”hvis de Bedste bestandig omgave vor Kongestool, var Intet at sige derimod, men de Fornemste ere endnu ikke de Bedste, thi de fortæres af Hovmod og Ofkesløshed. Dog den Dag tænker jeg at være nær for Døren, da Undertrykkelsen ei længer skal sidde paa Herresædet.” — I dette Øieblik bragtes et Brev til Kongen, som jeg siden erfarede var fra Upsala. Brevet indeholdt vel Efterretning om Frasald og Freløshed blandt de svenske Herrer, thi Kongen blev baade rød og bleg ved at læse det. ”Hvilke Efterretninger ere disse,” sagde Brockmand, ”der saaledes kunne bevæge Ederes Naade?” — ”Har Steen Sture ogsaa Espioner blandt mine Tjenere,” spurgte Kongen med et Blik, hvorved alle De, med hvilke han nys venlig havde talt, dirrede for hans Brede. — ”Ved alle Danmarks Skytshelgene og Patroner,” svarede Brockmand, ”jeg tænkte aldrig paa at udforske min Konges Tanker.” — ”Tie!” afbrød Kongen ham, ”eller jeg skal vise Jer, at der er en Mægtig over Eder Alle.” — Han gik derpaa taus frem og tilbage, endelig standsede han, og bevægede pludselig sin Haand, ligesom Skarpretteren, naar han svinger Sværdet mod Misdåderens Hoved. ”Ja, vi skulle give dem Betsignelse og Benediction med vort skarpe Glavind,” sagde han; ”Kongen af Dannemarks Glavind er draget til Hevn, og det skal engang sees, om de svenske Halse kunne

modstaae." Dermed gik han. Siden hørte vi, at han havde vaaget en stor Deel af Natten, og ladet Brockmand falde, der flere Gange maatte læse for ham af en latinsk Bog en mærkelig Begivenhed, der tildrog sig under den sidste romerske Konge, Tarqvinus Superbus. Der fortælles nemlig, at denne Konges Søn, da han var bleven Hersker i Gabii, skikkede en Ufsending til sin Fader for at høre, hvorledes han skulde tæmme det urolige Folk. Kong Tarqvinus gik da taus ved Gesandten's Side giennem sin Have, og afhuggede med en Stok Toppen af de høieste Blomster. Deraf mærkede Tyrsten, at hans Fader raadede ham at afhugge de fornemste Mænds Hoveder, hvilket han ogsaa gjorde, og derved befæstede Statens Rolighed. — Denne Fortælling lod til at stemme overeens med Kongens hemmelige Tanker, han smilede derved, og huggede virkelig Toppen af et Par meget smukke og høie Blomster, der stode i Urtepotter i hans Vindue. Da dette var skeet, syntes hans Sind at komme i større Rolighed, og han begav sig til Hvile.

Jeg mærkede heraf, at Kongen vel hadede Vilkaarlighed hos Andre, men ikke hos sig selv; jeg har ogsaa siden seet, at De, der tale høiest om Andres Uretfærdighed og Tyrannie, dog kunne være uretfærdige og tyranniske nok, naar de faae Magten, og Lidenskaberne henrive dem. Det er derfor tilvisse sandt, hvad Frelseren lærer, at al Renselse bør begynde indenfra i vort eget Hjerte, thi ellers uddrives den urene Aand af en ny Dævel, der er værre, end den gamle.

I August Maaned samme Aar kom Dronning Elisabeth til Kiøbenhavn, tilligemed Kantøler Balfendorff, Herren af Mucron, Junker Maximilian og et stort Følge. Det Optog, der fandt Sted ved hendes Ankomst, forekom mig, paa nogle Forandringer nær, som en Gientagelse af hvad jeg alt i Bergen ved Hertugens Ankomst havde seet. Winduer og Tage vrimslede af Tilskuere, ja selv Skibsmasterne vare fulde af Matroser, der hang i Louge og Rærlige op under Bimplerne. Matroserne bragte Dronningen et mægtigt Hurra, der blæstes desuden i Basuner fra de høie Taarne, da hun førte forbi, og om Aftenen var der en stor Fest med brændende Lamper i alle Winduer. Penge kastedes ud blandt Folket, Viin sprang paa Torvene, ligesom Vand, af forgyldte Vandspring. Opisevare gaves til Priis paa Slotspladsen, hvor Trængselen var saa stor, at Flere trykkes til Døde. Biskop Lauge Urne holdt en lang Tale paa Latin til Dronningen under aaben Himmel. Talen havde maaskee varet endnu længere, hvis ei en pludselig og stærk Regn havde tvungen ham til at afkorte den. Efter alt dette fulgte Baller og Lyftheder ved Hoffet, hvilke varede i flere Dage.

Dyveke deeltog aldeles ei i disse Festligheder, tværtimod trak hun sig, fra den Tid Kongen besluttede at anholde om Prindsessens Haand, ganske tilbage i Stillehed. Der var overhovedet foregaaet en stor Forandring med hende, siden jeg sidst saae hende i Bergen. Hun havde reent tabt sin Lyst til Selskab, og red eller førte kun ud, naar Kongen eller Fru Sigbrit for hendes Sundheds Skyld fordrede det, ellers sad hun som oftest hjemme, men hvad især undrede mig var at de tungsindige Træk, der laae i hendes Ansigt i den tid-

lige Ungdom, og som siden syntes forsvundne, nu stærkere end nogensinde vare vendte tilbage. Hun takkede mig den første Gang, hun saa mig, for den Omsorg, jeg havde viist hende, da hun blev overfaldet. Siden tiltalede hun mig stedse venligt, naar hun mødte mig, dog kun med et Par Ord, og hun syntes snarere at flye, end at søge mit Selskab.

Noget længere taledes jeg dog engang med hende i hendes Hauge. Fru Sigbrit havde nemlig selv, da hun en Dag var i godt Lune, opfordret mig til at gaae derned og see mig om. Jeg beundrede den Orden, hvormed Alt var anlagt. To Hovedgange krydsede hinanden under rette Vinkler. Store Mellemrum adskilte Frugttræerne, der alle stode mod Nord, saa at deres Skygger faldt uden for Haugen. En stor Mængde Riøffenurter stode i forhøiede Bede, der vare deelte efter Snoren, og jeg erindrer ei engang i Nederlandene at have seet dem saa frodige og friske, som her. Haugen var firkantet med Undtagelse af en mindre Afdeling, der dannede en lille Hauge for sig, og afbrød den fuldkomne Regelmæssighed. I denne Afdeling var Alt anlagt i en anden Stil. Et mægtigt Lysthuus af Caprifolier dannede Baggrunden, og udsprede Strømme af en næsten bedøvende Duft. Grupper af blomsterbærende Træer fandtes hist og her, mellem dem slyngede de egentlige Blomsterbede sig, hvori fremmede Planter afveglede med Roser, Nelliker og mangfoldige Slags Lilier. Alt var her friere anlagt, ingen streng Lighed efter en Snor, men en yndig Phantastie og en med Smag ordnende Mennefskehaand kom her tilsyne, hvorved, uagtet ingen ængstelig Orden var iagttaget, dog et skønt Indtryk frembragtes.

Da jeg nærmede mig til Lyfthuset, saae jeg, at Dyveke befandt sig deri. Jeg vilde trække mig tilbage, men Dyveke havde alt seet mig, og nærmede sig venlig til mig. "Denne Deel af Haugen er min Eiendom," sagde hun, "over det øvrige raader min Moder. I seer ogsaa, at der er stor Forskiel, min Andeel indeholder kun unyttige Ting, dog, hvis I har Taalmodighed til at see dem, vil jeg gierne tiene Eder til Beviser." Hun førte mig nu om, og nævnede mig Navnene paa hver Blomst, hvoraf fide fleste kun Eiendes lidet i disse Lande. Endelig standede hun i en Krog af Haugen ved en langagtig Forhøining, hvorpaa der ikke voxede Andet, end Græs. "Skal her anlægges en Græsbænk?" spurgte jeg. — "I vil lee mig ud," svarede hun, "men under denne Høi ligger min Ged begravet; den tabte ogsaa sin Lyfthighed, da den kom herved, og jeg troer den er død af Længsel efter sine Bierge." — "Og paa denne Skabning tænker I endnu med Kiærlighed? Forlad mig, Jomfru Dyveke, jeg har da virkelig gjort Eder Uret." — "Jeg veed vel, at I har slette Tanker om mig," sagde hun med et halvtveemodigt Smil, "forresten var jeg slem nok imod den; jeg forglemte og forsømte den ofte, men den elskede mig stedse, og foragtede mig aldrig." — "I har forandret Eder, Dyveke," sagde jeg. — "Tiden forandrer os Alle, dog fielden til vor Fordeel." — "Ederes Elfskærdighed har i det mindste ikke lidt ved Forandringen," anmærkede jeg. I dette Dieblif kom en Pige, og kaldte Dyveke til sin Moder. "Vent mig," sagde hun, i det hun gik, "jeg kommer snart igien." — Jeg opholdt mig nu over to Timer i Haugen, men da Dyveke i al den Tid ikke kom tilbage, var jeg endelig nødt til at begive mig bort.

Kort efter saae jeg hende i Moderens Bærelse, hvor hun var sysselsat med at brodere, ligesom i gamle Dage. Da hun aldeles ingen Undskyldning gjorde, fordi hun havde skuffet mig, sagde jeg endelig: "J kom jo ei tilbage forgangen Dag, som I lovede." — "Jeg erindrer ikke, at jeg har lovet at komme," svarede hun. — "Ikke," sagde jeg, "saa maa jeg have hørt feil." — Hun taug nu i lang Tid, endelig sagde hun: "J kom heller ikke den første Gang, da jeg bad Eder." — "Den Gang skulde jeg reise," svarede jeg, men følte i samme Dieblis, at det var kun en maadelig Undskyldning, da Reisen først gik for sig to Maaneder efter hiin Indbydelse. Dyveke betragtede mig alvorligt, derpaa sagde hun: "Ja, det er sandt, I skulde reise til Brüssel, der har I jo seet vor tilkommende Dronning?" — "Ja, jeg har." — "Hun er vel meget smuk?" — "Ikke just smuk, men særdeles tiltrækkende." — "Ja, det kan jeg tænke — men efter hendes Billede at dømme har hun dog ingen smukke Dine." — "Id, Fomfru Dyveke, de ere virkelig smukke." — "Smukke maaskee, men altfor døde," sagde Dyveke, "desuden er hun selv ogsaa for bleg." — "Bleg er hun, deri har I Ret." — "Ja, hun ligner et gammelt Familien-portrait med halv udslukkede Farver," sagde Dyveke ivrig, "forresten er hun vist elsteværdig," lagde hun til, og rødmede stærkt, maaskee fordi hun mærkede, at hun alt for meget havde ladet sig henrive af en Lidenstabs, som hun helst ønskede at sfiule.

Der var en lille Pige i Sigbrits Huus, der omtrent kunde være ni Aar gammel, og som ofte sad ved Dyvekes Side. Da jeg nu lidt efter lidt blev fortroligere med hende, saa vovede jeg engang at spørge, hvem den lille Pige tilhørte.

"Det er den samme, som I saae hos mig i Bergen," svarede hun. — "Er hun det lille Barn, med hvilket I engang legede?" — "Ja," svarede hun, "de Fleste hade mig jo, saa er det dog en Trøst at have En, der af Hjertet er mig hengiven." — "Og hun har været hos Eder i al den Tid?" — "Dertil troer I ei, at jeg havde Stadighed nok? Ikke sandt?" — "Tilgiv!" — "O, Zubern, stadig vorder man, naar man seer, hvor hæsligt Ustadighed klæder Andre." — Jeg blev forlegen, thi jeg troede først, at hun med disse Ord stiklede paa mig selv, men jeg kom snart ud af Drømmen, da jeg mærkede, at hendes Dine under den hele Samtale, vare henvendte paa et Billede af Kongen, der hang paa den anden Side af Værelset.

Da jeg nogle Timer efter Dronningens Ankomst kom i Dyvkes Huus, traadte hun mig iilsomt imøde og spurgte: "var I med at modtage Dronningen?" — "Ja," svarede jeg. — "Der var vel mange Mennesker?" — "En overordentlig Mængde." — "Var der flere, end dengang, Kongen kom til Bergen?" — "I det mindste ligesaa mange." — "Var Dronningen deilig klædt?" — "Meget deilig, men den stærke Regn, der traf hende under aaben Himmel, har uden Tvivl fordærvet hendes Klæder." — "Er det muligt?" sagde Dyvke, og hendes Dine funkede af Glæde. — "Og Kongen?" lagde hun til, "blev han ogsaa vaad?" — "Det blev han uden Tvivl." — "Hører Du, Moder? Kongen blev ogsaa vaad," sagde hun, klappede i Hænderne og loe. Pludselig blev hun alvorlig igien, og sagde: "da jeg kom herved, var Veiret deiligt, men der var rigtig nok ikke Saamange, der kom mig imøde."

Uagtet Fru Sigbrit ganske syntes at have sit Sind henvendt paa det Nærværende, saa betoges hun dog undertiden af Engstelighed over Fremtiden. Naar disse Griller kom over hende, blev hun tungsindig, ja beklagede endog, at hun ei var bleven i sit fikkre Levebrød i Bergen. Da kunde hun, som Dyveke selv fortalte, mig, indslutte sig halve Dage for at læse i magiske og astrologiske Skrifter. Hun eiede ogsaa forskellige Blade, hvorpaa mystiske Figurer vare tegnede, disse ordnede hun paa mangfoldige Maader, for deraf at udforske sin og sin Datters tilkommende Skiebne, hun lod sig ligeledes spaae af gamle Qvinder, eller af Andre, der gave sig af med slige Konster. Meget Underligt fik hun vel paa denne Maade at vide, ja der er Dem, der paaftaae, at hun ved slige Midler forskaffede sig nøie Underretning om Landets Tilstand, og lærte at kiende de Konstgreb, hvorved man kunde styre Kongen. Uagtet jeg nu langt fra vil forkaste slige hemmelige Kundskaber, saa mener jeg dog, at De, der beskylde hende for at have erhvervet sin Magt paa denne Maade, have Uret. At styre Land og Konge lærte Fru Sigbrit visse af sig selv, thi hun manglede hverken Handlekraft eller Verdensklogskab; ja hun var aldrig mindre istand til at finde sig i Kongens Hefstighed og Luner, end netop naar hiin Bekymring for Fremtiden kom over hende.

Dyveke betroede mig ogsaa, at Fru Sigbrit, hvis Tanker sandelig ellers ikke vare henvendte mod Evigheden, dog undertiden henfaldt i en drømmende Tilstand, hvori hun troede at kunne see forunderlige Ting. Dyveke forsikkrede, at hendes Moder ofte havde seet Skiftelser og

Syner svæve sig forbi, naar Noget af hendes Bekjendte trueedes med Døden, eller naar nogen stor Forandring forestod i hendes egen Skiebne. Ja Aarsagen, hvorfor hun kom til Bergen, var netop et saadant Syn, hvorved hun havde faaet den Tro, at hun skulde vinde Lykke og Belfærd ved at nedsætte sig der. Alt dette blev mig betroet som en Hemmelighed, thi Fru Sigbrit var meget taus i denne Sag; ja i Almindelighed yttrede hun endog, naar Sligt blev omtalt, en tilsyneladende Bantro, saa at jeg knap havde fæstet Lid til Dyvekes Udsagn, hvis jeg ikke alt i min Barndom havde kiendt en Mand, der troede at have lignende Syner, og som dog var vredagtig og uforsonlig, og ligesaa lidet, som Fru Sigbrit, lagde nogen særdeles Hellighed for Dagen.

Paa den Tid levede der i Kiøbenhavn en Mand, ved Navn Mester Simon, der var meget bekjendt baade for sine Indsigter i Astrologien og i den sorte Konst. Han havde stor Søgning baade af Fornemme og Lave; han var og den Første, der her bekjendtgjorde hvad Sancta Birgitta havde spaaet om en siette Konge, der skulde forjages for sit Tyrannie. Dette hentydede Nogle paa Christian den Anden, Andre forklarede det paa andre Maader, Kongen selv, der tilsidst fik denne Spaadom at høre, loe deraf, og sagde, at Sct. Birgitta var en Drømmerfke, der spaaede om Dagen, hvad hun havde drømt om Natten. — Fru Sigbrit derimod blev betænkelig ved de Rygter der udbredtes, og besluttede selv at adspørge Stiernetyderen. En Aften lod hun mig indbyde til sig, og bad mig om at ledsage hende til Mester Simon. "Jeg henvender mig til Eder," sagde hun, "da jeg veed, at I er en Mand, der

ikke videre omtaler hvad vi faae at see. Da Dyveke hørte hvorom Taler var, vilde hun følge med. Moderen til-
 lod det imidlertid ugierner, men endelig gav hun efter for
 hendes Bønner. Neppe var det bleven mørkt, før vi satte
 os i en leiet Vogn, og kiørte til det affides Huus, hvori
 Stiernetyderen boede. Vi bleve førte op i en langstrakt,
 skummel Sal med hvælvet Loft, der belystes af en eneste
 Lampe med tre brændende Væger, hvilken hang i en Snor
 under Loftet. Efterat vi havde ventet nogen Tid, hvor-
 over Fru Sigbrit alt gjorde sine Anmærkninger, traadte
 Mester Simon ind. Han var indsvøbt i et Klædebon,
 der indhyllede hans hele Legeme, med Undtagelse af An-
 sigtet. I Førstningen kunde man ei i Halvmørket fiende
 hans Træk, men da han kom nærmere, sagde Fru Sig-
 brit: "Denne Mand har jeg seet i Holland, han var
 dengang en stor Ven af Keiseren, og en Fiende af
 vort Parti." Ogsaa paa Dyveke mærkede jeg, at hun
 kiendte ham, og ved næiere Betragtning gienkiendte jeg
 selv med Forundring den samme Mand, der engang, me-
 dens Dyveke var hos van Elæsen, mødte os i Skoven,
 og spaaede hende sin Skiebne. Fru Sigbrit spurgte nu
 først, om Kongen skulde sætte sin Plan igiennem, og
 undertvinge Sverrig. Mester Simon taug en Stund,
 derpaa svarede han: "jeg kiender ikke Kongens Hore-
 scop, og kan derfor ikke sige hvad i ethvert Tilfælde maa
 skee, men kun hvad der vil hændes, hvis hans Omgiv-
 ning ikke forandres, thi ligesom ingen Stierne regieres
 af sig selv allene, men desuden af den Constellation,
 hvori den staaer, saa gaaer det og med Menneffet."
 Efter disse Ord anviste han os en Plads i en Krog af

Bærelset, og bad os at være tause. Derpaa antændte han forskiellige Lamper, der vare ophængte nærved den ligefor os staaende Bæg, hvorved denne Deel af Bærelset stærkt belystes, medens vi endnu befandt os i Halvmørke. Endelig hentede han forskiellige Jernkar, fyldte med Gløder, som han stillede i Række langs med den ophyste Bæg, og hvorpaa han kastede en Mængde Røgelse. Der hævede sig nu en tyk Røg, der saaledes fyldte den øvre Deel af Bærelset, at man Intet kunde see, medens en ubehagelig, qvælende Luft udbredte sig ligetil den Plads, hvorpaa vi stode. Noget efter trak Røgen sig sammen i enkelte Punkter, og Taarne bleve synlige deri, ligesom i en blaa Taage. Endelig laae en heel Stad for vore Bine, i hvilken Enhver, der har seet Stofholm, let kunde gienkiende Billedet af denne By. Fra alle Byens Taarne vaiede danske Faner, imidlertid vaskede det hele Billed og tabte sig tilsidst i en ny Taage, ligesom Skyer paa Himlen der øiebliklig kunne antage Skikkelse af en Mand, en Drage, et Taarn eller et Bierg, men snart igien tabe sig i en formløs Maasse.

Uf Taagen fremsteg atter et nyt Billede, der forestillede det Indre af en Kirke. Foran Alteret svævede en graa Damp, der siden ordnede sig til Skyggebilledet af en Mand, hvis Ansigt man dog kun skimtede giennem Taagen, ligesom giennem et Slør af Spindelvær. Denne Mand var iført en Rustning, men Visiret var flaaet tilbage, og Ansigtet lignede Kongens. Paa Alteret laae sorte og hvide Rugler, og en Urne stod paa Gulvet. Billedet syntes at betænke sig en Tid, og styttede sig til et draget Sværd. Endelig tog det en sort

Kugle, betragtede den, veiede den i Haanden, og stod længe ligesom uvis, tilsidst lod det den langsomt trille ned i Urnen. Derpaa greb det atter en sort Kugle, betragtede den i kortere Tid, end den foregaaende, og kastede den i Urnen. Tilsidst tog det, uden at betragte den, en heel Haandfuld af Kugler, og trillede dem ned, en efter en, saaledes blev det stedse hurtigere ved, til ingen sorte Kugler mere vare tilovers. Hver Gang en Kugle trillede ned, høretes en siern Lyd bag Alteret, ligesom af et Sværd, der hviner igiennem Luften. Efterat alle sorte Kugler vare borte, blev Skygebilledet endnu staaende en Tid, ligesom grublende over sin Daad. Da kom pludseligen en mægtig Blodstrøm over Alteret, der bortskyllede det tilligemed Kirken selv, kun Kongens Billede blev staaende tilbage. Paa Blodstrømmen svømmede blege Mænd, hvoraf hver kastede en Steen op mod Kongens Fødder. Tilsidst bleve Stenene saamange, at de rundt om Kongen dannede en Kreds, der hævede sig i Beiret, og lukkede sig over ham, som et Fængsel. Giennem en stor Åbning i Muren, næsten som en Dør, saae vi endnu Kongen inden i dette Fængsel. Han stod ikke længere, men han sad uden Rustning, og foran ham stod et Marmorbord, hvorpaa han saa ofte bankede med sin Finger, at der opstod en Hule i Marmoret, men i Fængslets Bøge bleve Stenene levende, og bristende Dine stirrede paa ham fra hver Krog, hvorfor han med Skælven vendte sit dødningsfarvede ansigt hen imod os. Dyveke skialv næsten ligesaa stærkt, som han, men Fru Sigbrit reiste sig op og sagde: "Eders Koglerier kunne være konstige, men dem skjøtter jeg ei om at see, jeg

ønsker et tydeligt Svar paa mit Spørgsmaal." — "Kan I ikke
 læse Svaret i mit Billede," svarede Astrologen, "saa har jeg
 Intet at sige Eder." — "Jeg vil see, hvorledes det hænger
 sammen," sagde hun, og nærmede sig hurtigt til Salens
 anden Side, hvorved hele Billedet strax forsvandt." —
 "I har selv forstyrret Trykkeriet," sagde han. — "Eders
 Tassenspillerier," svarede Fru Sigbrit, "troer jeg ikke paa."
 "Hvad vil I da troe paa, Fru Sigbrit?" — "Nu, mit Navn
 kiender I vel uden Hegeri, da I har seet mig i Holland, skal
 jeg troe Eder, maa der mere til." — "Hvad forlanger I?"
 — "Vil I mig Billedet af den, jeg i dette Dieblif tænker
 paa, da vil jeg troe Eder." — Stiernetyderen betrag-
 tede hende nogen Tid taus, og sagde derpaa: "Vel,
 jeg er beredt." Derpaa kastede han atter en stor Mængde
 Røgelse paa Jlden, og en ny Damp opsteg, endnu mere
 kvalende, end den foregaaende. Dyvekes Bryst bevæ-
 gede sig heftigen, og hun holdt sig fast ved min Haand,
 for ei at falde. Da Dampen igien opløstes, saae vi en
 Kirkegaard, hvorpaa fandtes mange Grave, betegnede
 med Kors. Over alle Gravene svævede Skygger, der
 lignede Mennecker, men de stialt alle, ligesom Taager,
 giennemrystede i deres Indre af Rattervinden, og de syn-
 tes ei at kunne bestaae, men at maatte henveires i næste
 Minut. En Skygge nærmede sig mere, end de andre, og
 vendte Hovedet mod Fru Sigbrit. "Ja, det er ham,"
 sagde hun sagte og blegnede, i samme Dieblif sank Dy-
 veker med et høit Skrig til Jorden. Nu forsvandt alt,
 og en stærk Blæst hørtes i det Fierne. Stiernetyderen
 nærmede sig og sagde: "det er Eders Skyld, Fru Sig-
 brit, I har selv tvunget mig dertil." Der var ingen

Tid til at spørge om flere Ting, thi Dyveke laae i stærke Krampetrækninger. Mester Simon og jeg maatte bære hende ned, og Fru Sigbrit fulgte. "Det er neppe farligt," sagde Fru Sigbrit mere fattet, end man skulde troe, "det er ikke første Gang, at Dyveke har Krampe-trækninger," dermed reiste vi bort.

Efterat Dyveke var kommen hjem, maatte jeg endnu blive noget, da hendes fortroligste Kammerpige var borte, og da Fru Sigbrit nødig vilde, at Andre skulde høre, hvad hendes Datter sagde i sin Vildelse. Datteren faldt i den heftigste Graad, der undertiden afveglede med Latter. "Selv de Døde staae op, for at vise mig deres Foragt," sagde hun, "min Fader saae paa mig med et Blik, ligesom om han vilde sige: "for Din Skyld har jeg ingen Ro i Graven." — "Alle vise mig Foragt, Juveler og prægtige Klæder kunne ikke sfiule den. Naar jeg svømmer i Herlighed og Rigdom, da møder mig undertiden et Blik selv af mine egne Tienere, hvori jeg læser min Skændsel, og min Ulykke; hvor jeg kommer hen, seer jeg mørke Diekast. Ogsaa Du foragter mig," sagde hun pludselig til mig. "Du kunde ikke sfiule det, den Gang jeg sendte Bud til Dig, og Du ikke vilde komme. — Og nu er ogsaa han troløs, for hvem jeg har offret Alt. — Jeg seer ham endnu, hvordan han stirrer paa mig med et Ansigt saa graat, som det Marmorbord, ved hvilket han sad." — Saaledes blev hun ved i afbrudte Sætninger, og det var ikke muligt at berolige hende. Endelig kom hendes Pige hjem, og Fru Sigbrit fordrede nu med større Hefstighed, end hun ellers pleiede at vise, at jeg strax skulde forsøie mig bort.

Den næste Morgen hørte jeg med Forundring, at Mester Simon selv havde været hos Dyveke, han talte længe med hende, og det lyffedes ham endelig at berolige hende. Tilfaldt gav han hende et Halsbaand, som han sagde tilhørte hende selv, og som han bad hende bære, da det ved magiske Konster var forvandlet til en Amulet, der engang vilde skienke hende Sindssyge. Dyveke viste mig siden dette Halsbaand, og jeg saae, at det var det samme, som hun engang i Norge havde givet mig, og som Mester Simon maa have fundet der, hvor jeg henkastede det, dog var det forsaavidt forandret, at Stiernetyderen, efter det Raad, han engang gav Dyveke, havde befæstet en meget stor, sleben Sardonxy deri.

Fru Sigbrit havde derpaa en hemmelig Samtale med Mester Simon. Hendes Pige var saa nysgierig at lytte ved Døren, og fortalte, som lang Tid efter paa tredie Aar blev mig berettet, at Sigbrit havde spurgt ham om Dyvekes Skiebne, hvorpaa han havde svaret, at hun skulde leve i Glæde og Herlighed til sin Død. Med Hensyn paa Sigbrits egen Fremtid gav han et uforstaaeligt Svar. Videre berettede Pigen, ja tilbød sig efter Sigende at bekræfte med Ed, at Sigbrit havde tilbudt Stiernetyderen store Summer for at lære hans Konst. Denne svarede, at det vel lod sig gjøre, men da maatte hun forpligte sig til Meget, som hun vel neppe vilde. Da hun trængte videre ind paa ham, sagde han, at de onde Aander ved slige Leiligheder vilde have deres Offer. Da blev hun bange, og spurgte, om man ikke og ved physiske eller mathematiske Konster kunde komme til Maalet. Stiernetyderen rystede paa Hovedet og sagde:

”det kan kun lidet nytte, at kiende Naturen i det Enkelte, naar de indvortes Kræfter, der forbinde den til et Heelt, ikke føie sig efter vor Willie, og dette skeer kun, naar man spiser af de sorte Ebler, der voxe paa Kundskabens Træ, hvorved Diet oplades for den Magt, der sætter Naturen i Bevægelse.” Herpaa vilde Sigbrit ikke indlade sig, og de skiltes ad, uden at hun erholdt den Oplysning, som hun attraaede. Ikke desmindre gif der spore Rygter om hende, og Folket bestyrkedes fra denne Tid endnu meer i den Mening, at hun var en Hex.

Da Kongen hørte Fru Sigbrits Eventyr med Stiernetyderen, og den Virkning, det havde havt paa Dyveke, blev han meget vred, ja han paastod, at Stiernetyderen var underkøbt af hans Fiender til at udbrede søre Rygter, eller maaskee til Det, som værre var. Astrologen forsvandt kort derpaa, og Kongens Brede vendte sig endnu stærkere, end før, mod Adelen, som han troede satte alle slige Hiul i Bevægelse. Det var da saa langt fra, at disse Varsler bidrog til at mildne Kongen, eller til at indgyde ham Forsigtighed, at de snarere forøgede Spændingen mellem ham og Adelen, og derved bidrog til at nedkalde de Fæer paa hans Hoved, som de forkyndte.

Paa denne Tid havde Kongen en skotsk Livvagt. Han lod desuden ogsaa fra Frankrig og Tydskland forskrive Krigsfolk, der skulde hielpe ham til at vinde Sverrig. De Tydske kunde ikke godt komme overeens med Skotterne, men forfulgte dem, hvor de saae dem. Denne Strid tog et

Par Nar senere saaledes Overhaand, at de fegtede med hverandre i compagnieviiis, og forfulgte hverandre giennem Gaderne. Ja, da Kongen selv engang kom, for at tale dem til Rette, hændte det sig, at en Skotländer, der ilede hen til ham, for at redde sig, ihjelsloges af en tydsk Landseknegt ligeunder hans Hest. Denne Landseknegt blev nu vel henrettet, og hans Liig kastedes paa Gaden, dog var det neppe, at slige Exempler og Kongens bekiendte Strengthed nogenledes kunde dæmpe disse Krigeres Heflighed.

Paa den Tid, jeg her omtaler, vare Fiendtlighederne dog ikke komne til den Yderlighed. Skotländerne og Tydskerne levede om Dagen i det mindste fredeligen med hverandre. Dog skedte der ofte Mord om Natten, saa at Ingen vovede at gaae ubevæbnet paa Gaderne, efterat det var bleven mørkt. Man maatte stedse stole paa sig selv, hvis man ei fik Undsætning af Angriberne's Fiender, thi fra Husene kom ingen Hielp, tvertimod lukkede Enhver sine Døre, og ansaae det for bedst ei at blande sig i, hvad der ei vedkom ham. En Aften hændte det sig, at jeg udenfor Dyvekes Huus saa to tydske Landseknegte, der heftig angreb en eneste Mand. Der faldt nogen Lydning fra de omkringstaaende Bygninger, og jeg kunde derved see, at han havde lænet sig mod en Muur, og med Møie forsvarede sig. Jeg raabte imidlertid høit, og bad ham være ved frisk Mod. "Er det Eder?" hørte jeg en Stemme sige paa Tydsk, "blander I Eder atter i hvad der ei vedkommer Eder? Saa tag den Løn, jeg skylder Eder, jeg afgjør da en dobbelt Giæld paa engang." Dermed overlod Den, der saaledes tilsalede mig, sin første

Modstander til sin Kammerat, og styrtede sig forbittrret imod mig. Mit Sværd krydsedes snart af et andet, der førtes af en saa sikker og øvet Haand, at jeg mærkede, jeg i Længden ei kunde modstaae. Til min Lykke nærmede sig atter andre Bevæbnede. De vare Skotter, og Tydskerne nødtes til at flygte. — "Tag Det til Uffed, og lær i Fremtiden ei at blande Eder i Andres Strid," sagde min Modstander; i samme Secund følte jeg Epidesen af hans Sværd i mit Bryst. Mit Blod strømmede heftigt, dog havde han ikke Tid til at forfølge sin Seier, men maatte hurtigt flygte, tilligemed sin Kammerat. Den Fremmede takkede mig for min Hielp, og spurgte, om jeg var haardt saaret. — "Ikke haardt," svarede jeg, "men Blodet forløber mig." Skotterne forfærdigede imidlertid en Bandage af mit Linned, og forbandt mig paa Stedet selv. De vare hidførte af den Ubekjendtes Tiener, der alt i Stridens Begyndelse, da han mærkede sin Svaghed, var løbet for at hente Hielp. Jeg saae nu, at den Fremmede ikke var nogen Anden, end Slotsherren, Torben Dye, og der gif mig et Lys op, jeg vidste at Faaborgs Regnskab var i Uorden, og det kunde da let falde ham ind at ville ordne det paa denne Maade. "Er I vis paa, Herre, at de, der ansaldt Eder, virkelig vare Tydskere?" spurgte jeg. — "I det mindste taleden den Ene godt Tydsk," svarede han. — "Bogt Eder vel for dem, der staae Eder nærmest," gjensvarede jeg, men vilde dog ei sige mere, uagtet baade Stemmen og Udtryksmaaden, ved nærmere Overlæg, forekom mig at være Faaborgs. Slotsherren med de skotske Soldater ledsagede mig nu selv til min Dør; han vilde heller ikke

tillade mig selv at lønne Skotterne for deres Bistand, men sagde, at det tilkom ham, hverpaa han med en høflig Hilsen forsoiede sig bort.

Mit Saar var ikke farligt, dog tvang det mig til at holde mig inde i flere Dage. I denne Tid sendte baade Slotsherren og Dyveke daglig Bud for at høre til mit Befindende. Men, hvad der virkelig forbausede mig, var at see Faaborg to Dage efter hiin Begivenhed, lige som om Intet var forefaldet, at træde ind i mit Værelse. "Jeg har hørt om Eders Uheld," sagde han, "og jeg kunde da ikke længer undlade at besøge en gammel Ven, uagtet han selv, som jeg hører, er Skyld i sin Ulykke." — "Faaborg," svarede jeg, "det var Eder, som saarede mig." — "Jeg! Er I fra Forstanden! Er jeg en tydsk Soldat?" — "Det var vel ei første Gang, at I spillede en Rolle, der ei er Eders egen," sagde jeg, "forresten kiendte jeg Eders Stemme." — "En Liighed i Stemmen beviser Intet, og jeg er beredt til at bekræfte med Ed, at det ei var mig." — "Faaborg, var det virkelig Eders Hensigt at myrde Eders Herre?" — "Gid Diavelen havde ham," sagde Faaborg, "myrde ham, det kunde aldrig falde mig ind, men om det faldt mig ind, saa var det blot Nødværge. Ved I om han ikke pønser paa at myrde mig? Har I overhovedet erfaret," spurgte han, og ved disse Ord fordreiede hele hans Ansigt, "hvordan disse stolte Adelsmænd kunne pine og frænke deres stakkels Undergivne? De ansee det som en Raade, naar de med et fornemt Blik tillade os at hengive Sundhed og Liv i deres Tjeneste, de fordre det største Offer, som en Ubetydelighed, og undre

sig endnu, naar vi ikke for dem kunne udføre det Umulige; ja efterat de saaledes have brugt og misbrugt vore bedste Kræfter, kaste de os ofte bort, som en udpersset Citron. Ved alle Helgene, hvis I havde Hierte i Livet, da hialp I os med al Eders Siæls Kraft, til at affaste de uværdige Lænker, hvori Adelen holder os." — "Men ikke med Snigmord," svarede jeg. — "Kommer I nu igien med Eders Griller?" sagde han, "Eders Formodning er ugrundet, og jeg haaber, at Du ikke videre udbreder den, den kan bringe mig til Galgen, og hvad kunde det nytte Dig? Du er jo dog ikke vis i Din Sag." — "Jeg vil nødig bringe Eder til Galgen, men I maa helligen sværge mig, aldrig meer at ville afgjøre nogen Fordring paa den Maade, thi hører jeg, at I anfalder Nogen igien, da tier jeg ikke længer." — "Hvis det var mig, der saarede Eder," sagde han, "som jeg dog paa ingen Maade tilstaaer, da betænk, at jeg ogsaa skaanede Eder; kun en Tomme dybere, saa havde Dit Livs Lys været udslukt i Dit eget Hierteblod." — "Tilstaaer I da, at det var Eder, der anfaldt mig?" — "Jeg tilstaaer Intet, tvertimod jeg negter Alt til sidste Dieblik, men hvis I ikke desmindre vil troe, at det var mig, saa er det Eders Pligt endnu at laane mig en dygtig Sum Penge, fordi jeg frelst Eders Liv." — "Jeg laaner Eder ikke en Skilling," svarede jeg. — "Det tænkte jeg nok, naar Nogen først har været i Holland eller Brabant, da farer Gierrighedens Diævel i ham." Med disse Ord gik han bort.

Medens jeg endnu laae syg af dette Saar, viste Kantsler Balkendorff mig den Ære at besøge mig. Jeg havde oftere seet ham siden hans Hiemkomst, men jeg

havde lidet talt med ham, thi Forretninger hindrede ham fra at modtage mig i sit eget Huus. Da han kom, stræbte jeg at reise mig noget fra mit Leie, for at vise ham den Ærbødighed, han med Dette kunde giøre For-
dring paa, men han bad mig om at blive liggende, satte sig ved min Seng, og roste meget min Opførsel, da Slotsherren blev overfaldet. Han talte og om Dronningen med en Tølelse, der lignede den, hvormed en Fader taler om en Datter, som han paa engang elsker og er stolt af. Han fortalte mig desuden, at Dronningen flere Gange venligen havde spurgt, hvordan det gik mig. "Hun kunde vorde Landets Skytsengel," vedblev han, "vel den, der fødtes i saa lykkelig en Stund, at han mægter at bortvælte Kummeren fra hendes Hierte! Tænk derpaa, min Søn! Tænk paa hvad jeg har sagt Dig med Hensyn til Dyveke. Men hvad Du og begynder paa, saa vogt Dig for Fru Sigbrit, thi hun er som en Tidsel paa Marken, et bevæbnet Ufrud; vogt Dig ogsaa for Kongen, der stedse meer vorder liig en glubende Løve, og om hvilken man neppe nu kan sige noget Godt — som han ikke fortjener," lagde han til, da han saae Faaborg, der i dette Øieblik traadte ind i Bærelset, og hilsede ham meget ærbødigen.

"Mærkede Du, hvor behændigt den gamle Snog vidste at snoe sig da jeg kom?" sagde Faaborg, efterat Kantøleren var gaaet. "Men ligegodt, den snoer sig dog opad det Sværd, der engang skal affkøre dens Hoved." — "Hvad mener I dermed?" — "Kongen hader denne Balkendorff og han skal udkastes, hvor der er Kulde og Tænders Gnidsel, det vil sige, han vorder nu Erkebisp i

det yderste Norden." — "Hvoraf veed I det?" — "Seer I, jeg har forladt disse gierrige Adelsmænd og hykkelske Pharisæere, der fordre deres Penge igien, naar Uheld tilintetgjør en god Plan. Jeg har sluttet Venskab med Kongen og Fru Sigbrit, og bringer dem de Efterretninger, de begiere; ja, var ikke det fordomte Regnskab, hvorved Slotsherren holder mig, ligesom Diævelen holder en Siæl ved dens Forskrivning, saa vilde jeg endnu blive en holden Mand." — "Utsaa er I Spion, Faaborg, i dette Tilfælde er det bedst, at vi skilles ad." — "Som I vil," sagde han, "Eders Omgang er mig dog kun til liden Glæde. I passer til at være Statsmand, som et Ufen til at være Paradehest." Dermed gik han vred bort.

Den anden Dag kom han til min Forundring igien. "Hør, Zabern," sagde han, "vær ikke urimelig! Trøst Dig ved, at mit Speideri er uskyldigt, og ingen Mand slaaer ihjel; Dig kan jeg forresten lide, thi Du er en af de Faa, der kunne finde sig i et godt Indfald, og i at skrive en gammel Gield i Glemmebogen, derfor rækker jeg Dig hermed Haanden til Forsoning. Betænk, at jeg er en Mand, der kan skade mine Fiender, og vove Noget for mine Venner; Dig fandt jeg Behag i fra første Dieblik, jeg saae Dig." — Jeg var svag nok til at lade mig bedrage af Faaborgs tilsyneladende Venlighed, og at tillade ham at fortsætte sine Besøg. Dette fortroed jeg i Forstningen heller ikke paa, thi han var tjenstvillig og bekiendt overalt, samt vidste at skaffe mig tusinde smaae Bequemmeligheder for godt Kiøb, og uden at det kostede mig selv den mindste Møie.

Jeg tilstaaer, at jeg paa denne Tid havde en anden og værre Svaghed at bebreide mig. Gienfynnet af Dyveke frembragte igien sin sædvanlige Virkning. Dyveke var bestandig for mig en Circe, hvis Trylleri jeg med den bedste Willie ikke kunde modstaae, men aldrig forekom hun mig farligere, selv i sin største Glands, end nu, da Bedrøvelse tegnede sig i hvert af hendes Træk, og da hendes Die syntes at trygle om Tilgivelse for den usømmelige Plads, hvorpaa hun stod. Især paa Sygesleiet, da Sielen mindre lever i Diebliffet, end i Erindringen, var hendes Billede for mig næsten uimodstaaeligt. Jeg henfaldt i en drømmende Tilstand, som jeg maaskee med Held til andre Tider vilde have bekæmpet, men som jeg nu overvældedes af, da den ved Sygdommen fremtvungne Uvirkksomhed gav alle Phantasieens Billeder Næring. Saaledes nedslugede jeg atter den søde Gift, som det havde været mit faste Forsæt at afholde mig fra. Det glædede mig at høre, at Kongen, efter sit Giftermaal, trak sig tilbage fra Dyveke, men da man tillige fortalte, at hun ikke, saaledes som før, svømmede i Overflodighed, smertede det mig indtil Taarer. Jeg forestillede mig da, at jeg saae hende foragtet og forladt, ene med Tanken om sin tabte Lykke at omvanke i Verden, og jeg følte den største Drift til at ile hen og kaste min Formue for hendes Fodder. Da jeg kort efter blev frisk, saae jeg imidlertid, at hun levede i ligesaa stor Glands som tilforn. Kongens vedvarende Kiærlighed til Dyveke bekræftedes end mere ved Valkendorffs Udnævnelse til Trondhiems Erkebisp, thi denne, der virkelig paafulgte, som Faaborg havde forudsagt, var efter Alles Mening kun en mascheret Forviisning,

som Rantsleren havde paadraget sig, ved altfor heftigt at anmode Kongen om, for Dronningens og sin egen Vres Skyld, at afbryde sit Forhold med Dyveke.

I den Siælsstemning, jeg ovenfor omtalede, havde jeg ei kunnet undlade at indflæde mine Følelser i Ord, og at nedskrive hvad der saa stærkt tyngede paa mit Hierte. Dette var en fiær Tidsfordriv, hvorved min Smerte syntes mig at lindres. Engang, da mit Saar næsten var lægt, begif jeg den Uforsigtighed, at gaae ned i Haugen uden at aflukke min Dør og giemme mine Papirer. Da jeg kom tilbage, fandt jeg Faaborg, der ventede mig paa mit Værelse. Han syntes ei stort at agte paa mine Papirer, men stod i det aabne Vindue, og betragtede de Forbigaaende. Jeg blev noget forlegen, da jeg traf ham allene i Stuen, hvilket han ikke syntes at mærke. Han tog ogsaa snart Affed, derimod kom han samme Dag igien med et smukt Rubin-haalsbaand, som han raadede mig at kiøbe. "I kan jo forære det til den gamle Sigbrit," sagde han, "thi hvis I vil beholde hendes Gunst, maa I undertiden offre paa hendes Alter, og her er et Offer, der ikke koster meget." — "Vel," svarede jeg, "men, hvis I tillader, vil jeg først lade det vurdere." — "Gierne," sagde Faaborg, og jeg sendte Bud til en Guldsmed, der boede ligeover for mig. Han kom strax, og neppe havde han betragtet Halsbaandet, før han vurderede det omtrent til den Priis, som Faaborg fordrede. Jeg udbetalte derfor denne Pengene, og forbeholdt mig ved Leilighed at give Halsbaandet til Fru Sigbrit.

Da jeg første Gang saae Dyveke igien, yttrede hun uden Forbehold sin Deeltagelse og Glæde over min Helbre-

delse. Det forekom mig endog, som om hun længe lod sit Die hvile paa mig med et Udtryk, som jeg endnu ikke havde seet deri, og da det hændte sig, at jeg i Forbigaaende berørte hendes Haand, troede jeg at bemærke en øiebliklig Bæven deri, medens hun trak den tilbage. Hun dvælede imidlertid, som sædvanligt, ikke længe, men ilede, efter at have sagt mig et Par venlige Ord, tilbage paa sit Værelse.

Kort efter kom Fru Sigbrit. "Det er godt, at I engang bliver frisk igjen," sagde hun, "hvis I oftere saaledes blander Eder i Andres Strid, spaaer jeg Eder en kort Levetid. Kom! her ere mange Forretninger, der vente paa Eder." Jeg maatte nu i flere Dage arbeide af alle Kræfter, og det syntes, som om Fru Sigbrit vilde tvinge mig til at indhente, hvad jeg havde forsømt i min Sygdom. Da jeg endelig havde giennemseet og oversat Alt, hvad Fru Sigbrit ønskede, sagde hun: "Det er godt nok, men I har dog forsømt Meget, en ret Arbeider burde aldrig tage sig Tid til at være syg." — "Fru Sigbrit," sagde jeg, "til Tegn paa, at jeg ei har forglemt Eder i min Sygdom, beder jeg Eder at modtage dette Rubin-halsbaand." — Hun tog det, betragtede det nøie, og lod Lyset falde derpaa fra alle Sider, derpaa hentede hun en Diamant, hvormed hun ridsede deri, endelig sagde hun: "det er et smukt Arbeide, men Rubinerne ere uægte." — "Jeg har ladet det vurdere af en Guldsmed, der har forsikket mig om dets Ægthed." — "Guldsmædene her i Landet ere uvidende og lade sig ofte narre, i Amsterdam forstaae vi det bedre; jeg vil bevise Eder, at Halsbaandet er uægte." Med disse Ord tog hun en

Tiil, og ridsede deri. "Seer I," sagde hun, "Stenene have ikke den rette Haardhed, men jeg kan vel tænke, at I har kjøbt det af Faaborg." — "Deri har I Ret." — "Ja, ja, jeg vidste det nok, naar Børn og Narre komme til Torvø, siger Ordsproget, da faaer Kræmmeren Penge, giv Faaborg sin Skat tilbage, paalæg ham fra mig, at han skaffer Eder et ægte Halsbaand, saa vil jeg modtage det, men dette duer ikke."

Jeg ilede nu til Faaborg, og sagde ham, hvordan det var gaaet mig. "Har den gamle Høj mærket det?" sagde han, "jeg troede dog, at jeg skulde narre hende. Nu ligegodt, jeg skaffer Eder et ægte Halsbaand, men det er dyrere, dette kan jeg vel anbringe paa et andet Sted." Dermed gif han, og kom snart igien med et nyt Smykke, hvori Stenene vare mindre og uanseeligere, men mod dette havde Sigbrit Intet at indvende.

Nu hengif næsten et Aar, hvori jeg intet Mærkeligt veed at optegne. Alt vendte tilbage i sin gamle Orden. Kongen, der i sit Givtermåls Begyndelse for Belansthændigheds Skyld havde besøgt Dyveke mindre hyppigt, vendte atter tilbage til hende. Ja, Dronningen selv fandt sig i at see Fru Sigbrit ved Høffet, uagtet hun aldrig besøgte hende i hendes Huus, saalænge Dyveke levede. Det fortæltes endog at Kongen engang i Flers Paa-hør, da Fru Sigbrit var syg, sagde til sin Gemalinde: "jeg ønsker at I aflægger et Besøg hos min brave Sigbrit, Madame, hendes tro Tjeneste fortienner vel, at mine Nærmeste vise hende deres Ugtelse." Dronningen, der ikke var uvidende om Kongens Forhold, svarede meget

alvorligt: "Jeg agter Enhver, der uegennyttigen tiener min Kongelige Gemal, men derom vil jeg være nærmere overbevist, før jeg foretager et saa usædvanligt Skridt, som det, hvilket Ederes Høihed nu forlanger." — "Guds Død, Madame," sagde Kongen, "er mit Ord ikke tilstrækkeligt til at overbevise Jer?" — "I alle andre Tilfælde, min høie Gemal, men ei i dette," svarede Dronningen, og trak sig tilbage til sine Værelser. Kongen vendte sig nu mod Dronningens Hoffolk, og sagde: "Jeg mærker vel, at Bagvaskelse har heldt sin Gift i Dronningens Dre. Vogter Eder, at jeg ei opdager den Skyldige." Dermed gif han, og der var i lang Tid ikke mere Tale om, at Dronningen skulde besøge Sigbrit.

Efterat mit Saar var lægt, viste Slotsherren sig i Begyndelsen meget nedladende mod mig. Engang foreslog han mig endog at forlade Kongens Tjeneste, og at overtage Bestyrelsen af et af hans Godser. Da jeg imidlertid afflog dette, blev han misfornøiet, og tiltalede mig nu ikke mere. Derimod var han ofte tilstede hos Sigbrit, og Rygtet fortalte endog, at han var forelsket i Dyveke. Hans Familie frygtede for et Ektekab, hvilket de betragtede som en Vanære, og jeg selv bemærkede, at Fru Sigbrit ei ugieerne saae hans Nærværelse. Dyveke selv trak ham ikke til sig, men stødte ham heller paa ingen Maade bort. Han sendte og mange Forøringer, som Fru Sigbrits Paaholdenhed forbød hende at tilbagevise. Ja, engang, da jeg kom ind, saae jeg endog, at han trykkede et Kys paa Dyvekes hvide Haand. Da han var borte sagde jeg med en Bevægelse, som jeg uden Tvivl slet vidste at sfiule: "I spiller et høit Spil,

Fru Dyveke, dette Huus er ikke frit for Speidere, Faaborg kommer her hver Dag, og han fortæller Alt, hvad han seer, til Kongen." — "Det skal han ogsaa," sagde Dyveke, idet hun gik bort, og efterlod mig aldeles uvis om, hvorledes jeg skulde forklare hendes Opførsel.

Den Forbindelse med Slotsherren, som jeg troede Dyveke paa Wei til at knytte, fyldte mit Hjerte med Bitterhed og Mismod, det syntes mig, som om jeg nu Intet mere havde her at tage Vare paa, og jeg foresatte mig, saa snart som muligt, at vende tilbage til mit Fødeland, saameget mere, da det ikke var mig muligt, trods alle mine Bestræbelser, at tilfredsstille Fru Sigbrit. Hun roste aldrig noget af mine Arbejder, men ved den mindste Feil var jeg vis paa den bittreste Dadel. Ikke desmindre tillod hun mig at komme i sit Huus, ogsaa uden for Forretningstiden, samt at see og tale med Dyveke. Hun skienkede mig endog til en vis Grad sin Fortrolighed, saasnart Taler var om at udføre Noget, hvortil der blot hørte Ærlighed og god Villie, men videre gik hendes Tiltro ikke. Hvad der især forbittede hende var, at jeg Intet vilde fortælle om Erkebispen og hans Tilhængeres hemmelige Sammensværgelse, der, som Fru Sigbrit formodede, gik ud paa at fjerne Dyveke fra Kongen. Uagtet jeg nu vidste, at en slig Sammensværgelse fandt Sted, saa vilde jeg dog have anseet det for det skændigste Forræderi at opdage den, og gientog derfor haardnakket, at jeg Intet havde mærket dertil. — "I har vel ikke mærket Noget i Ederes Liv," sagde Fru Sigbrit og gik. — "Der er vel og Ting, som hun ikke mærker," sagde Faaborg, der i dette Øieblik stak Hovedet ind

af Døren, "jeg er i det mindste vis paa, at hendes Datter ikke vælger hende til sin Fortrolige; forresten er Dyveke en lille Høj, der vel kunde falde paa at lege med Eder alle Tre; paa mig kan du imidlertid stole, den ene Haand vasser den anden." Dermed trak han Hovedet tilbage, og slog Døren i.

Kort efter havde jeg en mærkelig Samtale med Kongen, som jeg ofte siden har tænkt paa, ikke med Hensyn paa Dyveke, men i Anledning af en anden Person, hvilken jeg i det Følgende nærmere skal omtale. Jeg blev nemlig pludselig kaldet til Kongen Dagen før han skulde reise til Fylld, hvor Rigsrådet var samlet. Han havde nyligen taget Afsked med Dyveke, og jeg fandt ham siddende i Tanker med en opslagen Pergamentrulle for sig. — "Jeg læser her en Fortælling, der skal være sand," sagde han, "vil du høre den?" — "Hvis Eders Raade vil vise mig den Væ." — "I Pave Alexander den Siettes Tid saae man tidt i maanelyse Nætter en hvid Hest gaar ned af en af de Gader i Byen Rom, der fører til Tiberen. Paa Hesten laa en Sæk, der var stor nok for at rumme en fuldvoksen Mand, og hvori formodentlig et Menneske befandt sig; denne Sæk blev styrtet i Floden. Paa denne Maade skilte Paven sig ved Mange, der havde fornærmet ham, og som det dog ei var passende at lade offentlig henrette." — "Troer Du, at dette er sandt?" — "Upaatvivseligen, Eders Raade! Pave Alexander var istand til Alt, og den tredobbelte Krone gav ham en frygtelig Magt." — "Snart bærer ogsaa jeg en tredobbelt Krone," sagde Kongen, "og med større Ret, end han. Men troer Du ei, at den, der befandt sig i Sækken, kunde

ffrige?" — "Herre, naar man skal tale om flige Ugudeligheder, faa mener jeg, at der gives mange Maader at hindre Sfrig paa." — "Det mener jeg med," sagde Kongen; "men det er sandt, Du kommer hver Dag i Sigbrits Huus, fortæl da engang ved Leilighed Dyveke denne Historie." — Jeg blegtede da han sagde disse Ord, men han var altfor nedfunken i sine Tanker, til at bemærke det. — "Kommer Slotsherren ofte til Sigbrit?" blev han ved. — "Nei, Herre," sagde jeg uvilkaarligen, imod mit bedre Vidende. — "Guds Død, det er ikke sandt, han kommer der daglig, og Du har selv seet ham kysse hendes Haand." — Jeg var saa forfærdet, at jeg Intet kunde svare. — "Sigbrit er mig hengiven og tro, men hun er gierrig og Dyveke letfindig," blev han ved, og sad nu længe taus, ja det lod, som om han ikke længere vidste, at jeg var tilstede. — "Hun overgav sig hurtig til mig for den blotte Fordeels Skyld," lagde han til, "hvi skulde hun ikke ligesaa hurtigen, naar det var hendes Fordeel, overgive sig til en Anden?" — Jeg gjorde nu en liden Bevægelse, for at give tilkiende, at jeg var tilstede, hvorpaa han reiste sig med Hestighed, og spurgte mig hvad jeg vilde. — "Ederes Naade har endnu ikke befalet mig at gaac," sagde jeg. — "Har jeg ikke? Nu vel, gaa kun, min Søn, den gamle Sigbrit har Ret, Du er ingen Speider, dertil er du for ærlig, uagtet jeg mener, at hun har for slette Tanker om din Klogskab forresten." Dermed vinkede han med Haanden, og jeg forsoiede mig bort.

Jeg ilede strax til Dyveke, og fortalte hende min Samtale med Kongen. Hun hørte ikke blot paa mig med Taushed, men gif endog bort, uden at sige et Ord,

og jeg saae hende ikke den hele Dag. Den anden Morgen derimod, efterat Kongen var reist, mødte hun mig i Gangen, saae sig om med Uengstelighed, men da hun mærkede, at ingen Speider var tilstede, hviskede hun: "I Aften Kloffen ti ved Haugeporten, jeg har vigtige Ting at sige Jer." Dermed ilede hun atter bort.

Mit Hjerte bankede saa stærkt, at jeg bildte mig ind at kunne høre det, og jeg formaaede i Dag endnu mindre end ellers ved mit Arbeide at tilfredsstille Fru Sigbrit. Jeg kom hjem med Hovedet fuldt af Formodninger, der atter afløstes af Tvivl. Skulde Faaborg have Ret? tænkte jeg, og driver hun virkelig sit Spil med os alle Tre? Det kunde vel være muligt, hvis hun endnu er den, hun før var. Men det er hun ikke, tænkte jeg igjen, hun er ulykkelig, hun har ingen Ven, hun er solgt og forraadt af sin Moder, der mistroiss bevogter hvert af hendes Skridt. Maaskee tynger en Hemmelighed paa hendes Samvittighed, maaskee — Phantasien's Billeder traadte nu i Tankens Sted, min Siæl tabte sig i selvsomme Drømme, og dog syntes Tiden mig at gaae Sneglegang, indtil Aftenen kom, thi uagtet jeg vel følte, hvor farligt det var, at indlade mig i dette Eventyr, var jeg dog intet Dieblisk uvis om jeg skulde vove det.

Om Aftenen indfandt jeg mig paa det bestemte Sted. Dyvkes Bærelse var mørkt, derimod saae jeg Lys i et Par af de andre Vinduer. Dette var Tegn paa, at Fru Sigbrit ei havde begivet sig til Hvile, thi hun pleiede selv hver Aften at lukke sine Skabe og eftersee, om hvert Kammer var i Orden, og om Alt hang eller stod paa sit bestemte Sted. Jeg saae hendes Lys

snart i det ene, snart i det andet Bærelse, endelig forsvandt det ganske. Kort efter hørte jeg lette Trin. "Hvor er I?" spurgte en sagte, velbekendt Stemme. "Her," svarede jeg ligesaa sagte. Nu aabnedes Laagen, og jeg traadte ind. Dyveke lagde Fingeren paa min Mund til Tegn paa, at jeg skulde tie, og førte mig til det affides Lysthuus. "I og jeg," sagde hun, "ere begge Dødens Offere, hvis Kongen faaer dette Besøg at vide, og dog maatte jeg vove det." I samme Dieblig kom Lyset atter tilsyne i de øverste Bærelser. Dyveke giettede mine Tanker, og sagde: "Frygt ikke! Mit Kammer er i Laas, og hun nærmer sig ikke dertil, for ei at forstyrre min Søn. Hun veed ei, at jeg besidder en Nøgle til den hemmelige Gang, der fører fra mit Bærelse ned i Haulgen." — "Den Nøgle smededes vel for Kongens Skyld," tænkte jeg. — "Desuden mistænker min Moder med Hensyn paa mig ingen Anden, end Torbeens Døge," blev Dyveke ved, "thi for at vildlede hver Speider, lod jeg som om denne Mands Tale behagede mig." — "Hvad begierer I af mig, Dyveke?" — "Hielp og Redning," svarede hun med en af pludselig fremstrømmende Taarer næsten qvalt Stemme. "I maa frelse mig, eller jeg er uden Haab fortabt. Jeg vil og kan ikke blive her, Gud veed, at jeg har elsket ham, men han har svigtet mig, han er bunden til en Anden, hvad før var Svagbed, vorder nu Forbrydelse; desuden vil han grusomt opoffre mig for en uretfærdig Mistænke, og jeg maa herfra." — "Dyveke, betænk" — "O, min Ungdomsven! Stød ei en Ulykkelig tilbage! Hielp mig at flygte langt bort! Jeg veed, at jeg er en forkastet Skab-

ning," sagde hun med frygtsom Røst, "men før mig blot til et Kloster i Holland! der vil maaskee Hertug Carl unde mig en Plads, hvor jeg ubemærket kan henvisne." — "Dyveke, har I vel overlagt denne Beslutning?" — "Tro ikke," svarede hun, "at jeg endnu er den ubesindige Skabning, som I fordum har kiendt. Ulykken har lært mig at forfærdes for min egen Letsind. Min Moder har selv sønderrevet det Baand, der bandt mig til hende, hielp mig derfor at flygte for mit timelige og evige Bøls Skyld, for Dit eget Fædrelands Skyld, der vil velsigne Dig, hvis Du befrier det fra at besmittes ved min Nærværelse." — "Dyveke, jeg vil opbyde Alt, for at udføre Jer Willie — men hvis en anden Forbindelse kunde skienke Jer Ro, hvis Eders Ungdoms Tilbøielighed igien kunde vaagne, o, gaa da ei i Kloster, men forbind Eders Skiebne med min! Jeg er velhavende, ja næsten rig, vi ville flygte til ubekiendte Steder, vi ville forandre Navne, og mit hele Liv skal være helliget Eder." — "Elsker I da endnu den ulykkelige Dyveke?" — "Læs disse Blade, som jeg skrev i min Sygdom, da mine Tanker vare hos Dig, og Du vil see, at jeg elsker Dig." — "Nei," sagde hun, og skiod min Haand tilbage "jeg vil ikke, jeg er Dig uværdig. Før mig blot til et Kloster! Lad Alt være beredt saa snart, som muligt, og giv mig et Bink derom, da skal jeg om Aftenen indfinde mig her igien! Nu, medens Kongen er borte, maa det skee. Farvel!" — I dette Dieblis saar vi atter Lys i et af de Bærelser, der vendte mod Haugen. "Bliv Dyveke," sagde jeg, "Sigbrit er der endnu, og kunde høre Støi." — "I har Ret," svarede hun, og vi satte os paa en Bænk

i Lyfthuset. Vi maatte vente længe, thi Sigbrit begav sig sildig til No denne Nat. Den fortrolige Stilling i det mørke Lyfthuus Gav mig Mod, jeg greb Dyvekes Haand og sagde: "Gaa ei i Kloster! Vær min, og skienf Verden en af de yndigste, skønneste Qvinder igien, der med ethvert Offer er rede til at affone sin Ungdoms Bildfarelse!" — "Troer Du virkelig, at en saa forladt Skabning kunde giøre Dig lykkelig?" spurgte hun. Jeg svarede hende Intet, men trykkede hende henrykt i min Arm, mine Kiærtegn bleve stedse stærkere, og fandt i Begyndelsen liden Modstand, men pludselig rev hun sig med Hefstighed løs og sprang op. "Du foragter mig," sagde hun, "jeg mærker det vel." — "Dyveke, forjag denne Mistanke! Foragter man den, med hvilken man er beredt til at dele sit Liv, og sin Velfærd?" — "O, jeg er svagere, end jeg havde haabet, lad mig alene, og kom først igien, naar Alt er færdigt til Flugten." — "Nu vel, jeg er rede." — "Giv mig først de Papirer, Du taalede om," sagde Dyveke, og jeg bemærkede, at den Røst, hvormed hun bad derom, ikke var saa sikker, som sædvanlig. Jeg rakte hende dem, og hun lukkede Haugedøren op. "Altsaa om et Par Dage, naar Du har funden en Leilighed," sagde hun, "Kloffen ellers, da er Alt roligt. Læg Mærke til Lyset i mit Værelse, naar det slukkes, kommer jeg." Med disse Ord trykkede hun venligt min Haand, og jeg gif.

Jeg søgte nu et Skib, der kunde føre os til Holland, hvilket paa denne Aarstid ikke var saa let, da de fleste

vare bortseilede. Endelig fandt jeg et, der om tre Dage skulde reise til Bliesingen. Skipperen lovede at tage os ombord, dog da han erfarede, at jeg bragte et ungt Fruentimmer med, hvis Reise nødvendigen maatte holdes hemmelig, raadede han mig først at føre hende til et Fiskerleie, der laae halvanden Miil Nord for Byen, saavidt meente han, selv om Vinden blev ugunstig, at kunne naae ved Krydsning nogle Timer efter Afreisen, og vi kunde da ubemærket indsfibe os. I Byen derimod vare vi omgivne med Speidere, der stode i Fru Sigbrits Sold, og bragte hende Efterretning om hvert Menneſke, der kom eller reiste. Denne Grund, der for mig var endnu vigtigere, end han formodede, bestemte mig til at følge hans Raad. Jeg skaffede mig nu en beqvem Vogn med et Par Heste; min Diener, der var mig meget hengiven, og som jeg ved en anden Leilighed nærmere skal omtale, paatog sig at være Kudsk. Jeg biede nu til den tredie Dag, og da Vinden var god, og Skibet efter Midnat vilde reise, gav jeg Dyveke det aftalte Tegn, og begav mig derpaa en Time før Midnat hen for at hente hende.

Denne Gang var Dyveke kommet før jeg. Der var intet Lys at see hverken i hendes eller de øvrige Værelser, men neppe nærmede jeg mig til Haugeporten, før den blev oplukket, og hun ilede mig ſkiælvende imøde. Jeg tog hende i mine Arme, og bar hende meer, end hun gif, til Gaden Ende, hvor jeg, for at undgaae Mistanke, havde ladet Vognen holde. "Jeg har Intet taget med mig," hvæfede hun, "ingen af hine Herligheder ſkulle følge mig." — "Men Eders Moder?" ſpurgte jeg.

— "Min Moder er i Aften lidt upasselig," svarede hun, "og er derfor gaaet til Hvile tidligere, end ellers." — I dette Dieblis saae jeg en tilhyllet Skikkelse med en Lygte, der nærmede sig til os. og lod Skinnets af Lyset falde paa vore Ansigter. Dyveke forskrækkedes, og det forekom mig, i det vi fiørte bort, som om jeg bag ved os hørte en dæmpet Latter. Da vi imidlertid mærkede, at vi ei bleve forfulgte, beroligede vi os med den Tanke, at det var en Ubekiendt, hvis Opmærksomhed vakttes ved at see et ungt Fruentimmer fiøre bort med en Mand paa en saa usædvanlig Tid.

Det forekom mig som en af de Drømme, Østerlænderne frembringe ved Nydelsen af Opium, at jeg virkelig sad ved Dyvekes Side, og at hun, hvilket jeg i det mindste den Gang haabede, som min Hustru, vilde følge mig i fremmede Lande. Dyveke var, med Undtagelse af en Eneste, den af alle Qvinder, der havde giort stærkest Indtryk paa mit Hierte. Hendes Minde var sammenvævet med mit Hiem og mine tidligste Tanke, hendes Fald tilintetgjorde min Ungdoms Haab, og nu, da jeg ansaae hende for aldeles tabt, vendte hun tilbage som en Drøm fra Forgangenhedens Paradiis; hun forlod Rigdom og Glands, ja sin egen Moder, og den Mand, hun tilforn havde elsket, for at dele sin Skiebne med mig. Det var rigtignok ikke den ungdommelige Dyveke, som jeg før havde kiendt, hun lignede ikke mere den kiælne Baarblomst, men snarere den svulmende Drue, der sfiuler sig under det brede Viinrankeløv. Dog selv i denne Skikkelse var hun sfiøn, ja hun var mere at stole paa nu, da Videnskaberne's Sommerhede og Taarernes Dugperler havde

modnet og luttret hende. Hun forekom mig, som en uendelig dyrebær Skat, hvilken jeg havde udrevet af onde Anders Kløer. Jeg trykkede hende til mit Hjerte, trods hendes heftige Modstand, og svor at vie mit Liv til denne ulykkelige, forraadte Skabning, hvis Elskværdighed ingen Stilling kunde tilintetgjøre, og hvis ædle Natur netop var vaagnet under Omstændigheder, der for de Fleste vilde have udslukt den sidste Gnist af det Gode.

Det var allerede seent i Høsten, Træerne rystede de visnede Løvdufte ned paa den halvfrosne Jord. Solen var gaaet ind i Skorpionens Tegn, medens Tyren og Tvillingen stode høit paa Himlen, og Ornen bød sig mod Nedgang i Vesten. Veien var slet, og de himmelske Lys glimtede alt for svagt til at lede os. Min Tiener, der ikke var ganske fiendt i Eggen, og som jeg desuden, for at undgaae Forfølgelse, havde besejlet at føre en Omvei, før vild, og først om Morgenen naaede vi Fisserleiet, hvis Hytter laae ved Stranden, som opstaaede Jordvolde, halvt bedækkede med Sotang. Jeg saae endnu intet Skib, og førte derfor Dyvke ind i det mindst uanseelige af de omgivende Huse. Dets halve Deel var opført af Steen, den anden Halvdeel af Bindingsværk og Leer, som hist og her var udspækket med Rør, saa at det Hele lignede en Tiggers af mange Pialter sammensatte Dragt. Folkene vare imidlertid giestfrie og venlige, ja Husets Eier lovede selv at underrette os om naar Skibet kom. Ilden blev hurtigen antændt paa Skorstenen, men uagtet jeg bad Dyvke om at hvile sig, vilde hun dog ei lade sig den Ret betage selv at tillave de Forfriskninger, som hun troede nødvendige for mig efter en gien-

nemvaaget Nat. Fiskerkonen anmærkede, at Tomfruen med sine sneehvide Hænder vel ei ofte havde taget en Kiedel af Ilden, og virkelig kunde Dyveke, trods al Behændighed, ikke sfiule sin Mangel paa Øvelse. "Hav Taalmodighed med mig," sagde hun, "det skal snart gaae bedre." Jeg bad hende ei at pine sig med Arbeider, som hun ei behøvede. "Disse Arbeider forjage dog den langsomme Tid," sagde hun, og rakte mig sin Haand, som jeg trykkede til mine Læber. Hun gien-gieldte mit Haandtryk, ja lænede sig et Dieblis i For-glemmelse af sig selv til min Skulder, dog trak hun sig hurtigt tilbage, og kastede sit Die bønligt, ja næsten frygt-somt paa mig. Jeg forstod vel hendes Frygt, thi Mis-tænkelighed var hos hende vorden en Sygdom; i den uskyldigste Handling anede hun et Tegn paa den Ringe-agt, som hun ved sin foregaaende Opførsel troede at have fortient, og hun skialv ved det mindste Riærtegn, som et Espetræes Blade ved den svageste Lustning.

Jeg gif nu selv ud, for at see, om intet Skib viste sig. Havet var glat, som et Speil, og Intet bevægede sig, uden to Krager, der fløi fra den sorte Skov hen over den af Kilmfrost bedækkede Jord. Lidt efter lidt krusedes endelig Bølgerne, og jeg saae Seilene langt borte, men de kom fra Nord, thi Vinden havde dreiet sig, og var ugunstig for de Skibe, der kom fra Syden. Vi ventede den hele Dag forgieves. Paa min Overtalelse havde Dyveke lagt sig til Hvile, hun faldt i en Slummer, hvoraf hun dog ofte vaagnede, for at spørge om Skibet var der; naar jeg da svarede nei, saae jeg Vengstelse i hendes Blik, og jeg søgte forgieves at trøste hende. Da

Skumringen kom, lod jeg antænde Blus, som jeg havde aftalt med Skipperen, for at han ei skulde tage feil af Stedet. Ratten nærmede sig imidlertid, og vort Haab begyndte at forsvinde. Efter lang Betænkning besluttede vi derfor, at Fiskeren skulde føre os ombord paa det første fra Syden kommende Skib, som han i Dagbrækningen øinede, det maatte da beroe paa Lykken, til hvilket Land det vilde bringe os.

Denne Plan, der under alle Omstændigheder maaskee vilde have været den fornuftigste, blev ei udført, thi paa samme Tid, da jeg vilde tale med Fiskeren derom, gav han os et Tegn, at et Skib lagde bi. Det var saa mørkt, at vi ei kunde see det, men snart hørte vi Aarslag, og en Baad nærmede sig til Landet. Da en af Korskarlene paa Hollandsk erklærede, at de vare skiffede for at afhente os, kunde vi ikke tvivle paa, at Frelsens Time var kommen. Jeg overlod nu Bogn og Hest til min Tiener, Vincens, og lovede ham, med første Leilighed at lade ham vide, hvor han kunde finde os, derpaa belønnede jeg Fiskeren rigeligt, og ilede med Dyvke at indsfibe mig. Baaden lagde nu fra Land, og vi ankom til Skibet, uden at Korskarlene svarede paa mine Spørgsmaal, eller taledede et Ord den hele Vei. Dette forekom mig dog ikke besynderligt, da jeg vidste, at de hollandske Matroser ikke tale meget. Men neppe var Baaden lagt fast ved Skibet, før en Stemme fra Dækket spurgte paa Dansk: "har I Dem?" — "Vi ere forraadte," raabte jeg, "det er Faaborgs Nøst." Al Modstand var nu forgiøves, Dyvke sank med et angsteligt Skrig tilbage, mine Hænder bleve bundne paa Ryggen, og vi bragtes

ombord. Jeg saae da, at vi ei engang befandt os ombord paa det hollandske Skib, men paa en dansk Jagt, der kun var besat med fem til sex Mand. Faaborg modtog os meget høfligt, og sagde: "frygt ikke, Jomfru! Jeg havde vel engang Ondt i Sinde mod Eder, men nu er I sikker; vi saae først Betaling af Fru Sigbrit, naar vi komme hjem, forstaaer I."

Til Dyveke var en Plads beredt i Kabytten, jeg derimod maatte blive paa Dækket. Faaborg løste imidlertid selv mine Hænder, i det han sagde: "Det var Tak for sidst, nu ere vi qvit." — Jeg svarede ham Intet. — "Frygt ikke for Eders Liv," blev han ved, "Fru Sigbrit er for sin egen og sin Datters Skyld nødt til at tie, disse Karle her kiende aldeles ikke hendes Datter, de troe, ligesom den hollandske Skipper, at Du har villet bortføre en fornem Dame, og bryde sig kun lidt om at vide hendes Navn, de ere desuden Slyngler, der af mange Grunde maatte tie, hvis de og vidste Noget." — "Og I selv, Faaborg?" sagde jeg. — "Jeg skal ikke røbe Dig, Du har jo forhen tiet med mig; desuden er det min største Fordeel, at Slotsherren ansees for Dyvekes lykkelige Elsker, ellers havde jeg, oprigtig talt, gjerne ladet Dig beholde hende, saameget behagede denne Spøg mig, men Du seer selv, at det var umuligt, ei at tale om, at Du engang hindrede mig fra at bortføre hende, og at jeg, som en ærlig Spiller, skyldte Dig Gien-gield." — "Faaborg, I er Skyld i to Menneffers Ulykke." — "Ei, Snak! Du besad hende jo i hele fire og tyve Timer, hvad Du i dem foretog, bliver en Hemmelighed, hvori vi ei ville gjøre Kongen til Medvinder."

— ”J fornærmer en Uskyldig med Eder's Mistanke.”
 — ”Nu ja, J er hendes Ridder, og maa da bryde Jer Landse for hendes Uskyld, om hvilken der ellers var meget at sige.” — ”Hvordan fik J vor Flugt at vide?” —
 ”Jeg saae den jo selv, thi jeg spionerer i denne Tid, som jeg har sagt Dig, for Kongen og Moder Sigbrit.” —
 ”En smuk Bestilling!” — ”Ja, og dertil et indbringende Embed,” sagde han. ”Forresten kunde jeg neppe, da Du var reist bort, faae den gamle Sigbrit i Tale, thi under Paaskud af Upaaseligbed, havde hun indsluttet sig i sit inderste Kammer, for at drive sine astrologiske Konster. Endelig kom hun, og begreb snart, da hun hørte hvorom Taleren var, at hun for sin Datters Skyld, maatte være taus og forsigtig. Alle Skibe holdtes tilbage, jeg opdagede snart Hollænderen, der efter nogle Omsvøb tilfod, at en ung Mand havde fragtet Pladser hos ham for sig og sin Elskede. Jeg erfarede, hvor Du var at finde, og seilede selv ud for at hente Dig, det er den hele Historie; og, som sagt, Du kan stole paa, at Du ei vorder hængt den Gang, Alt vorder neddyset, derfor sørger nok Fru Sigbrit.”

Der gik pludselig en Tanke igiennem min Siæl, jeg tog Faaborg tilside, og lovede ham en betydelig Sum Penge, hvis han istedetfor at bringe os tilbage, vilde overtale sine Kammerater til at føre mig og Dyveke til Sverrig eller Hertugdømmerne.

”Har J Pengene hos Eder?” sagde han. — ”En Anviisning fra mig paa Lübeck er tilstrækkelig til at skaffe dem.” — ”Vel, saa skriv Anviisningen og giv mig den.”
 ”Naar vi ere færdige, skal J faae den, men ikke et Die-

blik før." — "Ja, det kunde være artig nok, at narre den gamle Sigbrit, men hun er for fleg dertil, og de Folk, hun har valgt, kiender jeg ikke saa noie, at jeg tør betro mig til dem, desuden maa Du vide, at jeg i Kiøbenhavn har en gammel Bedstemoder, som jeg har Godhed for, og som jeg, hvor slet Du end anseer mig for at være, ikke vil overlade til Fru Sigbrits Hævn, vi maae derfor tilbage, der er ingen anden Vei for os."

Binden, der havde været ugunstig paa Udvæien, var nu saa god, at vi efter halvanden Times Seilads naaede Byen. Faaborg hvissede et Par Ord til den Betient, der havde Opsigt over Toldboden, og vi fik strax Tilladelse til at lande. Mine Hænder bleve nu atter bundne. Dyveke, der, som jeg ved Skinnet af Toldbetientens Lygte saa, havde kastet et Slør over sit Ansigt, maatte tilligemed mig selv tage Plads i en af de tohiulede Bogne, der endnu bruges og kaldes Karrioler; Faaborg satte sig imellem os, og kiørte selv i stor Hast til Sigbrits Bøllig. Da Dyveke steg ned af Bognen, hvissede hun: "vær forsikkret om, at jeg heller dør, end bliver her." — Fru Sigbrit modtog os alene ved Indgangen til sit Huus. "See engang," sagde hun, "I vil altsaa bortføre Dyveke, unge Herre? Dertil hører større Kløgt, end I har at raade over. Tak I Gud, at Kongen er borte, og at jeg ingen Lyst har til at forraade Jer, ellers vilde Galgen være Jer vis." Gaa nu! I Morgen til sædvanlig Tid venter jeg Eder. Og I, Jomfru," svarede hun til, "gaa strax paa Eders Kammer, jeg skal nok sørge for, at I en anden Gang ikke slipper mig af Hænderne." —

Dermed tog hun Lyset, gik ind med Dyveke, og overlod til mig og Faaborg at finde Udgangen i Mørke.

"Det er en uartig Qvinde," sagde Faaborg, "men desto bedre, thi desmere skal hun ogsaa betale. Kom nu, og lad mig ledsage Dig hjem." — Jeg takkede, og bad ham spare sin Ullmage, men han tog mig under Armen, og sagde: "Ei, Snak! Du seer jo, at jeg ingen Kammerater har, jeg kan altsaa hverken bestiale eller plyndre Dig, det er desuden forsigtigst at følges ad, naar man paa denne Tid af Natten gaaer igiennem Gaderne." Dermed ledsagede han mig til min Dør, trykkede min Haand, og bad mig ei at vrede paa ham, ja han dvælede endnu et Øieblik, efterat jeg var gaaet ind, ligesom for at see mig i fuldkommen Sikkerhed, og jeg hørte ham først at gaae, da jeg var kommet op i mit Værelse.

Den anden Morgen maatte jeg, som sædvanligt, arbeide under Fru Sigbrits Opsyn. Hun syntes, ganske imod hvad jeg havde forestillet mig, ikke synderlig opbragt over min Driftighed. Det Eneste, hun tillod sig, var at forelægge mig en høi Regning paa de Udgifter, som hun havde havt for at hindre vor Flugt. Denne Regning maatte jeg betale, forresten syntes hun endog at være bleven venligere end forhen, og jeg mærkede baade ved denne og flere Leiligheder, at hun stræbte at samle netop de Mennesker om sig, hvis Liv ved en Uforsigtighed eller ved en Forbrydelse, som hun kiendte, var givet i hendes Haand, og med hvilke hun derfor kunde tillade sig Alt. Dette var vel en af Aarsagerne, hvorfor hun med saamegen Begierlighed udspejdede alle Menneskers inderste Tanker. Mig var imidlertid mit Forhold til denne Qvinde utaa-

leligt, jeg følte, at jeg var Slavelænker, og hvis ikke Dyvekes Nærværelse havde fængslet mig, vilde jeg have foretrukket Landflygtighed, hvor bitter den end var, for den udhulede Jordbund, hvorpaa jeg stod.

Der hengik nu flere Dage, hvori jeg Intet hørte fra Dyveke, og jeg kunde vel forstaae, at Fru Sigbrit havde besluttet, at jeg aldrig skulde see hende igien. Jeg forsøgte at skrive hende til, men den gamle Sigbrits Paasænsen var altfor stor, til at Brevet kunde komme i Dyvekes Hænder. Jeg tænkte imidlertid med inderlig Beflemthed paa Kongens Hiemkomst, ikke fordi jeg frygtede hans Brede, men fordi jeg ikke begreb, hvordan Dyveke vilde bære sig ad, for at afbryde sin Forbindelse med ham.

Jeg forsømte aldrig nogen Aften at indfinde mig paa Pladsen foran Dyvekes Bolig, hvor jeg i det mindste kunde haabe at see hende i det Fierne, eller at høre hendes Stemme. I flere Aftener gik jeg forgieves, endelig hørte jeg engang Klangen af hendes Harpe, men jeg mærkede tillige, at hun ei var alene i Bærelset. Da Aftenen, uagtet det var seent i Høsten, var usædvanlig mild og stille, blev tilsidst et Vindue aabnet, jeg hørte da en kort Sang, hvortil Harpen tonede i veemodige Accorder, og hvoraft intet Ord gik mig tabt. Melodien var saare skøn, derimod var der ingen ret Sammenhæng mellem Versene, saa at i det mindste tre af dem, syntes hver for sig, at begynde en ny Sang. Da jeg endnu erindrer disse Vers, vil jeg nedskrive dem her:

Naar Skytten udsender den hvasse Piiil,
Maa Fuglen i Luften dale;
Han bad mig at seile vel hundrede Miil
Til sine forgyldte Sale.

I Bølgen svømmer med Dødens Mob
Den Fisk, der med Angelen leger,
De gløde mit strømmende Hjerteblod
I Kongens forgyldte Bøger.

En Drn opstiger bag saltten Sø,
Dens Vinger er alt for sorte;
Hvo bygger det Skib, der fra Jordens De
Kan seile til Himmerigs Porte?

Foroven glimter det høieste Tag,
Med Perler og Guld uden Lige,
At falde derfra er slet ingen Sag
Men vanskeligt bid at stige.

Hermed endte hun Sangen og Alt blev taust.
Pludselig klang igien fra Harpen en voldsom, skærende
Tone, der snart gik over i stillere Accorder, og tabte sig,
som i et fiernt Echo. Det forekom mig, ligesom om
hun i denne Sang havde talt med mig, og uagtet hendes Tan-
ker havde dvælet ved Døden, var hendes Røst dog meer veemo-
dig end fortvivlet. Hendes Nie hang desuden med Haab og
Frygt ved Himmelens Stierner, og derhen vendte jeg ogsaa mit
Blik, ja det forekom mig, som om hendes og min Sorg og
endelige Skiebne stod skrevet der i en hemmelig Zifferskrift,
hvilket jo Astrologien ogsaa viser at være Sandhed.

Da jeg nogen Tid havde henvendt mit Nie paa
den fjerne Nattehimmel, kom det mig for, som om min
Sorg antog Skikkelsen af en Drom, hvoraf jeg engang

skulde opvaagne i hine Fredens Boliger. Jeg tænkte da paa, hvor forunderligt det er, at selv Gudsbespottere vorde alvorlige om Natten. Det Lys, der behersker Jorden, synes om Dagen, naar det har Overvægt, at hendrage Blikket paa det jordiske Liv, men om Natten skriver Herren en underlig Skrift paa sin Himmel, og Mennesket bliver tilmode som paa Dommens Dag, paa hvilken Gud ssienke os Alle sin Naade!

I dette Dieblis steg Maanen op i sin Glands, og Stierneerne bleve mindre synlige. Da faldt det mig ind, hvorlunde stierneklare Natter virke strengt og alvorligt paa Sindet, og hendrage det mod noget Fiernt og Mægtigt, og hvorlunde Maanen virker mildere, som en nærmere beslagtet Planet. Det forekom mig da, som om Stiernethydingen, der læser den gyldne Skrift i Himmelens opslagne Bog, var den herligste af alle Videnskaber, og jeg beundrede den Misskundhed, hvormed Herren havde opladt Menneskenes Sine, saa at de saae, hvorlunde deres Liv stod opskrevet med gylden, uudslukselig Skrift paa Firmamentets Bue.

Jeg overgav nu min Sorg i Herrens Haand, gif hiem og faldt i en rolig Søvn, hvoraf jeg først vaagnede sildig den anden Morgen. Neppe var jeg paaflædt, før jeg hørte det banke paa min Dør, hvorefter en gammel Mand, med et langt, sneehvidt Skiæg, og iført en sort, noget luslidt Troie, traadte ind. "Velgiv Herre," sagde han, "at en fattig Mand, er saa fri at besøge Jer, men I vil selv begribe, at jeg har Uarsag dertil, naar I hører hvad jeg har at sige." — "Hvad har Du da at sige?" — "Jeg var ei kommet til Jer," sagde han,

"hvis jeg kunde faae Fru Sigbrit selv i Tale, men da jeg
 seer hende hver Dag bortvise de fornemste Mænd fra sin
 Dør, kan jeg vel tænke, at hun ei taler med en saa fat-
 tig Mand, som jeg er." — "Hvo er Du?" — "Jeg
 er Graver ved Helliggeistes Kirke, og seer Eder hver Dag
 at gaae ind i Fru Sigbrits Huus." — "Hvad vil Du?"
 — "Igaar Eftermiddag, da jeg var ifærd med at kaste
 en ny Grav, traadte en prægtig klædt Jomfru, fulgt af
 en Pige ind paa Kirkegaarden. Jeg kiendte hende vel,
 det var Jomfru Dyveke, som Kongen ofte besøger, og
 som boer i det store Steenhuus nær ved Kirken. Hun
 faae denne Gang meget nedslaaet ud, hun gav et Tegn
 til Pigen, at hun skulde trække sig noget tilbage, hvilket
 denne ogsaa gjorde. Nu nærmede Jomfru Dyveke sig til mig,
 og bad mig at vise sig et Sted, hvor en Død kunde hvile i
 Ro. Jeg aabnede strax en Gravfielder, men neppe kastede hun
 sit Blik derned, før hun sagde: ""Nei, ikke der! Der er
 Liiglugt og Forraadnelse, under aaben Himmel, Graver!
 Den flyvende Fugl skal siunge ved min Grav, Solen og Nat-
 tens Stierne skulde skinne derpaa."" — ""Hielp Gud og
 alle Helgene, Jomfru! I er ung, for Eder er det meget for
 tidligt at tænke paa Graven."" — ""Jo,"" sagde hun
 sagte, ventelig for at Pigen ikke skulde høre det, ""om
 otte Dage ville de føre mig hid, vil Du da grave mig en smuk
 Grav, gamle Mand, og holde den vel vedlige?" — ""Hvis
 I døer Jomfru, skal I faae den bedste Grav, jeg kan skaffe
 Jer."" — ""Det er godt,"" sagde hun, ""læg mig hist
 under den store Lind; og mærk Dig vel, kun et Kors uden
 Navn skal sættes paa Graven, og Du skal ikke sige til

"Nogen, hvor jeg ligger, vogt Dig vel derfor!" "Dette maatte jeg love hende, hvorpaa hun gif."

En frygtelig Anelse opstod nu hos mig, jeg belønnede Graveren for sin Gang, og ilede til Dyveke. Fru Sigbrit sad rolig i sin Stue og arbeidede. "Det er godt, at I kommer saa tidligt," sagde hun, "jeg har lovet at Dyveke skal see Jer, paa Vilkaar, at det bliver den sidste Gang." — "Er Dyveke syg?" — "Hun har lidt Hovedpine," svarede Fru Sigbrit, "gaa ind, saa kan I selv see." — "Jeg ilede nu ind i Dyvekes Værelse, og fandt hende fuldkommen paaflædt, men bleg og udstrakt paa sit Leie. "Dyveke," sagde jeg, "hvad feiler Eder?" — "Gaa tilside lidt," sagde Dyveke til sin Dienerinde, og da denne havde truffet sig tilbage, blev hun ved: "Min Ven, jeg har i Nat tænkt paa Din Fremtid, tag dette Brev, skulde Du engang komme i Livsfare, da viis Kongen det, og han vil maafee for min Skyld benaade Dig. De Blade, til hvilke Du har betroet din Følelse for mig, bærer jeg her," sagde hun, og pegede paa sit Bryst, "de skulle følge mig i Graven." — "O, min elskede Dyveke!" — "Nei, Zabern, jeg var aldrig vorden Din." — "Hvorledes?" spurgte jeg forfækket. — "Jeg elsker Dig, Zabern, og vil nødig bedrøve Dig, dog ønsker jeg at døe med Din Agtelse, derfor tilstaaer jeg, at jeg aldrig havde vovet at anraabe Dig om Hielp, hvis jeg ikke tilforn havde givet mig selv det hellige Løfte, under ingen Betingelse at misbruge Din blinde Kiærlighed." — "Var det ærligt handlet, Dyveke." — "Vil Du sørge over mig, Zabern? Vil Du, til Minde om vor Ungdoms Kiærlighed, plante et Par Violer paa min Grav? De

træde saa undseeligen frem som det første Kys paa de Elstens
 des Læber, de ville neppe tilstaae, at de ere Blomster,
 og dog røbe baade Duft og Farve dem." — "Men ved
 alle Helgene, Dyveke, hvorfor troer Du, at Du skal
 døe?" — "Jeg troer det ikke, men jeg veed det." —
 Hermed pegede hun paa sit Halsbaand, jeg saa, at hvad
 jeg havde antaget for en Sardonyx, ikke var Andet, end en
 uædel, sleben Steen, huul indeni, der kunde aabnes.
 "Stiernetyderen havde Ret," sagde hun, "jeg forstod
 ham strax, da han paastod, at den Gæst, der inde-
 holdtes i denne Steen, vilde skienke mig Fred." —
 "Gift!" raabte jeg. — "Ja, Herren vil tilgive, at
 jeg har foretrukket Døden for et syndigt Liv." —
 En uævnelig Smerte sammenknugede mit Bryst, Or-
 dens udsluktes paa mine Læber, og et uarticuleret
 Skrig var Alt, hvad jeg kunde frembringe. Jeg vilde
 bort, for at hente Hielp, da Dyveke med en næsten over-
 naturlig Kraft greb min Haand, og holdt mig saa fast,
 at jeg ei kunde vriste mig løs. "Det nytter ikke," sagde
 hun, "lad mig ei ovenikøbet døe med den Skam at
 ansees for en Selvmorderiske." — "Slip mig, Dyveke,
 i Guds og alle Helgenes Navn!" — "Hvis Du for-
 raader, at jeg døer af Gift, saa giver Du Kongen
 Paaskud til at myrde alle dem, som hans Lune leder ham til
 at mistænke," sagde Dyveke. — Jeg følede Sandheden i hen-
 des Ord. "Ulykkelige! tillad mig da at hente den Trøst,
 som Frelseren har beredt for den Døende," raabde jeg. —
 "Gaa, min Ven, og hent den," svarede hun, medens en
 convulsivisk Rystelse gik igiennem hendes Legeme. "Nu be-
 gynder det at virke," blev hun ved. Jeg overlod hende

til sin Tienerindes Omsorg, og ilede til Fru Sigbrit.
 — "For Himlens Skyld skaf Hielp, Fru Sigbrit,"
 sagde jeg, "Dyveke døer under Eders Hænder." —
 "Døer?" svarede hun med et roligt Smil, der viste,
 at hun i det mindste denne Gang ikke anede hvad der
 truede hende, "hun har jo hverken Gift eller Dolk, hvor-
 af skulde hun da døe?" — "J er forblindet," svarede jeg,
 "gaa ind til hende! Jeg iler efter Hielp." — Jeg løb
 nu hurtig til en Læge, der, liig De fleste af hans Fag
 paa den Tid, kun var lidet underviist; imidlertid kiendte
 jeg ingen bedre, og sendte ham derfor, efterat have givet
 ham nogle Bink om en mulig Forgiftelse. Derpaa
 hentede jeg og en Geistlig, paa hvis Tausshed og Nøtskaffen-
 hed, jeg vidste, at man kunde forlade sig.

Da jeg kom tilbage, fandt jeg Fru Sigbrit ifærd
 med at tilberede adskillige Lægemidler. Hun saae meget
 betænkelig ud, men beholdt dog sin Fatning. "Eders Læge
 er en Tøsse," sagde hun, "han paastraar, at der ingen
 Fare er, skiondt Dyveke falder i en Alsmagt efter en an-
 den." "Hvad giver I hende?" spurgte jeg. — "Modgift,"
 svarede hun, "thi jeg frygter det Værste." Med disse Ord gif
 hun ind, og jeg fulgte hende. Hun skød nu Lægen tilside, og
 befalede Dyveke at tage de Midler, hun bragte, da Dat-
 teren undslog sig derfor, befalede Moderen at holde hende,
 og med Magt at indgive hende Lægemidlerne. Men
 herved bevirkedes kun, at Dyveke faldt i heftige Convul-
 sioner, hvorfor Lægen forbød videre at ængste hende.
 "J kan gaae," sagde Fru Sigbrit, "jeg har ikke havt
 Bud efter Eder." Dermed vilde hun igjen tvinge Dy-
 veke til at tage Medicamenterne, men dette Forsøg

frembragte saa voldsomme Rystelser, at Sigbrit selv nødtes til at opgive sit Forsæt.

Dyveke laae nu et Dieblig stille, derpaa reiste hun sig pludselig halvt overende, og bad os at sætte et heit Gitter om hendes Hvilested, at ikke Folket skulde rive hendes Legeme op af Graven og mishandle det. Dette lovede vi, hvorefter hun blev roligere. Den Geistlige gav os da et Bink, at vi skulde gaae, hvorpaa Dyveke aflagde sit Skriftemaal og modtog det hellige Sacrament, derefter henfaldt hun i en kort Slummer.

Uf denne vaagnede hun imidlertid snart, hendes Siæl kæmpede da sin sidste Kamp, og hun sværmede i vilde Phantasier. "Jeg maa forlade dette Legeme," sagde hun, "der er besmittet ved mine Synder. I mine Drømme seer jeg mig selv opstige af mit eget Bryst; et Spøgelse har sin Grav i mit Hjerte; det stiger frem om Natten af den bundløse, uudforskelige Afgrund, og stiller sig til min Rædsel for mine Dine. Jeg seer mig da selv, ureen, besmittet, drivende vaad af mine Taarer, der dog ei kunne afvaske min Ureenhed. — Jeg synker sammen ved et Slag, derpaa flyver jeg giennem uhyre Orkener, da er jeg paa Reisen fra denne Jord, men Baandet er kun løsnet, ikke brustent, og jeg maa tilbage til Legemet igjen." — "Hver Gang, hun falder i Afmagt," sagde Fru Sigbrit, "paastaar hun, at hun flyver." — "Jeg seer Eder ikke meer," vedblev Dyveke, "Eders Stemmer klinge, som om de kom fra et fiernt Land. Men jeg hører Vandenes Susen langt borte, jeg hører Vinden hyle som en Aand, der paa Dommens Dag søger sit Legeme, og finder det henvei-

ret i Luften; jeg gaaer over spidse Bierge og sfrider over Vandstrømme. Nu er det øde og tomt." Derpaa laae hun et Dieblif rolig, endelig brød hun igien ud i de Ord: "Vee mig! Alene med ham, der giennemforsker vor inderste Tanke." — "Langt hellere alene med ham," sagde den Geistlige, "end aabenbar for alles Øine. Hos ham er Raadens og Barmhiertighedens store Elær, der i mange Folder ruller ned og sfiuler os for Menneffet, ja maaskee for vor egen Erindring. Fred være med Dig! Din Synd være Dig forladt!" Ved disse Ord løstede Dyveke sit Hoved i Beiret, sukkede, sank tilbage, og jeg saae Livet udslukkes i hendes Øie.

Neppe var Dyveke død, før Fru Sigbrit iilsomt forsoiede sig bort, hvorimod alle Huusfolkene styrtede ind og kyssede den Afdødes Hænder. "Hun var en Belsignelse for dette Huus," gienlød det fra alle Kanter. "Hvor hun kunde hielpe og undskyldte Noget, der gjorde hun det," sagde En. "Har hun og havt en forbuden Kiærlighed til Kongen, saa veed jeg dog vist, at hun bliver salig," sagde en Anden. "Nu er det bedst at gaae, io for jo heller," sagde en Tredie, "thi alene med den Gamle kan ikke Fanden selv holde det ud." — I den almindelige Sorg faldt det mig lettere at sfiule min egen grændseløse Smerte. Lægen bekræftede paa Fru Sigbrits Spørgsmaal, at han ei hos Dyveke kunde opdage noget Tegn til Forgiftelse. Men naar unge kraftige Personer, der hades af Mange, uformodentlig døe, da gietter Beerden gierne paa

det Værste, saaledes gif det ogsaa her. Jeg taug imidlertid stille med hvad jeg vidste, og Maaden, hvorpaa Dyveke kom af Dage, er derfor bleven en Hemmelighed indtil dette Øieblik.

Alf alle Dem, der vare nærmere forbundne med Dyveke, syntes Fru Sigbrit mest fattet. Da hun havde overbevist sig om, at intet Haab var tilbage, forlod hun, som sagt, Datterens Dødsleie, og vendte tilbage til sine daglige Syssler. Hun var, efter hvad jeg siden hørte, paa denne Dag endog flittigere, end ellers, og arbejdede til langt ud paa Natten. Dog bemærkede man, at hendes Læber vare hvidblaae og undertiden dirrede, forresten var der ingen Forandring at see paa hende.

Den næste Morgen fandt jeg Fru Sigbrit sysselsat med at aflaafe flere Døre, ja den første Dør til Dyvekes Bærelse blev ikke blot lukket i Laas, men hun lod endog en Smed i sin Nærværelse tilspigre den, saa at den ei engang med en Nøgle kunde aabnes. Skaa-derne til Dyvekes Vinduer bleve lukkede, og vi maatte brænde Lys i hendes Bærelse midt om Dagen. Sigbrit vilde nu heller ikke mere, som hun var vant til, sove i Mørket, og hendes Pige maatte hver Nat vaage i et Sideværelse ved hendes Sovestue. Dyvekes Liig undslog Sigbrit sig for at see. "Jeg vil Intet have at bestille med de Døde," sagde hun, "de Levende kunne give mig Arbejde nok. Gaag I over Liget, Zubern! I var jo dog gierne hos hende, da hun levede. Aftal Alts med Liigbærerne, og indret hvad der ellers er Nødvendigt. Jeg vil Intet have dermed at skaffe. Paa Begravelsesdagen skal hun føres ud af den hemmelige Hagedør,

den er stor nok dertil, og Hoveddøren til mine Bærelser maa under ingen Omstændigheder oplukkes.”

Til en anden Tid vilde jeg have undret mig over, at Fru Sigbrit selv i den største Bedrøvelse overlod til Andre at besørge Noget, der angik Penge eller Penges Værd, denne Gang var jeg altfor betyngtet af Sorg til at agte derpaa. Jeg lovede at paatage mig hvad hun forlangte, og først siden, da jeg blev roligere, begyndte jeg at tænke over Uarsagen til hendes Udfærd.

Jeg hvilede nu et Par Timer om Dagen, og var om Natten i Dyvekes Bærelse. Det var mig en kjær, skøndt veemodig Syssel at dvæle hos hende og at betragte de skønne Træk, som Døden selv ei havde kunnet vanzire. Der gives Frugter, der endnu modnes efter at være plukkede fra den Stamme, der før gav dem Liv, disse syntes Dyveke mig at ligne. En mild Ro var udbredt over hendes Ansigt, og om hendes Mund svævede et venligt Smil. Kun de slaptsoldede Die-laag viste, at Dinene begyndte at indsfækkes i deres Kredse, og hver Dag forekom det mig, ligesom den Søvn, hvori hun laae, blev dybere og mægtigere.

Da jeg i den tredje Nat sad hos Liget, og udmattet af Sorg og Waagen var falden i en urolig Slummer, vaagnede jeg pludselig ved at høre Fodtrin paa Trappen, der førte fra Haugen til den hemmelige Dør, hvilken jeg havde lukket i Laas. Et Dieblis efter blev en Nøgle omdreiet i Laasen, Døren sprang op, og Fru Sigbrit traadte bleg ind i Bærelset. Hun gik som en Søngængerste, dog med halv aabne Dine, der syntes ligesom overtrukne med Horn. Hun lod ikke til at see, eller fiende

mig, men nærmede sig langsomt til Liget. Jeg betragtede hende med Forbauselse, thi hun forekom mig som en Gierrig, der ikke har No, men om Ratten drives op, for at lede efter sine tabte Skatte. "Dyveke," sagde hun, "det var Din egen Willie, jeg har ikke solgt Dig. — Imidlertid har Du Ret, det havde været bedre for os, at vi vare blevene i Bergen. Men jeg maa dog hente disse Breve, som jeg nok har seet." Dermed bøiede hun sig ned, for at borttage de Papirer som Dyveke bar paa sit Bryst. Jeg sprang op for at hindre hende, men det var unødvendigt, thi paa samme Tid reiste hun sig af sig selv og stirrede op i Luften over Dyvekes Leie, derpaa vendte hun sig om, uden at sige mere, gik ud af Døren, laasede den efter sig, og jeg hørte hende med hurtige Skridt gaae nedad Trappen.

En Time efter mærkede jeg igjen at Røgen kom opad Trappen. Jeg hørte atter Røglen dreie sig i Laasen, og Fru Sigbrit kom atter ind, ligesom første Gang. Jeg tilstaaer, at min Rædsel nu blev ligesaa stor, som om jeg havde seet et virkeligt Spøgelse. "Jeg maa dog have disse Breve," sagde hun, "hvo veed hvad de kunne indeholde. Jeg vil ogsaa tage hendes Halsbaand og de gyldne Ringe, thi hvad skal hun med dem i Graven?" — Derpaa nærmede hun sig igjen til den Døde, men ligesom første Gang blev hun staaende og stirrede op mod Loftet. "Er det virkelig Dig, Dyveke, der spøger over Dit eget Liig?" sagde hun. Med disse Ord gik hun igjen tilbage til Udgangen. Men i Døren vendte hun sig om, og sagde: "Hvad skal jeg sige til Kongen,

Dyveke? Dog ligegodt! Lad ham kun jage mig bort. Han faaer Dig dog ikke derved tilbage. Og I fik hende heller ikke tilbage,” sagde hun pludselig til mig og slog en hoi Latter op, saa at mit Indre bævede, thi den mindte mig om min Drem efter Ballet i Bergen, da Dyveke for første Gang var bleven hos Kongen. Fru Sigbrit vendte sig nu igien om, laasede Døren og gik ud, ligesom første Gang.

Jeg havde maaskee anseet alt dette for et Phantasiebillede, hvis ikke Pigen, der laae i Kammeret ved Siden af Sigbrit, havde fortalt, at denne om Natten var gaaet igiennem hendes Bærelse; hun havde kaldt paa hende, men fik intet Svar, hvorpaa Sigbrit aabnede Haugedøren og forsvandt i Haugens Gange. Efter nogen Tid vendte Fru Sigbrit igien tilbage. Denne Nattervandring gien- tog hun to Gange, hvilket ganske stemmede med hvad jeg selv havde seet. Enkelte af Sigbrits Uttringer den næste Morgen syntes og at antyde, at hun havde seet Dyvekes Gienfærd svæve over Liigbaaren i samme Skikkelse, som Liget, der laae derpaa.

Efter den første Bestemmelse skulde Dyveke ei begraves før efter Kongen kom hjem, men da dette varede for længe, og Fru Sigbrit fordrede, at hun, saasnart som muligt, skulde bringes bort, begrove vi hende ved Nattetider, uden Fakler, for at Folket ei skulde see og forlyste sig ved dette Tog. Jeg lagde hende selv i Kisten, og mig syntes, at alt mit Haab i dette Liv blev begravet tilligemed hende. Vi førte hende til Kirkegaarden otte Dage efter hendes Død. Dog maatte hendes Liig endnu ei nedsænkes i den Grav, hun

jelv havde valgt sig, men det blev bisat i et Capel til Kongens Hiemkomst.

Kort efter Bisættelsen, da Graveren og jeg vare alene tilstede i Capellet, saae vi en dunkel Skikkelse nærme sig, der var indsvøbt i en Kappe. Jeg kiendte med Forfærdelse Kongen, som, da han modtog Efterretningen om Dyvkes Død, vel havde ilet at komme hjem. Jeg vilde trække mig tilbage, men Kongen vinkede, at jeg skulde blive. Graveren maatte paa hans Befaling aabne Dyvkes Liigkiste. "Er dette Dine Dine, Dyveke," sagde han? — "Seer Du," blev han ved, og pegede paa et aabent Vindue, hvorigiennem man kunde skimte et Par Stierne imellem Skyerne, "der staaer et Par bristende Dine, over hvilke Skyen snart vælter sig, som Dødens Sky over Dyvkes." — "Herre," sagde jeg, "J skulde ikke dvæle her." — "Hvor skulde jeg da dvæle," svarede han, "hun er den eneste, som jeg har elsket, Alt hvad der er skiont hviler nu i Graven." — "Ak, ja!" sukkede jeg uvilkaarligen. — "Du var hos hende i Døden," sagde han, "og maa vide det, hun var forgiftet, ikke sandt." — "Det var hun sikkert ikke." — "Sværg paa denne Glavind ved Frelseren og hans Helgene, at Du ei troer, at hun var forgiftet." — Jeg traadte tilbage og taug. — "Seer Du," sagde han, "Du tør ikke sværge, Du vilde gjerne frelse disse Syndere, men Du tør ikke sværge. Nu vel, saa sværger jeg, at jeg skal hevne hende paa hendes Mordere, jeg skal forfølge dem, disse stolte Slægter, dem, deres Frænder og deres Børn lige til tredie og fierde Led, saa sandt hielp mig Gud og hans hellige Ord. Luk nu Kisten, Graver." — Da Kisten var lukket, kastede Kon-

gen sit dragne Sværd derpaa. "Hvil der," sagde han, "som et Tegn paa, at Høvnens blanke Glavind fra Dyvekes Grav truer hendes Mordere! Sænk hende nu i Jorden, naar I ville." — Dermed gif han.

Den anden Morgen lagde vi Dyveke i den Grav, hun selv havde valgt *). Jeg vovede ei at borttage Sværdet fra hendes Kiste, men jeg lagde en Krands ved Siden deraf, og plantede de Blomster paa hendes Gravhøi, som hun havde ønsket.

Fra Dyvekes Død af blev Kongen aabenbar grummere, end han før havde været.

*) Dette synes ei at stemme med andre Beretninger om Dyvekes sidste Hvilested.

Credie Bdeeling.

Efterat Dyveke var begravet, henfaldt jeg i stor Tungsindighed. I denne Tilstand agtede jeg kun lidet paa den farlige Hemmelighed, hvoraf Sigbrit var i Besiddelse, og besluttede uden Hensyn til hvad jeg vovede derved, at dvæle paa det Sted, hvor jeg anden Gang havde vundet og anden Gang tabt Dyveke. Naar jeg ei besørgede Forretninger hos Kongen eller hos Fru Sigbrit, sad jeg eensom paa mit Bærelse, og tænkte paa Dyvekes ulykkelige Skiebne, og paa min Ungdoms feilslagene Haab. Mit Liv forekom mig da som en Flod, der udspringer af en klar Søe paa de høie Bierge, hvor Morgenrøden boer, men hvis Bande forvanskes i Dalen og vorde grumfede, indtil de tilsidst opsluges i en moradsig Afgrund, der fører dem til Underverdenen.

I denne Tilstand, der vel var at betragte som en Sygdom, bildte jeg mig undertiden ind, at Dyveke ikke ganske havde forladt Jorden; det forekom mig da, ligesom om hendes Aand omsvævede mig, og at jeg, ved en inderlig Higen derefter, kunde mane den synlig tilbage til mig. Jeg gysede ved denne Tanke, og dog hang min

Siæl med Begierlighed fast derved. Tilfidsft beslattede
 jeg, om muligt, at opspørge En eller Anden, der gav
 sig af med forbudne Konster, og at adspørge ham, om
 han, i det mindste paa nogle Diebliffe kunde drage det
 Slør tilside, der adskillede mig fra hende. Da jeg en
 Aften sad fordybet i disse Tanker, bankede det sagte paa
 Døren. Min ophidsede Phantasie forestillede mig strag
 alle Slags selsomme Billeder, og jeg vovede neppe at
 slaae Døren op for at betragte det Væsen, der nær-
 mede sig, da pludselig en mild Stemme, der mindte mig
 om en fordom kjær, men nu halv forglemt Ven, led ved
 min Side. Da jeg slog Diet op, saae jeg Pater Anton
 staae for mig. Han var bleven noget ældre, hans Pande fu-
 redest af enkelte Rynker, men den samme Blidhed, som tilforn,
 var udbredt over hans Ansigt. Jeg styrtede mig i hans
 Arme under en Strøm af frembrydende Taarer. "O,
 min Fader!" sagde jeg, "Du er sendt for at bringe mig
 den eneste Trost, som endnu er tilbage for mig." — "Min
 Søn, nu har Du seet Verden, som Du ønskede, jeg
 vidste vel, at den ei vilde skienke Dig Fred." "Hvad Du
 kalder Verden," svarede jeg, "var for mig et Hav, der
 begrov mit Haab i Afgrunden. Jeg saae rasende Lidens-
 skaber, Hevn, Egen nytte, Sierrighed, oprøre Bunden af
 dette Hav, medens Velvillie og Høflighed kun leirede sig
 paa Overfladen, og meddeelte denne en tiltrækkende Glands,
 der kun forøgede Faren." — "Jeg veed det," sagde Pater
 Anton; "Menneskets Die kan blinke som Havets Speil,
 men dette bedækker ikke frygteligere Hemmeligheder, end
 Diet skjuler; men saae Du slet ingen Undtagelser?" —
 Af, De der vilde det Gode, bleve forskudte og forag-

tede, og selv det Bedste tillagde man slette Bevægrunde." — "Vel den," sagde Pater Anton, "der da i Tide søger et stille Hiem, hvor han kan virke for Fremtiden." — "Jeg seer ikke længere frem, min Fader, men tilbage, Erindringen har hos mig taget Haabets Plads." — "Naar det jordiske Haab opfyldes, forandres det selv til Erindring," svarede han. — "Kan det Forsvundne da aldrig vende tilbage?" spurgte jeg. — "Hvad mener Du dermed?" — Jeg tilstod nu hvilke Tanker, der sysselsatte mig, da han kom ind. — "Bogt Dig for Dævelens Anfægtelser," sagde han med større Hæftighed, end han pleiede. — "Altsaa troer ogsaa Du det muligt?" — "Hvis Nogen," blev han roligere ved, "i et frækt Dieblisk fremkalder en Aand af Graven, da er det en svar Synd, men det er rimeligt, at Aanden ikke strag adlyder, men hvis Nogen haardnakket i lang Tid vedbliver at paakaalde de Døde i Midnatstunden med al sin Villie, med al den Kraft og heftige Begierlighed, hvortil Mennesket er istand, da er det rimeligt, at den dunkle Port vil aabnes, og at den onde Magt vil staa ved hans Side, før han veed det. Dog Gud bevare Enhver fra sliq ugudelig Villie, thi dette er en af de Synder mod den Helligaand, som aldrig tilgives." — "Men lærer ikke Skriften, at gudelige Mennesker, ved en reen Wandel og ved en inderlig fast Villie, kunne finde Veien til Paradiset alt i dette Liv, og see Englene samt Guds Rige?" — "Hvem Gud, formodest du stor Hellighed, skienker Dette af egen Naade, han er salig endog i dette Liv, men den, der med utæmmet Nyssgierrighed vil see, hvad han ikke skal, han vil derved lettelig falde i dens Hænder, i hvis

Selskab det ei er godt at være." — "Min Fader," sagde jeg, "det er længe siden jeg i den hellige Kirkes Skød nedlagde Tilstaaelsen af mine Synder. Du har hørt en af dem, vil Du høre de øvrige?" — "Jeg er beredt," svarede han. — Jeg fortalte nu Alt, hvad jeg ovenfor har nedskrevet. Da jeg omtalede vor Flugt og Dyvekes Død, smilede han venligt og veemodigt, men da jeg fortalte Besøget hos Stiernetyderen, hævede han alvorligen og advarende sin Pegefinger. Endelig sagde han: "hvis Du, ved at paakalde skjulte Magter, kunde tvinge Dyveke til at staa ved Din Side, ja hvis Du derved for stedse kunde kalde hende tilbage til Livet, vilde Du?" — "Min Fader!" sagde jeg uvis. — "Vilde Du egenmægtig høre det Elor, hvormed Herren har bedækket Vlanderiget?" — "Tilgiv, Fader! Jeg vil ei udforske hvad Herrens mægtige Haand skjuler." — "Tilgiver Du Din Konge, at han skilte Dig fra Dyveke?" — "Ak, min Tilgivelse kan vel kun lidet gavne den, hvis Siæl betynges af saa svære Synder, som Kong Christians." — "Den skal heller ikke saameget gavne ham, som Dig," svarede Munken, "forresten er Kongen vel et Kiis for de Mægtige, en Tordensky, der slynger sine Lyn mod de høieste Taarne, men Solens Straaler lege dog om Skyens Rand, og hvo veed, om den ei skal rense Luften, at det evige Lys siden desklarere kan skinne." — "Jeg tilgiver ham, min Fader!" — "Tilgiver Du ogsaa Fru Sigbrit?" — "Endskjøndt hun har solgt Dyveke og været Uarsag til hendes Død, saa tilgiver jeg hende." — "Saa skienker ogsaa Kirken Dig sin Fred, min Søn." Dermed udtalede han de Ord, der ere altfor hellige, for her

at gientages, og meddeelte mig Syndernes Forladelse. Det syntes mig virkelig, som om en Deel af min Sorg var væltet fra mit Bryst ved dette Skriftemaal, og jeg reiste mig med det faste Forsæt at bekæmpe min Smerte, som det anstaaer en Christen. "Ikke Lykke, men Siælefred og Hengivenhed i Herrens Villie er Maalet for den jordiske Tilværelse," sagde Munken. — "Amen!" sagde jeg. — "Og nu, min Søn," føiede han til, "reis hiem! Ligefom jeg engang raadede Dig at gaae ud i Verden, fordi jeg vidste, hvor stærk Lysten hertil er hos den uerfarne Ungdom, og hvorledes den foruroliger Sindet, til vi have gjort den fyldest, saa raader jeg Dig nu atter til at reise tilbage." — "Alf, min Fader, lad mig blive paa det Sted, hvor jeg har levet med Dyveke, og hvor hendes jordiske Levninger hvile!" — "Du handlede bedre i at reise hiem, min Søn, og at anvende Din Formue til Dine Landsmænds Vel." — Sigbrit tillader neppe denne Reise, hun er Besidder af farlige Hemmeligheder, og hvis jeg ikke reent flygter af Landet, vil hendes mægtige Haand kunne naae mig overalt." — "Det var da maaskee bedst for Dig paa nogen Tid at forlade Landet, min Søn." — "For at vække den Mistanke, der endnu ikke finder Sted," sagde jeg. "Hvo veed, hvilke Rygter deraf vilde opstaae! maaskee vilde man selv vælte Skylden for Dyvekes Forgiftelse paa mig, man veed, at jeg kiender Sigbrits mægtige Fiende, Erkebissen." — "Du minder mig om en vigtig Sag, Erkebissen er ikke mere mægtig, tvertimod han er ulykkelig og forfulgt, Sigbrit har opvakt Anklagere mod ham blandt hans egne Tjenere. Kongen er fra hans Ben worden hans største Fiende, og for-

følger ham saa stærkt, at han ei anseer sig sikker paa sit Liv. For om muligt at vise Ubilligheden i de Beskyldninger, som man har udtænkt imod ham, er jeg netop kommen til denne By." — "Da skulde Du tale hans Sag for Dronningen, min Fader, thi hun er ham meget hengiven." — "Hvis Du kan føre mig til Dronningen, da gjør Du en god Gierning." — Dette lovede jeg, og det lykkedes mig ogsaa at opfylde mit Løfte, men derved paadrog jeg mig tillige Fru Sigbrits Brede, som jeg siden skal omtale.

Pater Anton's Omgang og Opmuntring bidrog denne gang, ligesom i Bergen, lidt efter lidt til at udrydde mig af den mørke Sindsskemning, hvori jeg var nedstunken. Han bragte mig til at glemme mig selv, og til at anvende min Kraft og Indflydelse til Andres Tarv. Her ved lærte jeg igien at fæste Diet paa Livet, mine Tanker svævede ikke mere, lig Taager, om Dyvels Grav, skiondt hendes Minde giennemtrængte, rensede dem og udbredte et veemodigt Skær derover, ligesom Maanen, naar den giennemtrænges Skyen og forvandler den til giennemsigtigt Guld, hvorunder klare Straaler udgaar, for at oplyse den natlige Himmel.

Kort efter, da jeg gik forbi et Fængsel, som Dronning Margaretha havde ladet opbygge nær Volden, hørte jeg en Røst oven over mig, der nævnede mit Navn. Jeg saae op, og bemærkede, at en Fange, der stod mellem Jernstængerne af et fremspringende Vindue, ligesom i et Buur høit oppe under Taget, gav mig et Wink, at jeg skulde

komme til ham. "Kiender I mig ikke?" raabte han, "jeg er Faaborg." Jeg forfærdedes ved disse Ord, thi jeg vidste Intet om hans Fangenskab, og havde neppe gienkiendt ham, hvis han ikke selv havde nævnet sig. Hans Klæder vare sønderrevne, hans Ansigtstræk blege og fordreiede, det sammenfiltede Skæg og ukæmmede Haar, som han rystede, liig en Manke, gav ham Udseende af et vildt og utæmmeligt Dyr, hvilket han og lignede i sin Opførsel, thi han flamrede sine Hænder og Fødder fast i Jernstængerne, som om han vilde knuse dem, paa samme Tid skar han Tænder og flirrede med de Lænker, der sammenkiedede hans Fødder med hans høire Haand, saa at jeg gysede ved at høre det.

Jeg gik nu til Fangevogteren, af hvem jeg erfarede Uarsagen til Faaborgs Ulykke. Stolende paa Kongens tilsyneladende Naade, havde han tilladt sig saa dristige Fordringer, at Kongen, for at undgaae hans Paatrængenhed, selv havde befalet Torben Dye at undersøge hans Regnskabsbøger og at straffe ham, hvis han fandtes skyldig. Følgen heraf var, at han, eftersom han havde forødet betydelige Summer, blev dømt fra Livet, hvilken Dom den næste Morgen tidlig skulde udføres.

Jeg bad om Tilladelse til at tale med ham, hvortil Fangevogteren gav sit Samtykke, paa Vilkaar at han selv gik med. Da vi traadte ind i Fængslet, var Faaborg nedstegen af Binduet, og tegnede, tilsyneladende rolig, med et Stykke Kul, som han holdt i den venstre Haand, der ikke var lænket, en Galge over sit eget Navn paa Væggen af Værelset. — "Lad være, Faaborg," sagde jeg, "det er et hæsligt Billede." — "Ja det er et sort Ma-

leri," sagde han, "thi jeg har malet det med Kul, efter som jeg ingen andre Farver havde. Gaa udenfor Byen i Morgen," blev han ved, "der skal I see mig svæve i Luften ængstelig, som en Ugle, der flyver i Sollys; alle Dagfugle, Ravnene med Krager, ja selv de smaae Spurve ville forfølge mig!" — "Ulykkelige Mand! skal jeg hente Eder en Geistlig?" — "En Geistlig!" sagde han og fortrak sit Ansigt, "bliv mig fra Halsen med Ederes Præster! Jeg kiender dem bedre end I, de troe selv allermindst paa de Urimeligheder, hvormed de bedrage Dig og Andre." — "Betænk dog Ederes Salighed, Faaborg!" — "Stille!" siger jeg, "hvad kan det nytte at tænke paa den nu. Det vilde jo dog kun være Dødsfrygt og Galgenfeber, der drev mig dertil, men dermed lod ei Vorherre sig affspise, hvis han ellers var til og bekymrede sig noget om mig." — "O, betænk!" — "Tie stille! og hvis Du i Sandhed vil give mig et Tegn paa Velvillie, saa viis mig den Tieneste at spille lidt Tærninger med mig til Uffed." — "Faaborg, hvad tænker I paa?" sagde jeg, og traadte forfærdet tilbage. — "Viis mig den Tieneste, Sabern! Vi ville jo ei spille om Penge; viis mig da den Tieneste! det er dog en lille Trøst, et Glas Opium, som I rækker en straffels Diævel, der skal giennemgaae en haard Operation." Dette sagde han heftigt med Saarer i Hinen, saa at jeg virkelig ynkedes over ham, og gierne havde opfyldt hans Begjæring, hvis jeg havde anseet det for tilladt at opfylde den. "Nu vel," sagde han tilsidst, "saa vil jeg selv spille for Eder." Dermed trak han et Par Tærninger op af Lommen, og fastede dem med venstre Haand henad Bordet. "Det Kast var for Dig,"

sagde han, "lad see!" Dermed talte han Dinene. "Nu faster jeg for mig selv," blev han ved. "See! Seger alle," sagde han, og hans Dine glimtede et Dieblif af Glæde. De udslyktes imidlertid snart igien, og han søiede sukkende til: "ak, jeg tænker ikke paa, at Alt nu kan være mig ligegyldigt." Han fastede derpaa Tærningerne flere Gange baade, som han paastod, for mig og for sig selv. Naar han slog dem for sig selv, var han stedse heldig. — "Fordømte Lykke!" sagde han endelig og henkastede Tærningerne med Brede, "vil Du endnu gieffe mig i min sidste Stund? Jeg har aldrig kunnet fange Dig før, trods al min Behændighed, og nu slaaer jeg de høieste Dine ved hvert Kast, og det oveni købet med venstre Haand. Jeg vil ikke mere spille." — "Deri handler I vel," sagde jeg. — "Hør, Zubern," vedblev han, "jeg har endnu en Bøn, vil Du opfylde den?" — "Hvis jeg formaaer." — "Formaaer! Det er Dig en let Sag, thi Du besidder jo Det, hvis Mangel er Aarsag til min Død." — "Kunne Penge hielpe Eder?" — "Nu ikke mere," svarede han, "det er for silde, dog er der En, som de kunne hielpe." — "Hvem er det?" — "Du troer maaskee, at det er en smuk Pige," sagde han, "langtfra! Det er min gamle Bedstemoder, hun er hæslig og ikke synderlig flygtig, men hun har elsket mig inderlig, og jeg kan ikke have No i Graven, hvis Du ei lover at sørge for hende." — "Jeg lover det, Faaborg," sagde jeg, rørt ved at opdage en Gnist af Mennesskelighed i dette fordærvede Hierte. — "Jeg takker Dig, min Ven! Du har trøstet mig i min Dødsstund." — "Ulykkelige! saavidt er Du altsaa kommet, trods al

Din Behændighed og List." — "Jeg har ikke været blandt de Bedste," svarede han paa Hollandsk, som vi nu vedbleve at tale, for at Fangevogteren ei skulde forstaae os, "men en saadan Grusomhed, som de have øvet mod mig er dog værre, end Alt hvad jeg har syndet. Denne Konge! Jeg var dog redelig findet imod ham, jeg gav ham Oplysning om Alt hvad jeg vidste, og til Giengjæld forraader den blodtørstige Tyran mig til min Herre, som han ovenikøbet hader og tænker at lade hænge siden efter." — "Tal bedre om Kongen, Faaborg! Har han syndet, saa er I heller ikke feilsfri, og han er jo dog Ederes Herre!" — "Han er sammensat af Troløshed, Grumhed og Vellyst," sagde han, "og det ere de Alle. Han kaldte mig i sit Lonkammer, hvissede mig i Dret, overvældede mig med Venlighed, og nu, for en Sum kun lidt større, end den, jeg bedrog Dig for, lader han mig hænge, thi jeg var ham for klog, det var Sagen, jeg saa ham i Kortet, det kunde han ikke lide." — "Min Tid er knap, Faaborg, har I ellers intet Ønske?" — "Jo, jeg har endnu et Ønske," svarede han og bed sine Tænder sammen, "det er at see den vellystige, blodgierige Tyran hængt ved min Herres Tårne; jeg vilde ønske, at denne grusomme Konge maatte blive saa rasende af Blodtørst, som en gal Ulv, at han maatte falde over dem, og sønderrive dem i sin Ussindighed lige til han druknede i Strømmen af deres bedste Hjerteblood, og det kunde vel skee, thi jeg har ogsaa brugt Tiden, jeg har hvissket ham meer i Dret, end min Herre og den hele Udel er tient med." — "I er et ugudeligt Menneske." — "Er jeg? Nei mod Dig, Zabern, var jeg det ikke. Jeg

behøvede blot at have sagt Kongen et Ord om Din Hi-
 storie med Dyveke, saa var Du alt gaaet den Vej, der
 forestaaer mig i Morgen. Men jeg nente det ikke, thi
 Du har laant mig Penge, da jeg var i Nød, Du har
 mærket, at jeg bedrog Dig, og dog igien hiulpet mig,
 derfor taug jeg med Dig, og elskede Dig trods mine
 Grundsætninger." — "Dog vilde Du dræbe mig," sagde
 jeg. — "Dengang var jeg vred, Zabern, thi Du tilin-
 tetgjorde en af mine bedste Planer; var det skeet, som jeg
 dengang ønskede, sad jeg nu ikke her." — "Du standsede
 mig og paa Flugten med Dyveke." — "Det var Gien-
 giæld, Zabern, det har jeg jo alt engang sagt Dig, og
 hvad Skade havde Du deraf? Ved min arme Siæl, det
 var af Medlidenhed, at jeg standsede Dig. Jeg kunde
 ikke see paa, at en Karl, som Du, skulde faae en saadan
 falmet, kongelig Bolerse til Hustru, og en saadan ond-
 skabsfuld Høj, som Sigbrit, til Svigermoder, dertil var
 Du for god, Zabern, meget for god. Men Du fangede
 dog hendes Hjerte, til Trods for den stolte Konge, det kan
 jeg lide Dig for, thi jeg tænker, at Du har brugt Ti-
 den; jeg gav Dig jo halvanden Nats Frist. Den har Du
 vel anvendt, haaber jeg; hun var Kongen utro med Legeme
 og Siæl, derover vil jeg endnu glæde mig midt i min
 Dødsfægt." — "Tie, Faaborg! Hvert af Ederes Ord
 er en ny Forbrydelse." — "Hør, Zabern, der var endnu
 et Mesterskylde for Dig at gjøre. Dronningen er skøn,
 hun er fornærmet, og kan lide Dig, det veed jeg vidst.
 Vil Du forsøge Din Lykke? O, kunde jeg endnu spille
 ham den Streg i min Dødstime," sagde han, og sprang
 saa høit i Beiret, at det raslede i hans Lænker, "om jeg end

brændte dybt i Helvedes Luer, vilde jeg glemme min Qual derover." — "Taaborg," sagde jeg, "Eder's frække Planer, hvormed I endnu i den sidste Stund forgifter Eder's Siæl, vil jeg ikke høre paa. Gud skienke Eder den Raade, som I saalidt fortienet." Dermed vendte jeg mig om, og vilde gaae, thi naar jeg betragtede hans fortrukne Ansigt og hørte hans ugudelige Ord, da syntes det mig, at jeg talede med en fordømt Aand fra Underverdenen. "Nei, bliv," sagde han. "Du har kastet saamange Penge bort paa mig, saa giv endnu et Par Gylden til Arrestforvareren, at han bringer mig Wiin, saameget som jeg forlanger, det er mit sidste Ønske," foiede han til utaalmelig, da han saae paa mit Ansigt, at jeg havde Indvendinger derimod. "Du skylder mig desuden Penge," blev han ved, "thi Du har jo nylig tabt til mig i Spil, og det gjør mig ikke slettere, end jeg var, om jeg endnu for sidste Gang finder Glemsel og Bedøvelse i det fyldte Bæger." Det forekom mig, at han havde Ret, jeg gav de forlangte Penge til Slutteren, og bad ham bringe den Fængne hvad han ønskede. "Wiin!" raabte denne, "fuldt op og af bedste Slags! Du vil sørge for min Bedstemoder," sagde han, "og Du skaffer mig den Glæde at drikke endnu engang paa mit Yderste, derfor vil jeg give Dig et godt Raad. Forlad Tyrannen saasnart Du kan! Fæst ikke mere Lid til ham og den gamle Sigbrit, end Du vilde fæste til Dævelen og hans Oldemoder! Ellers gaaer Du den samme Wei som jeg. Farvel!"

Neppe havde jeg forladt ham og faaet Lid til at besinde mig, før jeg indsaae, at det var Uret ei, selv mod hans Willie, at skaffe ham den Bistand, Kirken tilbyder den Døende. Jeg ilede derfor til Pater Anton, og

fortalte ham, hvad jeg havde seet. "Hos denne vil min Nærværelse kun lidet frugte," svarede han, dog fulgte han mig strax. Arrestforvareren tillod os denne Gang at besøge den Fangne uden sin Vedsagelse, men vi fandt ham i en Tilstand, hvori hvert alvorligt Ord syntes spilt. Han laae paa sin Seng, da vi kom ind. "Gaa Ederes Vel!" sagde han, da han saa en Geistlig nærme sig. "Har jeg ikke sagt, at jeg ikke vil see Eder? Ederes aandelige Skatte agter jeg kun lidt, hist i Krogen er en Skat, der sikkert vilde forløse mig, end den hele Bibel og alle Ederes Prækeners, hvis jeg ikke havde faaet den for silde." Hvad han hermed vilde sige, erfarede jeg først længe efter. "Jeg har dog havt to Glæder paa mit Niderste," vedblev han, "jeg har spillet og drukkert, den tredie vil I neppe forskaffe mig, derfor gaa, thi til Anger og Sønderknuselse er jeg ikke fremt." Dermed vendte han sig om, og vilde ikke svare et Ord paa Alt hvad Pater Anton sagde, ja sandsynligviis hørte han i sin Bedøvelse heller ikke derpaa.

Endelig vendte han sig igien om til mig og sagde: "Gaa endnu i Aften til min Bedstemoder og trost hende!" — Jeg lod da Pater Anton alene med den Fangne, og ilede at opfylde dennes Begiering. Bedstemoderen ciede et lille Huus i en affides Gade nær den Vandarm, der adskiller Byen fra den ligeoverfor liggende De Almager. Uagtet det var silde, var hun endnu oppe, og da jeg nævnede Faaborgs Navn, lukkede hun mig strax ind. Jeg fandt hende nedsiunken i Bedrøvelse, hun taledes om Faaborg, som om et letfindigt, men godt Menneſke, der uskyldigviis var bleven et Offer for de Mægtiges Grusom-

hed og Hevn. Jeg indlod mig ei herpaa, men trøstede hende saa godt jeg kunde, og fortalte, at Faaborg havde sendt mig for at staae hende bi. Jeg gav hende derpaa en Sum Penge, der, trods hendes Bedrøvelse, lod til at være hende velkommen. "Mit stakkels Barn!" sagde hun, "Gud give, han kunde have nogen Glæde deraf, thi Penge manglede han for det Meste. Hans værste Feil var Spil," vedblev hun, "og slet Selskab, om Natten kunde han heller aldrig være hjemme, men flog var han og vidste bestandig en Udvei, hvor han kunde slippe igiennem, men, stakkels Dreng, tilsidst faldt han dog i Snaren. Nu Gud være hans Siæl naadig, og skienke ham en brad Død, uden Pine, som han saatiidt har ønsket, og derpaa en salig Ro i Paradiset, thi god var han, det vil jeg bekræfte med den høieste Eed." — "Ja paa den Side, han vendte mod Dig," tænkte jeg, "men han havde og andre Sider, som Du ikke saae." Dog holdt jeg denne Mening tilbage, da jeg ansaae det baade for unyttigt og grusomt at betage den gamle Kone sin Bildfarelse. Hun tillod mig forresten ikke at vende tilbage saa sildig paa Natten, men redte mig et Leie, hvorpaa jeg maatte hvile til Dagen kom.

Tidlig næste Morgen vendte jeg tilbage til min Bolig. Neppe var jeg kommet ind i den mere beboede Deel af Byen, før jeg langt borte saae et Optog af Soldater, der førte en fangen Mand i deres Midte. En Opraaber gik foran og udraabte med høi Røst den Forbrydelse, for hvilken den Fangne skulde straffes. Jeg anede vel hvem det var, og vilde bøie om et Hjørne, for at undgaae Loget, men det var forsilde, thi Faaborg havde seet mig

Det lod til at Munkens Advarsler ei havde været ganske spildte, thi den Fagne fandt sig ikke blot i hans Nærværelse, men skyttede sig endog ofte til hans Skulder. Faaborgs Fodder vaklede, og den sig nærmende Død havde udbredt sin Blegghed over hans Kinder, men dog opstod der et mat Smil paa hans hvide Læber, da han saa mig. "Lev vel, Zubern!" sagde han, "tak for Din Godhed imod mig! Glem ikke min Bedstemoder!" Toget, der havde standset et Dieblis, fortsatte nu sin Gang, dog langsomt, som om det fulgte et Liig. Jeg vilde ile bort, men en magisk Kraft holdt mig tilbage og tvang mig til at stirre efter ham. Han vinkede med sit Lommestørklæde endnu et Par Gange til sidste Farvel, og forsvandt endelig for mine Øine. Jeg ilede hjem og svor en hellig Æd, aldrig at forlade hans Bedstemoder. Efter en Times Forløb kom Pater Anton, omfavnede mig og sagde: "min Søn, nu er det forbi." — "Gud være lovet! Din Nærværelse har dog virket Noget," sagde jeg. — "Ja, i Dag var hans Frækhed forsvunden, han hørte paa mig, trykkede venlig min Haand, men Hævngierrighed var dybt rodfæstet i hans Hjerte, og han døde hverken forsonet med sin Gud eller med sine Fiender." — "Det Onde og det Gode ere ofte forunderligen blandede," sagde jeg, og fortalte nu om hans Omhu for sin Bedstemoder og om de enkelte Glimt af Godmodighed, der havde viist sig i dette fordærvede Menneſkes Liv. Pater Anton hørte derpaa med megen Opmærksomhed. "Ja, ja," sagde han endelig, "Guds Billede udslettes sielden ganske i Menneſket; selv hos den forhærdede Forbryder findes Anlæg, hvorefter det Gode kan opstaa, og

hvo veed, om ikke Herren kiender en Wei ogsaa til dens
nes Dledning."

Kort efter Faaborgs Død maatte jeg i Kongens
Vrende reise til Lübeck. Om denne Reise veed jeg intet
Mærkeligt at optegne, men da jeg kom tilbage, hørte
jeg med Forstrækkelse, at Slotsherren, formedelst den
Mistanke, hvormed Kongen betragtede hans Forhold til
Dyveke, var bleven henrettet. Saaledes gav Kongen
meer og meer sin Hevn og sit Hjertes Bitterhed Luft.
Forunderligt var det, at han paa engang paastod, at
Torben Oxe havde været forelsket i Dyveke, og at hun
ved ham var forgiftet. Jeg sørgede saameget inderlis-
gere over Slotsherrens Død, da jeg vidste, at han i denne
Sag var uskyldig. Det fortrød mig nu, at jeg ikke havde
bekiendtgjort hvad jeg vidste om Dyvekes Død, dog ind-
saae jeg ved noiere Eftertanke, at selv dette ei havde
kunnet nytte, thi da hun havde faaet hiin Gift af
Stiernetyderen, Mester Simon, der efter Kongens Me-
ning var bestukken af Rigsraadet, vilde min Tilstaelse
kun have givet Paassud til nye Grusomheder.

Mange havde haabet, at Christian den Anden efter
Dyvekes Død skulde slaae Haanden af Fru Sigbrit,
men dette skede ikke, tvertimod syntes hendes Magt be-
standig at tiltage. Saaledes mærkede man, at Kongens
Godhed for hende var grundet paa personlige Egenstaber,
og ikke blot paa Forholdet til Dyveke; som det ofte gaaer,
indtraf da her det Modsatte af hvad man efter Nærmeligheds
kunde formode.

Imidlertid nedlagde jeg paa et sikkert Sted en Sum, hvoraf de aarlige Renter skulde betales til Faaborgs Bedstemoder. Da jeg fortalte hende Dette, blev hun meget glad, men en Omstændighed, som endnu mere glædede hende, var det Ryktes Udbredelse, at hendes Sønnesøn uskyldigen var taget af Dage. Jeg kunde ikke tilbageholde et Ømiil, da den gamle Kone, under Hemmeligheds Løfte, betroede mig, at hun selv havde seet Lys brænde over det Sted, hvor han var henrettet. Imidlertid hørte jeg siden, at Flere paastode det Samme og oplevede med Forundring, at Den, paa hvis syndefulde Liv jeg havde saa stærke Prøver, nu af Mange blev holdt for en uskyldig henrettet Mand, ja for en Martyr. Andre meente, at Kongen selv, af Had mod Torben Oxe, havde overtalt nogle Munke til om Natten at antænde Lys over Faaborgs Lig. Saameget er vist, at Kongen nogen Tid efter lod Liget nedtage af Galgen og hæderligen begrave i de graae Brødres Kloster.

Siden efter, da Mester Martinus var kommen fra Wittenberg, for at forkynde det rensede Evangelium,* taledes Kongen selv til mig om Faaborg, og spurgte, hvad jeg meente om de Lys, man havde seet over hans Lig. — ”Ederes Naade, jeg er altfor overbeviist om, at Faaborg var et syndefuldt Menneſke,” svarede jeg, ”til at jeg skulde troe, at han nu pludselig var forvandlet til en Helgen.” — ”Du er en forstandig Mand, Wilhelm Zabern, derfor

* Denne Mester Martinus maa naturligviis ikke blandes med den store Reformator Martinus Luther, med hvem han vel Intet havde atfælles uden Navnet og den Lære, som de begge forsvarede.

troer Du ikke paa slige papistiske Urimeligheder. Du skulde høre Mester Martinus fra Wittenberg, han forkynder en Lære, der er rensket fra saadan Overtro." — "Herre, jeg har alt hørt Mester Martinus," svarede jeg. — "Nu, hvad siger Du dertil?" — "Herre Konge! Jeg forstod kun lidet af hans Ord, men det syntes mig ilde om, at han løb ligesom en Markssfriger, frem og tilbage, at han dreiede sine Arme og vrængede sin Mund, ligesom en Abe, samt prædikede om Herrens Brede mod denne Stad og tordnede mod os, uskyldige Menneſker, som om vi Alle vare fordømte til Helvedes Ild." — Over denne Tale blev Kongen ilde tilmode og sagde, at en Mand ikke burde dømmes efter sine Tagter, selv om disse klædte ham ilde, men efter sit Ord, om det befandtes i Sandhed at være christeligt og velmeent. — "Det er vel saa," sagde jeg, "men denne driver Tagterne saavidt, at Drengene paa Gaden gjøre dem efter; dertil saae jeg i den Kirke, hvori han prædike, hverken Helgenbilleder eller Lys, men kun de hvide, kalkede Vægge." — Dette sagde jeg dengang i mit Hjertes Uvidenhed, jeg har siden lært det, som bedre er, og at Helgendyrkelse er idel Tant og Menneſkapaafund, ikke stort bedre, end Hedningernes Afguderier. — Kongen blev vred over min Tale og sagde: "jeg holdt Dig for en forstandig Mand, Zubern, men nu mærker jeg, at Du er en Daare, der ikke forstaaer at stille Klinten fra Hveden og der bedrages af Skinnets, ligesom de Øvrige." — Disse Ord krænkede mig, og da jeg af mange Grunde ønskede min Afſked, saa tog jeg nu Leiligheden i Agt og ansøgte derom. — Derover blev han endnu vredere og sagde: "det kunde jeg vel tænke, at

ingen varig Trofskab fandtes hos en Udlænding." — "Jeg er ingen Udlænding, stormægtige Herre, thi uagtet min Fader var fra Lübeck og min Moder fra Holland, saa er jeg dog selv født i Bergen i Eders eget Rige, paa St. Lamberti Dag, som jeg af Kirkebogen kan bevise." — Jeg bryder mig hverken om St. Lambert, eller om de andre Helgene, men af de Lübske og deres Vet har jeg kun mærket det, som ondt var, alle mine Dage. Gaa Din Vel."

Da jeg næste Gang kom til Fru Sigbrit, sagde hun: "Jeg hører, at I søger Eders Uffted, Zubern, deraf bliver intet. Kongen behøver meer end nogen= sinde Mænd, der forstaae sig paa fremmede Sprog, og I veed nok, at jeg har Midler til at bringe Eder til det, som jeg vil." Saaledes blev min Stilling ufor= andret, den eneste Forskiel var, at Kongen nu viste sig mindre venlig imod mig, og talede mindre til mig end forhen.

I lang Tid var der skeet store Tilberedelser til det svenske Tog. Vi maatte skrive mange Breve til Brüs= sel om Dronningens Brudeskæt. Den kom endelig i forskiellige Terminer. For disse Penge og flere Paalæg, som Undersaatterne maatte udrede, hvervedes Tropper fra Tydskland, Frankrig og Skotland, med hvilke Kongen drog i Krig mod de Svenske, som han ved den høieste Gud havde svoret Undergang, eftersom han troede, at de hand= lede som Forrædere mod ham og forholdt ham hvad ham til= kom. Paven havde og, for Gustav Trolles Skyld, sendt en Banbulle til Sverrig, hvilken Kongen paatog sig at sætte i Kraft, uagtet han i Hjertet, som vi have hørt,

spottede Paven's Myndighed. Naar en mægtig Mand, der besidder en stærk og uroffelig Villie, med alle sine Planer kun sigter til eet Maal, da naaer han det som oftest, saaledes gif det ogsaa her. Kong Christian viste sig paa det Svenske Tog som en stor Krigshelt, han havde ogsaa gode Hærførere under sig. Efter flere Omveglinger af Lykken faldt hans ivrige Modstander, Steen Sture, og Kongen indtog endelig Stokholm, hvorpaa hele Landet gav sig i hans Vold.

Nu var det Maal naaet, hvorefter han sit hele Liv havde stræbt, han havde virkelig, som han engang sagde, befæstet en tredobbelt Krone paa sin Isse. Hans Svoger, Erkehertugen, der nu var bleven Keiser, sendte ham ogsaa noget efter det gyldne Skind, som ansees for et af de høieste Hæderstegn paa denne Jord. Han var da en af de mægtigste Fyrster, baade ved sine Landes Udstrækning og ved det keiserlige Svogerskab. Alle hans Ønsker syntes saaledes opfyldte, og vi haabede at see ham vende tilfreds tilbage til sin Hovedstad.

Men tilfreds blev Kong Christian aldrig mere, da han kom tilbage var han tvertimod bleg og meget forandret. Han sluttede sig strax inde paa sit Slot og vilde ei lade sig see af Folket. Allerede før sin Vortreise overvældedes han ofte saaledes af sine Tanker, at de betog ham Evne til at mærke hvad der foregik omkring ham, men dette tiltog meget efter hans Hiemkomst fra Sverrig. Han troede sig da ofte alene med sig selv, naar han stod midt iblandt sit Raad, og hemmeligheds-

fulde Ord fremtrængte sig uvilkaarlig paa hans Læber. Naar han hævede Diet fra Jorden, hvilketielden skede, brændte der en Ild deri, hvilken var forfærdelig at skue. Hans Fiender udsprede derfor, at han stod under en ond Aands Herredomme, og Flere troede, at Fru Sigbrit og hendes Fætter Didrik Slaghek havde forhejret ham. Det Besynderligste var, at han efter Sigende i denne Tid levede stille med sin Gemalinde og sine Børn. Han var især venlig mod disse sidste, kialsede for dem og trykkede dem ofte i sine Arme, som om han vilde godtgjøre ved sin Opførsel mod dem, det Tyrannie, han agtede at udøve mod den øvrige Menneskehed. Til andre Tider gik han fra Bærelse til Bærelse, eensom og rastløs, liig en Comet paa Himlen, der overskrider de andre Stjerners Bane og ei ledes af Andet, end af en vild og lovløs Ild i sit eget Indre.

I denne Tid maatte Mester Jesper Brockmand og jeg ofte arbejde i Kongens Bærelser og skrive Breve i hemmelige Siffre, som vi ikke selv forstode, og som afsendtes, vi vidste ei hvorhen. Didrik Slaghek og Claus Holst, to Mænd, hvis Rygte var meget tvivlsomt, holdt ofte hemmelige Raad med Kongen, men hvad de besluttede fik Ingen at vide.

En Morgen glemmer jeg aldrig, da Jesper Brockmand den hele Nat havde været paa Clottet, hvor han efter Kongens Dictata maatte skrive venlige Indbydelsesbreve til adskillige svenske Herrer. Ved sin Tilbagekomst saae han meget nedslaaet ud. "Jeg maatte skrive mange venlige Ord," sagde han hemmelig til mig, "men hvorvel de vare meente, maae Herren og hans Helgene vide,

jeg frygter, at der var Næverænker derunder. I denne Nat," vedblev Mester Brockmand, der var meget belæst i gamle Skrifter, "saa Kongen mellem sine to Raadgivere, ligesom de tre Mænd paa Ben efter Cæsars Død. Kongen hvilede undertiden, især til Didrik Slaghek, sandsynligviis var det Navne, hvilke strax optegnedes i en sort Bog. Der blev kun lidet talt, derimod nedskreve Mester Didrik og Claus Holst deres Meninger paa Sedler, som Kongen læste, hvorpaa Claus Holst brændte dem i Lyset. — "Nu slaar snart den Time," sagde Kongen tilsidst, "hvori Giengjeldsens Ret skal udøves, ligesom paa Dommens Dag." — "Det er ligesaa vanskeligt," sagde Didrik Slaghek, "at en af hine Rige og Fornemme nu kan frelse, som at en Kameel kan gaae igiennem et Naaleoie, dog kan Herren fuldførge selv det Umulige," lagde han til og saae paa Kongen. — "Ja nu er det Tid, at Du bruger Din Ragekniv, Mester Didrik," sagde Claus Holst. — "Driver Du Dit usle Giefferi selv i dette Dieblik, Du ubetimelige Spottesugl?" sagde Kongen, "vogt Dig! Din Time kan ogsaa slaae." Dermed bleve de alle tre taase.

Pludselig hørtes en heftig Samtale i det næste Værelse, strax efter aabnedes Døren, og Biskop Mathias af Strengnæs styrkede, trods Vagtens Modstand, ind i Værelset. — "Lad ham komme," sagde Kongen, og reiste sig, "for min Ven, Biskop Mathias er jeg tilstede, selv naar Tiden ei vilde være passende for at see nogen Anden." — "Herre," sagde Bispen, "jeg veed, at mit Fald er besluttet, jeg skal fængsles, og maaskee myrdes. I St. Jacobs og de øvrige Helge-

nes Navn, siig mig dog hvorfor?" — Kongen, der ellers ikke var ødsel med sine Kiærtegn, stod op faldt ham pludselig om Halsen og forsikkrede, at han var galt underrettet, at han elskede og høiagtede ham, samt aldrig ønskede at tilføie ham Andet end Godt. Herved blev endelig Bispen beroliget og gif. — "Har Nogen af Eder brudt den Tausshed, I ere mig skyldige?" spurgte Kongen, da Bispen var borte. — "Ingen af os, Herre!" svarede Mester Didrik. Nu talede Kongen igien sagte med ham og Claus Holst, hvilke atter nedskreve deres Meninger paa smaae Sedler, som Kongen læste, og som derpaa brændtes, ligesom forhen.

Omtrent Klokken Et om Natten," fortalte Brochmand videre," blev Erkebispen af Upsala, Gustav Trolle, indladt. "Vor gode Ven, Gustav," sagde Kongen, "skal anklage de Mænd, hvis Navne staae skrevne udi denne Bog; de ere alle hans Fiender, og jeg lover ham Hevn over dem." — Erkebispen bladede noget i Bogen, endelig sagde han: "Herre, der er altfor mange, hvad er Eders Hensigt med dem?" — "Det er min Sag," svarede Kongen, "Eders er at anklage dem." — "Men der findes uskyldige Mænd iblandt, for Exempel Biskop Mathias af Strengnäs, der endog har hiulpet os." — "Han er i Kirkens Ban, Erkebisp! Hvis ikke Kongens Sværd nu fuldbyrder Kirkens Dom uden al Persons Unseelse, da have vi arbejdet forgievet." — "Hielp Gud og alle Helgene! Her findes og Navne paa Bern." — "Det er godt at udbryde Ulvens Tænder, mens den er liden," svarede Kongen. — Tilsidst lagde Gustav Trolle Bogen hen, og sagde: "lad en Anden anklage dem." —

” ”Guds Død, nei! Du og ingen Anden skal anklage dem.” — ” ”Da vasker jeg mine Hænder, de Ufskyldiges Blod komme ei over mig!” — ” ”Er det ufskyldigt, da komme det over mig og mine Børn, som skrevet staaer!” — sagde Kongen, og Erkebissen gik. — ” ”Lad ham ei undkomme strax til Overrig,” — hvissede Kongen, ” ”han skal følge med os.” ”

Kort efter saae Brockmand til sin store Forundring Dronningen træde ind i Bærelset, hun var bleg, og hendes Dine hang fulde af Taarer. — ”Hvad vil I?” spurgte Kongen. — ”Bede Jer, min Gemal, at udvise Skaansel mod dem, der have fornærmet Eder.” — ”Tie!” sagde Kongen, ”Du seer jo, at vi ei ere alene.” — ”Blodgierrige Forsætter ere skrevne i Eders Dine, min Gemal, I sover ikke rolig om Natten, I udtaler ofte Ord, som I vist heller vilde, at Ingen skulde høre.” — ”Du selv vaager formeget, Elisabeth, derfor er Dit Blod sort, og Din Hjerne betynges med mørke Drømme, gaa i Din Seng, min Hustru, og hvil Dig! det er langt over Midnat.” — ”Jeg kan ikke finde Hvile, saalænge jeg veed, at Disse ere Dine Raadgivere.” — ” ”Ja, det er rigtignok ingen Adelsmænd! Elisabeth.” — ”O, derpaa tænker jeg ikke, men de have ingen Kiærlighed til Dig og Dit Land, Kong Christian! De smigre kun Dine Luner for Fordeels Skyld; hvis Du udgyder Dine Undersaatters Blod, hvis Dit Navn staaer stemplet som en Tyrans for Efterverdenen, hvad lide de derved! Hvad agte de derpaa! Naar de blot kunne erhverve den Magt, og den Rigdom, de ønske.” — ”Hvortil Svaghed nytter, saae man i

min Faders Tid, Elisabeth." — "Din Fader var dog elsket, Kong Christian, og uagtet han ei havde Dine Erver, var han en mildere Herre end Du." — "Gaa Elisabeth! Vi have forsøgt alle Mildhedens Veie, ingen af dem førte til Maalet, Strengthed er det eneste, der er tilbage." — "Du blegner ved Din Tale. Konge! O, alt Blod i Dine Kinder er vorden blegt som Vand af Forfærdelse over Dine hemmelige Tanker." — "Guds Død, Elisabeth! Gjør mig ei utaalmelig! Jeg skal være saa mild, som jeg kan, men nu have vi Forretninger, lad os nu i Ro." — Dermed maatte Dronningen forsøie sig bort, og Kongen raadslog atter med sine Fortrolige, skrev undertiden selv og dicterede flere Breve, til Morgenstunden kom, hvorpaa Vidrik Slaghef og Claus Holst gif.

Derpaa nærmede Kongen sig til Brockmand, og sagde: "hvad I har hørt, eller giettet i Nat, er en Hemmelighed, Brockmand, forstaaer I? Gaa nu hjem, og hvil Jer," tilføiede han venligere, "I kan trænge dertil. Jeg selv kan ikke sove, men jeg vil efter saa alvorlige Forretninger adsprede mig paa en anden Maade." Dermed befalede han, at hans Vogn skulde forspændes, hvorpaa han førte giennem Gaderne, og viste sig første Gang efter sin Hiemkomst for Folket. Dette, der var beruset af de svenske Seiervindinger, modtog ham med den lydeligste Jubel. Mængden styrtede sig i Veien for Hestene, spændte dem fra og trak ham under det stærkeste Hurraraab igiennem Gaderne.

Men jeg følte en Gysen i mit inderste Hierte for denne Konge, jeg tænkte paa min Moders sidste Formas-

ning, og besluttede at løsrive mig fra ham, hvad det skulde koste. Jeg var strax flygtet, hvis ikke Sigbrit havde sørget for, at man ikke længere ubemærket kunde komme ud af Byen. Efter nogen Betænkning ansaae jeg det for sikkert blot at begiere Reise= Tilladelse for en kort Tid. Naar jeg fik denne, havde jeg den Plan, hvor farligt det end kunde være, at ile til Overrig og at forkynde hvad Brokmand havde fortalt mig. Jeg gik strax til Kongen og foredrog min Begiering, men fandt endnu en værre Modtagelse, end jeg havde ventet. — ”Wil Du reise?” sagde han. ”Godt! Men vi have en lille Mellemregning at berigtige først.” Dermed gik han ind i sit Kabinet og hentede et Papiir, hvorpaa jeg gienkiendte min egen Haandskrift. Kun to Linier fandtes derpaa, men de vare tilstrækkelige til at forraade mine Følelser for Dyveke. — ”Du Slange, som jeg har næret i min Barm,” sagde Kongen, ”jeg har nu ikke Tid til at give mig synderlig af med Dig, men Dit Sted er beredt. Sigbrit har lært mig at kiende Dig, gaa hjem og vent min Befaling!”

Jeg maa her bemærke, at jeg alt længe vidste, at denne Seddel var i Sigbrits Hænder, hun havde kjøbt den af Faaborg, der engang, da han var alene paa mit Bærelse, havde borttaget den. Sigbrit havde flere Gange med den villet true mig til at sige, hvad jeg vidste om Erkebisp Valkendorffs Forræderi, som hun kaldte det. Jeg indsaae nok, at hun i denne Seddel havde et useilbarligt Middel til at styrte mig i Ulykke, uden at forraade hverken sin Datters Slugt eller sin egen Uforsigtighed. Imidlertid var jeg eenfoldig nok til at troe,

at hun efter en saa lang en Taushed, for Slægtsskabs og gammelt Bekjendtskabs Skyld, fremdeles vilde skaane mig. Maaskee vilde hun det og i Forstningen, men nu var hun hoilig forbittret, fordi Pater Anton, som jeg første Gang førte til Dronningen, havde bevæget denne til at tale Valkendorffs Sag for Kongen. Dette var sandsynligviis Aarsagen til at hun overgav hiin Seddel i Kongens Hænder.

Jeg ilede forfærdet til min Bolig, og havde neppe Tid til at nedlægge mine vigtigste Papirer i Pater Anton's Hænder, da Dagten kom, for at afhente mig. Var jeg ikke bleven truffen saa uforberedt af min Ulykke, havde jeg maaskee overgivet Dyvekes Brev til Kongen, at sende ham det nu, ansaae jeg derimod for farligt, da det let kunde opfaaes af Fru Sigbrit. Siden havde jeg maaskee end ved Pater Anton's Hielp kunnet overgive det til Dronningen, og detsfra i Kongens Hænder, men jeg ansaae det for bedre at vente til Tiden noget havde dæmpet Kongens Brede. Jeg blev ført til det samme Fængsel, hvori Faaborg henbragte sin sidste Tid. Det var bygget i en Tiirkant, der omgav en stor, skummel Gaard. Giennem denne gik jeg, hvorpaa jeg blev ført opad en høi Windeltrappe giennem en lang Gang, der maatte oplyses med Lamper midt om Dagen. I denne Gang var Kammere til begge Sider, forsynede med stærke Døre, for hvilke Jernstænger kunde skydes, der holdtes fast ved Bolte. Et af disse Bærelser blev mig anvist. Det saae temmelig sort og sørgeligt ud, Gulvet var belagt med spidse, ujevne Stene, en stor Camin indtog næsten den

halve Plads i Værelset. Sengen bestod af to gamle Bræder, paa hvilke der var strødt en Deel halv forraadnet Halm; disse Bræder vare fast spigrede til fire i Gulvet nedrammede Pæle. En sønderbrudt Stool stod i en Krog af Værelset, og ved Siden af den en i Midten oversavet Tønde, der kunde bruges til Bord eller til Stol, som man fandt for godt. Murene vare fire Fod tykke, og et eneste Vindue, forsynet med Jernstænger, vendte mod den store Gaard. Saaledes var den Plads beklædt, hvorpaa jeg nu skulde henbringe et Liv, hvis Varighed ahang af en opbragt og despotisk Konges Luner.

Den første Dag i Fængslet hengik i meget sorgmodige Betragtninger. Jeg indsaae, at jeg hidindtil egentlig havde opført min Bolig i Svælget af en Vulcan, der tidligere eller sildigere maatte opsluge mig. Ligesom den, der er indsluttet paa en eensom Ø, sidder ved Strandbredden og stirrer ud over Havet, saaledes stirrede jeg fra mit eenlige Vindue ud i den himmelblaa Luft. Et Par Spurve quiddrede nærved mig, en enkelt Glente fløj langsomt over Gaarden og speidede forgieves efter Bytte. Jeg saae et Glimt af Aftenrøden over Fængslets Tag, jeg hørte Trommerne hvirvle paa Volden, ligesom i Krigstider, endelig klang Aftenkloffen i det nærmeste Kloster, og jeg lagde mig med et tungt Hierte til Hvile, det var de første Timer i mit Liv, jeg havde henbragt i et Fængsel.

Den anden Morgen talede jeg med Fangevogteren, hvis Hierte ikke var saa haardt, som man efter hans Stilling kunde vente. Han lovede for Penge at skaffe mig et bedre Leie, og holdt ogsaa Ord. Han bragte mig desuden et Par Legender og andre geistlige Skrifter. Sil-

digere kom Pater Anton, og bad mig være ved godt Mod, da Dronningen, der i private Unliggender havde større Magt, end i Statsager, vilde paatage sig at tale for mig. Kongen, som gierne gav sin tyraniske Hand- lemaade en udvortes Retsform, havde nu ogsaa altfor Meget at tage Vare, for at tænke paa mig, saaledes var jeg sikker i det mindste i den første Tid.

Pater Anton paatog sig at skaffe mig Skrivematerialier og andre smaae Fornødenheder. Smidlertid ventede jeg ham forgieves den anden Dag. Den tredie Dag kom han og foreviste en Tilladelse, som Dronningen havde skaffet ham, hvorefter han, under sit Ophold i Hovedstaden, til alle Tider kunde besøge de Fangne og yde dem sin geistlige Bistand. Dette var en sand Beligiering, da ingen Præst forhen havde Udgang til Fængslet, og da mange Fanger i flere Aar hverken havde hørt Messen eller Bøn. Nu gik derimod Pater Anton fra Dør til Dør, besøgte de Fængslede hver for sig, hørte paa deres Klager og trøstede dem. Der var en Time om Dagen, hvori Fangesegden, der snart blev Pater Anton meget hengiven, tillod os at drage frisk Luft i Gaarden, i denne Time forsømte Munken aldrig at komme. Han talede venligt med Enhver, især henvendte han sig til dem, der rimeligviis vare bestemte til snart at omkøbfte Tiden med Evigheden, og som man kunde kiende paa deres dødsblege Ansigter. Han talede med dem og med os Alle om Livets Forængelighed, om det evige Haab, og opstillede Frelserens lysende Exempel til Efterligning. Hvor han hørte en utaalmelig Yttring, der dæmpede han den med sagtmødige Ord, og den Siælefred og ubevidste Vær-

dighed, der stod præget i hans Nie, virkede selv paa den Allerraaeste.

Hver Søndag forsamlede han os i et stort Bærelse til Gudstienesten. Han læste da ikke blot Messen, men talede om passende Steder i den hellige Skrift, hørte Bekendelsen af vore Synder, og formanede os til Taalmodighed og broderlig Overbærelse. "Eder har Verden intet levet uden det Vigtigste," sagde han. "Al Glimmer er borte, kun paa det Uforgængelige ere I henviste. I have intet Valg, men tvinges at holde fast ved hiint, hvis I ikke reent ville forgaae. Saa giver Eder da for bestandig i dens Bold, der kan frelse Sielen, skøndt Legemet ihjellslaes."

Ved disse og flere Formaninger, ved at række en hjælpsom Haand, hvor det behøvedes, blev Pater Anton en Velsignelse for dette Sted. Han kom aldrig, uden at skienke de Bedrøvede Trøst, han gik aldrig uden at følges af taknemmelige, taarefyldte Blikke. Sorgen forvandlede i hans Nærværelse til veemodigt Haab, og selv Læstind blev alvorlig i det mindste i de Diebliske, han var tilstede.

Oftre gik Pater Anton op i et Bærelse, om hvilket Fangevogteren fortalte, at det var Opholdsstedet for to Qvinder, som Kong Christian bortførte fra Sverrig, og lod hensætte her, fordi deres Paarørende havde løftet Baaben imod ham. Naar Pater Anton holdt Gudstienesten, indfandt de to Fremmede sig ogsaa derved, de vare da begge beslørede, og syntes at have deres Hjærter til Gud med stor Inderlighed.

Paa denne Tid udbredtes Rygtet om det stoffholmske

Blodbad blandt Folket, det trængte og indenfor Fængslets Mure, og vakte Gysen hos de meest forhærdede Forbrydere. Fangerogteren fortalte at de to Fremmede ved at høre de Drabtes Navne bleve rystede i deres Jnderste. De stode sfiælvende under Fortællingen, og omfavnede hinanden, tilsidst blev den Ældre bleg som Døden og sank endelig i Usmagt, hvorpaa den Yngre, under en Strøm af Taarer, ilede hende til Hielp. Han sluttede heraf, at de vare nær i Slægt med nogle af de Aflivede.

Siden kom atter Underretning om, at en fiæk Svensker af Basaslægten var undkommet, og at han i Spidsen for Dalekarlene havde modsat sig de Danske. "Da de fremmede Qvinder hørte dette," fortalte Fangerogteren, "styrtede de atter i hinandens Arme." "Seer Du Moder, sagde den Yngste, jeg vidste det, han vil frelse sit Land, han vil hevne os Alle. O, lad nu kun Tyrannen opoffre os, vi døe med Glæde, thi vi have hørt Lyden af de sønderbrudte Lænker selv i dette Fængsel." — "Hvis Tyrannen kun ei vil bruge os for at væbne ham," sagde den Ældste. — "Saa forstaae vi at døe i rette Tid, før det lykkes ham," svarede den Anden, "ikke sandt Moder?" Nu omfavnede de hinanden igien, og Taarerne strømmede fra deres Kinder. — "Hvorfor skulde vi nu sfiule os, vedblev den Yngste, vi have et Navn, for hvilket Tyranner sfiælve, i Fængsel og i den dybeste Armod kunne vi være stolte deraf."

Mange formodede af disse Ord, at de vare af en meget fornem Slægt, dog vovede Ingen at spørge dem derom. Næste Søndag kom de virkelig Begge ned uden Slør. Jeg foer tilbage, thi jeg gienkiendte de to deilige

Drinder, som jeg havde seet i Brüssel. Trækkene vare de samme, og det syntes næsten, som om Sorgen havde forædlet dem. Kun fandt jeg begge Udsende meget blegere, end før. De gjorde et stærkt Indtryk paa Enhver, der saae dem. Alle vege tilside, for at give dem Plads, og ingen Dronning kunde herske mere uindskrænket, end disse ved deres Ulykke og værdige Opførsel herskede over Fangerne i dette Fængsel.

Hertil bidrog vel Pater Anton's Anseelse meget, især den Forholdsregel, at han udpegede de Fanger, der vare skikkede til at være tilstede ved den offentlige Gudstieneste. Saaledes udelukkedes de Letsindigere og de mere Fordærvede derfra, og kun et Udvalg meest af dem, der vare heftede for politiske Forbrydelser, samlede sig om Søndagen i den store Sal, for de Andre holdtes Gudstienesten til andre Tider.

En Aften, da jeg mindst ventede det, traadte Pater Anton ind i mit Fængsel. Fangevogteren fulgte ham grædende og kyssede Sønnen af hans Kiortel. "Gaa ud, min Son," sagde han og gav ham sin Belsignelse, hvorpaa Fangevogteren gik. "Elsker Du Din Eensomhed saa høit, at Du intet Selskab ønsker, saa har jeg spillet Dig en slem Streg, Zabern." — "Hvi saa, min Fader?" — "Fængselet er opfyldt, intet Værelse er ledigt, jeg har derfor udbedet mig en Plads hos Dig." — "Er Du fængslet?" spurgte jeg — "Ja, Kongen er forbittret, fordi jeg høit har misbilliget hans Opførsel i Everrig; paa en Indberetning af Fru Sigbrit, har

han derfor skrevet hjem, at jeg skulde fængsles." — "O, det er bedre at være med Dig i Fængselet, end at sidde med Kongen i hans fortroligste Raad." — "Ja, jeg tænker, at vi skulle henbringe Tiden meget vel med hinanden," sagde Pater Anton; "Dine Papirer ere nedlagte paa et sikkert Sted hos min Ven Prioren i Benedictiner-Klosteret, hvor Du igien kan afhente dem, naar Du faaer Din Frihed?"

Pater Anton havde nu ei mere Tilladelse til at besøge Fangerne paa deres Kammere, men i den Time, hvori vi traf frisk Luft, kunde han tale med de fleste, og om Søndagen holdt han Gudstjeneste, som sædvanligt. De to Fremmede sørgede inderlig over hans Fængsling. "Det er kun en Draabe i Havet," sagde den Ældste, "en Uretfærdighed mere koster Ederes Konge kun lidet." Pater Anton havde allerede før fortalt dem om min Skiebne, og den ældre Dame gienkiendte mig. "Tilgiv," sagde hun venlig, "jeg var ubillig mod Eder, da vi saaes i Brüksel, jeg har siden erkjendt min Uret, thi jeg erfarede vel, at I havde viist os en virkelig og betydelig Tjeneste." — Datteren sagde Intet, men hun hilste mig saa venligt, da hun gik bort, som om hun vilde giøre al sin Moders Uret god igien.

Men det varede ikke længe, saa forsvandt de svenske Fanger. Kongens Grusomhed bragte Flere til at frygte det Værste, saameget mere, da Enkelte paastode, at de vare af den faldne Steen Stures Slægt. Jeg var inderlig nedslaget ved deres Bortgang, dog trøstede Pater Anton mig med at Kongen, der alt følte, at han havde udgydt altfor meget Blod, af politiske Grunde, Intet vilde

foretage sig imod dem, og at den ædle Dronning i ethvert Tilfælde vilde opbyde Alt for at frelse dem.

Dette haabede jeg ogsaa, men mit Fængsel, der forekom mig taaleligt, saalænge de vare tilstede, syntes mig nu dobbelt mørkt efter deres Afreise. Min største Trøst var at tale om dem til Pater Anton. Engang spurgte jeg ham og om deres Navne, men han svarede: "de have ikke tilladt mig at røbe dem, min Søn; De ere af en berømt Familie, og det ydmyger i det mindste Moderen, hvis Stoltthed er større, end den maaskee burde være, at Fremmede skulle kiende hendes forrige Stilling."

Kort efter, da vi talede om Gustav Vasas tiltagende Bælde, sagde Pater Anton: "vi leve i selsomme Tider, i hvilke man ei kan stole paa Magt og Bærdighed. De, som for stode høiest, komme ofte lavest, og de, som stode lavest, komme høiest, som man kan see ikke blot paa denne Herre, der engang var sin Død saa nær, og hvis Magt nu dagligen voger, men og paa mange andre geistlige og verdslige Mænd, baade her, i Tydskland og andensteds, ja paa Paven selv, der daglig taber af sin Anseelse. Kong Christian, der var en stor og mægtig Krigshelt, bliver nu slagen af en Flok Bønder, og man seer, at paa Magt og Rigdom kan man ikke stole. Kongelig Byrd kan heller ikke redde fra Gift og Uundersundighed, og de der staae høit, ere knap saa sikke, som Andre. Disse Sætninger ere vel bekiendte, og kunne læses baade hos Salomon, og hos Flere, men Et er at læse dem, et Andet, er, at de saaledes trænge ind i vor Siæl,

at de staae skrevne der ligesom med Ildbogstaver, som i alle vore Handlinger kunne lyse for os."

Da jeg derpaa talde om Adelsens Misfornøielse og om den hemmelige Giæring, der var i dette Land, svarede han: "Giæring er der overalt, min Søn, det Gamle forstyrres, og det Nye reiser sig?" — "Ja," sagde jeg, "Du har Ret, jeg er ung, men jeg har alt levet længe nok for at see, at det Bedste ingen Bestandighed har." — "I Forstyrrelsens Tid fæster ofte en ny Herlighed Rod, min Søn." — "Er det da nødvendigt, at det Herlige skal forstyrres?" — "Naar Træet er opløst og Kullet er ubrændt," svarede Pater Unton, "da bliver kun en Haandfuld Aske tilbage, men Flammen har dog været der, de reneeste, luttrede Dele ere i deres høieste Glædes stegne mod Himlen, saaledes lever den forsvundne Tid hijsket i de herlige Aander, den fremkaldte, og her i Mindet om hvad den var." — "Men hvad Herligt er skeet i vor Tid, der kan erstatte, det som nedbrydes? Hvilke Navne skrives nu paa Tidens Grund med saa store Bogstaver, at de kunne sees af tilkommende Slægter?" — "Vor Tid er liig Israels Tid i sine Trængsler!" sagde han, "da de Bedstes Hu var vendt mod det Tilkommende." — Efter som dette syntes mig en mørk Tale, begyndte han at forklare mig de store Bevægelser i Tydskland. Jeg mærkede nu, at han var en af Dem, der havde omfistet den gamle Tro med den ny, imidlertid gif han langt fra gif saavidt, som man i senere Tider er gaaet. Jeg havde hidindtil kun lidet kiendt til disse nye Meninger, men vel indseet at det Gamle var skrøbeligt og brøstfældigt, jeg lyttede derfor med Forundring til hans Tale. Han

vendte hver Dag tilbage til denne Gienstand, og jo mere jeg hørte derpaa, desmere overbevistes jeg, saa at jeg tilsidst ganske bortkastede de gamle Bildfarelser, og blev i denne Henseende, som Christus siger, et gienfødt Menneske, ja den gamle catholske Kirketieneste med sine Tegn og Billeder forekom mig tilsidst ikke bedre, mod Luthers rensede Lære regnet, end det gamle Testaments Offerdyrkelse ved Siden af Christi rene Evangelium. Alle Taager faldt saaledes lidt efter lidt fra mine Øine, og jeg velsignede tilsidst det Nødblik, der havde samlet mig med Pater Anton i dette Fængsel.

Jeg erfarede ogsaa, at de to svenske Qvinder bekiendte sig til den lutherske Tro, Pater Anton, hvis Overbeviisning nu endelig var kommen til Modenhed, ansaae dette Fængsel som en Himmels Straf over sin Laagsomhed og Menneskefrygt, og havde besluttet, hvis han nogensinde blev fri, ei at vende tilbage til sit Kloster, men først at rejse til Tydskland, for at høre det rensede Ord af Luthers egen Mund, og derpaa selv at forkynde det i sit Fædreland.

I denne Tid betoges jeg mere, end nogensinde før, af Hiemvee. Om Natten i Drømme forekom det mig, at jeg levede i de samme Egne, som i min Barndom, mit mellemliggende Liv syntes i disse Drømme forglemt, jeg troede atter at høre Skriget af de nordiske Søfugle, at see de lodrette Bierge hæve sig fra Vandet mod Skyerne, jeg vankede i de bekiendte Dale, og dysedes i Søvn af de fierne Biergstrømme, ligesom i min Barndom. Dobbelt smerteligt var det mig da at vaagne, og at finde mig i det mørke Fængsel. Jeg kunde ikke

undlade at meddele disse Dremme til Pater Anton. Han smilede venligt ved denne Meddelelse, og sagde: "vel Dig, min Søn! at Du trofast bevarer Erindringen om Din Ungdoms Hiem. Lad denne Længsel være Dig et Billede paa den evige Hiemvee, hvorved vi hænges mod vort rette Hiem hinsides Graven." — "Troer Du ei, at disse Savn ere beslegtede, min Fader?" — "Jo vel," svarede han, "Der er en Klagesang i Naturen, der vækker Gienklang i vort Bryst og lokker os, ligesom Du lokkes af Tanken om Dit Hiem, og ligesom Biergboerne lokkes af Alpehornenes Lyd. Denne Gienklang forstummer aldrig ganske i de bedre Menneffers Bryst, især naar vore Barndoms Erindringer vække og fremkalde den paa ny, i vore høieste Glæder blander den sig, og vi mærke et Savn, som ei her tilfredsstilles, enhver Glæde hvori dette Savn ikke føles, vorder let en bacchantisk Ruus, der neddrager Menneffet i en blot sandseelig Tilværelse." — Saaledes vidste Pater Anton, uagtet han, som vi have seet langt fra var ubekendt, med Verdens Forhold, dog ved alle Leiligheder at hænges Sindet mod det Evige. Det var ikke altid en bestemt Villie, der virkede dette, men hans Siæl havde, ved i den trange Celle bestandig at henvende sig mod Evigheden, faaet Liighed med den natlige Himmel, under hvilken vor jordiske Velig kun overfløes i store, dunkle Masser, men hvori de overjordiske Verdner flamme med en fiern, men dog klar og loffende Glæde.

Heller ikke Pater Anton's Selskab beholdt jeg længe. Efter nogen Tid kom Befaling, at han skulde føres bort, Ingen vidste hvorhen. Kong Christians Tyrannie, den Ligegyldighed, hvormed han i denne Tid udgød det æd-

leste Blod, kunde vel indjage mig Frygt. Jeg mærkede
 og paa en forhøiet Mildhed og Venlighed i Pater An-
 tons Væsen, og paa den forstærkede Iver, hvormed han hen-
 vendte sig i Bønner til den Evige, at han ansaae sin
 Død nær forhaanden. Jeg glemmer aldrig den sidste
 Dag, da han talende til den Menighed, han havde samlet
 om sig i Fængslet. Han formanede Alle til Enighed og
 Guds frygt, han bad dem at tænke paa de Sandheder,
 han havde lært dem og ei at frygte de Lænker, der
 fængsle Legemet, men kun dem, der fængsle Sielen.
 Forresten undgik han ikke blot hvad der kunde henlede
 Opmærksomheden paa ham selv, men endog Alt hvad der
 formeget kunde røre og ryste os, og dog saa jeg selv forhær-
 dede Forbrydere, hvilke denne Gang ei vare udelukkede
 fra vor Forsamling, at fælde Taarer, som smaae Børn.
 Endelig uddeelte han for sidste Gang, efter længe i For-
 veien at have forberedt hver især, den hellige Nadvere,
 dog paa catholisk Viis. Med saa stor Andagt er vel
 fielden denne Handling bleven ledsaget, naar man und-
 tager i Frelserens og i de første Menigheders Tid. Ende-
 ligen gik han bort, som vi troede, liig sit høie Forbillede,
 til Lidelse og Død, efterat han først havde lagt sine Hæn-
 der paa vore Hoveder og uddeelt Velsignelsen. En al-
 mindelig Hulken og Beeklage udbrod nu. Alle, selv de
 Mænd, der skulde afhente ham, trængte sig til, for
 at kysses Gommen af hans Klæder. Men han gik, og
 kastede endnu et venligt Blik tilbage, hvorefter den tunge
 Port lukkede sig efter ham.

Jeg henfaldt nu atter i den dybeste Tungsindighed,
 mit Fængsel forekom mig som en Gravfielder, hvori jeg

laae som et Liig, der i halv Bevidsthed af sin Tilstand venter den yderste Dag. Mit Legeme led ogsaa, thi uagtet Vinteren nærmede sig til sin Ende, følte jeg dog mere Fugtighed og Kulde, end nogensinde før. Hvad end mere forøgede min Ulykke var, at den forrige Fangevogter kom bort, og at en mistænkelig og streng Mand kom i hans Sted. Den nye Fangesoged var uopholdeligen sysselsat med at eftersee Alt, og med at aabne og lukke de tunge Døre i Fængselet, ja meget ofte, naar jeg var falden i en kort Slummer, hørte jeg pludselig en Dør i Nærheden slaaes i, og vaagnede med Forskrækkelse. Min eneste Fortrolige var Kaminilden, som jeg tændte, naar jeg undertiden til en høj Priis fik et Stykke Brænde af Fangevogteren, som dog sielden fløde. Naar Flammen da strakte sin Tunge frem, syntes mig, at den fladdrede med mig og fortalte sølsomme Eventyr, medens den tillige henfastede sine afvejlende Billeder paa Væggen, og selv om jeg ikke blev giennemvarmet, følede jeg mig dog ei ganske forladt og eensom; det var ligesom en Trøster stod ved min Side, og jeg henfaldt i Tanker om bedre Tider. Naar Flammen derimod sluffedes og betragtede mig med sit døende Die, da blev jeg meget bedrøvet, jeg tænkte paa den unge Pige, der var forsvunden af Fængselet, paa Pater Anton's Hengang og paa Dyvkes bristende Blik.

Lidt efter lidt optøede Isen paa Fængselets Bæge; Solen steg høiere, og kastede sine Straaler ned til mig. Et Par Svaler kom, og byggede deres Rede under Taget nærved mine Binduer. Snart hørte jeg de pibende Unger over mit Hoved, Forældrene fløi dristig ud og

ind, og bragte Ungerne Føde. Hine maae vel have mærket, at jeg ikke vilde tilføie dem noget Ondt, thi de bleve stedse driktigere, og fløi tilsidst næsten lige ind i mit Kammer, hvoraf jeg havde stor Glæde. — En Dag, da jeg stod i Vinduet og betragtede dem, blev Fængselets Dør aabnet, og til min Forundring traadte Fru Sigbrit ind, ledsaget af Fangevogteren, der i en ydmyg Stilling blev staaende ved Døren. ”Nu,” sagde Fru Sigbrit, ”har Fængselet høiet Eders Stivsind? Vil I tilsidst aabenbare hvad I veed om Balkendorff?” — ”Jeg veed Intet,” svarede jeg. — ”I seer ilde ud, og gjorde bedre, hvis I gik til Befiendelse.” — ”Jeg veed Intet,” sagde jeg endnu engang. — ”I vil da formodentlig blive dømt til Døden, naar Kongen kommer hjem,” sagde hun, og saae sig paa samme Tid med sin sædvanlige Nysgierrighed om i alle Kroge. — ”Eders Børelse er ureenligt og meget slet,” vedblev hun, ”men i Eders Stilling kan Ingen vente det bedre.” — Derpaa nærmede hun sig til Vinduet. ”Ei, ei,” sagde hun, da hun saae Fuglereden, ”der har I jo Selskab, det er ei efter Kongens Ordre, riiv den ned, Fangevogter! Den fordærver kun Vinduet.” Uagtet mine Bønner udstrakte nu Fangevogteren sin grusomme Haand og rev Reden ned; de usiædrede Unger styrtede skrigende mod Stenene i Gaarden, og Forældrenes Fortvivlelse var neppe større, end min. ”Umennefsker,” sagde jeg, ”der kunne berøve en stakkels Fange sin eneste Trøst.” Fru Sigbrit svarede Intet, vendte sig om og gik, men jeg fældte bittere Taarer, og saae fra den Dag aldrig mine smaae Benner mere.

Neppe var Fru Sigbrit borte, før jeg svor at foretrække Døden for dette elendige Liv. Jeg var i den heftigste Lidenskab og gik, som et vildt Dyr, rundt i mit Fængsel. Endelig greb jeg med Fortvivlelsens Styrke de store Jernstænger, og stræbte at bide dem, men dette Forsøg var forgievet og tjente kun til ret haandgribeligen at vise mig deres Styrke. At undslippe giennem Vinduet var altsaa umuligt, thi jeg eiede ingen Hiil, ei engang et Som, ja hvis jeg havde eiet dem og været istand til at overfile Jernstængerne, da vilde det kun lidet have gavnet, thi selv i det lykkeligste Tilfælde kunde jeg giennem Vinduet blot undslippe ned i Gaarden, hvilket ei hialp stort, da den var aflukket med en Jernport, hvortil Fangevogteren alene havde Nøglen.

Et Dieblisk faldt det mig ind at angribe Fangevogteren, naar han aabnede mit Bærelse, at berøve ham sit Nøglesnippe, at indslutte ham i mit eget Fængsel og derpaa at flygte bort. Denne Plan forekom mig imidlertid, ved næiere Eftertanke, ligesaa udsærlig, som den foregaaende, thi uden at tage Hensyn til den Larm, et saadant Forsøg vilde foraarsage, saa var Fangevogteren i min nærværende kraftløse Tilstand mig sandsynligviis overlegen i Legemsstyrke.

Mit Die faldt nu paa den store Camin, og den Tanke opstod hos mig, om man ei giennem Skorstenen kunde komme ud paa Taget, hvorfra det vel var muligt om Natten, ved Hielp af en af mine sønderrevne Lagener forfærdigt Snor, at komme ned paa Gaden. Mit Hierte bankede heftigt ved denne Tanke, og jeg kunde ikke oppebie Natten, for at undersøge Skorstenen, men klavrede

strag op deri. Nagtet Skorstenen var meget smal, saa kunde jeg dog arbeide mig frem, og jeg steg ned med fuld Visshed om, at det var muligt at undkomme paa denne Wei, og med det faste Forsæt at forsøge det næste Nat. Jeg var imidlertid endnu ikke ganske nede, da jeg tydeligen hørte den tunge Jernstang skydes fra Døren, og i det jeg foretog det sidste Spring ned i Bærelset, stod til min Forfrækkelse Fangevogteren for mig. "Hvad Diævelen," sagde han forundret, "har I at søge i Skorstenen?" — "Af," svarede jeg forlegen, "I tillader mig ikke mere at spadserere i Gaarden, derfor maa jeg bevæge mig, som jeg kan." — "Det var en egen Bevægelsesmaade," sagde han, "Herren har ellers sværet sine Klæder, men det nytter ikke her, vi forstaae vel at spærre Buret for Fuglen, og for Sikkerheds Skyld maa I følge mig i et andet Logis."

Saaledes tilintetgjordes til min store Bedrøvelse denne Plan. Jeg blev nu bragt i et nyt Fængsel af samme Omfang, som det forrige. Fangevogteren førte mig strag til Caminen og sagde: "I seer, at Aabningen her er bedre forvaret." Jeg saa virkelig, at flere Jernstænger dannede ligesom en Kist i Midten af Skorstenen. "Det er for at Herren ei skal sværte sig en anden Gang," sagde han. — "Hvad vil man dog tilsidst foretage med mig?" spurgte jeg med et Suk. — "Saamangen fornem Herre har maattet række Hals i denne Tid, saa kan I ogsaa," svarede Fangevogteren mut, og gif.

Jeg undersøgte nu Vinduet og Døren i mit nye Kammer. Det laae ligesaa høit som det forrige, imidlertid vendte det ei ud til Gaarden, men til Gaden. Jern=

frængerne for Vinduet vare meget tykke, derimod stode de saalangt fra hverandre, at jeg overbeviste mig om Muligheden af at faae mit Legeme ud derigiennem, hvis jeg blot kunde overfile en af dem, men at overfile dem stod desvære ei i min Magt.

Næste Morgen, da jeg, for at fordrive den langsomme Tid, læste forskiellige Indskrifter paa Væggene, som de foregaaende Fanger ved Hielp af deres Negle eller et Stykke Træ havde indgravet deri, saae jeg ogsaa et Navn, skrevet med Kul, der dog allerede var nær ved at udslettes. Da jeg nøiere betragtede det, opdagede jeg, at det var Faaborgs Navn, skrevet med hans egen Haand. Jeg erfarede saaledes til min Forundring, at jeg befandt mig i det samme Kammer, hvori den Ulykkelige henbragte sin sidste Tid, og hvor jeg selv besøgte ham. Grunden, hvorfor jeg ei havde gienkiendt Stedet, var, at det ene Kammer lignede det andet, ligesom Cellerne i et Kloster. Jeg gysede ved Tanken om, at jeg befandt mig paa det Sted, hvor han og saamangen Anden før ham, med Dødsangst havde talt de Minuter, de endnu havde tilbage. "De ere nu frie," sagde jeg til mig selv, "nu er Naden til Dig." Jeg kunde ikke undlade at tilbagefalde i min Erindring Alt hvad Faaborg havde sagt mig Dagen før sin Død. Tilsidst faldt det mig ind, at han havde talt om en stor Skat, hvormed han kunde frelse sig, hvis man havde ladet ham Tid dertil. Jeg forstod ham ei i hiint Dieblis, men nu gif der pludselig et Lys op for mig. — Skulde denne Skat være her endnu? tænkte jeg, og sprang høit i Veiret ved den blotte Tanke. Jeg erindrede mig, at Faaborg, for at vise hvor den laae,

havde peget til en Krog i Værelset, dog hvilken det var, kunde jeg ikke huske. "Hellige Gud!" udraabte jeg, "skulde min Redning paa en saa besynderlig Maade være forberedt! og skulde Fangevogterens Forsigtighed netop føre mig min Befrielse imøde!"

Jeg gav mig nu til at giennemføge alle Kroge, men jeg fandt Intet, jeg bankede paa Muren, for at see, om den paa intet Sted var huul, men forgievs. Derpaa begyndte jeg at løfte paa hver enkelt Steen i Krogene, men alle de Stene, jeg rørte ved, laae saa faste, at jeg ikke kunde rokke dem af Stedet. "Du maa gaae rækkeviis frem," sagde jeg til mig selv, "at Du ingen skal oversee." Jeg forsøgte nu at rokke den ene Steen efter den anden, noiagtig i den Orden, hvori de laae. Jeg havde saaledes alt undersøgt de to Trediedele af alle Kroge, da jeg tilsidst, inderst mod Væggen, hvor det var meget mørkt, stødte paa en flad Steen, der syntes at sidde løsere, end de andre. Det lykkedes mig, efter megen Moie, at løsne den aldeles og at rykke den op. Der var et Hul under den, men heller ikke her saae jeg hvad jeg havde ventet. Dog neppe havde jeg taget lidt Jord tilside, før en liden rusten Fiil kom tilsyne, ved dens Side laae en lille Kryсталflaske, der indeholdt en guulbruun, halvgiennemsigtig Vædske.

Saaledes havde jeg altsaa virkelig fundet den Skat, hvilken jeg saa inderlig attraaede. Jeg styrtede paa mine Knæe og takkede den algode Gud, der paa saa besynderlige Veie havde sendt mig Hielp i Nøden. Jeg formodede, at Faaborg ved en af sine Staldbroders Behændighed havde modtaget denne Fiil, og at han først havde sør-

get for et sikkert Gjemmested derfor, men da hans Dødsdag blev bestemt hurtigere, end han formodede, fik han ei Tid til at tænke videre paa sin Medning. Jeg kyssede den hjælpende Fil, der forekom mig som en trofast Ven i min Ulykke. Jeg undersøgte og det Flydende, der indeholdtes i Kryсталflasken, men Nyttten deraf begreb jeg ikke. Jeg dyppede endelig min Finger deri, imidlertid maatte jeg strax trække den tilbage igien, thi det Flydende angreb den saa voldsomt, at Huden ligesom afbrændtes, og jeg fik et smerteligt Saar. Dog agtede jeg kun lidet herpaa i dette Dieblif, men da jeg frygtede for at overraske og var bleven flog af Skade, gienste jeg Filen og den slebne Kryсталflaske i Hullet ligesom før, og trykkede Stenen saa fersigtigen ned igien, at Intet kunde sees, jeg besluttede nu kun at anvende to Timer om Natten, naar jeg sikkert vidste, at Fangevogteren sov, til at overfile en af Jernstængerne.

Den følgende Nat begyndte jeg paa mit Arbeide, det gik imidlertid langsomt fra Haanden, og, hvad der var værre, paa det filede Sted viste Metallet sig med en blank Overflade, der dannede en stærk Modsatning til den øvrige Deel af Jernstangen, som var meget rusten. Jeg søgte vel at sfiule dette ved at file langt nede mod Træet, og bedække det filede Sted med Træsplinter, men naar jeg skulde overfile Stangens øverste Deel, tabte jeg dette Hielpemiddel, og indsaae at Fangevogterens skarpe Die muligen kunde falde paa det Sted, hvor Metallet glindsede, hvorved han let vilde opdage min hele Plan.

Da jeg tænkte over, hvorledes jeg skulde have denne Vanffelighed, faldt det mig ind, at den angribende Bød-

ske ogsaa maaskee kunde yttre sin Kraft paa Jernet og at dette muligen var denne Bædsfæes Bestemmelse. Jeg forsøgte det strax, og virkelig overtraf Jernet sig med en Skorpe af gul Rust, hvilken siden endog blev grøn. Jeg indsaae derfor, at denne Bædsfæe maatte anvendes forsigtigt. Jeg mærkede desuden til min store Glæde, at den fortærede Jernet, og derved bidrog til at forkorte mit Arbeide. Jeg vedblev nu hver Nat at file paa Metallet, og undertiden at overstænke det med nogle Draaber af hiint Fluidum, hvilket jeg tilsidst endog fandt paa at forstynde med Vand. Mod Morgenstunden nedlagde jeg Alt under Stenen i det Hul, hvori jeg først havde fundet det, og brugte den Forsigtighed om Dagen aldrig at nærme mig dertil, ja selv til Vinduet nærmeste jeg mig paa den Tid ikke, for ei at vække mindste Mistanke.

Mod mit Arbeides Slutning brugte jeg ikke mere den ædende Bædsfæe, da jeg mærkede, at den angreb Metallet saa stærkt, at jeg ikke kunde beregne til hvilken Tid Jernstangen vilde falde ned. Jeg anvendte, da jeg filede paa Stangens overste Deel, den Forsigtighed, i den næderste Indhuling at lade et lidet Stykke Jern heelt, hvilket let kunde overfiles i det afgjørende Dieblis. Aftenen før den Nat, hvori jeg havde bestemt at flygte, lagde jeg mig tidlig til Hvile. Fangevogteren kom, som sædvanlig, Kloffen otte og saae sig om, men han fattede ingen Mistanke og gik stiltiende bort. Jeg hørte ham lukke Døren og skyde Jernstangen for, derpaa gik han til de andre Fængsler, endelig tabte Lyden af hans Trin sig i det Fierne. Jeg sprang nu op og anvendte det sidste Dagsslys til at sønderrive mine Lagener i Strimler, som

jeg, efterat have overbevist mig om, at de vare stærke nok, sammenbandt til en Længde af fyrgetyve Fod, hvilket var meer end tilstrækkeligt for at naae Jorden. Da jeg endte dette Arbeide, slog Kloffen ni, og Alt var stille omkring mit Fængsel, som i en Grav. Jeg ventede nu med Længsel det beleilige Dieblif, thi jeg havde foresat mig at opsætte min Flugt til Midnat.

Jeg hørte Kloffen i det nærliggende Kloster slaae sine Dvarteerslag. Jeg lyttede ved Vinduet, enkelte Menneffers Trin paa Gaden kunde jeg endnu høre, men de bleve sieldnere og sieldnere. Kloffen slog ti paa det nærliggende Taarn. Veiret var mørkt og det begyndte at regne, hvilket meget begunstigede min Plan, tilsidst hørte jeg intet Andet, end Pladss af Regnen, der fra de høie Tage, ligesom Kildevæld, styrtede ned paa Gaden. Nu slog Kloffen elleve. En Ugle skreg hæst paa Fængselets Tag, en ængstelig Tanke opstod hos mig. Mit Kammer laae i det mindste tredive Fod over Jorden, hvis den konstigen forfærdigede Snor ikke holdt, da kunde Intet redde mit Liv. Paa en eller anden Maade finder Du dog Befrielse, tænkte jeg, men en Gysen gik igienem mit Bryst, og jeg følede i dette Dieblif det Banskelfmod, der saa ofte betager Sielen, naar man skal vove noget Driftigt. Imidlertid undersøgte jeg atter Snoren og fandt den sikker. Nu slog Kloffen halv tolv, jeg bøiede mine Knæe mod Gulvet og anraabte Herren om sin Bistand. I dette Dieblif splittedes Taagerne, og jeg saae en Stierne, der lyste svagt et Dieblif, hvorpaa den atter forsvandt bag en Sky. Det er et Bink fra Himlen til min Befrielse, raabte jeg, sprang op og besluttede,

uagtet det endnu ikke var Midnat, ei at opsætte min Flugt et Dieblif. Med ringe Møie rev jeg den overfælede Jernstang ned, og lagde den paa Gulvet, jeg bandt Snorens ene Ende fast til den nærmeste Stang, og lod den anden Ende trille ned paa Gaden. Derpaa greb jeg med begge Hænder fast om Snoren, og arbejdede mig med mit øvrige Legeme ud af Aabningen. Jeg var alt halvt ude, da jeg pludselig hørte Larm, jeg forskrækkedes og trak mig tilbage, men mærkede snart, at det kun var et af de sædvanlige Slagsmaal, som jeg alt har beskrevet, og at det var langt borte. Nu greb jeg atter Snoren og var snart heelt ude af Aabningen; jeg holdt Snoren fast med begge Hænder og stødte mig med Benene bort fra Vinduet. Jeg hang nu i Luften og svingede længe før jeg kunde befæste Benene saaledes, at jeg med Sikkerhed vovede at glide ned. Endelig lykkedes det mig at omklamre Snoren baade med Hænder og Been, jeg flyttede Hænderne veggvis, og nærmede mig langsomt til Jorden. Men da jeg var kommen over Halvveien, mærkede jeg, at et stort Banheld var indtruffet. Snoren nærmede sig mere og mere til Muren, og tilsidst saae jeg, at den havde viklet sig om en udstaaende Jernkrog i et af de nedre Vinduer. Jeg maatte nu fæste Fod her paa en Udbygning af Vinduet. Til Lykke var dette Fængsel ledigt, eller dets Beboer sov haardt. Jeg holdt mig nu fast ved Jernstængerne med venstre Haand, og søgte med den høire at vikle Snoren løs. Dette lykkedes mig endelig, jeg greb nu atter Snoren, gav mig paa Reisen nedad, og kom denne Gang til Jorden uden Hindring.

Den hele Redstigen varede kun faa Minuter. Neppe følede jeg Jorden under mine Fødder, før jeg ilede affted i en anden Gade. Et Par Menneſker mødte mig, men agtede ikke ſtort paa mig. Jeg betænkte mig et Øieblik, om det var beſt at opſøge et ſkiult Opholdsſted i Byen, eller ſtrag at flygte derfra. Jeg foretrak endelig det Sidſte, da jeg vanſkeligere kunde komme bort næſte Nat, naar man havde mærket min Flugt, og da Fru Sigbrit havde altfor mange Speidere i ſin Sold, til at jeg kunde haabe at undſlippe om Dagen.

Jeg ilede da hurtig over Bolden, og kaſtede mig i Graven, hvis ſlimede Vand ei kunde gjøre mig vaadere, end jeg allerede var. Bolgerne pladſkede omkring mig, imidlertid haabede jeg, at det ei ſkulde bemærkes, da Regnen pladſkede overalt. Til min Skræk mærkede jeg nart, at jeg bedrog mig, jeg vilde netop ſtige i Land paa den anden Side af Graven da jeg nærved blev anraabt. Jeg ſvarede ikke, men Skinnets af en Blindlygte faldt ſnart hen imod mig, og to Mænd ſtode pludſelig ved min Side. Jeg forſøgte at gjøre Modſtand, men paa deres Anſfrig kom der Hielp, og jeg mærkede, at jeg beſandt mig i de Toldbetientes Hænder, der holdt Bagt for at afværge Smugleri. — ”Er Du der?” ſagde de, ”vi have længe nok luret paa Dig.” — ”J feiler,” ſvarede jeg, ”jeg er ingen Smugler.” — ”Er Du ikke? Hvorfor gaaer Du da ei den ordentlige Wei? hvorfor ſvømmer Du?” — ”Det er jo ikke fra, men til Byen, at en Smugler har noget at frygte.” — ”Maafkee er Dit Unſigt ſaa bekiendt, at Du hverken til eller fra Byen tør

gaae den ordentlige Wei, men hvo Du er, saa skal Du følge med til Fru Sigbrit."

Da jeg saae, at Modstand ikke nyttede, fandt jeg mig i min Skiebne og lod mig føre til Sigbrits Huus. Alt hendes Lyende var i Seng, men hun vaagede endnu. — "Bringe I ham?" sagde hun. — "En Smugler bringe vi, om det er ham eller en Anden vide vi ikke." — Fru Sigbrit betragtede mig et Dieblif, derpaa sagde hun forundret: "Er det Eder, Zubern? I har rigtignok villet bortsmugle forbudne Varer. Hvor fik I ham?" Mine ledsagere berettede nu, hvorledes Alt var tilgaaet. — "Gaaer tilside!" sagde hun, derpaa vendte hun sig til mig og sagde: "hvorledes har I fundet Wei giennem Fængsleris Jernstænger?" — "I seer, at jeg har fundet Wei, Fru Sigbrit; Maaden hvorpaa er ligegyldig." — "Hvad man ei har i Hovedet, maa man have udi Benene, men det nytter Eder ei, I maa tilbage til Fængselet igien." — "Fru Sigbrit, jeg har aldrig vitterlig gjort Eder Noget imod, thi at jeg havde Kiærlighed til Eders Datter, kan I ei fortænke mig i, denne Følelse opstod ei af min fri Villie, men jeg har stedse udrettet Eders Befalinger saa godt som jeg formaaede, læg mig derfor ingen Hindringer i Veien for en Frihed, der hverken kan skade Eder eller Kongen, og der er det eneste Gode, jeg søger i dette Liv." — "Vil I da tilstaae hvad I har hørt om Erkebispens Sammensværgelse?" — "Jeg har Intet hørt." — "Den, som ei kan høre, maa føle," sagde Fru Sigbrit, og befalede at bringe mig tilbage til mit Fængsel.

Jeg blev ført tilbage dertil, omtrent to Timer efter min Undvigelse. Mine ledsagere bankede længe paa Porten, før Fangevogteren hørte dem, han vidste endnu Intet om min Flugt, og foer tilbage med Forfrækkelse, da han saa mig. Mine ledsagere fortalte nu igien, hvor de havde grebet mig, og han kunde ikke komme tilbage til sig selv af Forundring. — ”Hvordan Diævelen er I kommen løs?” spurgte han. — ”J vil selv see det, naar I gaaer op i mit Fængsel,” svarede jeg. — Vandende førte han mig opad Trappen, og anviste mig et Fængsel ved Siden af det forrige. ”I burde vansmægte i den dybeste Kielder, men Dronningen har desværre befaleet mig at give Jer et ordentligt Kammer,” sagde han, medens han aabnede Fængselsdøren. Hvor ordentligt det var, kan man slutte deraf, at der hang tunge Jernlænker i Væggen, ligeledes var der en Blok til at sætte Fødderne i. — ”Gif det efter min Villie,” sagde Fangevogteren og viste paa Blokken, ”da skulde I sidde der. Tænk forresten ikke paa at fryde ud, hverken af Skorsteen eller Vindue, de ere begge vel forvarede, og skulde desuden dagligen undersøges.”

Jeg opgav nu reent Haabet om Befrielse, og hensefaldt i en langt dybere Tungesind, end nogensinde før. Kun Tanken paa det Formaaelige og Forovne deri afholdt mig fra at lægge voldsom Haand paa mig selv, og da Legemet stedse følger efter, naar Sielen nedtrykkes, mærkede jeg ogsaa kiendelig, at mine Kræfter svækkedes. Jeg glædede mig herved, og ventede med Længsel det Dieblis, da jeg skulde sige Verden Farvel. Det var mig næsten kiært af Fangevogteren at erfare, at Kongen var

kommen fra Overrig, thi nu tænkte jeg, at han snart vilde bestemme hvad han havde i Sinde med mig.

En Aften, da jeg laae i bedrøvelige Tanker paa mit Leie, kom Fangefogden, ledsaget af en ny Vogter. "For sllige farlige Fangers Skyld, som I er," sagde han, "er jeg nødt til at dele min Løn med en Medhielper, thi jeg har ikke Kræfter til alene at passe paa Eder Alle." — Jeg saae op for at betragte den ny Herre, som Tilfældet havde givet mig, men hvor forundret blev jeg ikke ved at see et længstbekiendt Ansigt. Det var min fordums Zie-
ner, min tro Vincent, som jeg alt ved en anden Leiligh-
hed har omtalt, der nu havde givet sig i Tieneste hos denne Fangefoged. Da denne et Dieblif vendte sig om, gav Vincent mig et Tegn, at jeg skulde være taus. Et Glimt af Haab opsteg igien i mit Hierte, jeg vendte mig omkring for at sfiule min Bevægelse, og svarede aldeles Intet paa Fangevogterens Tale, hvorpaa begge, efter nøiagtigen at have undersøgt Alt, forsaiede sig bort.

Jeg tilbragte Natten imellem Haab og Frygt. Jeg var nu i det mindste sikker paa at have en Ven i Fængselet, og tænkte vist, at jeg skulde see ham den følgende Dag, men han kom ei. Den gamle Fangevogter ind-
fandt sig derimod desto oftere, og brugte kun sin Med-
hielper, som han sagde, til at eftersee de rolige Fanger, de urolige, hvortil han især regnede mig, forbeholdt han sig selv at passe. Der gif saaledes ikke mindre end fior-
ten Dage hen, inden jeg igien fik Die paa Vincent; en-
delig saae jeg ham en Morgen meget tidlig udenfor den
store Fængselsport paa Gaden. Han lod ikke til at be-
mærke mig, derimod saae han sig om til alle Sider, og

da han mærkede, at Gaden var tom, nærmede han sig til en Muur, ligeoverfor Fængselet, og tegnede derpaa med en lille Stok en stor Halvkreds. Dette gientog han to Gange, derpaa slog han med sin Stok tre Gange paa Muren. Under denne Forretning, der saae ud, som en hensigtsløs Leg, vendte han aldeles ikke sit Blik mod mig, fort efter gif han tilbage, og forsvandt i Fængselsgaarden. Det anede mig vel, at dette var Tegn, hvorpaa jeg havde at agte, men jeg begreb ikke Meningen deraf. Den anden Dag var jeg tidlig ved Vinduet. Paa samme Tid, som igaar, kom Vincent, han nærmede sig igien til Muren, men tegnede denne Dag kun en Halvkreds derpaa, Slagene med Stokken vare tre, ligesom den forrige Morgen. Da dette var forbi, gif han igien, uden at see sig om. Pludselig faldt det ligesom Taager fra min Siæl, jeg forstod, at hver Halvkreds skulde betyde en halv Omgang af Solen, altsaa en Dag, ved de tre Slag betegnede tre Timer. Altsaa, efter en Dags Forløb, tre Timer efter Solens Nedgang, eller, hvad der paa denne Aarstid var det Samme, en Time før Midnat vilde Noget skee, hvorpaa jeg maatte være forberedt. Jeg blev nu oppe denne Dags Aften, og ventede med Ængstelighed paa Gaadens Oplosning. Virkelig hørte jeg samme Nat Klokken elleve, omtrent fire Uger efter min første mislykkede Undvigelse, at nogen nærmede sig med sagte Skridt. Røglen dreiede sig i Laasen; Jernstangen skodes tilside, og Vincent stod for mig med en Lygte og et stort Røglenippe i Hænderne. — "Det er godt, at I er paaflædt," sagde han, "derfor gav jeg Eder hine Tegn, flynd Eder nu, thi, Gud være lovet, Eders Nedningstime er forhaan-

den." — "Hvor er Fangevogteren?" spurgte jeg. — "Frygt ikke for ham!" svarede Vincent, "det er i Dag hans Ravnedag, jeg har bevertet ham, og givet ham en Sovedrif i sin Wiin, jeg har lukket ham inde, kom og vær hurtig!" — Vi ilede giennem den lange Gang, og jeg gøs for den Gienlyd, der tonede derfra, uagtet vi gik saa sagte som muligt. "Vær rolig!" hviskede Vincent, "Ingen hører os uden Fangerne, og de troe, at det er mig og min Herre, som det da ogsaa er." — Han slukkede Lygten, førte mig over Gaarden, lukkede Porten op, laasede den atter omhyggelig efter os og tog Nøglen med sig, hvorpaa vi ilede giennem flere Gader. — "Følg mig," sagde Vincent, "jeg har Ordre til at føre Jer til Eders Befrier." — "Er Du ikke selv min Befrier?" spurgte jeg. — "Willien dertil havde jeg," svarede han, "men var jeg ikke bleven oplært af en Unden, vilde det kun lidet have baadet." — Vi gik nu over Pladsen nær Helligsgeists Kirke, jeg kastede et Blik til Lindetræet ved Dyvekes Grav, vi gik derpaa forbi Dyvekes Huus, og jeg gøs ved igien at see Lys i den aarvaagne Qvindel's Binduer. Da vi kom videre, galopperede en Deel Ryttere giennem Gaden, vi trak os tilbage til et Hjørne, og jeg troede mig allerede opdaget, men de rede hurtig bort, uden at see os, og Lyden af de jernbeslagne Hove tabte sig i det Fjerne. — "Er der Noget paa Færde?" spurgte jeg. — "Nei," svarede Vincent, "men Kongen har tabt al Tiltro til Mennesker, siden han sidste Gang var i Sverrig. Hans Garde maa derfor patrouillere Dag og Nat, for at see, om intet Opløb er paa færde."

I dette Dieblis stode vi uden for et anseeligt Huus,

hvor det lod til at man havde ventet os, thi vi bleve
 strax indladte. Min Ledsager spurgte efter Junker Ma-
 ximilian. Vi bleve nu førte op i et Værelse, hvori der
 var Lyb, og hvor en ung, noget bleg og særdeles velklædt
 Mand, traadte os imøde. "Velkommen," sagde han ar-
 tig, "jeg har i flere Dage ventet Eder." — "Kan jeg
 takke Jer for min Nødning?" — "Kun paa anden
 Haand, I har den Lykke, at en høi Person interesserer
 sig for Eder, hun har paalagt mig at anvende alle Mid-
 ller til Eders Befrielse, jeg opspurgte Eders forrige Tie-
 ner, oplærte ham, hvordan han skulde bære sig ad, og
 anbragte ham som Medhielper hos Fangevogteren, det er
 den hele Hemmelighed." — "O, hvorledes skal jeg takke
 Jer!" — "I kan takke Dronningen alene," sagde han,
 "hun har og befaleet mig at tage Eder med til Holland, mine
 Forretninger ere endte her, jeg ventede kun paa Eder, og
 reiser om to Timer, I og Vincent skulle, hvis I Intet
 har derimod, udgive Jer for mine Tienere." — "Vader os
 reise, jo før jo heller," sagde jeg. — "Det skal skee,
 men jeg har Ordre til først at give Jer denne Brevtas-
 ske." — Jeg gienkiendte Brevtassen, det var min egen,
 jeg fandt Dyvekes Brev deri, og Alt hvad behøvedes for
 sætte mig i Besiddelse af min Formue i Lübek og i
 Bergen. "I skienker mig en større Skat, end I formo-
 der," sagde jeg. — "Den kommer fra Pater Anton,"
 svarede han, "der fandt Leilighed at overgive den i Dron-
 ningens Hænder." — "Er Pater Anton da ikke død?"
 — "Nei, kun hendsendt til streng Bevogtning i sit Klo-
 ster, thi Dronningens Forbøn frelst ham." — "Gud være
 lovet! I bringer mig gode Efterretninger, min Herre."

— "Kongen er ogsaa forbittret paa mig," blev han ved med et spottende, letsindigt Smil, "thi det er ikke første Gang, jeg overlister ham, alt engang har jeg, til Trods for hans Spioner, bragt en Klage over ham til Keiseren, nu skulde vi atter skuffe ham; thi jeg har Breve til Fordeel for Erik Valkendorff, der er flygtet til Nederlandene." — "Troer I at kunne frelse denne?" spurgte jeg. — "I det mindste ville vi lindre hans Kaar," svarede han. — I dette Dieblig bragte Vincent Wiin og Forfriskninger. — "Den ædle Dronnings, vor Beskytterinde's Skaal," sagde Junker Maximilian, og en hoi Rødme farvede pludselig hans blege Kinder. — "Gud skienke hende den Lykke, hun fortjener," sagde jeg. — "Lykke!" svarede han, "slige Bøesners Lykke er ikke i denne Verden. Mellem os, jeg har været en vild Krabat, og ikke havt store Tanter om det qvindelige Kion før, men hun er pletfri, som en Engel fra Himmelen." — "Kunde jeg dog i det mindste før min Udfreise bevidne hende min Tak," sagde jeg. — "Guddommen gaaer usynlig over vore Hoveder, nedsender sine Gaver og behøver ikke vor Tak," svarede han og gik. — Jeg forundrede mig over at see denne Mand, hvilken jeg alt før havde hørt omtale som temmelig letsindig, saa henrevet af sin ædle Dronning, og jeg overbeviste mig om, at hendes ophoiede Stilling ikke var at ansee for Andet, end for en kostbar Namme, der indsluttede et saa herligt Billede, at den rigeste Indfatning kun lidet kunde forøge det's Værdi.

Jeg forklædte mig nu som Diener. Efter to Timer holdt Vognen for Døren, jeg satte mig i Vognen hos Junker Maximilian, og indhyllede mig i en stor Kappe,

for at sfiule mit Ansigt. Vincent satte sig hos Rudsfen, og saaledes rullede vi ud af Byen i den tidlige Morgen.

Neppe vare vi komne udenfor Porten, før en ny Fare viste sig. Vincent vendte sig om med For skrækkelse og berettede, at Ryttere af Kongens Garde vare opstillede paa Veien og syntes at vente paa Nogen. "Og lade de vel fiøre," sagde Maximilian rolig. Jeg fandt imidlertid vor Stilling betænkelig, og neppe vare vi komne tyve Skridt videre, før Vognen blev omringet. "I Kongens Navn arresterer jeg Eder," sagde en Officeer, der nærmede sig til Vognen. Jeg blegnede og troede mig allerede forraadt, men Maximilian vendte sig til mig og sagde sagte: "tab ikke Modet, denne Gang gielder det ikke Jer, men mig." — Officeren forlangte, at min saakaldte Herre skulle stige ud, og sfiøndt han be- raabte sig paa, at han var Dronningens Sendebud, bleve dog alle hans Breve og andre Papirer ham fratagne. Han beholdt imidlertid sin Fatning og sagde høit: "Værer kun rolige! Kongen vil ikke forgribe sig paa sin Gemal- indes troeste Tiener, det er en Misforstaaelse. Mine Folk" blev han ved, "kunne dog frit vende tilbage?" — "Dem har jeg ingen Ordre at bemægtige mig," svarede Office- ren. — "Nu vel, saa gaa min Ven!" sagde Maximilian til mig. "Kun for Eder frygter jeg," svarede han sagte til, "med mig har det ingen Nød." — Den Ulykkelige forudsaae kun lidet sin Skiebne, thi Kong Christian var desværre grusom nok til kort efter at lade ham henrette.

Jeg og Vincent ilede nu tilbage til Byen, thi fremad var Veien spærret. Jeg var raadvild om, hvor vi skulde gaae hen. Ingen Vei fra Byen kunde passeres uden Undersøgelse, og over Bolden sliottede jeg ikke om anden Gang at flye, da jeg frygtede for at falde i Sigbrits Hænder. Jeg vidste kun to Udveie, enten maatte jeg forklædt flygte til Lands, eller jeg maatte stræbe at undkomme sliult i Lasten af et Skib. Det Sidste ønskede jeg helst, da ingen Forklædning ganske sikrede for Sigbrits Spioner. Men indtil vi fandt et saadant Skib, maatte vi have et Tilflugtssted. Jeg besluttede derfor at henvende mig til Gaaborgs Bedstemoder, der skyldte mig Taknemmelighed, og som jeg vidste, ei var istand til at forraade mig.

Vi forsoiede os altsaa til hendes Bolig. Vi bankede paa, og da det alt var Morgen, luffede hun strax op. — "Ak er det Eder?" sagde hun. "Velfommen! Jeg troede, at de havde hængt Eder med, ligesom mit stakfæls Barn." — "Det kan skee endnu, Moder, hvis Du ei skienker mig et Tilflugtssted i Dit Huus." — "Vil Du sliule Dig hos mig, min Søn, skal Du være velfommen, var mit stakfæls Barn bleven her, da var han endnu ikke død, men Nattesviir kunde den velsignede Dreng ikke undvære, det blev hans Ulykke." — Under disse og mange flere Ord viste hun mig et lille assides Kammer, der var indrettet af Gaaborg selv, og aflukket med en Dør, som ikke udvendig kunde sees. Dette blev nu min Bolig, og det var i det mindste langt bedre, end Fængselet. Vincent derimod fik et lidet Bærelse nederunder Trappen.

Jeg holdt mig nu ganske stille baade Dag og Nat, hvilket var saameget mere nødvendigt, da min Flugt vakte stor Opsigt. Fangevogteren havde lagt voldsom Haand paa sig selv af Fortvivlelse derover, og Kongen og Fru Sigbrit vare saa forbittrede, at de havde udsat en Sum Penge for Opdagelsen af mit Opholdssted. Ofte hørte jeg Stemmer i det nærliggende Værelse, thi flere af Faaborgs Venner, besøgte undertiden den Gamle, hvilke hun for sin afdøde Sønnes Skyld var godmodig nok til at beverte saa godt, som hun formaade. Men selv for disse var mit Værelse en Hemmelighed, thi Faaborg havde ladet det bygge, som en Tilflugt i den yderste Nød, og kunde maaskee her have undgaaet sin Skiebne, hvis han ikke havde stølet formeget paa Kongens Velvillie. Jeg sendte hver Dag Vincent ud, for at skaffe os Plads paa et Skib, men dette havde store Vanskeligheder, eftersom Sigbrits Speideri, næret ved hendes egen Nysgierlighed og ved Kongens Mistænklichkeit, stedse mere blev bragt i System. Tilfidsft besluttede jeg selv at forsøge min Lykke, dog var jeg saa forsigtig kun at gaae ud om Natten, jeg efterlod ogsaa min Tegnebog i den troe Vincents Hænder, eftersom man i Mørket paa Gaderne ikke altid undgik at blive plyndret.

Jeg var imidlertid ikke heldigere, end Vincent, alle Skippere fordrede en af Fru Sigbrit underskreven Reisetilladelse, og Flere betragtede mig med saa mistroiske Blikke, at jeg troede det sikkest at afbryde Underhandlingerne, og heller at flygte bort til Lands. Jeg havde netop trættet af mange feilsagne Forsøg, fattet denne Beslutning, og var paa Veien til mit Hiem giennem en af de temmelig brede,

men eensomme Gader, der føre ned til Vandet, da jeg bildte mig ind at høre Hovslagene af en Hest langt borte. Dette forundrede mig at høre paa den Tid af Natten, hvori al Færsef ellers var ophævet. Jeg standsede derfor et Dieblif, og Lyden kom stedse nærmere, endelig saae jeg virkelig en Hest, der fra et Hjørne dreiede om i den Gade, hvori jeg befandt mig. Den var, saavidt jeg kunde skimte, en betydelig Byrde, og ledsagedes af to Mænd. Toget nærmede sig til det Sted, hvorpaa jeg stod. Det var efter Midnat. Maanen i sidste Kvarteer dalede i Horizonten, og kastede sine Straaler skævt giennem Gaden. Dens blege Skive, der knap skinnede med Fierdedelen af den Glands, hvilken den har som Fuldmaane, lysede netop nok, for at jeg kunde skimte det Optog, der nærmede sig, jeg derimod veg tilside, og skjulede mig i de lange Skygger, der nedkastedes fra Husene. Nu bevægede Toget sig forbi mig, og jeg saae, at en Bærebør var udstrakt over Hesten, paa hvilken en lang Sæk hvilede, hvori jeg bildte mig ind at see Omridsene af et Menneffe. Jeg gøs ved dette Syn, og den Samtale, som jeg engang havde med Kongen om Dyvefe, faldt mig ind. Min Begierlighed efter at see Enden paa dette Eventyr var imidlertid saa stor, at jeg ikke agtede den Fare, hvori jeg styrtede mig selv, men besluttede, skuldt i Skyggen, med Forsigtighed at følge efter dette Optog. Førerne standsede undertiden og saae sig om, dog varede det kun et Dieblif, saa dreve de Hesten igien fremad. Jeg nærmede mig endog tilsidst saameget, at jeg kunde høre hvad de to Mænd talte. — ”Hvor skulde vi kaste hende?” sagde den Ene. — ”Nede ved Broen,”

var Svaret. — "Men kommer der ingen Følk?" — "Banskelig paa denne Tid af Natten, og kommer ogsaa Noget, vil han neppe forgribe sig paa Kongens Tienere, og hindre dem i deres lovlige Kaldsforretning." — "Hvor er hun?" — "Det veed jeg ikke, det kan og være det Samme, thi Alle vorde lige, naar de komme under vore Hænder." — "Er hun død eller ligger hun i Usmagt?" — "Jeg tænker, at hun er død, thi Baandet om Halsen er stærkt bundet." — Under denne Samtale, naaede de Søen, og Byrden blev taget af Bærebøren, og kastet i Bølgerne. Derpaa ilede de to Bødlere bort med Hesten langt hurtigere, end de vare komne, og uden at see sig tilbage. I dette Dieblig gik Maanen ned bag en fremstaaende Muur, ligesom om den ikke længere vilde betragte dette Rædsels syn. Alt indhylledes nu i Nattens Dunkelhed, der dog snarere viste sig som en stærk Dæmring, end som et fuldkomment Mørke, thi det var i Julimaaned. Jeg troede endnu ovenpaa Vandet at øine Fligen af den Sæk, hvori den Ulykkelige var indsvøbt. Jeg ilede øiebliklig til Broen, og da jeg var en god Svømmer, betænkte jeg mig ikke paa at springe i Vandet paa det Sted, hvor hun var nedstyrtet. Jeg havde virkelig ikke bedraget mig, Sækken og Klæderne, der spulmede af Vand, sank langsomt, jeg greb en Flig af hiin, og med liden Besværlighed lykkedes det mig at føre den Drukne til Land. Jeg saae mig nu forsigtig om, og da jeg Ingen mærkede, løsnede jeg Sækken, et qvindeligt Hoved med lange Haar, kom tilsyne, jeg søgte strax det Baand, hvormed Halsen efter Bødlernes Ord var indsnæret, jeg fandt det og overskar det øie-

bliffligen ved Hielp af en Kniv, som jeg til Lykke havde hos mig. Nu bar jeg den Ulykkelige til mit Hiem, og var saa heldig Ingen at møde paa Veien, hvilket var ganske naturligt, da Veien ikke var lang, og da disse Gader bestandig, og især paa denne Tid af Natten kun lidet besøgtes. Da jeg imidlertid sagte bankede paa Døren til mit Hiem, aabnedes den af Vincent, der bad mig at vente, eftersom En af Faaborgs Kammerater sad og drak hos den Gamle, og endnu ei vilde gaar. Jeg viste nu Vincent hvad jeg bragte, han forfærdedes, og besvoer mig ved alle Helgene at føre den Drukne tilbage, hvor jeg tog hende, da vi, ved at beholde Liget, kun vilde styrte os selv i den største Ulykke. Paa min udtryffelige Befaling gav han imidlertid efter, og vi bragte den Ulykkelige med saaliden Støi, som muligt, ind i hans Værelse. Døren lukkedes i Laas, hun blev lagt i Sengen, og vi tændte Lys, men jeg var nær sunket i Knæerne af Skræk, da jeg saa hvem jeg havde reddet. Det var den unge Jomfru, som jeg først havde seet i Brüssel og siden lært at kiende i Fængselet. Dødens Blegghed var udbredt over de ædleste Træk, og den ungdommelige Barm slog ikke længer. I dette Dieblif gik hiin besværlige Giest, og jeg meddeelte den Gamle min Hemmelighed. Vi lode nu i Førstningen den Gamle alene med den Skindøde, indtil hun havde klædt hende af. Paa min Befaling gned hun hende ogsaa med uldne Klæder, indhyllede hende deri, samt varmede hendes Leie. Derpaa reiste vi hende op og pustede Luft i hendes Lunge. Men der hengik over en Time, hvori alle Bestræbelser syntes forgievne. Fortvivlet og udmattet vilde jeg endelig opgive mine Forsøg,

da det forekom mig, at en lille Fiæder, der laae nær ved hendes Mund, bevægede sig. Nu vendte mit Haab tilbage, vi fordoblede vore Bestræbelser, og efter to Timers Forløb lykkedes det virkelig at bringe den Ulykkelige saavidt, at hun aabnede Dinene. Hun blev nu forsigtig baaret ind i mit eget lille Kammer, hvor den Gamle og jeg selv vaagede over hende. "Det er det deiligste Fruentimmer, jeg har seet," sagde Moder Faaborg; "Gud tilgive den grusomme Konge!" Mod Morgenstunden syntes Bedøvelsen at ophøre, den Ulykkelige drog et dybt Suf, syntes at besinde sig, og saae sig om med Forundring. Endelig vendte hendes Mæle tilbage, hun saae sig igien om til alle Sider, og udbød: "Gud i Himlen! hvor er jeg?" Jeg lod nu atter den Gamle alene med hende, Vincent maatte skaffe en fuldstændig Fruentimmerdragt, hvilken jeg sendte hende, og først da hun var paaflædt, vendte jeg tilbage til hendes Kammer. En høi Rødme bedækkede hendes Kinder, da hun saae mig. "Er det Eder?" sagde hun. "O, jeg kan neppe takke Eder for min Redning. I har jo dog kun frelst den Ulykkeligste af alle Skabninger." — Jeg bad hende at være rolig, og ei at tænke paa det Forgangne. — "O, jeg maa tænke derpaa, saalænge jeg lever," sagde hun, "jeg kan aldrig glemme, hvorledes min ulykkelige Moder blegnede under sine Bødlers Hænder, hvorledes jeg selv blev bortslæbt, og hvordan de lagde den græselige Snor om min Hals." Under disse Ord blev hun bleg som et Liig, og jeg frygtede for en ny Asmagt. — "Nei," sagde hun, da hun saae min Vengstelighed, "frygt ikke, men siig mig blot, hvorledes vi skulde undgaae Tyrannens Hænder."

— "Derpaa ville vi siden tænke," sagde jeg, "nu maa I først samle Kræfter, men for Himlens Skyld tal sagte, thi Sideværelset er ikke stedsse sikkert." — Hun betroede mig derpaa med sagtere Næst, at hun var af Wasas Slægt, og at den helttemodige Gustav var hendes Broder. — "Gustav Wasa, Everrigs Befrier!" udraabte jeg. — "Ja," svarede hun, "han er min Broder, af Forbittrelse mod ham og tildeels vel opirret ved min Moders Foragt, befalede Tyrannen, at vi skulde druknes, min stakkels Moder blev bortført i Gaar, og nedstyrtet i Bølgerne, jeg selv skulde, som I veed, i Nat have hvilet ved hendes Side."

Jeg blev enig med Coccilia, dette var min ny Venindes Navn, om at vi forklædte skulde flygte næste Nat, men dette lod sig ei udføre, thi den frygtelige Tilstand, hun havde giennemgaaet, virkede saaledes paa hende, at hun allerede samme Dags Aften befandt sig ilde, og endelig faldt i en hidsig Sygdom, hvori hun bestandig taalede vildt. I sin Bildelse bildte hun sig ind, ved sin Broders Side, i Spidsen for den svenske Hær, at vandre giennem Dalene, og at kæmpe mod Kong Christian, hun troede at see de svenske Faner, at høre Trommers og Krigsbasuners Lyd samt de Døendes Skrig og Pilenes Hvielen i Luften. Under disse Syner jubledede hun, hendes deilige Dine funkledede, og det var neppe muligt at holde hende tilbage paa sit Leie. Til andre Tider taledede hun om sig selv, som om hun laae paa Havets Bund, og klagede over at Vandslangerne saarede hende, og at

fæle Fiske svømmede over hendes Hoved. En Nat foer hun op og raabte med Skraak, at man skulde tage det sorte Billede bort fra hendes Leie. Det forekom hende nemlig, som hun siden fortalte, at en Dør aabnedes i Væggen, og at en fulsort Mand traadte frem deraf, der omfavnede hende saa heftigt, at hun næsten kvaltes derved, men pludselig knækkedes han i to Stykker, hvoraf det øverste blev staaende som et Brystbillede paa Sengen, hun mærkede da, at det var huult indvendigt. Alt dette indjog hende en stor Rædsel. Uagtet de heftige Anfald, bovede jeg ingen Læge at kalde, efter nogle Dages Kamp seirede ogsaa hendes ungdommelige, kraftige Natur, og hun syntes igien at vende tilbage til Livet, men nu fulgte dog paa Sygdommen en lang Svækkelse, hvori man ei kunde tænke paa Flugt.

I al denne Tid maatte Moder Faaborg spørre sit Huus for Fremmede under Paaskud af, at hun selv befandt sig ilde. Jeg skiftedes med hende til at vaage over den Syge, men da denne kom sig, deelte jeg Kammer med min Tiener om Natten, om Dagen sad jeg ved Coecilias Leie. Det syntes mig, at hun vænnede sig til min Nærværelse, thi naar jeg var borte, blev hun urolig, og naar jeg kom, bad hun mig med Ængstelighed ei at forlade hende. Jeg fortalte hende nu om mit foregaaende Liv, om Dyvke, og om det Indtryk hun selv havde gjort paa mig. Hun sad nogen Tid taus, efterat jeg havde endt min Fortælling, og sagde derpaa pludselig: "o, lad os flygte til et fiernt Land! So længer bort desbedre!" — "Vil I da ei vende tilbage til Ederes Broder?" sagde

jeg. — ”Al jeg passer nu kun lidet for hans stolte Planer,” svarede hun.

Den Tid, jeg saaledes levede ved Coecilia's Side, forekom mig, som den lykkeligste i mit Liv. I mit Hierte opstode dristige Forhaabninger, hvilke jeg neppe vilde tilstaae mig selv. En Aften, da vi omtalte den Maade, hvorpaa vi sikkert kunde flygte, horte vi en heftig Ordstrid udenfor Bærelset mellem Vincent og en Mand, der vilde trænge sig ind. Vi havde neppe Tid til at indelukke os i vort lille Bærelse, da Døren aabnedes, og En af Faaborgs forrige Venner styrtede ind, det var den Samme der havde været der den Nat, hvori jeg reddede Coecilia. — ”Hvad vil J?” spurgte Moder Faaborg. ”Jeg har jo sagt, at jeg ei kan modtage Jer.” — ”En Glaske Biin,” sagde han, ”kan Du dog give mig, Moder Faaborg, for gammelt Bekjendtskabs Skyld.” Den fik han, og da han havde tømt den, lykkedes det endelig at faae ham bort. Men den næste Morgen nærved Middagstid saae vi Huset pludselig omringet af Soldater. Faaborgs Ven fulgte med, og viste Bagten det Sted i Bæggen, hvor Døren til vort Bærelse fandtes. Den aabnedes med Magt, og Bagten bemægtigede sig vore Personer. Som vi siden erfarede, var Faaborgs forrige Staldbroder en Speider i Kongens og Sigbrits Tjeneste. Han havde alt længe formodet, at Moder Faaborg skjulede en Hemmelighed, og vi kunde den foregaaende Aften ei saa hurtig lukke Døren, at han ei mærkede dens Bevægelse, hvilket han strax angav ikke til Sigbrit, men til Kongen selv.

Coecilia betragtede mig med et Blik, hvori Dødsangst stod malet. Jeg nærede imidlertid endnu et svagt

Haab, og sagde pludselig med en bestemt Tone: "føer os til Kongen! Dette er en fornem svensk Fange, og jeg er Kongens forrige Secretair, Wilhelm Zabern, jeg har vigtige Hemmeligheder, som jeg ikke kan betroee til nogen Anden, end til Kongen selv." Wagten's Anfører betragtede mig med Forundring, imidlertid førte han os virkelig til Slottet og ei til Fru Sigbrit, for hvilken jeg mest frygtede. Vi bleve strax førte for Kongen. "Staae de Døde op igien?" sagde han, og betragtede Coecilia med Forskrækkelse og Forundring. — "Jeg be-der Eders Naade, før I fordømmer os, at læse dette Brev," sagde jeg, og overgav ham Dyvkes Skrivelse. — "Forræder! Er det Dig?" sagde han. "Du vil neppe undgaae Døden." — Dog modtog han Brevet og brød det strax. Da han havde læst nogle Linier, sagde han: "vent mig!" hvorpaa han gik ind i et Siderørelse. Efter nogen Tid kom han igien, og hans Træk vare mildere, end før, ja paa hans Kinder mærkede jeg med Forundring Spor af Taarer. "Hvordan bleve I reddede?" spurgte han, og jeg maatte fortælle ham Historien om mit Fængsel og min Flugt, dog omtalte jeg ikke den Andeel, Dronningen havde i min Redning, men foregav, at jeg selv havde overtalt Fangevogterens Medhielper til at flygte bort med mig. Efter at have hørt min Fortælling stod han længe henstunken i Tanke. "Du er en stor Forræder," gientog han, "dog har den hensovede Dyvke talt et kraftigt Ord til Din Fordeel. Hun forsikkrer og i sin Dødsstund ved den Salighed, hvorpaa hun haaber, at intet andet Forhold mellem Dig og hende fandt eller kunde finde Sted, end et aldeles uskyldigt, hvordan vil

Du bevise det?" — I samme Dieblis aabnedes Døren, og Dronning Elisabeth traadte ind. "O, min Gemal!" sagde hun, medens hun med langsomme Skridt nærmede sig, "jeg kiender disse to Forladte, jeg bad Eder engang i hiin ulykkelige Nat at afholde Eders Hænder fra Blod, da kunde jeg ikke standse Jer, saa lad mig ikke nu igien bede forgieves! Skienk disse Ulykkelige, der Intet have forbrudt, deres Liv." — "Han har Dvinderne paa sin Side," sagde Kongen med en noget formildet Stemme, "men han er to Gange undløbet af sit Fængsel," sæiede han til, "allerede derfor burde han døe." — Dronningen stod et Dieblis ligesom tvivlraadig, endelig sagde hun: "Min Gemal, jeg vil og bør ikke længer sfiule det for Eder, jeg er selv hans Medskyldige heri, da I ikke vilde høre min Forbøn, saa har jeg selv mod Eders Villie vorøet at række ham Haanden til Flugt." — "Guds Død, Madame!" sagde Kongen, og den store Nare, der slyngede sig over hans Pande, svulmede alt af det tilstrømmende Blod, "det vover I at sige mig i mit Afsyn!" — "Ja, min Gemal," svarede Dronningen, "jeg vil heller tage en Deel af Eders Brede paa mig, der dog bedre kan bære den, end lade den heelt hvile paa en Ufskyldig, som den maaskee kunde trykke til Døde." — Det syntes virkelig, som om Elisabeths rene Blik udøvede en stor Magt selv over denne lidensfabelige Konge; den Brede's Sky, der nylig truede, lod til at fordeles og drage bort igien. Han taug en Tid lang, endelig hævøede han sit Die, og fæstede det paa Coecilia. "De Svenske ere saa dumdriftige, at de ville udvælge Eders Broder til Konge," sagde han, "veed I det?" — "Nei," svarede hun sfiælvende.

— "J vorder da Prindsesse, hvis J lever, det begriber J vel?" — "Herre, sliq Vre, begierer jeg ikke." — "Ifke?" sagde han og betragtede hende med et bittert Smil, "J er dog ung og skion, kan et saa stort og glimrende Haab ikke friste Jer?" — "Nei, Herre, i Sandhed ikke." — "Hvis det er saa, kan J maaskee reddes," svarede han, og betragtede hende med det samme hvasse Blik, hvormed Løven siges at betragte sit Bytte. — "Hvis Du, Zabern," vedblev han, "forbinder Dig med denne Kvinde og derved viser, at Dit Hierte ikke saa stærkt hænger ved den, som jeg mistænkte Dig for, og hvis J, der er en hoiadelig Jomfru, rækker denne Mand, der er af borgerlig Stand, og hvis Fader kun var Kiebmænd i Bergen, Eder's Haand og vorder hans Hustru, da tilgiver jeg Eder Begge, hvis ei da gaae J Begge til Døden." — Der blev nu en dyb Tausshed, og jeg lyttede med bankende Hierte til Coecilias Svar. "Min Gemal," begyndte Dronningen, "giv hende dog Tid et Dieblif." — "Guds Trods, Madame," svarede Kongen, "jeg giver ingen Tid, jeg vil ogsaa have min Hævn frem, den forvorne Gustav skal føle, at han ei er bedre, end en anden Borger, hans herskesyge Moder skal vende sig i sin Grav af Fortvilelse, og denne Zabern skal handle, som jeg vil." — "Det afhænger jo ei alene af mig," sagde Coecilia med sagte Røst, medens en stærk Rødme farvede hendes Pande og Kinder. — "Vil Du, Zabern?" spurgte Kongen. — "Af mit ganske Hierte," svarede jeg. — "Og J, Jomfru, vil J, eller vil J ikke? Tal kort og tydeligt, thi jeg har ingen Tid at vente." — "Han har reddet mig fra den visse Død," sagde Coecilia med ned-

slagne Dine, "hvis det er Eders Willie, og han selv ønsker det, da vorder jeg hans Hustru." — "Godt," sagde Kongen, "min egen Skriftefader skal strax i min og Dronningens Nærværelse vie Jer." Med disse Ord gav han Befaling til en Page, der ventede i næste Værelse. "Cecilia," sagde jeg, imidlertid sagte, "er det ikke Dødsfrygt, der driver Eder?" — "Til et saadant Skridt vilde aldrig Dødsfrygt drive Gustav Basas Søster," svarede hun. — "Ønsker I da selv denne Forbindelse?" — "Hiin strenge Konges Bud havde ikke været nødvendigt, for at bestemme mig dertil," svarede hun igien, i det hun atter rødmede stærkt. — Kort efter traadte Kongens Skriftefader ind, og inden et Kvarteer vare Cecilias og mine Hænder for bestandigen sammenføiede.

Ingen som ei har oplevet en saadan Overgang fra Dødsfrygt til den høieste Lykke, er istand til at forestille sig min Tilstand. Jeg svimlede næsten ved at tænke, at jeg nu virkelig besad, hvad jeg knap i Drømme havde været at begiere og at det blev mig skienket i det Nærblik, da jeg troede at have tabt Alt. Efter Wielsen gik Kongen, men Dronningen ønskede endnu at høre Fortællingen om vore Hændelser af min egen Mund, jeg berettede hende Alt, uden Forbehold, hun hørte det uden at vise Tegn til stærk Bevægelse, men med stille Deeltagelse og med et venligt Smil, der røbede, at hun i sit Hjerte følte inderlig Medlidenhed. "I har lidt meget, Zavern," sagde hun, "men nu er Eders Glædestime kommen. — Jeg haaber, at I og Eders unge Brud ville tillade mig

at holde Ederis Bryllup." — Dermed bleve vi førte over i Dronningens Værelser. Vi maatte spise ved hendes eget Taffel, og en lille Fæst foranstaltedes af hendes Damer paa hendes Befaling. Brudens forrige Navn blev ikke nævnet, og jeg troer virkelig, at Dronningen sørgede for, at Ingen fik det at vide. Efter Taffelet modtog vi prægtige og rige Gaver af Dronningens Haand, der selv vilde sørge for Brudens Udstyr. Om Aftenen foranstaltede hun endog et lille Bal, hvorved hun selv i Begyndelsen var tilstede. Endelig bleve vi henførte til et Par smukke Værelser i en Sidebygning, der laae ved Slottet, og som hun i Hast havde ladet indrette for os."

Samme Aften havde jeg et Syn, som jeg aldrig glemmer. Da jeg et Dieblif traf mig tilbage med Coecilia til et eensomt Sidekammer, hvis aabne Døre dog viste os Tummelen i den nærmeste Sal, kom det mig i Tanker, paa hvilke forunderlige Veie jeg var ført til min Lykke. Mit tidligste Bekendtskab med Dyveke faldt mig ind, hvilket først havde aabnet mit Hierte for Kiærlighed. Da hørte jeg en usigelig herlig Musik langt borte, der saaledes henrykkede mig, at mit Dre luffedes for hvad der foregik i Salen ved vor Side. Musikken kom langsomt nærmere, en deilig Stemme, ligesom en Engels fra en høiere Verden, tonede mildt til Klengen af en Harpe. Tonerne forekom mig bekendte, og jeg maatte uvilkaarlig tænke paa Dyvekes Sang om Havfruen, der for sidste Gang lod sig tilsyne for sin Elskede. Jeg spurgte Coecilia, om hun hørte Noget, men hun svarede nei. Nu hævdede jeg mit Die til Loftet, hvorfra Tonerne syntes at udgaae, og det forekom mig, ligesom i hiint Sagn, at

Løftet adskillede sig, at en Krands af Siivilier fremspi-
rede deri, og at en luftig og usigelig yndig Skikkelse med
en Harpe nedsvævede i deres Midte. Især saae jeg ty-
deligt de skønneste Hænder, hvoraf den ene hvilede paa
Harpen, den anden strakte sig ned mellem Blomsterne
over mit Hoved, ligesom om den vinkede mig til Afsted.
Den luftige Skikkelse bar Dyvekes Træk, dog vare de
forældede, og beslørede desuden af en dem omgivende Taa-
ge. Synet forsvandt snart, Løftet lukkedes, og Tonerne
tabte sig i det Fierne. Jeg sagde Intet om dette Syn,
til min unge Hustru, og troer heller ei at hun mærkede
det, men i mit Hierte var jeg overbeviist om, at Dy-
veke selv efter Døden havde været min Kiærligheds Skytts-
engel, og at hun fra sin himmelske Bolig endnu engang
nedkastede et Blik paa sin fordums Ven, og ønskede at
give ham sin Nærværelse tilkiende.

Saaalænge jeg var i Kongens og Fru Sigbrits Nær-
hed, forekom det mig endnu, at jeg ikke var sikker paa
min Lykke. Da Cecilia tænkte som jeg, opspurgte vi,
saasnart, som muligt, et Skib, der reiste til Bergen, og
indskibede os med den tro Vincent. Jeg fordoblede endnu
den aarlige Rente som jeg havde udsat for Faaborgs
Bedstemoder, hvilken derved kom i en Art af Velstand.
Vor høie Beskytterinde overvældede os med Gaver, og
hvad end mere glædede os, hun kom selv til os den sidste
Aften og tilbragte den hos os. Hun var usigelig ven-
lig, "min høieste Glæde i den senere Tid," sagde hun,
"er at jeg har bidraget Noget til Eders Lykke." Vi
styrkede os Begge for hendes Fodder, og hun udstrakte

sine Hænder til os, hvilke vi vædede med Taknemmeligheds Taarer. "Mine gode Børn," sagde hun, "elsker hinanden stedse! I ere jo i den Stand, hvori det tillades Eder at være lykkelige. Men vogter Eder for de vilde Videnskaber, der ikke blot forstyrre denne Verdens Lykke, men der kunne hilde Siælen i et saadant Selvbedrag, at de bedste Anlæg ikke kunne hindre dens Undergang. Selvbeherkelse, mine Børn, er Grundvolden til alle Dyder." Dermed gif hun, og vi saae hende aldrig mere.

Syv Aar efterat jeg havde forladt mit Fødested, vendte jeg saaledes tilbage dertil. Min Hustru tilskrev nu sin Broder oprigtigen, og fortalte ham hele sin Skiebne og sit Giftermaal. Jeg betalte et paalideligt Bud, for at ride giennem Landet til Sverrig, og afgive Skrivelsen i Gustavs egne Hænder. Efter to Maaneder vendte Budet tilbage og bragte Brev fra Gustav Basa, hvori denne paa det venligste tilskrev sin Søster, og ganske billigede hendes Handlemaade, dog tilstod han, at han, med Hensyn paa sine Planer for Fremtiden, ønskede, at et Øer i det mindste i Førstningen hvilede over dette Giftermaal.

Jeg fandt min Formue i Bergen betydelig formøret, ogsaa fra Lübeck fik jeg gode Efterretninger, desuden sendte Gustav Basa sin Søster en meget betydelig Arv. Da vi saaledes ikke manglede Rigdom, købte jeg til en høj Priis den Eiendom mellem Biergene, som van Elaeszen tilforn besad, og hvorpaa jeg havde tilbragt min tidligste Ungdom.

Soecilia, der elskede Tensomhed, og fandt, at dette

Land lignede hendes eget, fulgte mig med Glæde til vor ny Bolig, hun blev ved sin Mildhed og Godgjørenhed en Velsignelse for den Egn, hvori vi nedsatte os.

Pater Anton fandt vi ikke, han havde været saa heldig at undkomme til Tydskland, men efter nogle Aar vendte han tilbage, og blev en Apostel i det høie Nord, samt hidrog mægtigen til at udbrede den rensede Lære, der endelig nu er antagen over hele Landet.

Underligt er det at Kong Christian ei, for at hevne sig paa Gustav Basa, lod Søsterens Forbindelse udsprede overalt, men jeg kan tænke, at han først bevarede Hemmeligheden, for dermed at tvinge Gustav til hvad han vilde, siden fik han saa meget at tage vare, og der kom en saadan Sindsforvirrelse over ham, at han kun lidet hufkede paa mig og mit Giftermaal.

Jeg lever nu igien i de samme Egne, som i min Barndom, jeg hører virkelig de fierne Vandstrømme, og Fuglenes Sang, som i hiin Tid; ja uagtet jeg endnu er ung, forekommer det mig dog, som om jeg havde gienemgaaet en travl Dag, der indsluttes af en herlig Morgen og Aftendæmring. En skion Stierne glimter i min Tønsø, hvorefter jeg ubevidst i min Ungdom længtes, og jeg kan visstnok ikke beklage den lange Vandring, hvorefter den opgik for mig. To Aar efter vor Ankomst til Norge, hørte vi, at det var lykkedes den misfornøiede Adels, der allerede tidligt havde forbundet sig mod Christian den Anden, at drive ham i Landsflygtighed. Saaledes styrtede han, der formastelig forlod Retfærdighedens Bane, ned fra Herlighed og Glands, ligesom Lu-

cifer, efterat den himmelske Fred alt længst var bortvegen fra hans Siæl. Med stor Bedrøvelse hørte vi og Dronning Elisabeths Skiebne, der trofast fulgte ham i Ulykken. Ved Dyvekes Billede dvæler jeg derimod ofte med stille, veemodig Glæde. Naar jeg hører de hemmelige Røster i Biergene, da tænker jeg ikke mere paa Huldren, som i min Barndom, men paa min tro, hensøvede Veninde, som jeg, næst Gud i Himlen, og næst den ædle Elisabeth, har at takke for min Lykke. Efter min inderlig elskede Hustru har jeg heller Ingen havt saa kjær som Dyveke, hvilken jeg vist haaber engang at see igien paa den anden Side af den stjerneklædte Himmel. Gustav, der nu er bleven Konge, har skienket mig et Gods paa Grændsen af Norge og Sverrig, hvorhen vi ofte reise. Den kongelige Helt har endog to Gange paa sine Reiser besøgt os, og nu, da han sidder fast paa Thronen, er han ei engang utilbøielig til at høre det Slør, der er kastet over hans Søsters Skiebne, men hverken min Hustru eller jeg begiere det, thi vi troe Begge, at vi ere mere skikkede til en stille Birken i Eensomheden, end til et glimrende Liv i Verden. Hvad mine Børn derimod angaaer, da maae de, naar de voge til, i denne Punkt handle, som de ville. Ønske de udvortes Høihed, og have Kraft til at bære den, uden at daares af forføngelig Indbildning, da skal jeg ikke hindre dem fra at giennemgaae de Fristelser, hvortil Gud falder dem.

Flere Aar efterat jeg var vendt tilbage til mit Fædreland, hendte det sig, at jeg med min Hustru og mine Børn opholdt mig paa den Eiendom nær de svenske Grændser, som Kong Gustav havde skienket os. Det var Sommer, og de smaae Eualer, der om Vinteren flyve til fremmede Lande, og som jeg stedse elskede, fra den Tid et Par af dem havde trøstet mig i mit eensomme Fængsel, vare nylig vendte tilbage. Grantræerne saae dunkle ud mod de lysegrønne Birkeskove, der stode i deres høieste Pragt. Sneen var smeltet høit oppe i Biergene, og alle Floder vare flegne over deres Bredder. Vi havde hørt om, at den forjagne Kong Christian med en Hær var kommen til Norge, men vi havde ingen Krigsfolk mærket i vor Egn. En Dag, medens jeg sad ved Siden af min Hustru, der endnu var saare deilig, blev en Fremmed anmeldt, der vilde tale med mig. Da jeg kom ud i vort største Værelse, saae jeg en Mand i en forhen pragtfuld, men nu temmelig tilsmudset Kappe, der vendte mig Ryggen. Han blev længe saaledes staaende. Jeg nærmede mig og spurgte, hvad han vilde. Da vendte han sig om, og jeg saae et blegt, af Lidenstaber giennemfuret Ansigt, med et Par funklende Øine, der forekom mig bekiendte. Et sort Skieg hang uordentligt om hans Hage, og en Fløielshat med Sølv bedækkede hans Hoved. "Kiender I mig?" spurgte han. Derpaa vendte han sig atter om, uden at vente mit Svar, og stirrede paa Dyvkes Billede, som jeg havde ladet op hænge i Salen. Da saae jeg pludselig, hvo det var. "Hielp Gud! Herre, Kong Christian!" udraabte jeg.

Men han vedblev at stirre paa Billedet og sagde: "Du hengav Dig til et ulyksaligt Menneske, Dyveke, og i en ulyksalig Stund seer jeg Dig igien, min udvalgte Brud, thi det er Du i Sandhed, jeg har Ingen elsket uden Dig." — "Ak, Herre!" sagde jeg, "J taler, som om hun endnu levede." — "Levede hun," svarede han, "da stod det bedre til med mig og mine, da havde jeg ikke givet de blodige Tanker saameget Rum, og visstelig sad da Christian den Anden den Dag i Dag paa den danske Throne, istedet for at han nu fattig og forfulgt, som en jaget Hiort, maa flygte giennem sit eget Land." — "Herre, man fortalte, at J havde en mægtig Hær." — "Den har jeg ogsaa," svarede han, "men den staaer paa den anden Side af Floden. Jeg gif over den med saa Mænd ved Midnatstid, og da vi vendte tilbage, var Broen bortffyllet, dog, Du glæder Dig maaskee derover, og er vel selv Een af Oprørernes Flok?" sagde han, og blev pludselig bruunrød i Ansigtet. — "Herre, jeg har Intet med Kong Frederiks Anslag at gjøre." — "Vil Du da," sagde han, og en Taare trillede ned af hans stolte Øie — "jeg veed, at jeg ikke har fortient det af Dig — men vil Du, for Elisabeths og den hensøvede Dyvekes Skyld, ssiule mig saa længe, til Floden falder, og til jeg kan komme til min Hær igien?" — "Jeg vil, Herre," svarede jeg, "men J handlede bedre i at leve hos Keiser Carl, og ei at ængste dette fattige Land med Krig." — "Ak," svarede han, og viskede uvillig en Taare bort af sit Øie, "heller Dagleier, end en forjaget Konge, der tigger sit Brød hos de Mægtige. Du veed

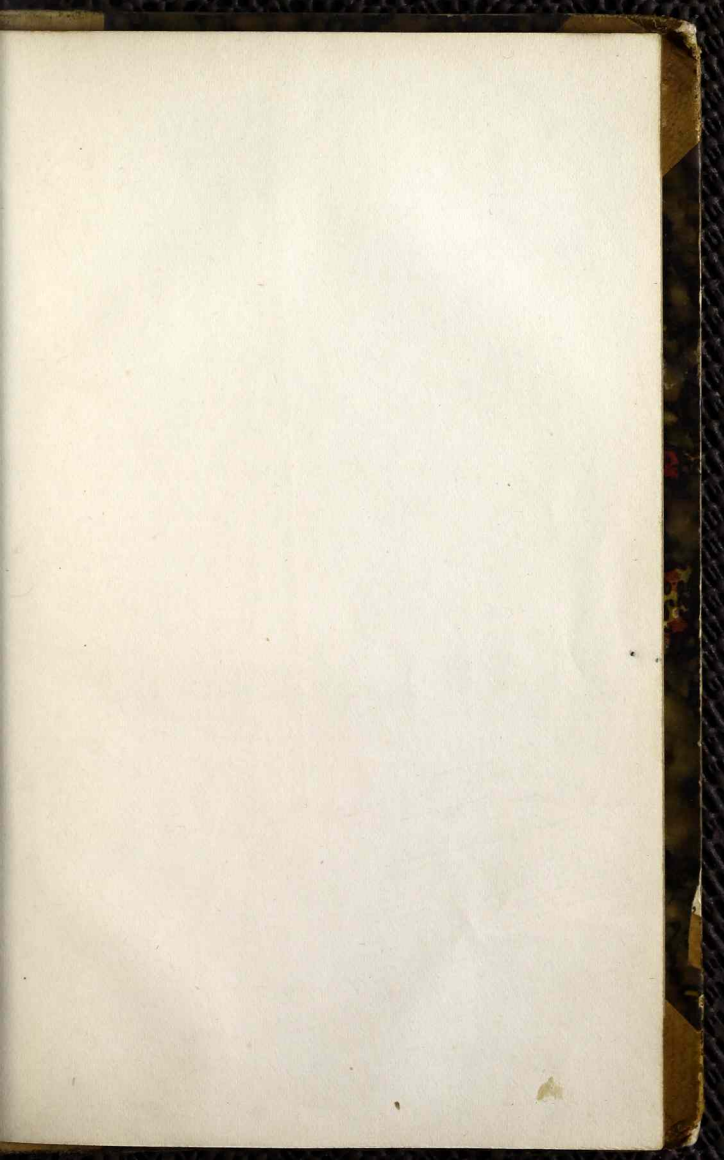
ikke hvad Gdmygelse koster den, der er født til Høihed.” — ”Jeg begriber det, Herre,” sagde jeg, ”men skal jeg frelse Jer, maa jeg indvie min Hustru i Hemmeligheden.” — ”Din Hustru,” sagde han, ”var det ikke Dig, der ægtede . . . ?” — ”Herre, hun er trofast, og vil vist sikkert vise Jer den Hyldest, som Eder tilkommer.” — ”Var det ikke hende, som jeg lod udkaste i Bølgerne?” sagde han og blev endnu hvidere i Ansigtet, end før. — ”Tænk ikke derpaa, Eders Naade! Nu har Herren vendt Alt til det Gode. I har tilgivet os, og Eders fyrstelige Gemalinde har viist os meget Godt, saa at vi Alle ere biergede i en god Havn.” — ”Ja Alle uden jeg,” sagde han, ”og det er ret og billigt; kan Du see Noget mellem mine Dienbryn?” blev han ved. — ”De ere mørke, Herre, og bukkede, og I har stærkere Rynker, end jeg saae hos nogen anden Mand.” — ”Det er Cainsmærket,” sagde han, ”Herrens Engel var hos mig, og trykkede det paa min Pande i en af de sorte Nætter, hvori Blodet flød i Stokholm.” — ”Ei Herre! I taler vildt,” sagde jeg, ”I trænger sikkert til Hvile, og derpaa ville vi tænke paa hvad videre skal skee.” — Nu levede han flere Dage hos os i et affides Bærelse, sfiult for alle vore Folk, thi vi bragte ham selv hvad han behøvede. Han blev virkelig bevæget herover, og sagde engang, i det han trykkede min Haand: ”hvis jeg kunde begynde mit Liv forfra, saa troer jeg vist, at det skulde gaae bedre, dog saaledes kunne vel de Fleste sige, der staae ved deres Banes Ende,” lagde han til. — Paa den fjerde Dag faldt igien Strømmen, og flere af hans Folk kom

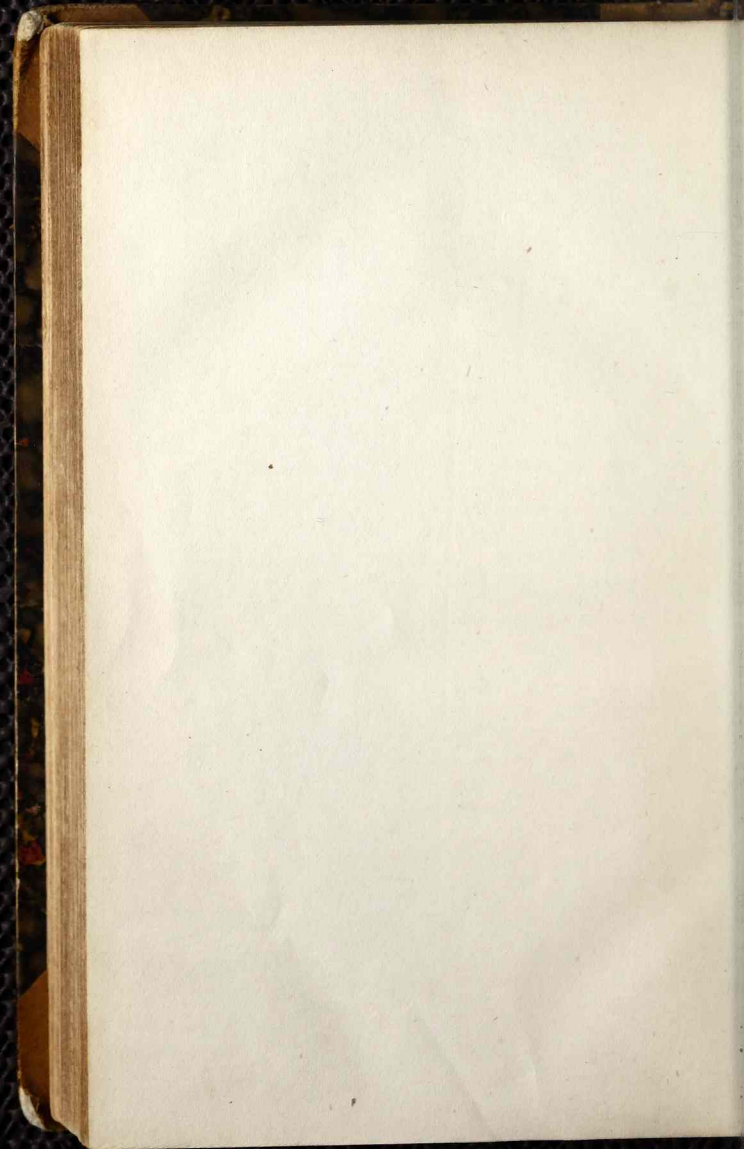
over Floden, for at søge ham, nu behøvede han ikke at
 sfiule sig længere, men da han gik, tryffede han atter
 min Haand, og sagde: "Du har samlet gloende Kul
 paa mit Hoved, men Elisabeth vil glæde sig over, at jeg
 takker Dig for min Redning."

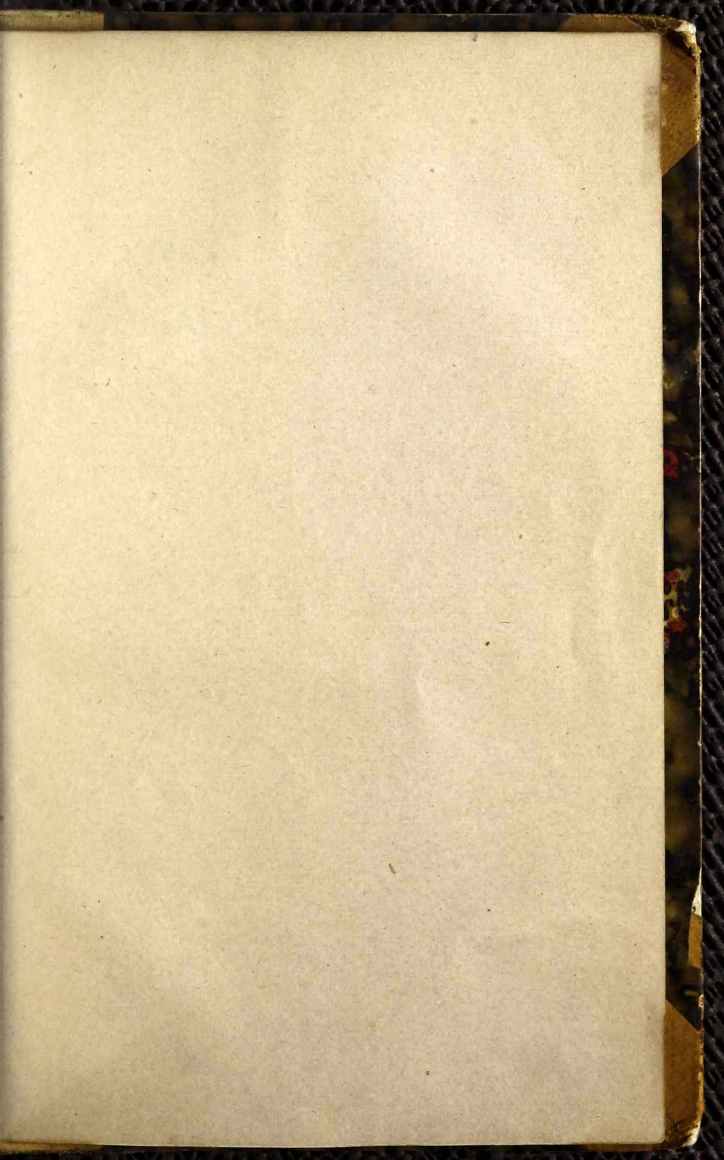
Siden hørte vi, at han var loffet ned til Danmark
 under Paaskud af givet Leide, hvorpaa han blev fængslet
 for Livstid, saa at Mester Simons Spaadom og i denne
 Henseende blev opfyldt.

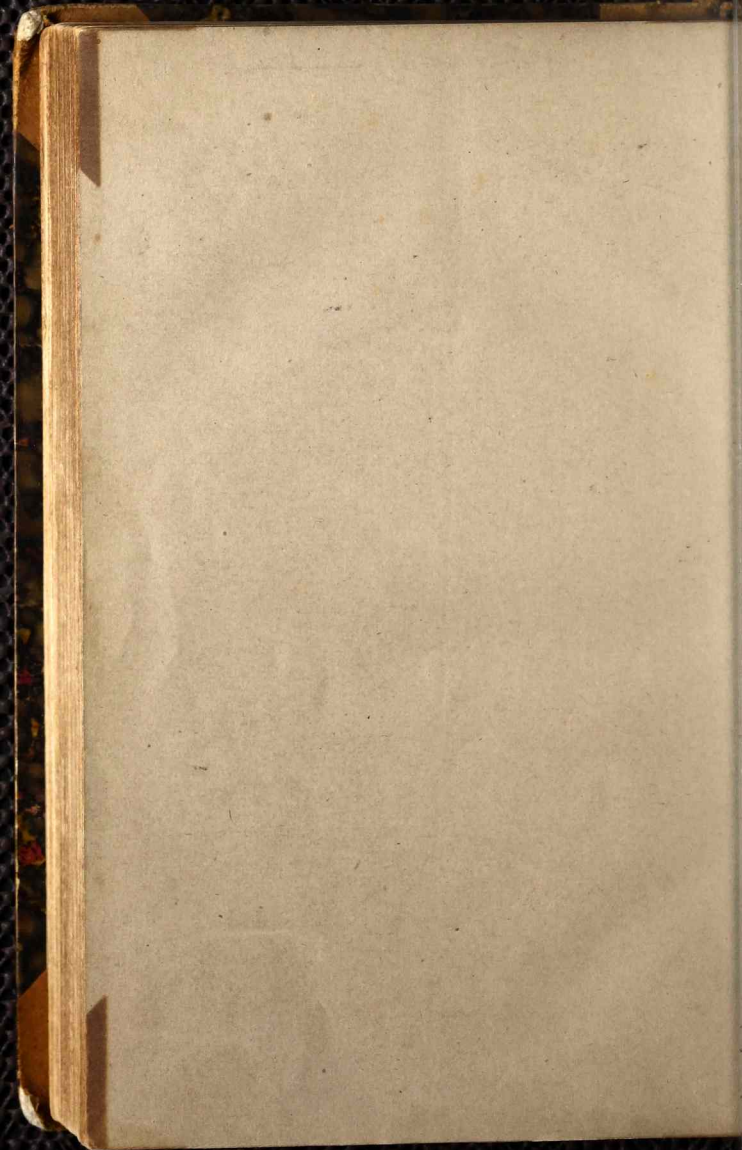
Trykfeil:

Side	9	Lin.	23	Øsenstein l. Øsetstein
—	17	—	30	vilde l. ville
—	36	—	29	Chiromant, l. Chiromant?
—	41	—	13	aldrig l. aldrig
—	48	—	30	deres l. dens
—	58	—	14	har Du hørt? l. har Du hørt mit Ord?
—	59	—	19	vandt l. vant
—	82	—	31	ornørmet l. fornørmet
—	133	—	27	Farer, de l. Farer, der
—	144	—	18	mine Tienere, l. mine Tienere?
—	148	—	10	sde l. de
—	148	—	10-11	standede l. standsede
—	163	—	25	Brabandt l. Brabant
—	180	—	7	for l. hos
—	181	—	23	Seilene l. Seilere
—	196	—	15	første Dør l. største Dør
—	225	—	22	Raadgivere." — "Ja, l. Raadgivere." — "Ja,
—	229	—	2	strødt l. strøet
—	233	—	26	spurgte jeg — l. spurgte jeg. —
—	255	—	19	Dyvekes Huus l. Sigbrits Huus.

38-39
57-60-1 f
133
142
149
175
197
209
238

2767273

